

ปีศักดิ์สิทธิ์ 2025

“บรรดาผู้จาริกแห่งศวามหวัง”

วารสาร ราย 4 เดือน ปีที่ 49
ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2025/2568

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

วารสาร ราย 4 เดือน ปีที่ 49 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2025/2568

เจ้าของ วิทยาลัยแสงธรรม

คณะที่ปรึกษา อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
คณบดีคณะศาสนศาสตร์ คณบดีคณะศิลปศาสตร์ ผู้อำนวยการสำนักงานวิชาการ
และ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ทางวิชาการในด้านเทววิทยา ปรัชญา และการศึกษาคาทอลิก
2. เพื่อเป็นสื่อกลางความรู้ และความสัมพันธ์อันดีทางด้านศาสนา

คณะผู้ทรงคุณวุฒิ

หมวดกระแสเรียก บาทหลวง ผศ.เจริญ ว่องประชาบุญกุล

หมวดการศึกษาคาทอลิก บาทหลวง เดชา อาภรณ์รัตน์ บาทหลวง ผศ.ดร.อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ
บาทหลวง ดร.เอกรัตน์ หอมประทุม บาทหลวง ดร.นันทพล สุขสำราญ
ภคินี ดร.ชวลา เวชยันต์ ภคินี ดร.น้ำทิพย์ งามสุทธา
ผศ.ดร.ลัดดาวรรณ ประสูตรแสงจันทร์
ผศ.ดร.ศรัณยู พงศ์ประเสริฐสิน

หมวดกฎหมายคริสต์ศาสนา บาทหลวง ดร.ประจักษ์ บุญเฝ้า บาทหลวง สักกรินทร์ ศิริบรรเทิง
บาทหลวง ชิตพล แซ่โล้ว

หมวดคำสอนคริสต์ศาสนา มุขนายก วีระ อาภรณ์รัตน์ บาทหลวง ผศ.ดร.วัชศิลป์ กฤษเจริญ
บาทหลวง ทศมะ กิจประยูร บาทหลวง นุพันธ์ ทศมาลี
อาจารย์ สุธทัย นิยมธรรม

หมวดจริยศาสตร์ บาทหลวง ดร.เชิดชัย เลิศจิตรเลขา บาทหลวง ดร.พิเชฐ แสงเทียน
บาทหลวง นัฏฐวี กังกัง

หมวดชีวิตด้านจิตใจ บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร

หมวดปรัชญา บาทหลวง ดร.ออกัสติน สุกโย ปิโตโย

บาทหลวง ดร.วีรศักดิ์ วนาโรจน์สุขวิช

บาทหลวง ผศ.ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ บาทหลวง ผศ.ดร.วุฒิชัย อ่องนาวา

บาทหลวง ดร.วีรศักดิ์ ยงศรีปณิธาน

หมวดประวัติศาสตร์คริสต์ศาสนา บาทหลวง ดร.สุรชัย ชุ่มศรีพันธุ์ บาทหลวง อธิพล กอบวิทยากุล

หมวดพระคัมภีร์ มุขนายก ดร.ลือชัย ธาตุวิสัย บาทหลวง ผศ.ทักษิณ คมกฤส

บาทหลวง สมเกียรติ ตริณกร บาทหลวง ธรรมรัตน์ เรือนงาม

บาทหลวง ดร.ทัศนุ หัตถการกุล บาทหลวง สมชาย เกษี

หมวดพระสังฆธรรม	บาทหลวง ผศ.ดร.ฟรังซิส ไรส์ บาทหลวง ผศ.วสันต์ พิรุฬห์วงศ์ บาทหลวง สหพล ตั้งถาวร บาทหลวง เกรียงชัย ตรีมรรคา บาทหลวง สุพัฒน์ หลิวสิริ บาทหลวง วิทยา เลิศทองศักดิ์
หมวดพิธีกรรม	มุขนายก ไตรรงค์ มุลตรี บาทหลวง เคลาดิโอ เบร์ตูลอร์ บาทหลวง ผศ.เชษฐา ไชยเดช บาทหลวง อนุสรณ์ แก้วขจร
หมวดศาสนสัมพันธ์และคริสต์สัมพันธ์	มุขนายก ชูศักดิ์ สิริสุทธิ บาทหลวง เสนอ ดำเนินสวาท บาทหลวง วุฒิไกร ชินทร์นลัย บาทหลวง ดร.แอนโทนี ลี ดัก
บรรณาธิการบริหาร	บาทหลวง อีรพล กอบวิทยากุล
บรรณาธิการสร้างสรรค์	ผศ.ดร.ศรัญญู พงศ์ประเสริฐสิน
กองบรรณาธิการ	บาทหลวง วิทยา เลิศทองศักดิ์ อาจารย์สุศุทธัย นิยมธรรม นางสาวสุกานดา วงศ์เพ็ญ
จัดพิมพ์โดย	วิทยาลัยแสงธรรม
กำหนดออก	ปีละ 3 ฉบับ ดังนี้ ประจำเดือนมกราคม - เมษายน ประจำเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม ประจำเดือนกันยายน - ธันวาคม
ค่าบำรุงสมาชิก	สมาชิกรายปี ปีละ 300 บาท (จำนวน 3 ฉบับ/ปี) จำหน่ายปลีก ราคาฉบับละ 120 บาท ***สำหรับสมาชิกรายปี*** สามารถโอนเงินค่าสมาชิกเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาเทสโก้ โลตัส สามพราน นครปฐม ชื่อบัญชี นายอภิสิทธิ์ กฤษเจริญ เลขที่บัญชี 403-613134-4 และกรุณาส่งสำเนาใบนำเข้าบัญชี (Pay-in-Slip) พร้อมระบุ ชื่อ-ชื่อสกุล และหมายเลขสมาชิก (ถ้ามี) ส่งมาที่ e-mail: parithat@saengtham.ac.th หรือ โทรสาร 0-2429-0819 หรือ โทร. แจ้งการนำเงินเข้าบัญชีมาที่ ฝ่ายจัดทำวารสารแสงธรรมปริทัศน์ โทร. 0-2429-0100 ต่อ 624

*** บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารแสงธรรมปริทัศน์ ขอสงวนสิทธิ์ตามกฎหมาย ***
ในกรณีที่ต้องการบทความไปเผยแพร่ กรุณาแจ้งขออนุญาตอย่างเป็นทางการ

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

ปีที่ 49 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2568

บทบรรณาธิการ

ขอสวัสดิ์ปีใหม่ 2568 แต่ท่านผู้อ่านทุกท่าน วารสารแสงธรรมปริทัศน์ฉบับนี้ เป็นฉบับแรกของปี 2568 ซึ่งในฉบับนี้เป็นเรื่อง “ปีศาจดีลิตี้ 2025 บรรดาผู้จาริกแห่งความหวัง”

พระสันตะปาปาฟรังซิส ทรงออกประกาศสมณโองการให้ปี 2025 เป็นปีศาจดีลิตี้ “ความหวังนี้ไม่ทำให้เราผิดหวัง” (SPES NON CONFUNDIT) (รม 5:5) เพื่อให้ “ความหวัง” เป็นสาระสำคัญของการเฉลิมฉลองปีศาจดีลิตี้ 2025 ที่จะมาถึงนี้ สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย จึงมีแนวทางอภิบาล เพื่อให้คริสตชนคาทอลิกในประเทศไทย ร่วมก้าวเดินไปด้วยกัน ในปีศาจดีลิตี้ 2025 ให้ตระหนักว่าชีวิตคือการเดินทาง ที่เรียกร้องให้มีช่วงเวลาเข้มข้นมากขึ้นในการส่งเสริม รักษาความหวัง (ข้อ 5) และหยั่งรากลึกในความหวังในพระเมตตาอันไร้ขอบเขตของพระเจ้า ผ่านทาง “พระคุณการุณย์” และศีลแห่งการคืนดี ซึ่งเป็นของประทานฝ่ายวิญญาณอันงดงาม เพื่อลิ้มรสการให้อภัยของพระองค์ ยอมให้พระเจ้าทรงรักษาใจเรา เลี้ยงดูเรา และโอบกอดเรา (ข้อ 22-23)

ในวารสารแสงธรรมปริทัศน์ฉบับนี้ มีบทความที่กล่าวถึงปีศาจดีลิตี้ ซึ่งเป็นการอธิบายความหมายของประตูดีลิตี้ แนวทางและการฟื้นฟูจิตใจในการเฉลิมฉลองปีศาจดีลิตี้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจ และเตรียมจิตใจสู่ปีศาจดีลิตี้ 2025 บรรดาผู้จาริกแห่งความหวังได้อย่างดี

วารสารแสงธรรมปริทัศน์ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณบรรดาคณาจารย์ นักวิชาการ ตลอดจนบรรดานักเขียนทุกท่านที่กรุณาส่งบทความมาตีพิมพ์ในวารสารฉบับนี้ และขอเชิญชวนผู้อ่านทุกท่านร่วมใจกันในคำภาวนา เพื่อวอนขอพระพรจากพระเป็นเจ้าผ่านทางคำเสนอวิงวอนของพระแม่มาเรีย ได้โปรดประทานพระปรีชาญาณและพระพร เพื่อให้การศึกษาบรมในสถาบันแห่งนี้เกิดผลดีอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืนตลอดไป

บรรณาธิการสร้างสรรค์

สารบัญ

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

ปีที่ 49 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2025/2568

- 7 ทุกคนได้รับเรียกให้เป็นผู้ความศักดิ์สิทธิ์
 บาทหลวง ปรีชา ธรรมนิยม, O.M.I.
- 10 ความหมายของประตูกศักดิ์สิทธิ์
 บาทหลวง ผศ.เชษฐา ไชยเดช
- 13 ปีศักดิ์สิทธิ์คือเครื่องหมายของการฟื้นฟูให้กลับมามีชีวิตใหม่
 บาทหลวง ปรีชา ธรรมนิยม, O.M.I.
- 20 พระเยซูเจ้าและกิจการอัศจรรย์
 บาทหลวง ผศ.วสันต์ พิรุฬห์วงศ์, C.S.S
- 33 เครื่องหมายแสดงตำแหน่งของพระสังฆราช (PONTIFICAL INSIGNIA)
 บาทหลวง ผศ.เชษฐา ไชยเดช
- 38 มุ่งสู่พระทัยอันเปี่ยมล้นด้วยรักของพระเยซูคริสต์
 บาทหลวง ปรีชา ธรรมนิยม, O.M.I.
- 47 ความหวังในท่ามกลางโลกที่สิ้นหวัง
 ดร.สุภาวดี นัมคณิสสรณ์

สารบัญ

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

ปีที่ 49 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2025/2568

- 79 กรอบความคิดของแอร์เรสทาตเถิลกับเคออส
 ศ.กิริติ บุญเจือ, ราชบัณฑิต
- 96 การก้าวไปด้วยกันตามแนวทางสังคายนาวาติกันที่ 2
 บาทหลวงนุพันธ์ ทัศนมาลี
- 126 ระหว่างใช่และไม่ใช่... ประสบการณ์ของนักเทววิทยา โดยคาร์ล ราห์เนอร์
 ธีัญภรณ์ ลีกำเนิดไทย
- 131 รอบรู้แสงธรรม
- 140 แนะนำหนังสือ สมณสาสน์ “พระองค์ทรงรักเรา” (DILEXIT NOS)
 เกี่ยวกับความรักของมนุษย์และของพระเจ้าแห่งพระหฤทัยของพระเยซูเจ้า
 เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2024 ในปีที่ 12 แห่งพระสมณสมัยของพระองค์
 บาทหลวงนุพันธ์ ทัศนมาลี และ บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร
- 149 แนะนำหนังสือ คำสอนเรื่อง “การพิจารณาไตร่ตรอง” DISCERNMENT
 แนะนำหนังสือ พระสังฆราชหลุยส์ ลาโน ประมุของค์แรกของมิสซังสยาม
 ค.ศ.1673-1696
 บาทหลวงนุพันธ์ ทัศนมาลี

[หมวดชีวิตด้านจิตใจ]

ทุกคนได้รับเรียก ให้เป็นสู่ความศักดิ์สิทธิ์

บาทหลวงปรีชา ธรรมนิยม, OMI.

ทุกคนไม่ว่าผู้เป็นหรือผู้ล่วงลับได้รับเรียกเหมือนให้เข้าสู่ความศักดิ์สิทธิ์สมบูรณ์แบบ เพราะทุกคนถูกสร้างขึ้นตามภาพลักษณ์ของพระเจ้าผู้ทรงรักทุกคนประดุจลูกๆ ของ พระองค์ ในองค์พระเยซูคริสต์ และเราทุกคนต้องพยายามทำตนให้เหมือนพระองค์เพื่อ สามารถเป็นส่วนร่วมแบ่งปันความศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้า ตั้งแต่เวลานี้เป็นต้นไป

“นี่คือเชื้อสายพงศ์พันธุ์ที่แสงสว่างองค์เจ้าเหนือหัว” เป็นสร้อยของบทคั้น/บทสดุดีของ วันสมโภชนักบุญทั้งหลาย ไม่ว่าผู้มีชีวิตหรือผู้ที่จากโลกนี้ ไปสู่พระหัตถ์ของพระบิดาเจ้าที่ได้ เชื่อว่าเป็น “นักบุญ/ผู้เพียบพร้อม” แท้จริงแล้วก็คือผู้ที่แสวงหาพระเจ้า คือผู้สุภาพต่ำต้อย และยากจน ผู้วางเดิมพันตนเองไว้กับพระองค์และพยายามเดินตามองค์พระคริสต์ในชีวิต ประจำวัน พระวรสารคือกฎแห่งชีวิต ความรักคือบัญญัติ ปฏิบัติ การรับใช้บริการ คือวิถี ชีวิตของพวกเขา เป้าประสงค์คือความสุขเที่ยงแท้ เพราะเกิดโดยพระเจ้า พวกเขาจึงรู้ชะตา กรรมของพวกเขาเช่นกัน

บาทหลวงสังกัดคณะธรรมทูตแห่งมารีนิรมล, O.M.I.

พระเจ้าผู้เดียวศักดิ์สิทธิ์

พระคัมภีร์เปิดเผยให้ทราบว่าพระเจ้าศักดิ์สิทธิ์ “ศักดิ์สิทธิ์ ศักดิ์สิทธิ์ ศักดิ์สิทธิ์ พระเจ้าจอม จักรวาล...เป็นคำร้องสรรเสริญของบรรดาเซราฟิม ในพระวรสารตามคำเล่าของนักบุญลูกา 7:49 เขียนไว้ว่า “พระผู้ทรงสรรพานุภาพทรงกระทำการยิ่งใหญ่สำหรับข้าพเจ้า พระนามของพระองค์ศักดิ์สิทธิ์” และพระเจ้ายิ่งทรงปรารถนาให้ทุกคนยอมรับรู้ว่าพระองค์ศักดิ์สิทธิ์สมบูรณ์แบบครบครัน เพื่อพระสิริรุ่งโรจน์ของพระองค์จะได้เป็นที่ปรากฏแก่สายตา

ในฐานะที่เป็นองค์พระบุตรของพระเจ้าทรงรับสภาพมนุษย์ ด้วยพระอานุภาพขององค์พระจิตองค์พระเยซูจึงเป็น “ผู้ศักดิ์สิทธิ์” เช่นกัน “บุตรที่เกิดมาจะเป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์...” (ลูกา 1:35) “พระองค์เป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์ที่สุด” (เทียบ ลูกา 1:35; วิจารณ์ 3:7) ผู้เสด็จมาเปิดเผยถึงพระบิดาและจะทรงพาพวกเราไปหาพระองค์ “จงเป็นคนดีบริบูรณ์/ศักดิ์สิทธิ์...” (มัทธิว 5:48)

พระเจ้าเป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์ เป็นผู้บันดาลความศักดิ์สิทธิ์ (เทียบ เลวีนิติ 22:32) พระองค์ทรงเป็นต่อธารแห่งความครบบริบูรณ์ทั้งสิ้น พระองค์ทรงประทานความครบบริบูรณ์/ศักดิ์สิทธิ์ และทรงเรียกทุกคนไปสู่ความครบบริบูรณ์/ศักดิ์สิทธิ์ อิสราเอลประชากรเลือกสรรต้องตอบรับการเลือกขององค์เจ้าเหนือหัวด้วย เจริญชีวิตในความดีบริบูรณ์/ศักดิ์สิทธิ์ “ท่านทั้งหลายจงเป็นคนดี บริบูรณ์/ผู้ศักดิ์สิทธิ์ เพราะเรา พระเจ้าของท่านเป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์” (เลวีนิติ 19:2) “ท่านจะต้องเป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์/คนดีบริบูรณ์ถวายเป็นกรรมสิทธิ์ของเรา เพราะเราเป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์ (เลวีนิติ 20:26) องค์พระเยซูตรัสเช่นเดียวกันนี้แก่สานุศิษย์ของพระองค์ “ฉะนั้นท่านจงเป็นคนดี อย่างสมบูรณ์เถิด” (มัทธิว 5:48) แต่ดูเหมือนเป็นอะไรที่เป็นอุดมการณ์ยากที่จะลูถึงได้ แต่ทว่า ความดีบริบูรณ์/ศักดิ์สิทธิ์นี้ เป็นขององค์พระเยซูคริสต์ก่อน ผู้เป็นผู้รับใช้สมบูรณ์แบบต่อพระประสงค์ของพระบิดาเจ้า พระองค์ได้ร่วมแบ่งปันความดีบริบูรณ์/ความศักดิ์สิทธิ์กับพระบิดาเจ้า (เทียบ 17:11) “...และลูกกำลังกลับไปเฝ้าพระองค์ ข้าแต่พระบิดาผู้ศักดิ์สิทธิ์...เพื่อพวกเขาจะได้ เป็นหนึ่งเดียวเหมือนกับพระองค์และตัวลูก” ด้วยการมอบพระชนม์ชีพของพระองค์ ณ กางเขน พระองค์จึงได้มาซึ่งความดีบริบูรณ์/ศักดิ์สิทธิ์นี้เพื่อพวกเรา “ลูกถวายตนเป็นบูชาสำหรับพวกเขา เพื่อพวกเขาจะได้รับ ความศักดิ์สิทธิ์อย่างแท้จริงด้วย” (ยอห์น 17:19) ความดีบริบูรณ์/ความศักดิ์สิทธิ์ไหลหลั่งออกจาก ศีลศักดิ์สิทธิ์ของพระศาสนจักร ในการรับศีลจุ่ม/ล้างบาปโดยองค์พระจิต พวกเราได้รับ “การเจิมจากองค์ผู้ศักดิ์สิทธิ์” (1 ยอห์น 2:20) พวกเราจึงเป็นดั่งกิ่งก้าน/แขนงที่ได้รับการ

หล่อเลี้ยงจากลำต้น (เพียบ ยอห์น 15:1-17) เป็นคนดีบริบูรณ์/คนศักดิ์สิทธิ์ คือปล่อยให้องค์พระคริสต์ช่วยนำปฏิบัติให้ชีวิตดำรงอยู่ด้วยแรงขององค์พระจิต เพราะปราศจากพระองค์ เราก็ทำอะไรไม่ได้เลย “เพราะถ้าไม่มีเรา ท่านก็ทำอะไรไม่ได้เลย” (ยอห์น 15:5) แต่ “พระพรของท่านของเรา เพียงพอสำหรับท่าน” (โครินธ์ 12:9) ทุกสิ่งทุกอย่างจึงเป็นไปได้

ความดีบริบูรณ์/ความศักดิ์สิทธิ์ในชีวิตประจำวัน

“เราวางแบบอย่างไว้ให้แล้ว ท่านจะได้ทำเหมือนกับที่เราทำกับท่าน” (ยอห์น 13:15) หลังจากล้างเท้าบรรดาอัครธรรมทูต องค์พระเยซูได้ชี้วิถีสู่ความดีบริบูรณ์/ความศักดิ์สิทธิ์ ในกิจวัตร เล็กๆ น้อยๆ ประจำวัน ความดีบริบูรณ์/ความศักดิ์สิทธิ์มิได้ขึ้นก่อนอื่นหมดที่ การกระทำอันใหญ่โต น่าทึ่ง มิได้สงวนไว้แก่คนบางคนเท่านั้น มิได้เจาะจงอยู่กับศักยภาพของบรรดานักบุญที่มีชื่อในปฏิทินพิธีกรรมเท่านั้น

ความดีบริบูรณ์/ความศักดิ์สิทธิ์ (เหมือนความเชื่อ-ผู้เรียบเรียง) เป็นพรจากพระเจ้า เป็นพระพรจากความรักของพระองค์ในองค์พระเยซู เพราะว่าอาศัยองค์พระคริสต์ เราจะสามารถรักได้เหมือนพระองค์ คือรักเพื่อนมนุษย์ เป็นพระพร/ของขวัญ เป็นพระพรพรทาน เป็นการเรียกให้เดินตามทางที่องค์พระคริสต์ได้วาดไว้ให้พวกเรา เป็นวิถีที่นำเราไปสู่ชีวิตและสู่ความสุขเที่ยงแท้ นักบุญผู้ยิ่งใหญ่ แม้เมื่อได้สละทุกสิ่งทุกอย่างก็หาได้เป็นพยานเด่นชัดแห่งความสุขเที่ยงแท้ แต่ท่านเหล่านั้นให้กำลังใจพวกเรา อยู่กับพวกเรา และในความเป็นหนึ่งเดียว พวกเราได้สร้างสายใยแห่งความรักเพื่อนพี่น้อง รวมทั้งให้บริการรับใช้ผู้ด้อยโอกาสเพื่อพัฒนาการของพระศาสนจักร

เป็นเรื่องของพวกเราทุกคน เราทุกคนได้รับเรียกให้เป็นคนดีบริบูรณ์/ความศักดิ์สิทธิ์ องค์พระสันตะปาปาฟรานซิสได้ทรงเทศน์ตอนหนึ่งเมื่อวันอาทิตย์ที่สามในเทศกาลปัสกา 14 เมษายน 2013 (2556) ว่า “ในแผนการอันยิ่งใหญ่ของพระเจ้า รายละเอียดทุกอย่างสำคัญหมด พยานชีวิตของท่านและของข้าพเจ้าแม้จะน้อยนิด แม้มองไม่เห็นในชีวิตประจำวัน ในความเรียบง่ายของความเชื่อ โยงใยกันระหว่างครอบครัว การงาน มิตรสัมพันธ์ มีนักบุญเกิดขึ้นทุกวัน มีนักบุญที่ยัง “ไม่มีใครมองเห็น” เสมือนเป็นชนชั้นกลางของความดีบริบูรณ์/ความศักดิ์สิทธิ์...ซึ่งพวกเรา รวมอยู่ในนั้น

ถอดความและเรียบเรียง

จากหนึ่งในพระดำรัสของพระสันตะปาปาฟรานซิส

[หมวดทั่วไป]

ความหมาย ของประตูศักดิ์สิทธิ์

บาทหลวง ผศ.เชษฐา ไชยเดช

บทนำในหนังสือพิธีเปิดประตูศักดิ์สิทธิ์และมิสซากลางคืนสมโภชพระคริสตสมภพ ณ มหาวิหารนักบุญเปโตร ได้ให้ความหมายของประตูศักดิ์สิทธิ์ไว้อย่างชัดเจน จึงขอนำมาเรียบเรียงเพื่ออธิบายความหมายของประตูศักดิ์สิทธิ์ ดังนี้

“บัดนี้ ถึงเวลาสำหรับปีศักดิ์สิทธิ์ครั้งใหม่ เมื่อประตูศักดิ์สิทธิ์จะถูกเปิดออกอีกครั้ง เพื่อเชิญชวนให้ทุกคนได้สัมผัสประสบการณ์ความรักอันเข้มข้นของพระเจ้า ผู้ทรงปลุกความหวังอันแน่นอนแห่งความรอดในพระคริสตเจ้าในใจของทุกคน” (สมณโองการความหวังไม่ทำให้ผิดหวัง ข้อ 6) ด้วยถ้อยคำเหล่านี้ พระสันตะปาปาฟรังซิสได้กล่าวถึงพิธีกรรมที่ประกอบเพื่อเริ่มต้นปีศักดิ์สิทธิ์ คือ พิธีเปิดประตูศักดิ์สิทธิ์

พระเยซูเจ้าตรัสว่า “เราเป็นประตู ผู้ที่เข้ามาทางเราก็จะรอดพ้น” (ยน 10:9) ประตูศักดิ์สิทธิ์เป็นสัญลักษณ์ของคำเชื่อเชิญของพระคริสตเจ้าที่เปิดกว้างสำหรับทุกคน โดยการบังเกิดเป็นมนุษย์ การสิ้นพระชนม์ และการกลับคืนพระชนมชีพของพระองค์ เพื่อช่วยเราให้

กลับคืนดีกับพระเจ้าและเพื่อนมนุษย์ การเปิดประตูศักดิ์สิทธิ์นี้จึงเป็นการเชิญชวนให้เราเข้าสู่หนทางเดียวแห่งความรอดพ้น นั่นคือการร่วมเป็นหนึ่งในเดียวกับองค์พระเยซูเจ้า คนกลางแต่เพียงผู้เดียวระหว่างพระเจ้ายกกับมนุษย์

ข้อความจากบทสวดที่ 118 ที่ใช้ในพิธีเปิดประตูศักดิ์สิทธิ์นั้นเป็นความจริงในองค์พระเยซูเจ้า “นี่คือประตูขององค์พระผู้เป็นเจ้า บรรดาผู้ขอธรรมจะเข้าไปทางประตูนี้ จงเปิดประตูแห่งความยุติธรรมให้ข้าพเจ้าเถิด ข้าพเจ้าจะได้เข้าไปขอบพระคุณองค์พระผู้เป็นเจ้า” (เทียบ สดด 118:20, 19) ขณะที่เราผ่าน “ประตูขององค์พระผู้เป็นเจ้า” เราตระหนักว่าเราเป็นคนบาปที่ได้รับการชำระล้างให้ขอธรรม ไม่ใช่เพราะความดีของเรา แต่อาศัยความขอธรรมที่พระผู้ไถ่ (พระเยซูเจ้า) ประทานให้แก่เราโดยการหลั่งพระโลหิตพลีพระชนม์ของพระองค์เพื่อไถ่เราให้พ้นจากบาป

“ประตูนี้เป็น ‘ประตูศักดิ์สิทธิ์’ (Holy Door) เพราะเรียกร้องให้ทุกคนที่ผ่านเข้ามาทางประตูนี้ต้องดำเนินชีวิตในความศักดิ์สิทธิ์” ในพิธีกรรมหลังจากพระสันตะปาปาทรงเปิดประตูศักดิ์สิทธิ์แล้ว ระหว่างช่วงบวชเพลงปัสกัศักดิ์สิทธิ์ ผู้แทนของประชากรพระเจ้าจะเดินตามรอยพระบาทของพระสันตะปาปาข้ามผ่านธรณีประตูนี้ ซึ่งเป็นการเริ่มต้นสำหรับบรรดาผู้แสวงบุญแห่งความหวังจากทุกประเทศและทุกภาษา ที่จะมาเยือนมหาวิหารนักบุญเปโตร และเฉลิมฉลองธรรมล้ำลึกแห่งความรอดพ้นตลอดปีศักดิ์สิทธิ์นี้

จุดเริ่มต้นของธรรมเนียมการเปิดประตูศักดิ์สิทธิ์เกิดขึ้นโดยพระสันตะปาปามาร์ตินที่ 5 ในปีศักดิ์สิทธิ์พิเศษ ค.ศ. 1423 พระองค์ได้ทรงเปิดประตูศักดิ์สิทธิ์เพื่อเข้าสู่มหาวิหารนักบุญยอห์น ลาเตรัน สำหรับมหาวิหารนักบุญเปโตรนั้น ประตูศักดิ์สิทธิ์ถูกใช้ครั้งแรกในปีศักดิ์สิทธิ์ ค.ศ. 1450 ตำแหน่งของประตูในขณะนั้นอยู่ที่ผนังด้านหลังของวัดน้อยที่พระสันตะปาปายอห์น ที่ 7 ถวายแด่พระมารดาของพระเจ้า ซึ่งเป็นตำแหน่งเดียวกันกับที่ตั้งของประตูศักดิ์สิทธิ์ในปัจจุบัน

สมเด็จพระสันตะปาปาอเล็กซานเดอร์ ที่ 6 ในปีศักดิ์สิทธิ์ ค.ศ. 1500 ได้กำหนดให้การเปิดประตูศักดิ์สิทธิ์เป็นสัญลักษณ์แห่งการเปิดปีศักดิ์สิทธิ์ พร้อมกับพิธีกรรมเปิดและปิดประตูศักดิ์สิทธิ์สำหรับมหาวิหารทั้ง 4 คือ มหาวิหารนักบุญเปโตร มหาวิหารนักบุญยอห์น ลาเตรัน มหาวิหารแม่พระ และมหาวิหารนักบุญเปาโลนอกกำแพงเมือง

“ตามธรรมเนียมปฏิบัติของพระศาสนจักร พิธีเปิดประตูศักดิ์สิทธิ์จะกระทำในวันสมโภชพระคริสตสมภพ” เนื่องจากในยุคสมัยของปีศักดิ์สิทธิ์ครั้งแรกๆ นั้น วันพระคริสตสมภพเป็นวันเริ่มต้นปีปฏิทินของหน่วยงานต่างๆ ของสันตะสำนัก (Roman Curia) ธรรมเนียมล้าลึกแห่งการบังเกิดของพระผู้ไถ่เป็นการประกาศข่าวดีว่า สวรรค์เปิดออกสู่โลก ด้วยการที่พระบุตรของพระเจ้ามาประทับอยู่ท่ามกลางเรา พระองค์ได้เปิดประตูแห่งความหวังสำหรับพวกเราทุกคน ซึ่งเป็นความหวังที่ไม่มีวันทำให้ผิดหวัง การบังเกิดของพระองค์จากพระนางมารีย์พรหมจารีเป็นการประกาศถึงชีวิตใหม่ของมนุษยชาติ

การจาริกผ่านประตูศักดิ์สิทธิ์นั้นควรทำด้วยหัวใจที่เปิดกว้างสู่ธรรมล้ำลึกแห่งพระพรหรรษาของพระเจ้าที่ทรงให้อภัยบาปของเรา และความกตัญญูด้วยใจสุภาพต่อพระพรแห่งการไถ่บาปที่เรามนุษย์ผู้ต่ำต้อยไม่สมควรจะได้รับจากพระองค์ เมื่อเราเข้าสู่มหาวิหาร เราต้องกล่าวขอบพระคุณพระเจ้าในฐานะชุมชนที่เป็นพี่น้องในพระบิดาองค์เดียวกัน และในความเป็นหนึ่งเดียวกันในองค์พระจิตเจ้า

“ธรรมเนียมปฏิบัติของการเดินผ่านประตูศักดิ์สิทธิ์นั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงถึงความปรารถนาอันเต็มเปี่ยมไปด้วยความหวังของผู้แสวงบุญแต่ละคนที่จะพบกับพระเยซูคริสตเจ้า และสมาชิกแห่งพระกายทิพย์ของพระองค์คือพระศาสนจักร”

หากเราเฉลิมฉลองปีศักดิ์สิทธิ์และจาริกผ่านประตูศักดิ์สิทธิ์ด้วยจิตตารมณ์เช่นนี้ “ปีศักดิ์สิทธิ์นี้จะเปี่ยมไปด้วยความหวังที่ไม่เสื่อมสูญ นั่นคือความหวังของเราในพระเจ้า” ขอให้พลังแห่งความหวังเติมเต็มวันเวลาของเรา ในการเฝ้ารอการเสด็จกลับมาของพระเยซูคริสตเจ้าด้วยความมั่นใจ พระองค์ผู้ทรงได้รับคำสรรเสริญและพระสิริรุ่งโรจน์ ทั้งในปัจจุบันและตลอดกาลนิรันดร์ (สมณโอการความหวังไม่ทำให้ผิดหวัง ข้อ 25)

บรรณานุกรม

E.M. Jung-Ingles. (1997). The Holy Year in Rome. Liberia Editrice Vaticana.

[หมวดชีวิตด้านจิตใจ]

ปีศักดิ์สิทธิ์ คือเครื่องหมายของ การฟื้นฟูให้กลับมามีชีวิตใหม่

บาทหลวงปรีชา ธรรมนิยม, OMI.

สองปีให้หลังโศกนาฏกรรมของโรคระบาด อันนำโลกให้ไปพบกับความตายอย่างมหาศาล สร้างความหวาดกลัวและความทุกข์ทรมาน พระสันตะบิดรฟรานซิสได้ทรงหวังถึงยารักษาโศกนาฏกรรมนี้ พระองค์ทรงเล็งเห็น ว่าเป็นเวลาอันเหมาะสมและสำคัญยิ่งในชีวิตธรรมจิต ในชีวิตของพระศาสนจักรและในสังคม นั่นคือ การ “สร้างการชดเชย/ปัดทับความรู้สึกนี้ในบรรยากาศของความหวังและความวางใจไว้ใจ”

เย็นวันพฤหัสบดีที่ 9 พฤษภาคม 2024 พระสันตะบิดรฟรานซิส ในการสวดทำวัตรเย็นโอกาสสมโภชพระเยซูคริสต์เสด็จสู่สวรรค์ ความพิเศษของวันนี้อยู่ที่การประกาศสมณโองการ/สาส์นตราตั้ง (Bull of Indiction) ชื่อ “ความหวังไม่ทำให้ผิดหวัง” (Spes non confundit) และพระสันตะบิดรได้ทรงประกาศปีศักดิ์สิทธิ์ 2025 อย่างเป็นทางการ พระองค์

บาทหลวงสังกัดคณะธรรมทูตแห่งมารีนิมล, O.M.I.

ได้ทรงเน้นย้ำความเกี่ยวสัมพันธ์ระหว่างมิติทางชีวิตธรรมจิตของความคิดดีลึกลับกับชีวิตของสังคม พระองค์ได้ทรงพระอักษรว่า “เราสามารถข้ามผ่านผลกระทบจากโศกนาฏกรรมของโรคระบาดได้ จะให้สิ่งนี้เป็นจริงขึ้นมาได้ถ้าประชากรผู้ยากไร้ทุกคนได้รับการเอาใจใส่ดูแล รวมถึงการรู้จักแบ่งปันการค้นพบใหม่ทางวิทยาศาสตร์”

{สมณโองการ/สาส์นตราตั้ง (Papal Bull) เป็นกฤษฎีกาเฉพาะของพระสันตะบิดร (ประมุขของพระองค์) บังคับถึงความสำคัญอย่างเป็นทางการ ออกมาในรูปแบบที่สง่าและศักดิ์สิทธิ์ จะประกาศก่อนเริ่มปีศักดิ์สิทธิ์ จะขึ้นต้นด้วยพระนามและตำแหน่ง (พระภารกิจ) ของพระองค์ จะใช้คำแรกของสมณอักษรเป็นหัวข้อเรื่องของสมณเอกสารเสมอ}

ปีศักดิ์สิทธิ์ (Jubilee)

“ด้วยจิตวิญญาณแห่งความหวังนี้เองที่อัครธรรมทูตเปาโลได้กล่าวถ้อยคำให้กำลังใจแก่ชุมชนคริสตชนในกรุงโรม และความหวังนี้ยังเป็นสาระสำคัญของปีเฉลิมฉลองที่จะมาถึง ซึ่งสอดคล้องกับธรรมเนียมดั้งเดิมที่สมเด็จพระสันตะบิดรทรงประกาศให้ทุกๆ ยี่สิบห้าปีเป็นปีศักดิ์สิทธิ์ ความคิดนี้มุ่งไปยังการจาริกแสวงบุญด้วยความหวัง ผู้แสวงบุญจะเดินทางมายังกรุงโรม เพื่อรับประสบการณ์ปีศักดิ์สิทธิ์...ขอให้ปีศักดิ์สิทธิ์นี้เป็นช่วงเวลาแห่งการพบพระเยซูคริสต์เป็นส่วนตัวอย่างแท้จริงสำหรับทุกคน พระองค์ผู้ทรงเป็น “ประตู” แห่งความรอดพ้นของเรา พระศาสนจักรมีภารกิจที่จะต้องประกาศในทุกหนแห่งและแก่ทุกคนเสมอว่า พระเยซูคริสต์ทรงเป็นองค์ ‘ความหวังของเรา’

... ความหวังฝังอยู่ในหัวใจของแต่ละคน เป็นความปรารถนาและความคาดหวังถึงสิ่งดีๆ ที่จะเกิดขึ้น แม้เราไม่ทราบว่าจะอนาคตจะเป็นเช่นไร กระนั้นก็ตาม บางครั้งความไม่แน่นอนในเรื่องอนาคตอาจก่อให้เกิดความรู้สึกขัดแย้ง เปลี่ยนจากความเชื่อมั่นวางใจกลายเป็นความวิตกกังวล จากความมั่นใจกลายเป็นความลังเลและความสงสัย บ่อยครั้ง เราพบคนที่ท้อแท้สิ้นหวัง มองโลกในแง่ร้ายและไม่มั่นใจในอนาคต รวากับว่าไม่มีสิ่งใดที่จะนำความสุขมาให้พวกเขาได้ ขอให้ปีศักดิ์สิทธิ์นี้เป็นโอกาสให้เราแต่ละคนปลุกฟื้นความหวังขึ้นใหม่ พระวาจาของพระเจ้าจะช่วยเราให้พบเหตุผลสำหรับความหวังนั้น และขอให้เรานำสารของอัครธรรมทูตเปาโลซึ่งเขียนถึงคริสตชนในกรุงโรม มาเป็นแนวทาง

(เทียบ สมณโองการ 1)

โดยการเลียนแบบปีศักดิ์สิทธิ์แห่งพระเมตตาใน ค.ศ. 2015 ที่สถาปนาขึ้นโดย พระสันตะปาปาฟรานซิส วันที่ 11 กุมภาพันธ์ พระสันตะปาปาฟรานซิสได้ทรงประกาศปีศักดิ์สิทธิ์ 2025 โดยทรงเห็นชอบกับคำขวัญ/สาระสำคัญของปีศักดิ์สิทธิ์ 2025 “ผู้เดินทางแสวงบุญด้วยความหวัง”

ปีศักดิ์สิทธิ์จะเริ่มต้นด้วยการเปิดประตูศักดิ์สิทธิ์ของมหาวิหารนักบุญเปโตรในคืนวันที่ 24 ธันวาคม 2024 ต่อมาวันที่ 29 ธันวาคม 2025 พระสันตะปาปาจะทรงเปิดประตูศักดิ์สิทธิ์ของมหาวิหารเซนต์ยอห์น ลาเตรัน ซึ่งเป็นอาสนวิหารของกรุงโรม วันเดียวกันนี้เองทุกอาสนวิหารท้องถิ่นทั่วโลกจะเฉลิมฉลองบูชาขอบพระคุณโดยบิชอบเพื่อเริ่มต้นปีศักดิ์สิทธิ์ในเขตปกครองของตน วันที่ 1 มกราคม 2025 วันสมโภชพระแม่มาเรีย พระชนนีพระเจ้า พระสันตะปาปาจะทรงเปิดประตูศักดิ์สิทธิ์ที่มหาวิหารซานตา มารีอา มาจอเร่ วันที่ 5 มกราคม 2025 วันสมโภชพระคริสต์แสดงองค์ พระสันตะปาปาจะเปิดประตูศักดิ์สิทธิ์ที่มหาวิหารนักบุญเปาโล นอกกำแพงกรุงโรม

ในระดับพระศาสนจักรท้องถิ่นทั่วโลก ปีศักดิ์สิทธิ์จะสิ้นสุดลงด้วยการปิดประตูศักดิ์สิทธิ์ของมหาวิหารเซนต์ยอห์น ลาเตรัน, ของมหาวิหารซานตา มารีอา มาจอเร่, ของมหาวิหารนักบุญเปาโล นอกกำแพงกรุงโรม ในวันที่ 28 ธันวาคม 2025 วันที่ 6 มกราคม 2026 ปีศักดิ์สิทธิ์ จะจบลงอย่างเป็นทางการในวันสมโภชพระคริสต์แสดงองค์ และจะปิดประตูศักดิ์สิทธิ์ที่มหาวิหารนักบุญเปโตร วาติกัน

ปีศักดิ์สิทธิ์ 2025 จะเป็นโอกาสให้พระศาสนจักรคาทอลิกฉลองครบรอบ 1,700 ปีของสภาสังคายนาแห่งนีเซีย (Nicaea) ที่ได้มาซึ่งข้อตกลงกันในการสวด “บทข้าพเจ้าเชื่อ” อันเป็นที่ยอมรับทั้ง “คาทอลิก ออร์ทอดอกซ์ และโปรเตสแตนต์” (ถ้าผู้ถอดความจำไม่ผิดสังคายนาได้ใช้คำว่า ‘ข้าพเจ้าทั้งหลาย/พวกเรา’ แทนคำว่า ‘ข้าพเจ้า’)

ปีศักดิ์สิทธิ์ที่เกิดขึ้นตามปกติครั้งล่าสุดเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 2000 ขณะที่ในโลกและพระศาสนจักรคาทอลิกเตรียมตัวที่จะเข้าสู่สหัสวรรษที่สาม

ปีศักดิ์สิทธิ์เป็นปีพิเศษแห่งพระพรซึ่งพระศาสนจักรมอบให้กับประชาชนตบรูชถึงความเป็นไปได้ที่จะขอและได้รับพระคุณการุณย์ครบบริบูรณ์จากพระเจ้า

พระสันตะปาปาจะทรงเปิดปีศักดิ์สิทธิ์ด้วยจารีตพิธีเปิดประตูศักดิ์สิทธิ์ ณ มหาวิหารนักบุญเปโตร นครรัฐวาติกัน เป็นธรรมเนียมที่ต้องย้อนไปเมื่อ 1300 ปีที่แล้วโดยพระสันตะปาปา โบนิเฟซ ที่ 8 ได้ทรงประกาศให้ทุก 25 ปีเป็นปีศักดิ์สิทธิ์ ทรงประทานอภัยโทษบาปแก่ผู้แสวงบุญที่เดินทางมากรุงโรมในปีนั้นเพื่อระลึกถึงการเริ่มต้นศตวรรษใหม่

ในพันธสัญญาเดิม บัญญัติของโมเสสได้กำหนดปีศักดิ์สิทธิ์/ปียบิลี {จากคำภาษาฮีบรู/อาราเมียน หมายถึงเขาแกะที่ใช้เป่าเพื่อประกาศการเปิดปีศักดิ์สิทธิ์} ระบุไว้ว่า “ท่านทั้งหลายจงถือปีที่ห้าสิบเป็นปีบริสุทธิ (ปีศักดิ์สิทธิ์) จงประกาศเสรีภาพทั่วแผ่นดินแก่ผู้ที่อาศัยอยู่ในนั้น ให้เป็นปีโยเล (ปีศักดิ์สิทธิ์) สำหรับท่าน... ปีที่ห้าสิบนั้นเป็นปีเสรีภาพของท่าน... ท่านจงรับประทานพืชผลที่ออกขึ้นเองในปีนั้น ในปีอิสรภาพนี้ ให้ทุกคนกลับไปสู่ภูมิลำเนาอันเป็นทรัพย์สินของตน ถ้าจะขายไถ่มาให้เพื่อนบ้าน หรือซื้อจากเพื่อนบ้าน จงอย่าโกงกัน” (เทียบเลวีนิติ 25:10-15)

ในค.ศ. 1300 พระศาสนจักรได้นำปีศักดิ์สิทธิ์มาปรับใช้ พระสันตะปาปา โบนิเฟซ ที่ 8 ทรงประทานอภัยโทษบาปแก่ผู้แสวงบุญที่เดินทางมากรุงโรมในปีนั้น เพื่อระลึกถึงการเริ่มต้นศตวรรษใหม่ ด้วยได้รับความนิยมอย่างมาก พระสันตะปาปาจึงตัดสินใจจัดปีศักดิ์สิทธิ์ใหม่ในอีกใน 100 ปีข้างหน้า

ต่อมา พระสันตะปาปาเคลเมนต์ ที่ 6 ได้ทรงให้ฉลองปีศักดิ์สิทธิ์ทุกๆ 33 ปี ตามระยะเวลาที่พระเยซูคริสต์ทรงดำรงชีวิตบนโลก จนกระทั่งในปี 1470 พระสันตะปาปาเปาโล ที่ 2 ทรงกำหนดให้ฉลองปีศักดิ์สิทธิ์ทุกๆ 25 ปี

พระสันตะปาปาฟรานซิสได้ทรงใช้ชื่อ/คำขวัญ/สาระสำคัญ/หัวข้อของปีศักดิ์สิทธิ์ 2025 ว่า “ผู้เดินทางแสวงบุญด้วยความหวัง” อันเป็นเนื้อความที่บ่งบอกถึงความเป็นปัจจุบัน

พระสันตะปาปาได้ทรงเลือกชื่อ/คำขวัญ/สาระสำคัญ/หัวข้อนี้ อาจเป็นได้ที่พระองค์ทรงสะท้อนพระทัยต่อสภาพการณ์อันเป็นโศกนาฏกรรมอันเจ็บปวดของมนุษยชาติ อันมาจากภัยของโรคระบาด Covid จากสงคราม จากภัยธรรมชาติหลายแห่ง ที่ได้ทำลายความยินดีของการดำเนินชีวิต พระองค์จึงมีพระประสงค์ให้ปีศักดิ์สิทธิ์นี้เป็นเครื่องหมายของ “**ความเร่งด่วนในการฟื้นฟูให้กลับมามีชีวิตใหม่**” ด้วยความหวัง

แน่นอนว่าในหลายครั้ง พวกเราพบว่ามันเป็นการยากที่จะต้องเข้าใจให้อ่องแท้ถึงความจริงอันลึกลับที่ว่า ความเลวร้ายแสดงพลังของมันดังกว่าความดี หลายคนต้องผ่านปีเก่าด้วยบรรยากาศที่ค่อยข้างขมขื่น จนหลายคนพบตัวเองอยู่ที่ขอบเหวของความสิ้นหวัง พระสันตะ

บิตร์เบเนดิกต์ที่ 16 ได้ตรัสในบทเทศน์ระหว่างการทำวัตรเย็นของวันสิ้นปีว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเตือนสติพวกเราเสมอ ว่าทุกอย่างในด้านลบเหล่านั้นหาได้เป็นเหือกสุดท้ายใน/ของชีวิต แม้พวกเรามองเห็นท่าทีของความรักและการรับใช้ซึ่งกันและกัน ความเหนื่อยประจำวันของการทำงานที่ปฏิบัติผ่านไปด้วยความสัตย์ซื่อต่อหน้าที่ของตน ความเพียรทน จะเป็นเพียงแสงลึบหรี่ให้พวกเราได้สังเกต แต่จะหยุดอยู่ตรงนั้นไม่ได้โดยไม่ปล่อยให้ตัวเองให้จมปลักอยู่ใต้น้ำหนักของความเลวร้ายที่โถมเข้าประทุษร้ายและซัดเซและทำให้พวกเราเผลอหลงไปตามแรงของมัน

ตรงกันข้าม จำเป็นที่พวกเราต้อง**มุ่งแสวงหาพระเจ้า** เพื่อจะสามารถค้นเจอความหมายอันสูงสุดของความเป็นมนุษย์ ในความเจ็บสับสน ในการภาวนารำพึง ในการไตร่ตรองอย่างเยือกเย็นและยั่งยืน กระทำดังนี้ ดวงวิญญาณของพวกเราอาจได้พบยาสมานแผลต่างๆ ที่พวกเราเจ็บปวดทุกวันเป็นประจำอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อาจนำพาพวกเราให้ไปถึงความปรีชาฉลาดที่เอื้อให้พวกเรามีศักยภาพในการประเมินเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยสายตาใหม่ที่แหลมคมขึ้น

นี่คือที่ที่พวกเราจะได้รู้ว่าพระเจ้าตรัสกับพวกเราว่าพระองค์กำลังทรงสอนพวกเราให้มองปฏิบัติการของพระองค์ได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งการมองสิ่งเลวร้ายในตัวพวกเราและรอบตัวพวกเรา เพื่อเริ่มต้นในหนทางแห่งการเปลี่ยนจิตใจ/การกลับใจ ที่สามารถก่อให้เกิดความมีน้ำใจเดียวกันและความเป็นหนึ่งเดียวกัน นี่คือการอันแนบแน่นในใช้ความดีให้มีชัยชนะเหนือความเลวร้ายทั้งปวง

คริสตชนจึงต้องพยายามเป็น**บุคคลแห่งความหวัง** ที่ต้องเผชิญกับความมืดครึ้มในโลกที่ไม่ยอมขึ้นกับพระเจ้า แต่เลือกหนทางแห่งความหลงผิด เพราะคริสตชนทราบดีว่าความเชื่อสามารถเคลื่อนภูเขาได้ (เทียบ มัทธิว 17: 20) ดังนั้น องค์เจ้าเหนือเยชูคริสต์จะทรงสามารถส่องแสงสว่างบดบังความมืดมิดได้

ความหวังนี้ คือเปลวเพลิงที่คริสตชนได้รับและต้องรักษาไว้ให้เปลวไฟลุกอยู่เสมอ เพื่อสามารถพบพลังและความมั่นใจในการเพ่งมองไปข้างหน้าด้วยจิตใจที่เปิดกว้าง ด้วยหัวใจที่วางใจไว้ใจ และด้วยสติปัญญาที่ได้รับแสงสว่างส่องทาง

แต่พระสันตะปาปาได้ทรงเตือนสติให้พวกเราตระหนักรู้ว่าความตั้งใจนี้จะจริงได้ก็ต่อเมื่อพวกเราได้พบการสร้างภราดรภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับบรรดาผู้อพยพย้ายถิ่นและคนยากไร้ ที่จะเป็นเสียงก้องกระจายออกไปในช่วงเวลาของปีศาจลึกลับนี้

ปีศักดิ์สิทธิ์เป็นเหตุการณ์สำคัญยิ่งที่คริสตชนทุกคนสามารถจุ่มตัวเข้าไปในสายธารแห่งพระเมตตาการุณาอันสุดบรรยายของพระเจ้า เป็นช่วงเวลาที่เชื่อเชิญให้พวกเราก้าวเข้าไปรับศีลแห่งการคืนดี เพื่อน้อมรับอภัยโทษพร้อมทั้งได้สัมผัสประสบการณ์ของการได้รับพระคุณการุณย์อันบริบูรณ์ เป็นช่วงเวลาของการพยายามสร้างแก่นแท้/เนื้อแท้ของภราดรภาพโดยการฟื้นฟูความผูกพันกับพระบิดาเจ้าและกับเพื่อนมนุษย์ เป็นปีที่ต้องผลักดันพวกเราไปสู่การเปลี่ยนจิตใจ/การกลับใจ เป็นช่วงเวลาพิเศษในการหันมาพิจารณาไตร่ตรองชีวิตของตัวเอง และวอนขอพระเจ้าได้ทรงพาพวกเราให้เดินต่อไปในหนทางแห่งความครบครัน/ความศักดิ์สิทธิ์

แต่เหนือสิ่งอื่นใด จุดใจกลางของปีศักดิ์สิทธิ์ คือ การได้พบสัมผัสพระเยซูคริสต์ และความต้องการเริ่มปฏิบัติการของการเดินทาง

สมณโองการ/สาส์นตราตั้ง (Bull of Indiction) ด้วยคำขวัญ “ความหวังไม่ทำให้ผิดหวัง” (Spes non confundit) และพระสันตะบิดรได้ทรงประกาศปีศักดิ์สิทธิ์ 2025 อย่างเป็นทางการ เพื่อให้พวกเราก้าวเดินในประสบการณ์ของความเจ็บและมุ่งสู่สาระสำคัญในชีวิต ความเชื่อของพวกเรา เป็นประสบการณ์ที่เปรียบเสมือนความพยายามของผู้เดินทางแสวงบุญ ด้วย/ในความหวัง

การเดินทางแสวงบุญที่กล่าวถึงนี้ เป็นเครื่องหมายอันสำคัญบ่งบอกถึงการเริ่มของประสบการณ์อันศักดิ์สิทธิ์ซึ่งต้องหมายถึงชีวิตของการเดินทางของพวกเราบนโลกนี้ พวกเราคือผู้แสวงบุญผู้กำลังเดินทางเพื่อจะสามารถค้นเจออีกครั้งถึงความสำคัญของความเชื่อในชีวิตของพวกเรา ต้องยอมรับว่าโลกปัจจุบันถูกล้อมคลุมด้วยวัฒนธรรมใหม่ๆ ที่กล่าวเน้นแต่เทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ อันหล่อหลอมเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีภาษาและพฤติกรรมเฉพาะของพวกเขา ทำให้ดูเหมือนกับว่าไม่มีที่ให้กับความสำคัญของความเชื่อในชีวิตของคนมากมาย เพราะดูเหมือนว่าเทคโนโลยีได้นำความหวังในหลายรูปแบบมาให้ สนองอำเภอใจและความปรารถนาของพวกเขา แต่ความหวังในความเชื่อของพวกเราต้องมาจากพระเจ้า ผู้จะทรงกระทำให้เกิดความหวังไว้ใจ ที่ต้องเข้มข้นขึ้นทุกวันผ่านทางการเป็นพยานในความรักแผ่แผ่อันกลมกลืนยิ่งขึ้นเสมอในตัวพวกเรา

ปีศักดิ์สิทธิ์และการก้าวเดินแสวงบุญไปด้วยกัน เป็นปฏิบัติการที่ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน คือการกำลังก้าวเดินเหมือนกัน นอกจากเป็นการเดินที่พาพระศาสนจักรไปสู่ชีวิตของการเปลี่ยนจิตใจ/การกลับใจ/การหันเหจิตใจไปหาพระเจ้าแล้ว ปฏิบัติการเดินควบคู่กันนี้ คือหนทางของการประกาศข่าวดี เหตุก็เพราะว่าเป้าประสงค์หลักยังคงเป็นการนิยาม

หนทางและวิธี ที่พวกเราสามารถเป็นพยานที่น่าเชื่อถือได้เมื่อพวกเราประกาศข่าวดี พระศาสนจักรต้องไม่ลืมว่าธรรมชาติแท้และความรับผิดชอบที่ได้รับจากพระเยซูคริสต์ คือ การประกาศข่าวดีให้โลกในปัจจุบันได้รับทราบ หนทางแห่งการแสวงบุญไปด้วยกันกลายเป็นวิธีการเพื่อประกาศพระวรสารในโลกปัจจุบัน และปีศาจดีลิตี้กลายเป็นศักยภาพหนึ่งและ รายละเอียดแบบหนึ่งเพื่อการประกาศพระวรสารแห่งความหวัง

ปีศาจดีลิตี้จะช่วยเตือนสติพวกเราว่า พวกเราทุกคนได้รับเรียกให้เดินทางออกจากโลกนี้ในวันหนึ่งข้างหน้า มิใช่สลายตัว แต่เพื่อก้าวเข้าสู่ชีวิตที่แท้จริงอันเป็นเป้าหมายปลายทางของชีวิตของพวกเรา พระสันตะบิดรฟรานซิสมีพระประสงค์ให้พระศาสนจักรท้องถิ่นทั่วโลกเฉลิมฉลองปีศาจดีลิตี้แห่งความหวัง 2025/ 2568 อย่าสง่า ในบรรยากาศของการภาวนา เป็นโอกาสให้ได้มีการเดินทางแสวงบุญแห่งความหวัง เชื่อเชิญให้พวกเราค้นหาเครื่องบ่งชี้ถึงความหวัง เพื่อสามารถเป็นพยานยืนยันถึงความหวังนี้ในครอบครัว ในเพื่อนบ้าน ในที่ทำงาน ในคนที่อยู่ภายในทัศนสถาน ในบรรดาคนเจ็บป่วยและใกล้จะตาย ในบรรดาเยาวชนและในบรรดาผู้สูงวัยเพราะพวกเราต้องเชื่อให้ได้ว่า “ความหวังไว้วางใจไม่ทำให้พวกเราผิดหวัง”

[หมวดสังขาร]

พระเยซูเจ้า และกิจการอัศจรรย์

บาทหลวง ผศ.วสันต์ พิรุฬห์วงศ์, C.S.S.

เมื่อยอห์นใช้ศิษย์ไปถามพระเยซูเจ้าว่า “ท่านคือผู้ที่จะต้องมาหรือเราจะต้องรอคอยใครอีก” คำตอบของพระเยซูเจ้าที่ว่า “จงไปบอกยอห์นถึงสิ่งที่ท่านได้ยินและได้เห็น คนตาบอดกลับแลเห็น คนง่อยเดินได้ คนโรคเรื้อนหายจากโรค คนหูหนวกได้ยิน คนตายกลับคืนชีพ คนยากจนได้รับการประกาศข่าวดี” (มธ.11:4-5) นับเป็นเรื่องหนึ่งที่สามารถยืนยันได้เกี่ยวกับพระเยซูเจ้าว่าพระองค์ “ถูกมอง” ว่าเป็นผู้ที่ทำการอัศจรรย์ได้ และพระเยซูเจ้าเองก็ “รู้ตัว” ด้วยว่าพระองค์สามารถทำการอัศจรรย์ได้ ในบทความนี้เราจึงจะมาดูตัวอย่างบางประการเกี่ยวกับการอัศจรรย์ที่ได้ถูกบันทึกไว้ในพระวรสาร โดยจะพิจารณาสองเรื่องด้วยกันคือ การกระทำของพระเยซูเจ้าในฐานะเป็นนักขับไล่ปีศาจและผู้รักษาโรคอย่างอัศจรรย์ ซึ่งเราเชื่อว่าตัวอย่างเหล่านี้มีพื้นฐานความเป็นมาเกี่ยวข้องกับพระเยซูเจ้าในประวัติศาสตร์จริง

บาทหลวงสังกัดคณะสติกมาติน, อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทววิทยา คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

จริงอยู่ว่า ไม่มีนักประวัติศาสตร์คนใดสามารถพูดได้อย่างเต็มปากเต็มคำว่ามีเหตุการณ์ที่เป็นอัศจรรย์เกิดขึ้น ทั้งนี้เพราะนักประวัติศาสตร์มีพื้นฐานอยู่ที่วิทยาศาสตร์ จึงไม่ยอมรับอะไรที่เป็นเรื่อง “เหนือธรรมชาติ” อย่างแน่นอน ทุกอย่างต้องอธิบายได้ด้วยวิทยาศาสตร์ มีเพียงคนที่มี “ความเชื่อ” เท่านั้นที่ยืนยันว่าเหตุการณ์ที่ผิดปกติธรรมดาเป็นเรื่องอัศจรรย์ เพราะมีพระเจ้าผู้เดียวเท่านั้นที่สามารถทำให้เกิดการมหัศจรรย์ได้ ตัวอย่างเช่น กรณีการหายจากโรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นที่เมืองลัวร์ด นักประวัติศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์หรือแพทย์อาจพูดอธิบายได้ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นยังไม่อาจมีคำอธิบายได้ แต่มีเพียงผู้ที่มีความเชื่อเท่านั้นที่สามารถตอบปริศนาการหายจากโรคต่างๆ นั้นว่า “นี่เป็นการกระทำของพระเจ้า” นี่หมายความว่า แม้ในปัจจุบันนี้ อัศจรรย์ต่างๆ ยังคงเกิดขึ้นจากผีพระหัตถ์ของพระเจ้า เราจึงไม่ควรยอมแพ้หรือยอมจำนนต่อพวกที่ไม่มี ความเชื่อ ต่อพวกนิยมแต่ปัญญาที่อ้างเหตุผลต่างๆ มากมายเพื่อโต้แย้งเรื่องการเมืองของพระเจ้าและความเป็นไปได้ในการเกิดอัศจรรย์ในโลกของเรา คนที่ไม่มีความเชื่อปฏิเสธความเป็นไปได้ของทั้งสองเรื่องนี้ โดยอาศัยหลักการทางปรัชญา ไม่ใช่หลักการจากความจริงที่ปรากฏอยู่ตรงหน้า การต่อต้านและไม่ยอมรับว่าสิ่งอัศจรรย์สามารถเกิดขึ้นได้จึงเกิดขึ้นได้ ทั้งในสมัยของพระเยซูเจ้า และเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

1. พระเยซูเจ้า: นักขับไล่ปีศาจ

“ถ้าเราขับไล่ปีศาจด้วยอำนาจของพระเจ้า ก็หมายความว่าพระอาณาจักรของพระเจ้ามาถึงท่านแล้ว” (ลก.11:20) นี่เป็นพระวาจาตอนหนึ่งของพระเยซูเจ้าที่แสดงว่าพระองค์ทรงมีฤทธิ์อำนาจในการขับไล่ปีศาจได้ ยังมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับการขับไล่ปีศาจบางเรื่องที่โยงไปถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตของพระเยซูเจ้า เช่น อัศจรรย์ขับไล่ปีศาจที่กาเปอร์นาอุม เมืองที่ได้กลายเป็นที่พักหลักแห่งหนึ่งของพระองค์ พระวรสารของนักบุญมาระโกเล่าเหตุการณ์นี้ว่า “ขณะนั้น ในศาลาธรรม ชายคนหนึ่งซึ่งปีศาจสิงอยู่ร้องตะโกนว่า “ท่านมาอยู่กับเราทำไม พระเยซูขานาซาเร็ธ ท่านมาทำลายเราใช่ไหม เราเห็นว่าท่านเป็นใคร ท่านคือองค์ผู้ศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้า” พระเยซูเจ้าทรงดูปีศาจและตรัสสั่งว่า “จงเงียบ ออกไปจากผู้นี้” เมื่อปีศาจทำให้ชายผู้นั้นชักและร้องเสียงดังแล้ว มันก็ออกไปจากเขา ทุกคนต่างประหลาดใจจึงถามกันว่า “นี่มันเรื่องอะไร เป็นคำสั่งสอนแบบใหม่ที่มีอำนาจ เขาสั่งแม้กระทั่งปีศาจ และมันเชื่อฟัง” แล้วกิตติศัพท์ของพระองค์ก็เลื่องลือไปทุกแห่งตลอดทั่วแคว้นกาลิลีทันที” (มก.1:23-28)

ในพระวรสารของนักบุญลูกา เราพบว่า ในบรรดาผู้ที่อยู่ร่วมกันกับพระเยซูเจ้าในขณะนั้น “มีมารีย์ ที่เรียกกันว่าชาวมัคดาลา ซึ่งปีศาจเจ็ดตนได้ออกไปจากนาง” (ลก.8:2) อยู่ที่นั่นด้วย จากพยานหลักฐานที่มีเล่าในพระวรสารทั้งสี่ฉบับ มารีย์ ชาวมัคดาลา เป็นพยานสำคัญคนแรกๆ คนหนึ่งที่เห็นและยืนยันถึงเรื่องการกลับคืนพระชนมชีพของพระเยซูเจ้า ซึ่งไม่น่าเป็นไปได้ที่พระศาสนจักรในสมัยแรกจะแต่งเรื่องที่เธอถูกปีศาจสิงขึ้นมาเอง ซึ่งถ้าหากพระศาสนจักรแต่งเรื่องราวของเธอขึ้นมาเองจริง ความน่าเชื่อถือในการเป็นพยานของเธอก็จะลดน้อยลงอย่างแน่นอน เรื่องการขับไล่ปีศาจออกจากนางจะต้องเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงและเล่าต่อกันอย่างแพร่หลายในสมัยของพระเยซูเจ้าเป็นแน่ เรื่องนี้จึงไม่อาจถูกปฏิเสธได้ เช่นเดียวกับเรื่องพระเยซูเจ้าทรงขับไล่ปีศาจออกไปจากเด็กชายที่ถูกสิงใน มก.9:14-29 และเรื่องการขับไล่ปีศาจที่สิงอยู่ในชาวเกรซาไน มก.5:1-20 ก็มีพื้นฐานทางประวัติศาสตร์บางอย่างที่สนับสนุนว่าน่าจะเป็นเรื่องจริงด้วย

แล้วพระเยซูเจ้าทรงทำอย่างไรในการเผชิญหน้ากับความรุนแรง ความโมโหจนเสียสติ และสภาพต่างๆ ของคนที่ดูเหมือนว่าถูกปีศาจสิงเหล่านั้น?

ในเหตุการณ์ตอนที่พระเยซูเจ้าทรงตอบข้อกล่าวหาของพวกธรรมาจารย์ที่ว่าพระองค์ทรงขับไล่ปีศาจด้วยอำนาจของเจ้าแห่งปีศาจนั้น พระเยซูเจ้าได้ทรงอธิบายโดยเปรียบเทียบว่า “ไม่มีใครเข้าไปในบ้านของคนเข้มแข็งและปล้นเอาทรัพย์ของเขาได้ ถ้าไม่มีคนเข้มแข็งนั้นไว้ก่อน เมื่อนั้นแหละ จึงจะเข้าปล้นบ้านได้” (มก.3:27) ความหมายที่พระองค์ต้องการบอกกับพวกเขาคือ พระองค์เองเป็นตัวแทนของอำนาจที่เข้มแข็งกว่านั้น คือ “อำนาจของพระเจ้า” ดังนั้น พระองค์จึงสามารถปล้นบ้านของซาตานได้ ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า “แต่ถ้าเราขับไล่ปีศาจด้วยอำนาจของพระเจ้า ก็หมายความว่าพระอาณาจักรของพระเจ้ามาถึงท่านแล้ว” (ลก.11:20) วิลเลียม บาร์คเลย์ ได้อธิบายการกระทำของพระเยซูเจ้าใน มก.3:27 ว่า

“พระเยซูเจ้ายอมรับว่า ชีวิตเต็มไปด้วยอุปสรรคและการต่อสู้ระหว่างอำนาจของความชั่วร้ายกับอำนาจของพระเจ้า พระองค์จึงไม่ได้ปล่อยเวลาของพระองค์ให้ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ด้วยการเฝ้าแต่ครุ่นคิดถึงปัญหาที่ไม่มีคำตอบ พระองค์ไม่เคยหยุดเพื่อคอยแต่ถกเถียงว่าอำนาจความชั่วนั้นมาจากไหน แต่พระองค์เผชิญหน้ากับอำนาจนั้นอย่างเกิดผล สิ่งหนึ่งที่น่าแปลกใจสำหรับเราคือ พวกเรามักจะใช้เวลาอย่างมากในโต้เถียงกันเกี่ยวกับต้นกำเนิดของความชั่ว แต่เรากลับใช้เวลาน้อยมากในการปฏิบัติเพื่อขจัดอำนาจความชั่วนั้น

พระเยซูเจ้าทรงมองเห็นการต่อสู้กันอย่างแท้จริงระหว่างความดีกับความชั่ว ซึ่งเป็นหัวใจของชีวิตและลูกหลานทั่วไปในโลก พระองค์ไม่ได้หยุดเพื่อกอยคิดถึงแต่มัน แต่ลงมือกระทำอย่างจริงจัง และได้ประทานอำนาจให้คนอื่นเอาชนะความชั่วนั้น และทำแต่สิ่งที่ถูกต้อง”¹

เราจึงควรมีทัศนคติเหมือนพระเยซูเจ้าด้วยในการเผชิญหน้ากับความชั่วและหลีกเลี่ยงการเสียเวลาและกำลังไปอย่างไร้ประโยชน์ โดยคอยแต่ถามหาว่าความชั่วนั้นมาจากไหน? แล้วไม่ลงมือทำอะไรเลย

2. พระเยซูเจ้า: ผู้รักษาโรคอย่างอัศจรรย์

จากพระดำรัสของพระเยซูเจ้าที่ตรัสตอบศิษย์ของยอห์นว่า “คนตาบอดกลับแลเห็น คนง่อยเดินได้ คนโรคเรื้อนหายจากโรค คนหูหนวกได้ยิน คนตายกลับคืนชีพ คนยากจนได้รับการประกาศข่าวดี” (มธ.11:4-5) นั้น ตอนนี้ จะขอยกตัวอย่างบางเหตุการณ์ที่แสดงว่าพระเยซูเจ้าทรงรักษาโรคให้หายจริงมาพิจารณากัน

(1) คนตาบอดกลับแลเห็น

ในพระวรสาร มีเรื่องเล่าอยู่สามเรื่องเกี่ยวกับการรักษาคนตาบอดให้หาย คือ การรักษาขอทานตาบอดที่ชื่อบาร์ติเมอัส บุตรของทิเมอัสที่เมืองเยรีโค (มก.10:46-52) การรักษาคนตาบอดที่เมืองเบธไซดา (มก.8:22-26) และการรักษาชายที่ตาบอดมาตั้งแต่เกิด (ยอห์น.9:1-41) ทั้งสามเรื่องนี้เป็นภาระสอนให้เห็นเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงานศาสนบริการของพระเยซูเจ้า บางคนอาจมีความเห็นว่า เรื่องการรักษาชายตาบอดที่ชื่อบาร์ติเมอัส เป็นเรื่องที่ดูน่าเชื่อถือและมีหลักฐานมากกว่าอีกสองเรื่องเพราะมีการระบุชื่อของคนตาบอดได้ หลายคนจึงนำเรื่องนี้ไปเทศน์ เขียนเป็นบทความ และอ้างถึงอยู่บ่อยๆ ด้วยความมั่นใจว่าเป็นอัศจรรย์ที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้น จึงน่าจะเป็นประโยชน์มากทีเดียวที่เราจะค่อยๆ พิจารณาเรื่องนี้ โดยจะพิจารณาสองเรื่องแรกเป็นตัวอย่าง โดยลงลึกไปถึงส่วนประกอบอื่นๆ ที่มีอยู่จริงในประวัติศาสตร์ด้วย เพราะสิ่งต่างๆ เหล่านี้ช่วยให้เราสามารถกลับไปถึงช่วงเวลาสมัยของพระเยซูเจ้าได้ดีทีเดียว

¹ Barclay, William, The Gospel of Mark: Revised Edition. Philadelphia: Westminster, 1975, pp.78-79.

เรื่องชายตาบอดคนนี้ชื่อบาร์ทิเมอัสนั้น (มก.10:46-52) มีข้อควรสังเกตว่า ไม่มีคนที่ได้รับการรักษาให้หายจากโรคอย่างอัศจรรย์คนใดเลยที่ถูกระบุชื่อไว้ในพระวรสาร การที่ชื่อของบาร์ทิเมอัสถูกระบุไว้ในที่นี้จึงเป็นข้อพิสูจน์ในตัวว่าเขามีตัวตนอยู่จริงตามประวัติศาสตร์ ในชีวิตของพระเยซูเจ้า พุดสั้นๆ ก็คือ ธรรมประเพณีที่มาระโกใช้ในการเขียนพระวรสารของท่านมีการระบุถึงชื่อในภาษาอาราเมอิกนี้ไว้โดยไม่ได้อธิบายใดๆ และเนื่องจากมาระโกเขียนพระวรสารของท่านสำหรับคนต่างศาสนา ท่านจึงแปลชื่อออกมาเป็น “บุตรของทิเมอัส” เพื่อช่วยให้คนอ่านที่เป็นคนต่างศาสนาเข้าใจ ร่องรอยของธรรมประเพณีเดิมที่มาระโกนำมาใช้ในการเขียนเรื่องนี้ ยังพบได้จากคำภาษาอาราเมอิกที่บาร์ทิเมอัสใช้เรียกพระเยซูเจ้า “รับบุญ” ซึ่งแปลว่า “เจ้านายของข้าพเจ้า” หรือ “อาจารย์ของข้าพเจ้า”

สถานที่ที่เกิดอัศจรรย์ครั้งนี้ก็เป็นตัวพิสูจน์อีกประการหนึ่งว่าเรื่องนี้เกิดขึ้นจริงตามประวัติศาสตร์ บรรดานักแสวงบุญที่เดินทางจากแคว้นกาลิลีไปยังเมืองศักดิ์สิทธิ์เพื่อเฉลิมฉลองเทศกาลปัสกา (Passover) นั้น ส่วนใหญ่จะเลี่ยงไม่เดินทางผ่านแคว้นสะมาเรีย โดยพวกเขาจะเลือกเดินข้ามไปยังอีกฝั่งหนึ่งของแม่น้ำจอร์แดนในแคว้นกาลิลี จากนั้นก็เดินเรียบแม่น้ำลงมาทางใต้ ข้ามแม่น้ำกลับไปฝั่งเดิมอีกครั้งหนึ่งเพื่อเข้าไปยังเมืองเยรีโค จากนั้นก็เดินมุ่งหน้าไปยังกรุงเยรูซาเล็มซึ่งอยู่ห่างไปอีกประมาณ 20 ไมล์ การให้ท่านเป็นส่วนหนึ่งของการเดินทางไปแสวงบุญที่กรุงเยรูซาเล็ม คนขอทานจึงมักดักอยู่ที่บริเวณรอบนอกของเมืองเยรีโค ซึ่งเป็นเส้นทางที่นักแสวงบุญใช้เพื่อเดินทางออกจากเมืองเยรีโคมุ่งหน้าไปกรุงเยรูซาเล็ม นี่เป็นสถานที่จริงของเรื่องเล่าในเรื่องนี้

ที่สุด บาร์ทิเมอัสได้เรียกพระเยซูเจ้าว่า “พระโอรสของกษัตริย์ดาวิดเจ้าข้า” การเรียกชื่อเช่นนี้เกี่ยวข้องไปถึงพันธสัญญาเดิมและมีพื้นฐานที่เกี่ยวพันกับเรื่องราวในยุคต่อมา คือเรื่องราวต่างๆ ของชาโลมอนซึ่งเป็น “โอรสของกษัตริย์ดาวิด” และเชื่อกันว่าท่านเป็นผู้ที่สามารถรักษาโรค ขับไล่ปีศาจ และทำอัศจรรย์ต่างๆ ได้ ดังนั้น จึงเป็นไปได้มากทีเดียวที่ประชาชนที่เป็นทุกข์เจ็บป่วยในสมัยนั้นเริ่มมองพระเยซูเจ้าว่าเป็นชาโลมอน กล่าวคือ “เป็นโอรสของดาวิด” ในรูปแบบใหม่ที่สามารถทำอัศจรรย์ได้ และดังที่เราทราบจากการเล่าของมาระโก ที่สุด พระเยซูเจ้าทรงทำอัศจรรย์รักษาบาร์ทิเมอัสให้หายจากตาบอดด้วยการตรัสแต่เพียงว่า “ไปเถิด ความเชื่อของท่านได้ช่วยท่านให้รอดพ้นแล้ว” ซึ่งนอกจากเขาจะกลับแลเห็นได้อีกแล้ว เขายังได้เดินทางติดตามพระองค์ไปอีกด้วย ทั้งหมดนี้จึงเป็นส่วนประกอบของเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นและเล่าสืบต่อกันมา จนนำไปสู่การบันทึกไว้ในพระวรสารของมาระโก

เรื่องการรักษาคนตาบอดที่เบธไซดา (มก.8:22-26) ก็เป็นเรื่องที่มีรากฐานทางประวัติศาสตร์ด้วยเหมือนกัน คือสิ่งที่พระเยซูเจ้าได้ทรงกระทำในการรักษาคนตาบอดก็คือ “ทรงใช้พระเชษฐาและตาของเขา ทรงปกพระหัตถ์เหนือเขา ตรัสถามเขาว่า “ท่านเห็นอะไรไหม?”” คำตอบของคนตาบอดทำให้เรารู้ว่าเขายังไม่ได้หายอย่างสมบูรณ์ในการรักษาครั้งแรก ดังนั้น พระเยซูเจ้าจึงทรงรักษาซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เขาจึงได้หายเป็นปกติ หลายคนที่ได้ฟังเรื่องนี้แล้วอาจรู้สึกแปลกใจว่าเป็นเรื่องจริงหรือไม่? เป็นไปได้หรือไม่? มีรูปแบบนี้ด้วยหรือไม่? นอกจากนี้ นอกจากครั้งนี้แล้ว ในพันธสัญญาใหม่เองก็ไม่มีตอนไหนอีกเลยที่กล่าวถึงการรักษาของพระเยซูเจ้าว่าต้องทำถึงสองครั้งถึงจะสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม การที่พระศาสนจักรสมัยแรกเล่าเรื่องนี้โดยตรงไปตรงมา แสดงให้เห็นว่า เรื่องนี้ไม่ได้ก่อให้เกิดที่สะดุดหรือข้อกังขาอะไรในความเชื่อเกี่ยวกับพระเยซูเจ้าของพระศาสนจักรในสมัยแรกๆ เลย เรื่องพระเยซูเจ้าในประวัติศาสตร์จึงไม่ใช่เรื่องที่ทุกคนอ่านและยอมรับได้เสมอไป บางคนต้องอาศัยพระพรหทานช่วยอย่างมากถึงจะสามารถเข้าถึงพระเยซูเจ้าได้

เรื่องน่าสังเกตอีกประการหนึ่งคือ มาระโกได้จัดวางเรื่องการรักษาคนตาบอดที่เมืองเบธไซดาไว้ทันทีหลังจากที่พระเยซูเจ้าทรงดำเนินบรรดาศิษย์ของพระองค์ที่ “ตามืดบอด” ไม่เข้าใจอัศจรรย์การวิชนมบังของพระองค์ และทันทีหลังจากการรักษาคนตาบอดคนแรกนี้แล้ว เปโตรก็เริ่มเห็นอะไรบางอย่างภายในจิตของตัวเอง พูดอีกอย่างคือ เปโตรก็ได้รับการรักษาให้หายจากตาบอดทางจิตใจด้วย ดังนี้ เปโตรจึงสามารถตอบคำถามด้วยความเชื่อได้เมื่อพระเยซูเจ้าถามท่านในเวลาต่อมาว่า “ท่านล่ะ ว่าเราเป็นใคร?” และเปโตรทูลตอบว่า “ท่านคือพระคริสตเจ้า” (มก.8:29) แต่การมองเห็นของเปโตรนี้ยังเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เพราะท่านยังไม่เข้าใจเมื่อพระเยซูเจ้าอธิบายเกี่ยวกับความเป็นพระเมสสิยาห์ของพระองค์ว่า หมายถึงการตรึงกางเขนและการสิ้นพระชนม์ เปโตรจึงได้คัดค้านพระเยซูเจ้า นี่ทำให้พระเยซูเจ้าทรงรู้สึกโกรธเปโตร และได้กล่าวตำหนิเปโตร

ผู้เรียบเรียงพระวรสารของมาระโกเป็นคนสุดท้ายนำเรื่องการรักษาคนตาบอดสองเรื่องมาเล่า นอกจากจะใช้เพื่อเป็นพยานยืนยันถึงพระเยซูเจ้าแล้ว ยังใช้เพื่อเป็นเทววิทยาของตนเองด้วย คือ การเน้นว่าเราจะสามารถเข้าใจพระเยซูเจ้าได้อย่างแท้จริงได้ก็โดยผ่านทาง การตรึงกางเขนของพระองค์เท่านั้น ในพระวรสารของมาระโก การยืนยันครั้งแรกของฝ่ายมนุษย์ว่าพระเยซูเจ้าเป็นใครนั้นมาจากนายร้อยที่เป็นคนต่างศาสนา ที่เมื่อเห็นพระเยซูเจ้าทรงสิ้นพระชนม์แล้ว จึงพูดว่า “ชายคนนี้เป็นพระบุตรของพระเจ้าแน่ทีเดียว” (มก.15:39)

(2) คนง่อยเดินได้

เรื่องเล่าเกี่ยวกับการรักษาคนง่อยให้หายนั้นมีอยู่ทั้งหมดสี่เรื่อง แต่อย่างน้อยมีอยู่สองเรื่องที่มีรากมาจากเหตุการณ์จริงในชีวิตของพระเยซูเจ้าเองและมีพื้นฐานทางประวัติศาสตร์ในที่นี้เราจึงจะพิจารณา 2 เรื่องเล่าดังกล่าว

เรื่องแรก ในตอนเริ่มต้นบทที่สองของพระวรสารของมาระโก (มก.2:1-12) เราพบเรื่องเล่าเกี่ยวกับคนเป็นอัมพาตที่เพื่อนๆ ของเขาได้หามขึ้นไปบนหลังคาบ้าน แล้วหย่อนแคร่ที่คนอัมพาตนั้นนอนอยู่ลงมาจากช่องหลังคาบ้านที่พระเยซูเจ้าทรงประทับอยู่ข้างใน ผู้เขียนพระวรสารเล่าว่า พระเยซูเจ้าทรงเห็นความเชื่อของเพื่อนๆ ของเขา ด้วยความเชื่อเช่นนี้ทำให้พระเยซูเจ้าทรงตรัสว่า บาปของเขาได้รับการอภัยแล้ว จากนั้น พระองค์ก็รักษาเขาให้หาย ชายคนนั้นก็ลุกขึ้นเดินออกไปทันที นี่เป็นเรื่องเล่าหนึ่งที่มีองค์ประกอบที่มีลักษณะพิเศษและแปลกกว่าอัศจรรย์ครั้งอื่นๆ ของพระเยซูเจ้า แต่ก็เป็นความจริงที่ว่า เหตุการณ์บางอย่างที่ยังเป็นสิ่งที่อยู่ในความทรงจำได้อย่างชัดเจนนั้นเป็นเพราะเหตุการณ์ดังกล่าวมีองค์ประกอบทางสภาพแวดล้อมที่แปลกไปจากธรรมดาทั่วไปนั่นเอง และนี่คงเป็นเหตุให้พระศาสนจักรนับแต่สมัยแรกยอมรับเรื่องบาปของชายคนนั้นที่ได้รับการอภัยว่าเป็นเรื่องที่น่าจะเกิดขึ้นจริง

เรื่องที่สอง เป็นเรื่องที่พระเยซูเจ้าทรงรักษาผู้ป่วยที่สระเบธเสดาในกรุงเยรูซาเล็ม พระวรสารของนักบุญยอห์นเล่าว่า “หลังจากเหตุการณ์เหล่านี้ ก็มาถึงวันฉลองวันหนึ่งของพวกยิว พระเยซูเจ้าเสด็จขึ้นไปยังกรุงเยรูซาเล็ม ที่กรุงเยรูซาเล็ม ใกล้กับประตูเกสะ มีสระชื่อเป็นภาษาฮีบรูว่า เบธเสดา มีระเบียงล้อมรอบอยู่ห้าด้าน ตามระเบียงเหล่านี้มีผู้เจ็บป่วยนอนอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น คนตาบอด คนง่อย และคนเป็นอัมพาต ที่นั่น มีชายคนหนึ่งป่วยมาสามสิบแปดปีแล้ว พระเยซูเจ้าทอดพระเนตรเห็นเขานอนอยู่และทรงทราบว่าเขาป่วยมานานจึงตรัสแก่เขาว่า “ท่านอยากจะหายป่วยไหม” ผู้ป่วยนั้นตอบว่า “ท่านขอรับ ไม่มีใครช่วยจุ่มข้าพเจ้าลงในสระเมื่อน้ำกระเพื่อม พอข้าพเจ้ามาถึง คนอื่นก็ลงไปก่อนแล้ว” พระเยซูเจ้าจึงตรัสแก่เขาว่า “จงลุกขึ้น ยกแคร่ที่นอน และเดินไปเถิด” ชายผู้นั้นก็หายเป็นปกติทันที เขายกแคร่ที่นอนและเริ่มเดินไป” (ยน.5:1-9)

รายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่จริงของสระน้ำในกรุงเยรูซาเล็มก่อนการถูกทำลายในปี ค.ศ.70 นั้น บางส่วนได้รับการยืนยันว่ามีอยู่จริงผ่านทางารขุดค้นพบซากปรักหักพัง นี่เป็นเหตุผลสนับสนุนทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับเรื่องเล่าและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตของพระเยซูเจ้า โดยผู้เขียนพระวรสารของยอห์นได้นำเรื่องเล่าที่นำมาจากธรรมเนียมดั้งเดิม

และแต่งเพิ่มเติมในตอนจบของเรื่องว่าเรื่องการรักษานี้เกิดขึ้นในวันสัปดาห์โต เพื่อเพิ่มให้เรื่องนี้ดูน่ากลัวและเป็นอันตรายมากขึ้นต่อผู้อ่านในขณะนั้น โดยในการเล่าของพระวรสาร เราจะเห็นว่าพวกชาวยิวโกรธแค้นและไม่พอใจพระเยซูเจ้า เพราะอัศจรรย์ที่พระองค์ทำนั้นเกิดขึ้นในวันสัปดาห์โต (ยน.5:16) แต่กระนั้นก็ดี เราสามารถถือได้ว่า เรื่องเล่าในพระวรสารของยอห์นตอนนี้มีองค์ประกอบบางอย่างที่มีพื้นฐานที่มาเดียวกับในชีวิตของพระเยซูเจ้าเอง เหตุเพราะคงจะเป็นเรื่องที่น่าแปลกมาก หากพระเยซูเจ้า ซึ่งดูเหมือนจะขึ้นมาয়กรุงเยรูซาเล็มเพียงไม่กี่ครั้งในโอกาสวันฉลองต่างๆ ของชาวยิว จะไม่ได้ทำอัศจรรย์รักษาโรคอะไรที่นั่นเลย

ดังนั้น นี่จึงเป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับการรักษาเพียงสองเรื่องเท่านั้นที่พระวรสารของยอห์นเล่าว่าได้เกิดขึ้นในเยรูซาเล็ม (เรื่องคนตาบอดแต่กำเนิดในบทที่ 9 และเรื่องนี้)

(3) คนโรคเรื้อนหายจากโรค

ในพระวรสารมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับคนโรคเรื้อนอยู่สองตอนด้วยกัน คือ การรักษาคนโรคเรื้อนใน มก.1:40-45 และการรักษาคนโรคเรื้อนสิบคนใน ลก.17:11-19 คนโรคเรื้อนที่ถูกกล่าวถึงในพระวรสารนี้ไม่น่าจะเป็นโรคเดียวกับที่ถูกระบุไว้เป็นกฎหมายในพระคัมภีร์ของชาวฮีบรู กระนั้นก็ดี ในพระวรสารทั้งสองตอนต่างก็เล่าถึงพระเยซูเจ้าว่าทรงสามารถรักษาคนโรคเรื้อนได้ เหมือนกับที่เอลิชาประกาศกผู้ยิ่งใหญ่ท่านหนึ่งแห่งพันธสัญญาเดิมได้เคยรักษาอย่างไรก็ตาม นักตีความพระคัมภีร์ยังคงถกเถียงกันถึงเรื่องดังกล่าวนี้

แต่การจะเชื่อมโยงรายละเอียดของเรื่องเล่าไปสู่เหตุการณ์จริงในประวัติศาสตร์ของพระเยซูเจ้าได้นั้นเป็นเรื่องยากอยู่เหมือนกัน อย่างเช่นในการเล่าของมาระโกมีการพรรณนาถึงพระเยซูเจ้าว่า เมื่อพระองค์ทรงเห็นคนโรคเรื้อน ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นภายในของพระองค์คือทรงส่งสารและตีสันพระทัย ส่วนในการเล่าของลูกาที่หลังจากคนโรคเรื้อนทั้งสิบคนได้หายจากโรคแล้ว มีเพียงคนเดียวที่กลับมาขอบพระคุณพระเยซูเจ้า และคนนั้นเป็นชาวสะมาเรียด้วยนั้น ดูเหมือนจะเป็นการเสริมแต่งรายละเอียดเพิ่มเข้ามาเพื่อตอบสนองจุดมุ่งหมายทางเทววิทยาของลูกาเอง ทั้งนี้ เนื่องจากในช่วงเวลาที่ลูกาเขียนพระวรสาร เป็นช่วงเวลาที่ชาวยิวปฏิเสธเรื่องการรับความรอดผ่านทางพระเยซูเจ้า ในการเล่าของลูกานี้ ลูกาจึงเน้นในข้อเท็จจริงที่ว่า เป็นชาวสะมาเรียที่ได้กลับมาขอบพระคุณพระเยซูเจ้าและเขาก็ได้รับรางวัลเป็นการตอบแทน โดยพระเยซูเจ้าไม่ได้เพียงรักษาทางกายเขาเท่านั้น แต่ยังได้รักษาจิตวิญญาณของเขาด้วย ดังที่พระเยซูเจ้าทรงกล่าวกับเขาว่า “ความเชื่อของท่านทำให้ท่าน

รอดพ้นแล้ว” (ลก.17:19) ในภาษากรีก ประโยคนี้ยังสามารถแปลได้อีกอย่างว่า “ทำให้ท่านหายดีแล้ว” ซึ่งเป็นทั้งสองความหมายนี้ที่ทำให้การได้รับความรอดนั้นสมบูรณ์ไป

เราจึงพอมองเห็นว่า เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของพระเยซูเจ้าถูกนำมาประยุกต์ใช้โดยคริสตชนในสมัยแรกและรวมถึงบรรดานักเขียนทั้งหลายด้วย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ฟัง ซึ่งแล้วแต่ว่ากำลังตกอยู่ในสถานการณ์เช่นไร แต่แน่นอนว่า เรื่องราวดังกล่าวจะต้องมีมูลเหตุมาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงอย่างแน่นอน

(4) คนตายกลับคืนชีพ

ในบรรดาอัศจรรย์ต่างๆ ของพระเยซูเจ้านั้น ไม่มีเรื่องไหนที่สร้างความสงสัยได้มากไปกว่าเรื่องการทำให้คนตายกลับคืนชีพขึ้นมาใหม่ โดยพระเยซูเจ้าถูกกล่าวถึงในฐานะเป็นผู้ที่สามารถทำให้คนที่ตายไปแล้วกลับมีชีวิตขึ้นมาใหม่ได้ ชีวิตใหม่ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงชีวิตหลังการกลับคืนชีพเหมือนอย่างที่เราจะได้รับหลังวันปัสกา แต่เป็นชีวิตจริงๆ ของคนในโลกนี้ แต่เรื่องนี้เป็นเหตุการณ์จริงหรือไม่? ประชาชนทั่วไปในสมัยนั้นและองค์พระเยซูเจ้าเอง คิดหรือไม่ว่าพระองค์ทรงปลุกคนตายให้กลับคืนชีพได้จริงๆ?

แน่นอนว่า เรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นนี้ย่อมได้รับการพิสูจน์อย่างถี่ถ้วนโดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั้งโดยนักประวัติศาสตร์และนักเทววิทยา แต่การนำเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียวมาพิจารณานั้นเป็นสิ่งที่ยากลำบากมาก จำเป็นต้องอาศัยเรื่องราวในลักษณะคล้ายๆ กันมาพิจารณาร่วมกันด้วย อย่างไรก็ตาม จากการพิสูจน์จากหลักฐานหลายๆ แหล่งและด้วยรูปแบบวิธีการที่แตกต่างกัน แม้นักประวัติศาสตร์ยังคงโต้เถียงกันว่าในขณะที่พระเยซูเจ้าทรงเจริญพระชนมชีพอยู่นั้น บรรดาศิษย์มองว่าพระเยซูเจ้าเป็นผู้ที่สามารถทำให้คนตายกลับมีชีวิตใหม่ได้หรือไม่? ทั้งเรื่องการปลุกบุตรหญิงของไยรัส (มก.5:21-43) เรื่องการปลุกบุตรของหญิงม่ายที่เมืองนาอินให้กลับคืนชีพ (ลก.7:11-17) และการกลับคืนชีพของลาซารัส (ยน. 11:1-46) แต่เราก็สามารถพูดได้ว่า ทั้งพระเยซูเจ้าและบรรดาผู้ติดตามพระองค์เชื่อว่าพระองค์สามารถปลุกคนตายให้กลับคืนชีพได้จริงเหมือนอย่างที่เราประกาศเอลียาห์และเอลียาได้ทำ และเราอาจเสริมในที่นี้ได้อีกว่า ผู้ที่ถูกกล่าวถึงว่าได้รับการปลุกให้กลับคืนชีพนั้นเป็นผู้ที่ได้ตายก่อนเวลาอันควรและทำให้บิดา มารดาและญาติพี่น้องเป็นทุกข์โศกเศร้า พระเยซูเจ้าจึงถูกกล่าวถึงในฐานะผู้เป็นผู้ที่ได้แสดงความเมตตาและสงสารผู้ที่เป็นทุกข์โศกเศร้าเหล่านั้น

เรื่องนี้ เราเห็นได้ชัดในการปลุกบุตรของหญิงม่ายที่เมืองนาอินให้กลับคืนชีพ มีข้อสังเกตว่า นักบุญลูกาเล่ากิจการอัศจรรย์ที่เกิดขึ้นนี้โดยมีการระบุชื่อเมืองด้วย ซึ่งโดยปกติลูกาจะไม่ค่อยให้รายละเอียดในเรื่องนี้นัก ลูกายังให้รายละเอียดเพิ่มเติมอีกว่า ผู้ตายเป็นบุตรคนเดียวของมารดาซึ่งเป็นม่าย นี่หมายความว่า ผู้ตายได้ตายก่อนถึงเวลาอันควร และระหว่างขบวนแห่ศพเพื่อนำไปฝังนั้น พระเยซูเจ้าได้พบกับหญิงม่ายซึ่งร้องไห้อย่างหนักเนื่องจากนางไม่เหลือใครอีกแล้วในครอบครัว พระเยซูเจ้าสัมผัสได้ถึงความทุกข์เสียใจของนาง จึงได้ทรงแตะแคร่หามศพแล้วตรัสกับร่างของชายคนนั้นว่า “หนุ่มเอ๋ย เราบอกเจ้าว่า จงลุกขึ้นเถิด” ถ้าไม่มีพลังอำนาจอะไรอยู่เบื้องหลังคำพูดนี้ คงไม่มีปฏิกิริยาอะไรเกิดขึ้นกับคนตายคนนั้น แต่พระเยซูเจ้าเชื่อว่าพระองค์ทรงมีพลังอำนาจเหนือธรรมชาติอยู่ในตัว พระองค์จึงเผยแสดงอำนาจดังกล่าวด้วยการเผชิญหน้ากับความตายและคนตายต่อหน้าฝูงชนที่มุงดูอยู่เป็นจำนวนมาก แล้วพระดำรัสสั่งของพระองค์ก็เกิดผล “คนตายลุกขึ้นนั่งและเริ่มพูด พระเยซูเจ้าจึงทรงมอบเขาให้แก่มารดา”

การเล่าของลูกานี้สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นแล้วในพันธสัญญาเดิม คือ การปลุกบุตรชายของหญิงม่ายที่เมืองศาราเฟทให้กลับคืนชีพโดยประกาศกเอลียาห์ (1พกษ.17:17-24) และปลุกเด็กคนหนึ่งให้กลับมีชีวิตใหม่โดยประกาศกเอลีชา (2พกษ.4:32-37) โดยในเหตุการณ์ดังกล่าว ประกาศกเอลียาห์นอนทับเด็กที่ตายแล้วสามครั้ง เด็กก็กลับมามีชีวิตใหม่ ประกาศกเอลีชาใช้ไม้เท้าวางบนหน้าเด็กและขึ้นไปนอนทับเด็ก เด็กก็กลับมามีชีวิตใหม่ พระเยซูเจ้าแค่แตะแคร่หามศพและตรัสสั่งให้คนตายลุกขึ้น คนตายก็กลับมีชีวิตใหม่อีกครั้ง การเล่าของลูกาจึงมีพื้นฐานอยู่ที่การมองว่าพระเยซูเจ้าเป็นประกาศกที่สามารถทำอัศจรรย์ได้เหมือนประกาศกที่ยิ่งใหญ่ในอดีตและดูเหมือนฝูงชนที่อยู่ที่นี่ก็เชื่อเช่นนี้ด้วย จึงต่างถวายเกียรติแด่พระเจ้าและกล่าวว่า “ประกาศกยิ่งใหญ่ได้เกิดขึ้นในหมู่เรา พระเจ้าได้เสด็จมาเยี่ยมประชากรของพระองค์” และข่าวเรื่องนี้ก็แพร่ไปทั่วแคว้นยูเดียและทั่วอาณาบริเวณนั้น” (ลก.7:16-17)

3. พระเยซูเจ้าทรงควบคุมธรรมชาติได้

ในพระวรสารยังมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับพระเยซูเจ้าว่าทรงมีอำนาจควบคุมธรรมชาติได้ เช่น พระองค์ทรงบอกเปโตรให้ไปจับปลาในทะเล เมื่อจับได้แล้วให้เปิดปากปลาออกแล้วจะพบเงินหนึ่งเหรียญเพื่อนำไปเสียภาษีบำรุงพระวิหาร (มธ.17:24-27) ทรงสาปต้นไม้เดือเทศที่ไร้ผล

และทำให้ต้นมะเดื่อเหี่ยวเฉาไป (มก.11:12-14, 20-21) ทรงทำให้ชาวประมงสามารถจับปลาได้เป็นจำนวนมาก (ลก.5:1-11; ยน.21:1-14) ทรงพระดำเนินบนน้ำ (มก.6:45-52; มธ.14:22-33) ทรงทำให้พายุสงบ (มก.4:35-41; มธ.8:23-27; ลก.8:22-25) ทรงเปลี่ยนน้ำให้เป็นเหล้าองุ่นที่หมู่บ้านคานา (ยน.2:1-11) และทรงทวีอาหารเลี้ยงคนจำนวนมาก (มก.6:32-44; มธ.14:13-21; ลก.9:10-17; ยน.6:1-15) อย่างไรก็ตาม นักวิชาการบางคนมีความเห็นว่า อย่างน้อยก็มีเรื่องเล่าเกี่ยวกับการทวีขนมปังนี้ที่มีพื้นฐานบางประการเกี่ยวโยงถึงเหตุการณ์ในชีวิตของพระเยซูเจ้า ส่วนเรื่องเล่าอื่นๆ อาจเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นภายหลังเพื่อตอบสนองจุดประสงค์ทางเทววิทยาบางประการของพระศาสนจักรในสมัยแรกๆ ก็เป็นไปได้

การทวีอาหารเลี้ยงคนจำนวนมากเป็นอัศจรรย์เรื่องเดียวที่ได้รับการเล่าโดยพระวรสารทั้งสี่ฉบับ นี่เป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญมาก เพราะนักเทววิทยาส่วนมากเห็นพ้องต้องกันว่าพระวรสารของยอห์นมีรูปแบบวรรณกรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและเป็นอิสระจากพระวรสารฉบับอื่นๆ มากกว่านั้น เรื่องเล่านี้ยังสอดคล้องกลมกลืนกับคำสอนของพระเยซูเจ้าที่เชื่อมโยงการมาถึงของพระอาณาจักรพระเจ้ากับงานเลี้ยง และการเลี้ยงฉลองซึ่งก็คือการกินและการดื่มและการร่วมโต๊ะกับมิตรสหายก็เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการประกอบศาสนบริการของพระเยซูเจ้า และงานเลี้ยงของพระเยซูเจ้านี้ได้บรรลุจุดสูงสุดในอาหารค่ำมื้อสุดท้ายก่อนที่พระองค์จะถูกประหัตประหารให้ตรึงกางเขน จากลักษณะต่างๆ เหล่านี้ทำให้บรรดานักเทววิทยาสรุปว่า เรื่องเล่านี้มีพื้นฐานบางประการเกี่ยวโยงถึงเหตุการณ์ในชีวิตของพระเยซูเจ้าจริง

นักประวัติศาสตร์ไม่รู้ว่าจริงๆ แล้วมีอะไรเกิดขึ้นในงานเลี้ยงแห่งการระลึกถึงนี้ แต่ที่ชัดเจนคือพระศาสนจักรในสมัยแรกเชื่อว่าพระเยซูเจ้าทรงกระทำการอัศจรรย์นี้จริง โดยทรงทวีขนมปังและปลาเพื่อเลี้ยงคนเป็นจำนวนมาก พระศาสนจักรในสมัยแรกๆ อาจนำส่วนประกอบต่างๆ ของเรื่องเล่าดั้งเดิมมาเสริมและเติมแต่งใหม่ด้วยการอ้างอิงถึงศิลมหาสนิท ตัวอย่างเช่น ใน มก.8:6 บันทึกไว้ว่า “พระองค์ทรงหยิบขนมปังเจ็ดก้อนขึ้น ตรัสขอบพระคุณพระเจ้า แล้วทรงบิขนมปังประทานให้บรรดาศิษย์ไปแจกจ่าย” ต่อมาในระหว่างอาหารค่ำมื้อสุดท้าย เราก็พบข้อความในลักษณะเดียวกันว่า “พระองค์ทรงหยิบขนมปัง ตรัสถวายพระพร ทรงบิขนมปังประทานให้เขาเหล่านั้น” (มก.14:22) ในพระวรสารของยอห์น การเลี้ยงอาหารคนเป็นจำนวนมากในบทที่ 6 นำไปสู่โอวาทที่สำคัญยิ่งของพระเยซูเจ้าเรื่องปังทรงชีวิต ซึ่งอ้างอิงถึงศิลมหาสนิทอย่างชัดเจนที่สุด ถึงตรงนี้เราจึงพอมองเห็นได้ว่า พระศาสนจักรในสมัยแรกๆ และผู้เขียนพระวรสารได้นำเหตุการณ์ในชีวิตของพระเยซูเจ้า

แห่งประวัติศาสตร์มาปรับปรุงและเสริมแต่ง เพื่อใช้เป็นพยานถึงความเชื่อที่พวกเขามีต่อพระเยซูเจ้า ขณะเดียวกันก็เรียกร้องความเชื่อจากผู้ฟังและผู้อ่านด้วย

4. บทสรุป

จากเนื้อหาทั้งหมดที่กล่าวมาตั้งแต่ต้น เราคงมองเห็นเหมือนกันว่า พระเยซูเจ้าทรงนำเสนอพระองค์เองต่อประชาชนในฐานะเป็นผู้ที่เปี่ยมด้วยพลังพิเศษในการขับไล่ปีศาจ รักษาโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ และทำกิจการต่างๆ ได้อย่างอัศจรรย์ ซึ่งเรื่องราวทั้งหมดนี้ถูกบันทึกไว้ในพระวรสารทั้งสี่ฉบับ ความหลากหลายของการยืนยันของผู้เรียบเรียงพระวรสารที่ไม่ได้ขึ้นต่อกันและมีแหล่งที่มาของข้อมูลในการเรียบเรียงต่างกัน ทำให้เราพระศาสนจักรนับแต่สมัยแรกๆ ยอมรับเหตุการณ์ดังกล่าวว่าเป็นกิจการสำคัญเช่นเดียวกับพระวาจาของพระองค์ เพราะเกี่ยวข้องกับพระเยซูเจ้าในประวัติศาสตร์จริง

ในธรรมเนียมประเพณีของพระวรสารซินอปติก การขับไล่ปีศาจและการรักษาโรคของพระเยซูเจ้าถูกเรียกรวมๆ ว่าเป็น “กิจการทรงอำนาจ” และนักเทววิทยาส่วนใหญ่ยอมรับความเที่ยงแท้ของกิจการทรงอำนาจของพระเยซูเจ้าในพระวรสารของมาระโก เพราะพระวรสารของมาระโกเป็นแหล่งที่มาของพระวรสารของมัทธิวและลูกา และในภาคแรกของพระวรสารของมาระโกก็เป็นการปกป้องความเป็นพระเมสสิยาห์ของพระเยซูเจ้า พระวรสารของมาระโกจึงประกอบด้วยเรื่องราวต่างๆ มากมายของพระเยซูเจ้าที่เรียกว่าเป็น “กิจการทรงอำนาจ” ซึ่งเป็นพยานยืนยันได้ดีถึงความเที่ยงแท้ของธรรมเนียมประเพณีเกี่ยวกับพระเยซูเจ้าในประวัติศาสตร์

นักเทววิทยาหลายท่านได้ศึกษากิจการทรงอำนาจของพระเยซูเจ้าและนำเสนอความคิดว่า การกระทำของพระเยซูเจ้าในขณะที่ทรงเจริญพระชนมชีพอยู่นั้นเป็นไปในรูปแบบของ “ประกาศกแห่งวาระสุดท้าย” กล่าวคือ เป็นประกาศกของพระเจ้าที่พูดถึงวันสุดท้ายที่พระเจ้าจะนำความรอดที่ครบถ้วนสมบูรณ์มาให้มนุษย์ ซึ่งตามหลักฐานของพันธสัญญาเดิมประกาศกคือผู้ที่ได้รับการเจิมโดยพระเจ้าให้เป็นผู้ที่ประกาศข่าวดีแห่งวาระสุดท้าย ซึ่งเมื่อเวลานั้นมาถึง คนตาบอดจะมองเห็นได้ (อสย.35:5-6) คนหูหนวกจะได้ยิน (อสย.42:18) คนยากจนจะได้รับการประกาศข่าวดี และผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากจะได้รับการปลอบใจ (อสย.61:1-3) นี่เป็นสภาพล่วงหน้าของผู้ที่ได้รับการช่วยให้รอดในวาระสุดท้าย และพระวรสารของมัทธิวและลูกาซึ่งรับแหล่งที่มาของข้อมูลจากแหล่งเดียวกัน (แหล่ง Q) ต่างก็บรรยาย

พระภารกิจของพระเยซูเจ้าในรูปแบบของประกาศแห่งวาระสุดท้ายนี้ “จงไปบอกยอห์นถึงสิ่งที่ท่านได้ยินและได้เห็น คนตาบอดกลับแลเห็น คนง่อยเดินได้ คนโรคเรื้อนหายจากโรค คนหูหนวกได้ยิน คนตายกลับคืนชีพ คนยากจนได้รับการประกาศข่าวดี” (มธ.11:4-5) นี่จึงเป็นหลักฐานเพียงพอที่จะยอมรับว่า พระเยซูเจ้าทรงประกอบกิจการอัศจรรย์ในฐานะเป็นประกาศหรือประกาศแห่งวาระสุดท้าย ซึ่งเรื่องนี้ได้รับการยืนยันอีกครั้งในประสบการณ์ของเหตุการณ์ปัสกา และบรรดาคริสตชนนับแต่สมัยแรกๆ ต่างก็ยอมรับเหตุการณ์ทั้งหมดว่าเป็นผลงานของพระเยซูคริสต์เจ้าจริง

บรรณานุกรม

- Barclay, William (1975). **The Gospel of Mark: Revised Edition**. Westminster.
- Barry, William A., (1996). **Who Do You Say I Am?**. Ave Maria Press.
- Dupuis, Jacques, S.J. (1994). **Who Do You Say I Am?: Introduction to Christology**. Orbis Books.
- Flynn, Eileen (2000). **“Jesus the Christ” in Why Believe?: Foundations of Catholic Theology**. Sheed & Ward.
- Kasper, Walter (1976). **Jesus the Christ**. Paulist Press.
- McDermott, Brian O. (1993). **Word Become Flesh: Dimensions of Christology. (New Theology Studies 9)**. Liturgical Press.
- Meier, John P., (1991). **A Marginal Jew: Rethinking the Historical Jesus. Volume One: The Roots of the Problem and the Person**. Doubleday.
- Meier, John P., (1994). **A Marginal Jew: Rethinking the Historical Jesus. Volume Two: Mentor, Message, and Miracles**. Doubleday.

[หมดทั่วไป]

เครื่องหมายแสดง ตำแหน่งของพระสังฆราช (Pontifical Insignia)

บาทหลวง ผศ.เชษฐา ไชยเดช

ข้อความตอนหนึ่งในการเทศน์สอนต่อผู้ที่รับศีลบวชเป็นพระสังฆราช พระสังฆราชประธานพิธีบวชจะกล่าวว่า “ส่วนท่าน ภราดรที่รักยิ่ง ซึ่งองค์พระผู้เป็นเจ้าทรงเลือกสรร จงสำนึกเถิดว่าท่านได้รับเลือกมาจากมวลมนุษย์ และได้รับแต่งตั้งให้รับใช้มนุษย์ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับพระเจ้า ตำแหน่งพระสังฆราชหมายถึงภาระหน้าที่ มิใช่เกียรติยศ และพระสังฆราชต้องบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น มากกว่าที่จะตั้งตนเป็นเจ้านาย เหตุว่า ตามพระโอวาทของพระอาจารย์เจ้า ใครเป็นใหญ่ก็ให้ทำตนเหมือนผู้น้อย ใครเป็นหัวหน้าก็ให้ทำตนเหมือนผู้รับใช้”

ในพิธีบวชพระสังฆราชจะมีพิธีมอบแหวน หมวกทรงสูงของพระสังฆราช และไม่ทำผู้อภิบาล สำหรับพระอัครสังฆราชจะได้รับปลีล้อมด้วย เครื่องหมายแสดงตำแหน่งของพระสังฆราชเหล่านี้จึงหมายถึงพันธกิจหรือภาระหน้าที่ของพระสังฆราชที่ท่านได้รับจากพระเยซูคริสต์เจ้ามหาสมณะนิรันดร์

อธิการสถาบันแสงธรรม

1. แหวน (ring)

ในพิธีบวชพระสังฆราช พระสังฆราชประธานพิธีบวชสวมแหวนที่นิ้วนางขาของผู้รับพิธีบวช กล่าวว่า “จงรับแหวนนี้เป็นเครื่องหมายถึงความซื่อสัตย์ ท่านจงประดับตนด้วยความเชื่อผ่องแผ้ว ปกป้องพระศาสนจักรศักดิ์สิทธิ์ซึ่งเป็นเจ้าสาวของพระคริสตเจ้า ไว้ให้บริสุทธิ์ ผุดผ่องเกิด” (พิธีบวชพระสังฆราช ข้อ 51)

แหวนที่พระสังฆราชสวมจึงหมายถึงความซื่อสัตย์ที่พระสังฆราชต้องมีต่อพระศาสนจักรเจ้าสาวของพระคริสตเจ้า (พิธีบวชพระสังฆราช ข้อ 26)

พระสังฆราชจะสวมแหวนที่นิ้วนางขาตลอดเวลา เพื่อเป็นเครื่องหมายว่า ท่านมีพันธผูกพันอยู่กับพระศาสนจักรเจ้าสาวของพระคริสตเจ้าตลอดเวลา (เปรียบเหมือนแหวนแต่งงานของคู่สมรส) ยกเว้นในพิธีกรรมวันศุกร์แห่งพระทรมานขององค์พระผู้เป็นเจ้า (วันศุกร์ศักดิ์สิทธิ์) พระสังฆราชจะไม่สวมแหวน (เทียบ หนังสือพิธีของพระสังฆราช ข้อ 315)

2. หมวกทรงสูงของพระสังฆราช (miter)

ในพิธีบวชพระสังฆราช พระสังฆราชประธานพิธีบวชสวมหมวกทรงสูง (miter) ให้ผู้รับพิธีบวช กล่าวว่า “จงรับหมวกนี้ ขอให้ความสว่างแห่งความศักดิ์สิทธิ์ปรากฏเด่นชัดในตัวท่าน และเมื่อพระผู้เลี้ยงสูงสุดจะทรงสำแดงพระองค์ ท่านจะเหมาะสมไปรับมงกุฎรุ่งโรจน์ที่ไม่มีวันร่วงโรยเลย” (พิธีบวชพระสังฆราช ข้อ 53)

หมวกทรงสูงของพระสังฆราชจึงหมายถึงความพยายามไฝหาความศักดิ์สิทธิ์ (พิธีบวชพระสังฆราช ข้อ 26)

หนังสือพิธีของพระสังฆราช (ceremonial of bishops) ข้อ 59 กล่าวถึงการสวมหมวกทรงสูงของพระสังฆราชในพิธีกรรม ดังนี้

ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา พระสังฆราชจะใช้หมวกทรงสูงของพระสังฆราชเพียงใบเดียว โดยอาจเป็นแบบเรียบง่าย (ใช้ในเทศกาลมหาพรต หรือพิธีปลงศพ) หรือแบบที่ได้รับการประดับตกแต่ง (ใช้ในการฉลองหรือสมโภช) ขึ้นอยู่กับลักษณะของพิธี

ในพิธีกรรมพระสังฆราชจะสวมหมวกทรงสูง ขณะที่ท่านนั่ง ขณะกล่าวทักทาย กล่าวปราศรัย หรือเชิญชวนให้ภาวนา (ยกเว้นในกรณีที่ต้องถอดหมวกทรงสูงทันทีหลังจากนั้น) ขณะอวยพรอย่างสง่าแก่ประชาชน ขณะประกอบพิธีศีลศักดิ์สิทธิ์ ขณะเดินในขบวนแห่

ในพิธีกรรมพระสังฆราชจะไม่สวมหมวกทรงสูง ระหว่างเริ่มพิธี ขณะสวดบทภาวนา ระหว่างการอ่านพระวรสาร ขณะสวดบทข้าพเจ้าเชื่อ ระหว่างบทภาวนาเพื่อมวลชน ระหว่างบทขอบพระคุณ ระหว่างขบวนแห่ที่มีการอัญเชิญศีลมหาสนิทหรือพระธาตุไม้กางเขน ขณะอยู่ต่อหน้าศีลมหาสนิท

3. ไม้เท้าผู้อภิบาล (pastoral staff)

ในพิธีบวชพระสังฆราช พระสังฆราชประธานพิธีบวชมอบไม้เท้าผู้อภิบาลให้ผู้รับพิธีบวชกล่าวว่า “จงรับไม้เท้าซึ่งเป็นเครื่องหมายงานอภิบาล และจงเอาใจใส่ดูแลฝูงแกะที่พระเจ้าทรงแต่งตั้งท่าน ให้เป็นพระสังฆราชปกครองพระศาสนจักรของพระเจ้า”

ไม้เท้าผู้อภิบาลของพระสังฆราชจึงหมายถึงหน้าที่ปกครองพระศาสนจักรที่ท่านได้รับมอบหมายให้ปกครองดูแล (พิธีบวชพระสังฆราช ข้อ 26)

ไม้เท้าผู้อภิบาลของพระสังฆราชมีความหลากหลายทางศิลปะ แต่มีจุดเด่นร่วมกันคือปลายด้านบนมีลักษณะเป็นหัวโค้งคล้ายตะขอ ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากลักษณะของไม้เท้าผู้เลี้ยงแกะ ซึ่งมีปลายด้านบนเป็นหัวโค้งรูปตะขอเพื่อใช้คล้องและดึงแกะที่พลัดหลงจากฝูงให้เข้ามารวมฝูง ปลายไม้เท้ายังใช้เพื่อดันฝูงแกะให้เดินไปข้างหน้า ไม้เท้านี้ยังใช้ขับไล่สัตว์ร้ายที่คุกคามฝูงแกะ จึงเป็นภาพเปรียบเทียบที่ดีว่า พระสังฆราชจะต้องปกครองพระศาสนจักรที่ท่านได้รับมอบหมายให้ปกครองดูแลตามแบบอย่างของพระเยซูเจ้าผู้เลี้ยงแกะที่ดี

ในฐานะที่เป็นเครื่องหมายแสดงถึงหน้าที่ในการอภิบาล พระสังฆราชจะถือไม้เท้าผู้อภิบาล ในเขตปกครองของตน แต่พระสังฆราชท่านอื่นที่ได้รับอนุญาตจากพระสังฆราชประมุขสังฆมณฑล ก็สามารถใช้ไม้เท้าผู้อภิบาลได้ในพิธีกรรมที่เฉลิมฉลองอย่างสง่า และเมื่อมีพระสังฆราชหลายองค์ร่วมในพิธีกรรมเดียวกันจะมีเพียงพระสังฆราชผู้เป็นประธานในพิธีเท่านั้นที่ใช้ไม้เท้าผู้อภิบาล

ตามปกติ พระสังฆราชจะถือไม้เท้าผู้อภิบาลด้วยมือซ้าย โดยให้ส่วนหัวโค้งหันออกจากตัวและมุ่งไปยังประชาชน ขณะเดินในขบวนแห่ ขณะฟังการอ่านพระวรสาร ขณะรับคำปฏิญาณตนของนักบวช หรือการประกาศความเชื่อ ขณะอวยพรแก่บุคคล เว้นแต่การอวยพรด้วยการปกมือ (เทียบ หนังสือพิธีของพระสังฆราช ข้อ 59)

4. ปัลลียม (pallium)

ปัลลียมคือเครื่องหมายพิเศษที่พระสังฆราชผู้มีสิทธิสวมปัลลียม (พระอัครสังฆราช) ได้รับในพิธีบวช โดยพระสังฆราชประธานพิธีรับปัลลียมจากสังฆานุกร และวางบนบ่าของผู้รับพิธีบวช พร้อมกล่าวว่า “จงรับปัลลียมที่นำมาจากที่ฝังศพของนักบุญเปโตร ข้าพเจ้ามอบปัลลียมนี้แก่ท่าน เดชะพระนามของสมเด็จพระสันตะปาปา..... เป็นเครื่องหมายถึงอำนาจปกครองอัครสังฆมณฑล เพื่อท่านจะได้ใช้สวมภายในเขตภาคปกครองของท่าน เป็นเครื่องหมายของเอกภาพสำหรับท่าน เป็นหลักฐานความสัมพันธ์กับสันตะสำนัก เป็นพันธะแห่งความรักและเครื่องปลุกความเข้มแข็ง”

ปัลลียมจึงเป็นสัญลักษณ์แห่งอำนาจหน้าที่ที่พระอัครสังฆราชได้รับจากพระสันตะปาปา สะท้อนถึงความสัมพันธ์กับสันตะสำนัก และอำนาจในการปกครองอัครสังฆมณฑลของท่าน

ปัลลียมทำจากขนของแกะสีขาวที่ได้รับการอวยพรในวันฉลองนักบุญอักแนส (21 มกราคม) แกะที่ได้รับการอวยพรในพิธีจะถูกตัดขนเพื่อนำไปทอเป็นปัลลียม ปัลลียมจะถูกวางไว้บนหลุมศพของนักบุญเปโตรในมหาวิหารนักบุญเปโตร และพระสันตะปาปาจะเสกปัลลียมในวันสมโภชนักบุญเปโตรและเปาโลอัครสาวก (29 มิถุนายน) ก่อนที่จะมอบให้แก่พระอัครสังฆราช

ปัจจุบันปัลลียมมีลักษณะเป็นแถบผ้าตรง กว้างประมาณ 5 เซนติเมตร ทำจากขนแกะสีขาว โดยมีส่วนโค้งตรงกลางเพื่อให้วางพาดบนบ่าได้อย่างเหมาะสม มีแถบสีดำ 2 แถบห้อยลงด้านหน้าและด้านหลัง ทำให้เมื่อมองจากด้านใดด้านหนึ่งจะดูคล้ายตัวอักษร “Y” เย็บและปักตกแต่งด้วยเครื่องหมายกางเขนสีดำจำนวนหกอัน สองอันอยู่ที่ปลายของแถบ และสี่อันอยู่บริเวณส่วนโค้งที่พาดบนบ่า พระอัครสังฆราชจะสวมปัลลียมทับเสื้อกาสุลา และใช้เข็มกลัดสามชิ้นในการยึดปัลลียมกับเสื้อกาสุลา

หลังจากที่พระอัครสังฆราชได้รับ ปัลลียม (pallium) จากพระสันตะปาปาหรือผู้แทนของพระองค์แล้ว พระอัครสังฆราชจะมีสิทธิสวมปัลลียมในเขตอำนาจของตน (territory of his jurisdiction) พระอัครสังฆราชจะสวมปัลลียมในพิธีกรรมสำคัญ เช่น พิธีบูชาขอบพระคุณที่มีรูปแบบของ “Stational Mass” พิธีบูชาขอบพระคุณอย่างสง่า (Solemn Mass) พิธีบวช ฯลฯ (หนังสือพิธีของพระสังฆราช ข้อ 62)

บรรณานุกรม

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพิธีกรรม. (2562). **พิธีศีลบวช พระสังฆราช พระสงฆ์
สังฆานุกร**. คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพิธีกรรม.

Chupungco, Anscar J. (2000). **Handbook for Liturgical Studies Volume 4**.
Liturgical Press..

International Commission on English in the Liturgy. (1989). **Ceremonial of
Bishops**. Liturgical Press, 1989.

[หมวดสังฆกรรม]

มุ่งสู่พระทัยอันเปี่ยมล้น ด้วยรักของพระเยซูคริสต์

บาทหลวงปรีชา ธรรมนิยม, OMI.

วันที่ 24 ตุลาคม 2024//2567 พระสันตะบิดรฟรานซิสได้ทรงพระอักษรสมณสาส์น
เวียนฉบับที่ 4 ใช้หัวข้อว่า “Dilexit nos/พระองค์ทรงรักพวกเรา (ตลอดมา)” เป็นเหมือน
บทเพลงสรรเสริญของความศรัทธาในพระทัยอันเปี่ยมล้นด้วยรักของพระเยซูคริสต์ พระองค์
ทรงบรรยายและเชิญชวนให้คริสตชนไตร่ตรอง รำลึกถึง และเพ่งพิศพระทัยของพระเยซูคริสต์
เพื่อสามารถพร้อมเสมอที่จะดื่มด่ำความรักของพระเจ้า เหตุก็เพราะว่าพระเยซูคริสต์มีทรง
เคยหยุดยั้งที่จะรักพวกเรา หัวใจของพระองค์ที่ถูกทิ่มแทงคือท่อน้ำแห่งความรักแท้

พระสันตะบิดรได้ทรงเกริ่นมาแล้วถึงสมณสาส์นเวียนฉบับนี้ตั้งแต่วันสมโภชพระหฤทัย
อันศักดิ์สิทธิ์ยิ่งของพระเยซูคริสต์ เป็นสมณสาส์นที่ต้องการตอบโจทยปัญหาต่างๆ ของโลก
ท่ามกลางความปั่นป่วนของสงครามและการขาดสมดุล เพื่อสามารถค้นเจออีกครั้งถึงความ
สำคัญของ “หัวใจ/ดวงใจ”

บาทหลวงสังกัดคณะธรรมทูตแห่งมารีนิมล, O.M.I.

นักข่าวหลายสำนักโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากนครรัฐวาติกันที่กังวลว่าการนำสมณสาส์นเวียน “Dilexit nos” ออกสู่สายตาของประชาสัตบุรุษ สองวันก่อนการปิดประชุมสมัชชาพระสังฆราชในหัวข้อ ‘Sinodality’ อาจไม่ใช่เวลาอันเหมาะสม เพราะจะทำให้สมณสาส์นฉบับนี้ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร แต่บรรณาธิการของงานพิมพ์ที่แปลเป็นภาษาฝรั่งเศสได้กล่าวสรุปว่า ‘จังหวัดการบริหารจัดการในสมณสมัยของพระองค์ท่าน อัดแน่นด้วยกิจกรรมหลากหลาย จึงเห็นพระองค์ผู้จะทรงถึง 88 พรรษา รับเร่งจัดการทุกเอกสารและพิมพ์การตัดสินใจพระทัยพระองค์ทรงกระฉับกระเฉงว่องไว แทบจะไม่ทรงพักผ่อนเลย จนเกือบเทียบการตัดสินใจพระทัยหรือเอกสารต่างๆ ที่ออกไปเหมือนลูกบิลเลียดที่ถูกแทงบนโต๊ะ

อาจต้องเปรยสักนิดว่า ตั้งแต่พระสันตะบิดร เบเนดิกต์ที่ 14 (Benedict XIV: 1740/2283 -1758/2301) มาแล้ว พระองค์ได้ทรงออกสมณสาส์นเวียน (Encyclical) หลายฉบับ อันมีน้ำหนักความสำคัญมากกว่าสมณสาส์นเตือนใจ (Apostolic Exhortation) หรือสมณลิขิต (Apostolic Letter) หรือสาร (Message) {ชื่อแต่ละชื่อของสมณสาส์น บ่งบอกถึงความหนักเบาและประเภทของความสัมพันธ์ของสมณเอกสารต่างๆ}

ยกเว้นพระสันตะบิดรยอห์น ปอลที่ 1 ผู้ได้ทรงอยู่ในสมณสมัยได้เพียง 33 วัน ในแต่ละสมณสมัยต่อมาบรรดาพระสันตะบิดรได้ทรงพยายามออกสมณสาส์นในโอกาสต่างๆ ฉบับของพระสันตะบิดรยอห์น ปอลที่ 2 ยาวเป็นพิเศษ แต่ต้องยกให้สุดยอดของผู้ทรงอักษรสมณสาส์นเวียน (ซึ่งปัจจุบันอาจถือเป็นเพียงสมณลิขิตหรือสาร คือ พระสันตะบิดร เลโอที่ 13 (1878/2421-1903/2446) พระองค์ได้ทรงพระอักษรสมณสาส์นเวียนถึง 86 ฉบับ พระสันตะบิดรปิโอ ที่ 12 (1939/2482 -1958/2501) 41 ฉบับ พระสันตะบิดรเบเนดิกต์ ที่ 16 ทรงพระอักษร 3 ฉบับ

สมณสาส์นเวียน “Dilexit nos/พระองค์ทรงรักพวกเรา (ตลอดมา)” ฉบับนี้ปลุกให้พวกเราตื่นจากภวังค์จากความเลื่อมถอยหรือความเคลือบแคลงสงสัยในความศรัทธาต่อพระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซูคริสต์ พระองค์ได้ทรงดักคอผู้ที่ตั้งคำถามว่า ผู้ได้ทรงพระอักษรสมณสาส์นเวียน Laudato si’ และ Fratelli tutti ที่เน้นไปทางมิติสังคมและการเมืองมากจะสามารถในการนำเสนอให้ทุกคนตื่นรู้ในชีวิตจริงที่เกี่ยวกับความเลื่อมใสศรัทธาต่อพระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซูคริสต์ได้หรือ

(Laudato si’/‘ขอพระเจ้าจงได้รับการสรรเสริญ’ ในปี 2015/2558 ในหัวข้อเรื่อง ‘นิเวศวิทยา’ ที่กล่าวถึงบูรณาการของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งสร้างกับสิ่งแวดล้อม และในปี 2020/2563 ทรงออกสมณสาส์นเวียน Fratelli tutti/ ‘ทุกคนเป็นพี่น้องกัน’ ที่กล่าวถึงสังคมปัจจุบันอันล้นด้วยปัจเจกนิยมและความเหลื่อมล้ำของมนุษย์)

อาจเปรียบได้ว่า ถ้าในมโนคติ/มโนภาพของพระสันตะบิดร ‘Laudato si’ ว่าพระเจ้าทรงมีพระประสงค์ให้โลกเป็นดังที่พระองค์ทรงปรารถนา ‘Fratelli tutti’ แสดงให้เห็นว่าเราจะไปถึงสถานภาพความเป็นจริงนั้นได้อย่างไร และ ‘Dilexit nos’ สอนให้รู้วิธีเตรียม “หัวใจ/ดวงใจ” ด้วยความเชื่อและความรัก

พระสันตะบิดรฟรานซิสได้ตรัสในสมณสาส์นเวียน “Dilexit nos/พระองค์ทรงรักพวกเรา (ตลอดมา)” ว่า แท้จริงแล้วเป็นเรื่องของ “หัวใจ/ดวงใจ” ที่ปัจจุบันมิได้รับการใส่ใจเท่าปัญญา/เลิศทางวิชาการหรืออารมณ์ ด้วยเหตุนี้การกล่าวถึง ‘พระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซูคริสต์’ คือการหันมาค้นเจออีกครั้งถึงความสำคัญอันยิ่งยวดของหัวใจ/ดวงใจ

พระองค์ได้ทรงอธิบายว่า “หัวใจ/ดวงใจ” ยังคงเป็นศูนย์รวมอันแนบแน่นของความรักชอบที่อยู่ลึกในตัวตนมนุษย์ จึงเป็นที่ที่สามารถสะท้อนออกได้อย่างชัดเจนถึงความรักของพระเจ้า นั่นคือ ในพระองค์ความรักของดวงหทัยของพระเจ้ากลมกลืนอย่างแยกกันไม่ได้กับความรักแบบมนุษย์ พระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์จึงเอื้อต่อการกล่าวถึงมิติของการเกิดของความรัก ทั้งด้านกายภาพและด้านชีวิตธรรมจิต ซึ่งหลอมรวมในพระบุคคลของพระเยซูคริสต์

พระองค์ทรงดึงแนวความคิดที่เหี้ยมโหดทางกายภาพของมนุษย์ ที่พาให้หลงจนลืมพระเมตตากรุณาอันล้นพ้นของพระเจ้า ในเวลาเดียวกัน พระองค์ได้ทรงดึงกระแสความคิดของคริสตชนคาทอลิก ที่มุ่งแต่กิจกรรมภายนอกอย่างเดียว เน้นการปฏิรูปในหลายรูปแบบที่ขัดต่อพระวรสาร โครงการแบบโลกีย์วิสัย การพินิจไตร่ตรอง

สมณสาส์นเวียน “Dilexit nos” อรรถาธิบายและเชื้อเชิญให้พวกเราหวนกลับมาค้นเจอคุณค่าอันประเสริฐของความศรัทธาต่อพระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์ยิ่งของพระเยซูคริสต์ พระสันตะบิดรฟรานซิสได้ตรัสถึงความสำคัญ “หัวใจ/ดวงใจ” ในโลกปัจจุบัน “...ขอพระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซูคริสต์ โปรดแผ่รังสีของคลังสมบัติแห่งแสงสว่างและความรักของพระองค์ให้กระจายไปทั่วโลก เพื่อโลกจะสามารถมีชีวิตรอดพ้นได้ ท่ามกลางสงครามความปั่นป่วนของสังคม จากบริโภคนิยม จากการทำให้มนุษย์เป็นทาสของเทคโนโลยี และสามารถค้นเจออีกครั้งถึงสิ่งที่สำคัญและจำเป็นที่สุดคือหัวใจ/ดวงใจ....”

พระองค์ได้ทรงอธิบายถึงพระอิริยาบถและพระวาจาแห่งความรักของพระเยซูคริสต์ “พระเยซูคริสต์ได้ทรงเรียกพวกเราให้เข้าไปในสถานที่ที่ดีที่สุด นั่นคือพระทัยของพระองค์ เพื่อพวกเราจะสามารถพบพลังและสันติในใจได้ ‘ท่านทั้งหลายที่เหน็ดเหนื่อยและแบกภาระหนักจงมาพบเราเถิด เราจะให้ท่านได้พักผ่อน’ (มัทธิว 11:28) ด้วยเหตุนี้พระเยซูคริสต์จึงได้ทรงขอบรรดาศิษย์ของพระองค์ว่า ‘ท่านทั้งหลายจงดำรงอยู่ในเราเถิด’ (ยอห์น 15:4)....”

พระสันตะบิดรได้ทรงพระอักษรชื่อของดวงพระทัยนี้ว่าเป็น **“ดวงพระทัยที่ทรงรักโลกมากที่สุด”** และทรงเชื้อเชิญให้พวกเราให้ความสำคัญและความจำเป็นต่อความเลื่อมใสศรัทธาพร้อมถวายสักการะนี้ในชีวิตคริสตชนของพวกเรา “...ความเลื่อมใสศรัทธาต่อดวงพระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซูคริสต์เป็นกิจวัตรจำเป็นต่อชีวิตคริสตชนของพวกเรา เพราะนั่นหมายความว่าพวกเราเปิดใจต่อธรรมล้ำลึกแห่งความรักทั้งสองสภาพของพระมนุษย์เจ้าองค์เจ้าเหนือหัวของพวกเรา...”

พระสันตะบิดรได้ทรงเชื่อมโยงกับการประจักษ์มาของพระเยซูคริสต์ท่านนักบุญ Marguerite-Marie Alacoque (ระหว่างเดือนธันวาคม 1673/2216 ถึงเดือนมิถุนายน 1675/2218)

สมณสาส์นเวียน “Dilexit nos” ออกสู่สายตาประชาสัตบุรุษในช่วงการเฉลิมฉลองครบรอบ 350 ปีของการประจักษ์มาของพระเยซูคริสต์ท่านนักบุญ Marguerite-Marie Alacoque (1647/2190-1690/2233)

เมื่อเรากล่าวถึง ‘พระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์ยิ่งของพระเยซูคริสต์’ เราอาจคิดถึงก่อนอื่นหมดถึงนักบุญเซอร์ Marguerite-Marie Alacoque ผู้ได้รับการประจักษ์ (ที่ Paray-le-Monial อารามทางตะวันตกเฉียงเหนือของสาธารณรัฐฝรั่งเศส) จากพระเยซูคริสต์ผู้ได้ทรงเปิดเผยความลุ่มลึกของความรักที่ทรงมีต่อมวลมนุษย์ และได้ทรงเผยให้เห็นพระทัยของพระองค์ ได้ทรงมอบภารกิจในการเฉลิมฉลองเป็นเกียรติแด่ดวงพระทัยนี้ และก็คิดถึงวิญญาณรักของท่านนักบุญ คือท่านนักบุญ Claude La Colombière บาทหลวงคณะเยซุอิต แต่เป็นนักบุญ Jean Eudes ผู้ได้ริเริ่มท่านแรกในพิธีกรรม (บทบูชาขอบพระคุณ/มิสซาและบททำวัตร ถวายเกียรติแด่ดวงพระทัยอันศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซูคริสต์เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 1672/2215

พระองค์ทรงชี้ชัดว่าความเลื่อมใสศรัทธาต่อดวงพระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซูคริสต์ ควรช่วยให้พวกเราได้รับการหล่อเลี้ยงความเชื่อและเข้าใจพระวรสารมากขึ้น เมื่อไตร่ตรองพระวรสารซ้ำ พระองค์ทรงยอมรับพร้อมกับบรรดาคริสตชนรุ่นแรกๆ ว่า **พระเยซูคริสต์และพระสืข้างที่ถูกแทงคือท่อน้ำให้เราดื่มความรักของพระองค์** ที่ละเล็กทีละน้อย ‘พระสืข้างที่ถูกแทงนี้ได้กลายเป็นดวงใจที่ถูกแทงของพระมนุษย์เจ้า

ในบทสุดท้ายของสมณสาส์นเวียนฉบับนี้กล่าวถึง ความศรัทธาแท้ต่อพระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์ยิ่งของพระเยซูคริสต์ ต้องพาพวกเราไปหาพระบิดาเจ้าและไปหาเพื่อนพี่น้อง ต้องช่วยให้พวกเราสร้างกิจกรรมแห่งความเป็นธรรมทูต ในรูปแบบของนักบุญชาร์ล เดอ โฟร์ด เพราะพระประสงค์ของพระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์ยิ่งของพระเยซูคริสต์ คือ แผ่กระจายรังสีแห่งความรักของพระองค์ผ่านทางอวัยวะของพระกายทิพย์ ให้เป็นดังท่อน้ำที่ไหลขลุ่ยโลมโลกด้วยความรัก เพื่อโลกนี้จะได้เป็นโลกที่เต็มเปี่ยมด้วยรัก

พระองค์ทรงเห็นด้วยกับพระดำรัสของนักบุญพระสันตะบิดร ยอห์น ปอลที่ 2 ที่ได้ตรัสไว้ว่า ‘วัฒนธรรมแห่งดวงพระทัยของพระเยซูคริสต์สามารถถูกสร้างขึ้นได้บนซากสลักหักพังอันเกิดจากความเกลียดชังและความรุนแรง เพื่อเติมพลังให้ศักยภาพในการรู้จักรักและรับใช้ ผลักดันให้เรียนรู้ในการเดินไปด้วยกัน ในการสร้างโลกที่เที่ยงธรรม เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ในความเป็นพี่น้องกัน จนสุดท้ายสามารถเฉลิมฉลองงานเลี้ยงด้วยกันบนพระอาณาจักรสวรรค์ในความปิติยินดี

แนวความคิดในการให้สัมภาษณ์ของคุณพ่อ Antonio Spadaro, s.j. ปลัดสมณกระทรวงเพื่อวัฒนธรรมและการศึกษา อาจช่วยพวกเราให้เข้าใจหรือเข้าถึง**เจตนารมณ์และแนวความคิดด้านชีวิตธรรมจิต**ของพระสันตะบิดรฟรานซิสในสมณสาส์นเวียนฉบับนี้ได้อย่างกระจ่างขึ้น อันที่จริงพระสันตะบิดรฟรานซิสได้เคยตรัสให้เราทราบไว้ว่า พระองค์ทรงถือพระองค์ว่า ‘คนบาปที่ได้รับการหลุดรอดพ้นจากพระเมตตากรุณา/ความรักขององค์เจ้าเหนือหัวเยซูคริสต์’ ในสมณสาส์นเวียนฉบับนี้ พระองค์จึงทรงเชื่อเชิญให้เราพยายามค้นเจอพระเมตตากรุณา และพยายามเข้าใจปฏิบัติการที่องค์เจ้าเหนือหัวเยซูคริสต์ตรัสกับพวกเรา ‘ผ่านทางความรู้สึกนึกคิดภายในใจของเรา’

คุณพ่อ Spadaro ได้วิเคราะห์สมณสาส์นนี้ ว่าเป็น ‘การแสดงออกให้เห็นแนวความคิดด้านชีวิตธรรมจิตของพระสันตะบิดรฟรานซิส รวมไปถึงเป็นกุญแจไขให้แฉ้มเห็นปฏิบัติการในสมณสมัยของพระองค์ด้วย’ พวกเราต้องไม่ลืมเช่นกันว่า ในช่วงสมณสมัยอันสำคัญยิ่ง

คือช่วง “ปีศักดิ์สิทธิ์แห่งพระเมตตาการุณา” อันเกี่ยวโยงอย่างแยกไม่ออกกับความรู้สึกส่วนลึกของหัวใจ ที่ทำให้พระองค์ปฏิบัติการในสมณสมัยของพระองค์ผ่านทาง ‘การไถ่ตรองแยกแยะ’ อันหมายถึงความถึงพยายามเข้าใจ ว่าองค์เจ้าเหนือหัวเยซูคริสต์ปฏิบัติการอย่างไรผ่านทางความรู้สึกนึกคิดภายในใจแล้วนำพาไปสู่หัวใจ

คุณพ่อยังจำได้ถึงพระดำรัส ที่ได้ตรัสในการให้สัมภาษณ์ครั้งแรกเมื่อปี 2013/2556 หลังได้รับเลือกตั้งเป็นประมุขสูงสุดของพระศาสนจักรคาทอลิกว่า สิ่งที่ต้องคำนึงถึงก่อนอื่นหมดคือให้ความสำคัญต่อความรักขององค์เจ้าเหนือหัวเยซูคริสต์ เพราะการเปลี่ยนจิตใจ/การกลับใจคือผลสัมฤทธิ์ของความรักนี้ ถ้าไม่มีการติดต่อโดยตรง ปราศจากความรับรู้ความเข้าใจจากภายในจิตใจ ต่อความรักขององค์เจ้าเหนือหัวเพื่อปรารถนาจะรักพระองค์มากยิ่งขึ้นและติดตามพระองค์ ผู้นั้นก็ไม่สามารถมีการเปลี่ยนจิตใจ/การกลับใจได้อย่างแท้จริง ดังนั้น การพระอักษรสมณสาส์นเวียนเกี่ยวกับความรักจึงหมายความว่าความถึงการก้าวเข้าไปในดวงหทัยขององค์เจ้าเหนือหัวเยซูคริสต์ เอื้อต่อการให้พวกเราารู้สึกว่าได้รับความรักจากหทัยมนุษย์ที่เต็มเปี่ยมด้วยความรักชอบ อันเป็นความรู้สึกที่เหมือนกับของพวกเราเอง

อาจพูดได้เต็มปากว่า อาจารย์ยานุภาพ/อานาจอสอนในมิติทางสังคมเป็นผลโดยตรงมาจากแนวความคิดด้านชีวิตธรรมจิตของพระหฤทัยของพระเยซูคริสต์ พระองค์ยังได้ทรงพระอักษรว่า พวกเราต้องมีความเอื้ออาทรต่อแผ่นดินโลกที่บาดเจ็บจากบาดแผลนานับการเหมือนพระเยซูคริสต์ผู้ทรงยื่นพระหัตถ์ออกไปและช่วยเยียวยา แนวความคิดนี้สะท้อนอาจารย์ยานุภาพ/อานาจอสอนในสมณสาส์นเวียนที่ตรัสถึงการที่ทุกคนเป็นพี่น้องกัน เพราะทุกคนได้สัมผัสความรักขององค์เจ้าเหนือหัวเยซูคริสต์เหมือนกัน แล้วยังเกี่ยวพันไปถึงการที่ต้องช่วยกันดูแลบ้านร่วมของพวกเรา

พอคิดว่า การที่พระองค์ทรงออกสมณสาส์นเวียนในเวลานี้ ด้วยเหตุผลสำคัญ คือการรู้สึกและรับรู้ที่โลกสังคมของพวกเรากำลังสูญเสียดวงใจ/ขาดน้ำใจ มีเขียนไว้ตอนหนึ่งในสมณสาส์นเวียนว่า ‘เห็นบรรดาอย่าๆ ที่ร่ำไห้อย่างไม่อาจอดกลั้นได้ คือ เครื่องหมาย/สัญญาณถึงโลกที่ไร้หัวใจ/ไร้น้ำใจ’ มีสงคราม มีการเอารัดเอาเปรียบเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง มีความเย็นชาจนไม่คิดตอบโต้ภัยต่อปัญหาที่สร้างรอยร้าวและบาดแผล จึงจำเป็นที่ต้องมีเครื่องเตือนสติให้พวกเราหวนกลับไปสู่คุณค่าหลักในการดำเนินชีวิต

อีกเหตุผลก็คือ การที่โลกตกเป็นทาสของสารพัดเทคโนโลยี และมุ่งเลิศทางวิชาการ ความรู้อย่างอิสระไร้ขีดหรือเขตจำกัด จนพวกเราสูญเสียศูนย์ที่ให้ความหมายต่อการดำเนินชีวิตของเรา พวกเรากำลังขาดหัวใจและน้ำใจ

ในสมณสาส์นเวียนนี้ พระสันตะปาปาฟรานซิสได้ทรงขอร้องให้พวกเราอย่าได้เมินหรือเยาะเย้ยความเลื่อมใสศรัทธาประจำบ้าน เพราะเราอาจพูดได้ว่า นั่นคือชุมทรัพย์ของภาพและคำที่ปรารถนาแสดงออกซึ่งความเชื่อ (แน่นอนว่าทุกอย่างต้องแยกแยะและมีขอบเขต) ซึ่งเราต้องยอมรับว่ามาจากเบื้องลึกของหัวใจเช่นกัน ความรู้สึกนึกคิดที่เอนเอียงมากไปในแนวสติปัญญาวิชาการ ล้นด้วยเหตุด้วยผล อาจเบียดบังความเป็นจริงแท้ของความเป็นมนุษย์ไป ความเชื่อเสี่ยงต่อการอยู่กับผู้รู้หรือผู้เก่งทางวิชาการบางท่านเท่านั้น ซึ่งจริงๆ แล้วพวกเราควรพยายามกระตุ้นความเชื่อของประชาชนสัตบุรุษให้มีความกระตือรือร้น ลูกเป็นไฟ และเข้าใจความรักเมตตาของพระเจ้าให้มากขึ้นเรื่อยๆ

แรงบันดาลใจอย่างหนึ่งในการทรงพระอักษรสมณสาส์นเวียนฉบับนี้ มาจากแนวความคิดในชีวิตรวมจิต (แบบฝรั่งเศส) ของบุคคลสำคัญทางศาสนาชาวฝรั่งเศสหลายท่าน นักข่าวได้ถามพระองค์ขณะประทับเครื่องบินกลับจาก “วันเยาวชนโลก” ที่ Rio เมื่อปี 2013/2556 ว่าพระองค์มีอะไรในกระเป๋าใบเล็กที่พระองค์ทรงนำติดตัวตลอดเวลา พระองค์ได้ตรัสตอบติดตลกว่า “โอ ไม่ใช่ที่ซ่อนลูกกระเบิดดอก แต่เป็นหนังสือเกี่ยวกับนักบุญเทเรซาผู้ที่พ่อบรมิใช่ศรัทธามากในตัวเธอ”

พระองค์ตรัสชื่อของนักบุญเทเรซาแห่งพระกุมารเยซูว่า ‘เทเรซาน้อย/เทเรซาจิ๋ว’ และพระองค์ได้ทรงซึมซับแนวความคิดทางชีวิตรวมจิตของเธอและของนักประพันธ์/นักเขียนหลายท่าน ที่ได้ให้แนวความคิดทางชีวิตรวมจิตแบบฝรั่งเศส

ในวันที่ 15 ตุลาคม 2023/2566 พระองค์ได้ทรงออกสมณสาส์นเตือนใจ (Apostolic Exhortation) ใช้หัวข้อเรื่องเป็นภาษาฝรั่งเศสว่า ‘นี่คือความหวังไว้ใจ/C’est la confiance’ โดยพระองค์ได้ตรัสถึงคุณสมบัติที่ท่านนักบุญได้ทำให้แพร่กระจายไปทั่วโลกในศตวรรษที่ 19

พระองค์ได้ทรงอักษรไว้ตอนหนึ่งว่า ‘...ในช่วงเวลาที่โลกมนุษย์หลงละเมอและหมกมุ่นอยู่กับความยิ่งใหญ่ในรูปแบบหลากหลายของอำนาจ นักบุญเทเรซาได้ชี้ให้เราเห็น ‘หนทางอันกระฉับกระเฉง’ ที่นำไปสู่ ‘ความกระฉับกระเฉงของความยิ่งใหญ่’ เรายังสามารถพบข้อเขียนของพระองค์เกี่ยวกับ ‘หนทางแห่งความกระฉับกระเฉง’ ในชีวิตของนักบุญ ชาร์ล เดอ ฟูโกต์

(St.Charles de Foucauld : 1858/2401 – 1916/2459) ผู้ได้รับสถาปนาเป็นนักบุญ เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2022/2565 พระองค์ทรงได้แรงบันดาลใจอย่างมากจากนักบุญท่านนี้ในการทรงพระอักษรสมณสาส์นเวียน ‘Fratelli tutti : ทุกคนเป็นพี่น้องกัน’ ในปี 2020/2563 ที่เริ่มต้นด้วยคำเอ่ยของท่านนักบุญฟรานซิสแห่งอัสซีซี (St.Francis of Assisi : 1181/1724 – 1226/1769) พระองค์ได้ทรงเตือนสติว่า ในโลกที่ช่องว่างคนจนกับคนมั่งมีห่างกันออกไปเรื่อยๆ มีเพียงวิธีของการอยู่ข้างคนยากจนและคนยากไร้เท่านั้น ที่จะสามารถสร้างภราดรภาพ สร้างความเป็นพี่เป็นน้องกันได้อย่างแท้จริง และปิดท้ายด้วยบทภาวนาของนักบุญ ชาร์ล เดอ ฟูก็อด

นักบุญอีกองค์หนึ่งที่ท่านชื่นชอบศรัทธา คือ นักบุญฟร็องซัวส์ เดอ ซาล (St.François de Sales) และเป็นแรงบันดาลใจหลักในการทรงพระอักษรสมณลิขิต (Apostolic letter) ‘Totum amoris est: ทุกสิ่งรวมอยู่ในความรัก’ ในแนวความเชื่อว่า ถ้าจะพบพระเจ้าได้อย่างแท้จริง ต้องค้นพระองค์ให้เจอในดวงใจของแต่ละคน

พระสันตะบิดรฟรานซิสได้ทรงชื่นชอบนักคิดชาวฝรั่งเศสหลายท่าน ผู้ได้นำเสนอแนวความคิดด้านชีวิตธรรมจิตแบบฝรั่งเศส อาทิ อังรี เดอ ล็อบัก (Henri de Lubac : 1896/2439 – 1991/2534) มิเชล เดอ เซร์โต (Michel de Certeau : 1925/2468 – 1986/2529) หลุยส์ ลัลเลอแมงต์ (Louis Lallemant : 1558/2101 – 1635/2178) ฌ็อง-โจเซฟ ซือแรง (Jean Joseph Surin : 1600/2143 - 1665/2198) และฌ็องปีแอร์ เดอ โกสซาด (Jean-Pierre de Caussade : 1675/2218 – 1751/2294) พระสันตะบิดรได้ทรงศึกษาข้อเขียนของท่านเหล่านั้นอย่างลุ่มลึก และได้ทรงนำไปปฏิบัติการไตร่ตรอง แยกแยะในชีวิตธรรมจิต อันเป็นพระพรที่ได้หล่อเลี้ยงความเชื่อของพระองค์ท่านในหลายกรณี

ควรพูดได้ว่าสมณสาส์นเวียน “Dilexit nos” เป็นของขวัญสำหรับทุกคน เกือบทุกคนสามารถอ่านความศรัทธาต่อดวงพระทัยอันศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซูคริสต์ได้อย่างสบายตาและสบายใจ เป็นเสมือนกวีนิพนธ์อันล้ำเลิศทางชีวิตธรรมจิตที่กล่าวถึงนักบุญหลายองค์ในประวัติศาสตร์ พระองค์ได้ทรงแบ่งปันการรำพึงเพ่งพิศตามแบบพระวรสารถึงภาษาของความรัก ที่ไรรินจากดวงหทัยของพระเยซูคริสต์ ในพระอริยาบถต่างๆ ของพระองค์ ในการกวาดสายพระเนตร ในคำตรัสของพระองค์ ทุกท่าที่เป็นอริยาบถของความอ่อนโยน ความนอบน้อม สุภาพถ่อมตน และความมีใจเมตตากรุณา

ดังนั้น พระสันตะบิดรฟรานซิสได้ทรงชุดทรายที่กลบอยู่ปากบ่อของท่อธารแห่งความ
เลื่อมใสศรัทธาต่อพระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซูคริสต์ ให้เปิดกว้างเพื่อประชาสัตบุรุษ
ทั่วทั้งพระศาสนจักรจะสามารถดื่มจากท่อธารอันทรงชีวิตนี้

[หมวดทั่วไป]

ความหวัง ในท่ามกลางโลกที่สิ้นหวัง

ดร.สุภาวดี นัมคณิสสรณ์

บทนำ

หลายคนมองว่า เรากำลังอยู่ในโลกที่อยู่ยากขึ้น ทั้งนี้ก็เพราะว่า หลายสิ่งหลายอย่างที่อยู่รอบตัวของเรานั้นได้กลายเป็นสิ่งที่คาดเดาได้ยาก มีทั้งความสุดโต่ง ความย้อนแย้ง ความไม่แน่นอน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่รวดเร็วมากยิ่งขึ้น สภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นหรือแนวโน้มทางเศรษฐกิจที่ไม่มีความแน่นอน การที่ผู้คนในสังคมต้องเผชิญกับสถานการณ์เหล่านี้ จึงอาจทำให้หลายคนมีความรู้สึกว่าการดำเนินชีวิตในโลกปัจจุบันนี้มันช่างยากเย็นเหลือเกิน หลายคนจึงมีความรู้สึกเหนื่อยล้า ท้อแท้ และสิ้นหวังกับหลายเรื่องราวที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิต

โลกวันนี้อยู่ยากจริงหรือ?

จริงหรือไม่กับคำกล่าวที่ว่าความเป็นไปของโลกในทุกวันนี้ไม่เอื้อให้มนุษย์สามารถมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุขนั้น นับวันจะมีแนวโน้มให้เห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

รายงานความเสี่ยงโลกประจำปี 2568 ได้นำเสนอผลจากการเก็บข้อมูลผ่านการสำรวจ Global Risks Perception Survey (GRPS) ปี 2567 – 2568 โดยได้สำรวจความคิดเห็นข้อมูลเชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญมากกว่า 900 รายทั่วโลกในหลากหลายสาขารวมถึงผู้กำหนดนโยบายและผู้นำในอุตสาหกรรมที่มีต่อความเสี่ยงโลกที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในระยะสั้น (2 ปี) และความเสี่ยงที่มีแนวโน้มจะรุนแรงขึ้นในระยะยาว (10 ปี) และเพื่อทำความเข้าใจความเสี่ยงโลก สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum) ได้วิเคราะห์แนวโน้มความเสี่ยงผ่าน 5 มิติ ซึ่งประกอบด้วย มิติเศรษฐกิจ (economic) มิติสังคม (societal) มิติสิ่งแวดล้อม (environmental) มิติภูมิรัฐศาสตร์ (geopolitical) และมิติเทคโนโลยี (technological) ซึ่งมีประเด็นสำคัญโดยสรุป ดังนี้

ความเสี่ยงมิติเทคโนโลยี อันได้แก่ “ข้อมูลเท็จและข้อมูลบิดเบือน” (Misinformation and Disinformation) ซึ่งยังคงเป็นอันดับที่ 1 เป็นปีที่สองติดต่อกัน ที่มีโอกาสเกิดความเสียหายรุนแรงที่สุดในอีก 2 ปีข้างหน้า อันเนื่องมาจากการแพร่กระจายของข้อมูลเท็จและข้อมูลบิดเบือนที่มีหลายรูปแบบและความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น จนอาจสร้างความเข้าใจผิดในวงกว้าง อีกทั้งยังถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแทรกแซงการเลือกตั้งในหลายประเทศ รวมถึงสามารถสร้างความไม่ไว้วางใจให้แก่ประชาชนทั่วโลกต่อสถานการณ์ในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งอีกด้วย

ความเสี่ยงมิติสิ่งแวดล้อม ซึ่งความเสี่ยงในมิตินี้ได้ถูกจัดอันดับว่าเป็นความเสี่ยงโลกที่มีแนวโน้มที่จะมีความรุนแรงมากขึ้นในระยะยาว อีก 10 ปีข้างหน้า ถึง 5 อันดับ จาก 10 อันดับ ได้แก่ อันดับ 1 ความเสี่ยงจากเหตุการณ์สภาพภูมิอากาศสุดขั้ว อันดับ 2 ความเสี่ยงจากการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพและการล่มสลายของระบบนิเวศ (biodiversity loss and ecosystem collapse) อันดับ 3 การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญต่อระบบโลก (critical change to Earth systems) อันดับ 4 การขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ และ อันดับ 10 มลพิษในอากาศ น้ำ ดิน

ในปีนี้ แม้ว่าประเด็นมิติเศรษฐกิจ จะไม่ได้ถูกจัดอันดับให้เป็นความเสี่ยงหลัก แต่ในมิติภูมิรัฐศาสตร์ประเด็นการเผชิญหน้าทางภูมิรัฐศาสตร์ (geoeconomics confronta-

tion) ก็ยังเป็นประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ โดยสะท้อนได้จากการจัดอันดับความเสี่ยงรุนแรงในอีก 2 ปี จากอันดับที่ 14 ในปีที่ผ่านมาได้ขึ้นมาเป็นอันดับที่ 9 ในปีนี้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความกังวลเกี่ยวกับทิศทางในอนาคตของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจโลก นอกจากนี้ประเด็น “ความขัดแย้งทางอาวุธระหว่างรัฐ” (state-based armed conflict) ก็ได้รับการจัดให้อยู่ในอันดับที่ 3 ของความเสี่ยงระยะสั้น เนื่องจากสงครามระหว่างรัสเซีย – ยูเครน ความขัดแย้งในตะวันออกกลาง และสถานการณ์รุนแรงในซูดาน ซึ่งล้วนแต่สร้างผลกระทบต่อความมั่นคงของโลก

ความเสี่ยงมิติสังคม อย่างการแบ่งแยกทางสังคม (societal polarization) ก็ได้ถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 4 ในประเด็นความเสี่ยงที่อาจจะทวีความรุนแรงขึ้นได้อีก 2 ปีข้างหน้า เนื่องจากปัญหาความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจอันจะเป็นปัจจัยที่เพิ่มความเปราะบางในสังคมและทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการแบ่งแยกมากขึ้น

ในรายงานยังระบุไว้ว่าความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมนั้นยังคงเป็นประเด็นเดิมจากปีก่อน แต่ได้มีการปรับอันดับใหม่ ซึ่งก็สะท้อนถึงความน่ากังวลที่เพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกัน ความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์ เศรษฐกิจ และสังคมก็มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้นจากปัญหาระหว่างประเทศ ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ อาจส่งผลต่อการลงทุนและกิจกรรมทางธุรกิจ ส่งผลให้การเติบโตทั่วโลกในปี 2568 อ่อนแอลง ในรายงาน “ทิศทางเศรษฐกิจโลกและตลาดปี 2568” ของ บริษัทซูริค อินซัวรันส์ระบุเอาไว้ว่า โลกกำลังอยู่ในภาวะผันผวน หรืออาจกล่าวได้ว่า “เศรษฐกิจโลกอยู่ในภาวะไม่แน่นอน” นอกจากนี้ เทคโนโลยีก็มีบทบาทสำคัญต่อชีวิตและสังคมมากขึ้น ทำให้การแก้ไขปัญหาความเสี่ยงโลกจำเป็นต้องชัดเจนและยั่งยืนในระยะยาว

ประเด็นความเสี่ยงจากรายงานความเสี่ยงโลกนี้มีความเชื่อมโยงกับความยั่งยืนและธุรกิจอย่างแยกกันไม่ขาด เช่น หลายเรื่องผูกโยงกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศอย่างเช่น ความล้มเหลวในการรับมือในเรื่องนี้ ความรุนแรงของภัยธรรมชาติ และภัยพิบัติที่มาจากน้ำมือของมนุษย์เอง ตลอดจนถึงเรื่องความล้มเหลวในความปลอดภัยในด้านไซเบอร์ วิกฤตหนี้ หรือแม้แต่การแตกหักในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างที่เราเห็นในหลายภูมิภาคทั่วโลกในขณะนี้ ดังนั้น ทั้งภาคธุรกิจ ภาครัฐ และภาคประชาสังคม ต่างก็ใช้ประโยชน์จากรายงานฉบับดังกล่าวนี้ เพื่อที่จะทำความเข้าใจ ‘ภูมิทัศน์’ ของความเปลี่ยนแปลง และสามารถวางแผนรองรับความเสี่ยงที่กำลังจะเกิดขึ้น

หากจะย้อนกลับไปพิจารณาประเด็นความเสี่ยงจากรายงานความเสี่ยงโลกในช่วงปี พศ. 2564 ซึ่งเป็นช่วงของการระบาดของโรคโควิดจะพบว่า คนวัยประมาณ 15-24 ปี หรือเจน Z รู้สึกหมดหวังในการเมือง เศรษฐกิจ ปัญหาความเหลื่อมล้ำ และสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายอย่างหวนคืนมาไม่ได้ ซึ่งปัญหาทั้งหลายเหล่านี้ได้ส่งผลทั้งต่ออนาคตของพวกเขา และเป็นที่มาของปัญหาสุขภาพจิตที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

ความสิ้นหวังในหลายมิติทำให้ 7 ใน 10 ของเยาวชนรายงานว่า สุขภาพจิตของพวกเขาเข้าขั้น ‘แย่’ เพราะผลกระทบจากโรคโควิด ส่วนในประเทศไทยเอง ในช่วงที่ผ่านมาเยาวชนของเราร้อยละ 32 เสี่ยงต่อภาวะซึมเศร้า และร้อยละ 22 ที่มีความเสี่ยงที่จะฆ่าตัวตาย นอกจากนี้ความรุนแรงของโควิดทำให้เด็กๆ และเยาวชนกว่า 10 ล้านคนกำพร้า เพราะสูญเสียพ่อ-แม่หรือผู้ดูแลด้วยโรคโควิด เมื่อขาดผู้ปกครองพวกเขาก็ตกอยู่ในความเสี่ยงที่จะยากจน ขาดความปลอดภัยในชีวิต และอาจส่งผลให้ต้องออกจากโรงเรียนเพื่อทำงานก่อนวัยอันควร

หากพวกเขาเข้าสู่ตลาดแรงงานแล้วชีวิตก็ไม่ง่าย เพราะอัตราการว่างงานของเยาวชนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2551 เพราะปัญหาเศรษฐกิจและการปรับไปสู่การทำงานด้วยระบบควบคุมอัตโนมัติ (Automation) ที่ทำให้ตำแหน่งงานของคนถูกแทนที่ ทำให้คนรุ่นใหม่ทำงานที่ได้ค่าตอบแทนต่ำและเป็นงานระยะสั้น เมื่อโควิดเข้ามาแล้วทำให้เศรษฐกิจยิ่งแย่ไปกว่าเดิมและเยาวชนก็มักจะเป็นคนกลุ่มแรกที่ต้องเสียตำแหน่งงาน เพราะพวกเขาถึงร้อยละ 80 เป็นผู้ที่ทำงานในภาคบริการและการผลิตที่ถือเป็นกลุ่มแรกๆ ที่ได้รับผลกระทบ ทั้งนี้ก็เพราะพวกเขามักจะทำงานในฐานะพนักงานชั่วคราวหรือทำงานตามสัญญาจ้าง ทำให้ไม่ได้รับสวัสดิการอย่างเพียงพอหรือขาดความคุ้มครองเมื่อต้องว่างงาน

จากรายงานความเสี่ยงโลกจะเห็นได้ว่า ความสิ้นหวังเมื่อต้องเผชิญกับความจริงในหลายๆ ด้านของคนรุ่นใหม่ที่กำลังมาที่หลายครั้งมีทั้งความยากลำบากและทุกข์ทรมาน ต้องอดทนต่อความเหน็ดเหนื่อยในชีวิตประจำวันจึงอาจไม่เป็นเพียงความเสี่ยงในระยะสั้น แต่สามารถที่จะส่งผลในด้านอื่นๆ ต่อไป หากปัญหาของพวกเขายังไม่ได้รับการรับฟังและได้รับการแก้ไขและช่วยเหลือได้ทันเวลา

การที่คนในยุคนี้โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่ต้องเผชิญหน้ากับความเสี่ยงในมิติต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้วนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อความสุขในชีวิตของพวกเขา หากพวกเขาขาดภูมิคุ้มกันที่ดีในชีวิต พวกเขาจะรู้สึกหมดหวัง รู้สึกสูญเสียทุกสิ่งทุกอย่างจนไม่มีทางเลือก หรือ

ไม่มีแม้แต่พลังอำนาจในการต่อรองหรือกระทำการสิ่งใดๆได้อีกต่อไป พวกเขาจะใช้ชีวิตอย่างไร้จุดหมายและขาดแรงจูงใจในการมีชีวิตอยู่ ซึ่งบุคคลที่อยู่ในภาวะเช่นนี้อาจจะนำไปสู่การคิดฆ่าตัวตายได้

ความหวังจึงเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลมีความเข้มแข็งและมีกำลังใจในการต่อสู้กับเหตุการณ์หรือภาวะวิกฤตที่เข้ามามีผลต่อการดำเนินชีวิตทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ความหวัง ได้กลายเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจและมีการศึกษาวิจัยในหลายสาขา เช่น ปรัชญา เทววิทยา สังคมศาสตร์ จิตวิทยา เป็นต้น ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะเอาชนะความสิ้นหวังซึ่งเป็นสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลให้มนุษย์ขาดกำลังใจ ขาดความกระตือรือร้นในการดำเนินชีวิตจนสามารถนำไปสู่การมีปัญหาด้านสุขภาพจิตได้

ในปี 1968 นักปรัชญาและนักจิตวิทยาชาวอียิปต์ที่สามารถหนีรอดพ้นมาจากชะตากรรมของการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์โดยนาซีมาได้อย่างหวุดหวิดนาม เอริช ฟรอมม์ (Erich Fromm) ได้ตีพิมพ์ผลงานชิ้นสำคัญชื่อ The Revolution of Hope: Toward a Humanized Technology ซึ่งหนังสือเล่มนี้ได้พาผู้อ่านไปสำรวจนิยามของ ‘ความหวัง’ ตามชื่อเรื่องเพื่อค้นหาความหมายของการเป็นมนุษย์ และเสนอวิธีการที่จะส่งเสริมความเป็นมนุษย์ในท่ามกลางสังคมที่เราถูกทำให้แยกขาดจากกันมากขึ้น โดยเขาได้เขียนถึง ‘ความหวัง’ ไว้ในตอนต้นของหนังสือว่า...

“การมีความหวังคือการมีความพร้อมต่อทุกช่วงขณะที่ยังไม่เกิดขึ้น และยังไม่สิ้นหวัง หากมันไม่เกิดขึ้นในชีวิตของเรา ไม่มีเหตุผลใดที่จะตั้งความหวังต่อสิ่งที่มีอยู่แล้ว หรือสิ่งที่ไม่มีความเกิดขึ้นได้ คนมีความหวังอันอ่อนโยนจะใช้ชีวิตอยู่แค่กับความสะดวกสบายหรือไม่ก็ความรุนแรง แต่คนที่มีความหวังอันแรงกล้าจะมองเห็นและทะนุถนอมทุกๆ สัญญาณของชีวิตใหม่ พวกเขาจะมีความพร้อมต่อทุกช่วงขณะเพื่อทำให้ความหวังที่กำลังก่อตัวปรากฏขึ้นได้”

เอริช ฟรอมม์ ยังได้ให้ความสำคัญและความจำเป็นของความหวังในชีวิตของมนุษย์โดยเขียนไว้ว่า

“มนุษย์ไม่ได้แค่ต้องต่อสู้กับอันตรายของความตาย ความหิวโหย หรือการถูกทำร้าย ให้บาดเจ็บเท่านั้น แต่ยังต้องต่อสู้กับอันตรายอื่น นั่นคือการกลายเป็น ‘คนวิกลจริต’ หรืออีกนัยหนึ่ง เขาไม่ได้แค่ต้องปกป้องตัวเองจากการสูญเสียชีวิต แต่ยังต้องปกป้องตัวเองจากการสูญเสียจิตใจ”

พรอมม์มองว่า ความหวังคือองค์ประกอบสำคัญที่จะปกป้องเราจากความวิกฤติครั้งนี้ และสามารถทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งต่อตัวเองและสังคม

ทฤษฎีแห่งความหวัง

พจนานุกรมภาษาอังกฤษ Merriam-Webster ได้นิยามคำว่า hope หรือ ความหวัง ไว้ว่า คือสิ่งที่ใกล้เคียงกับความปรารถนา โดยบอกว่าความหวังคือ “การทะนุถนอมความปรารถนาด้วยการคาดหวัง ด้วยความต้องการว่าบางสิ่งจะเกิดขึ้น หรือกลายเป็นความจริงได้” ความหวังจึงเป็นคำที่ใช้อธิบายความรู้สึกที่สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองต่อสถานการณ์ในภายภาคหน้า ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นความรู้สึกที่ผ่านมามาเท่านั้น แต่ความหวังยังถูกเชื่อมต่อกับเป้าหมายและความเชื่อมั่นในตนเองว่าจะสามารถก้าวผ่านอุปสรรคต่างๆ ในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ได้อย่างประสบความสำเร็จ

ทฤษฎีแห่งความหวัง (Hope Theory) เป็นแนวคิดทางจิตวิทยาที่เกิดขึ้นจาก ชาร์ลส์ ริชาร์ด สไนเดอร์ (Charles Richard Snyder) นักจิตวิทยาและผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาเชิงบวกชาวอเมริกัน ซึ่งเขาได้อธิบายถึง 3 องค์ประกอบทางปัญญาและองค์ประกอบทางอารมณ์ที่จะทำให้มนุษย์สามารถรักษาความหวังไว้ได้ ซึ่งประกอบไปด้วย

1. การมีความคิดที่ชัดเจนต่อเป้าหมาย (Goal)
2. การพัฒนากลยุทธ์ล่วงหน้าเพื่อเข้าถึงเป้าหมายดังกล่าว (Pathways)
3. แรงผลักดันที่สามารถทำให้เรามุ่งมั่นจะทำความหวังให้เป็นจริง (Agency)

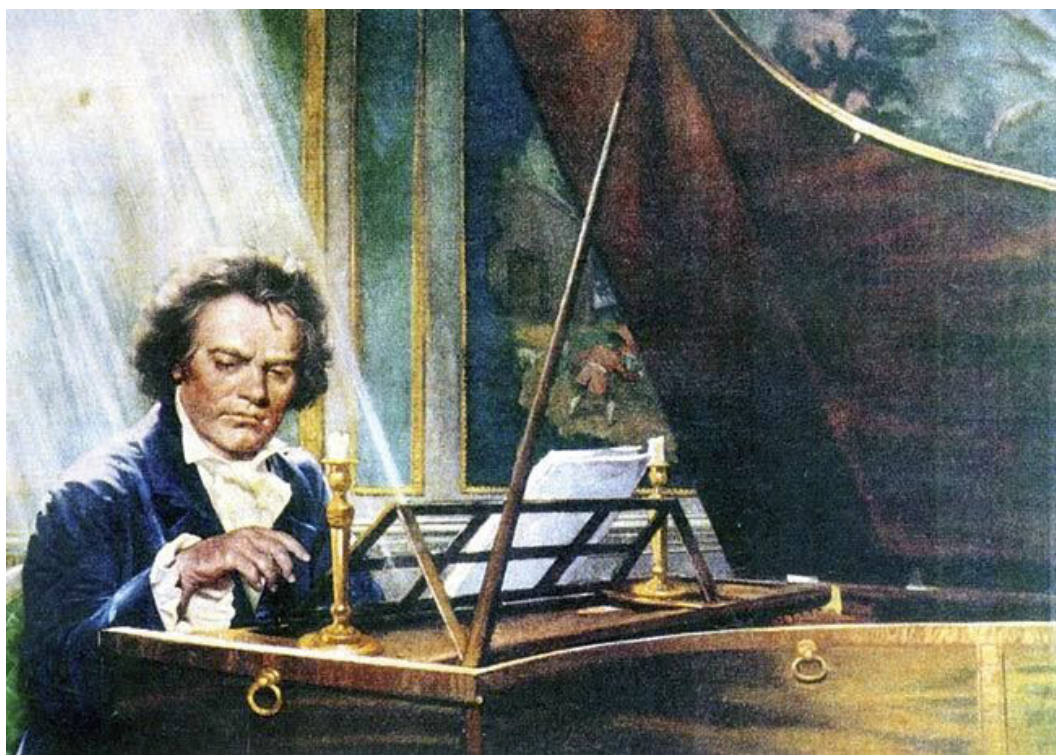
สไนเดอร์เชื่อว่าการเตือนตัวเองด้วย 3 องค์ประกอบดังกล่าวนี้ จะทำให้ความหวังของเรากลายเป็นความจริงได้ โดยเราอาจจะเริ่มต้นด้วยการตั้งคำถามต่อตัวเองง่ายๆ เช่น “จุดหมายปลายทางที่เราอยากไปให้ถึงมากที่สุดอยู่ที่ไหน?” หรือ “อะไรที่กำลังขัดขวางเราจนไปไม่ถึงเป้าหมาย” หรือ “จุดแข็งในตัวเองที่จะทำให้เราไปถึงจุดหมายเหล่านั้นคืออะไร?” เป็นต้น

บุคคลที่มีความชัดเจนในเป้าหมายของตนเองก็จะมีความสามารถในการคิดเพื่อวางแผนหรือหาวิธีที่จะบรรลุถึงเป้าหมายของตนเองและหากบุคคลที่มีพลังแห่งแนวทางสูงก็จะมีความสามารถที่จะหาหนทางในการบรรลุเป้าหมายได้หลายแนวทางและสามารถที่จะเปลี่ยนแนวทางให้เหมาะสมกับเป้าหมายและอุปสรรคที่เผชิญอยู่ได้

การที่บุคคลมีความเชื่อหรือรับรู้ว่าตนเองมีความสามารถที่จะไปถึงเป้าหมายได้ ก็จะทำให้เขาเกิดพลังภายในที่จะคอยขับเคลื่อนให้เขาเดินทางไปตามเป้าหมายของตนเองได้ นอกจากนี้ยังทำให้สามารถเริ่มและคงไว้ซึ่งการกระทำที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้ ซึ่งพลังแห่งความตั้งใจนี้นอกจากจะช่วยผลักดันให้บุคคลไปสู่เป้าหมายได้แล้วก็ยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลมีความสามารถที่จะเอาชนะอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการที่จะไปถึงเป้าหมายด้วย

ดนตรีกับความหวังของบีโธเฟน

ลูทวิก แวน บีโธเฟน (Ludwig Van Beethoven) บุรุษผู้เปี่ยมไปด้วยพรสวรรค์ อันอัจฉริยะในเชิงดนตรี เขามีแนวดนตรีที่แตกต่างจากแนวดนตรีทั่วไปในสมัยนั้น จนออกมาเป็นแนวดนตรีคลาสสิกที่ในสมัยนั้นยังไม่ได้มีผู้ใดรังสรรค์ขึ้นมา และต่างกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่าเป็นแนวดนตรีที่แปลกแยก และคีตกวีผู้นี้ก็ยังมีคามยิ่งใหญ่อีกอย่างหนึ่งคือเขาไม่มีความย่อท้อต่อเคราะห์กรรมที่ได้เกิดขึ้นกับร่างกายของเขา นั่นคืออาการทางประสาทหู จนถึงขั้นดับสนิท บีโธเฟนผู้ที่ไม่เคยตายจากวงการดนตรีคลาสสิก ได้สร้างเสียงเพลงอมตะประดับโลกของเราเอาไว้ให้คงามถึงแม้หูของเขาจะหนวกสนิท บีโธเฟน เกิดที่กรุงบอนน์ (อดีตเมือง

หลวงประเทศเยอรมนีตะวันตก) เมื่อปลายปี ค.ศ.1770 เขาเป็นลูกชายของนักร้องประจำราชสำนักแห่งกรุงบอนน์ ชื่อว่า โยฮานน์ (Johann) และแม่ของเขาชื่อว่า มาเรีย แมกเดเลน่า (Maria Magdalena)

บีโธเฟินมีชีวิตความเป็นอยู่ในวัยเด็กที่ค่อนข้างลำบากมาก เพราะครอบครัวของเขายากจน และมีพ่อเป็นนักร้องขี้เมา ซึ่งพ่อของเขาได้พยายามขับบีโธเฟินให้เป็น “โมสาร์ทสอง” เพื่อหวังให้หาเงินมาเลี้ยงครอบครัว (บีโธเฟินเกิดหลังโมสาร์ท 15 ปี) บีโธเฟินน้อยได้ถูกพ่อขี้เมาบังคับให้ฝึกเรียนเปียโนที่ยาก ตั้งแต่วัยเพียง วัย 4-5 ขวบ และถ้าเล่นไม่ได้จะถูกทำโทษ แต่ที่บีโธเฟินยังรักดนตรีอยู่ อาจจะเป็นเพราะคุณปู่ซึ่งเป็นนักร้องประจำราชสำนักที่ประสบความสำเร็จ บีโธเฟินทำงานเลี้ยงครอบครัวตั้งแต่เขามีอายุเพียง 11 ขวบ โดยเขาได้ทำงานเป็นนักร้องแกน ผู้ช่วยประจำราชสำนัก ซึ่งในขณะนั้นเขามีความรู้เพียงแค่ขั้นป.4 แต่เขาก็ได้พยายามศึกษาเล่าเรียนดนตรีจนมีความสามารถด้านการประพันธ์เพลง และบีโธเฟนก็ได้เล่นเปียโนสดให้โมสาร์ทฟังเป็นครั้งแรก และทำให้โมสาร์ทต้องตะลึง เพราะเขามีวัยเพียง 17 ปีเท่านั้น ที่กรุงเวียนนา และจากนั้นเพียง 2 สัปดาห์ต่อมา เขาก็ต้องรีบกลับกรุงบอนน์ เพราะแม่ของเขาป่วยหนักและเสียชีวิตในที่สุด และเขายังคงต้องดูแลพ่อและน้องของเขาอีก 2 คนด้วยการทำงานหนักเช่นเดิม

ในปี ค.ศ.1792 บีโธเฟินได้มีโอกาสแสดงผลงานต่อหน้า โยเซฟ ไฮเดน (Joseph Haydn) ปรมาจารย์ทางดนตรีที่มีชื่อเสียงที่สุดแห่งยุค เขาเดินทางกลับจากอังกฤษ และได้แวะเยี่ยมเยียนราชสำนักกรุงบอนน์ ทำให้ไฮเดนทึ่งในความสามารถของบีโธเฟนและรับเขาเป็นศิษย์ และพากลับไปเรียนที่กรุงเวียนนาด้วย เนื่องจากว่าบีโธเฟนเป็นคนหนุ่มไฟแรงที่มีอารมณ์ร้อน มีความหยิ่ง และดื้อรั้น จึงไม่พอใจการสอนของไฮเดน แต่เขาก็ยังเกรงใจอาจารย์ผู้อาวุโสของเขา ดังนั้น เขาจึงแอบไปเรียนกับนักดนตรีผู้มีชื่อเสียงคนอื่นอีกหลายคน

หลังจากจบการศึกษากับอาจารย์ ไฮเดนและอาจารย์คนอื่นๆ ในปี 1795 บีโธเฟนได้แสดงผลงานเพลงและเริ่มสร้างชื่อเสียงในฐานะนักประพันธ์ดนตรีอย่างเต็มตัว ทำให้ผลงานเพลงในยุคแรกของบีโธเฟน จะมีความคล้ายคลึงกับดนตรีของไฮเดน และโมสาร์ท แต่ก็ยังคงมีกลิ่นอายของบีโธเฟนอยู่ จึงทำให้เขาได้รับการยอมรับจากสาธารณชนอย่างรวดเร็ว ผลงานของบีโธเฟนในช่วงแรกที่น่าสนใจ คือ เปียโนทรีโอ 1 เปียโนโซนาตา 2 เปียโนโซนาตา 7 เปียโนโซนาตา 13 (Pathetique) เป็นต้น

บีโธเฟินมีแนวความคิดเป็นนักปฏิวัติทั้งในด้านดนตรีและความคิดทางสังคม โดยเขาได้สวดแทรก ความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ของตนเองลงไปดนตรี ซึ่งไม่ใช่วิสัยในยุคนั้น (ที่เรียกว่า Classical period) ทั้งนี้ก็เพราะว่าดนตรีชั้นสูงคือรูปแบบทางศิลปะที่สมบูรณ์ สูงส่ง และอยู่เหนือความเป็นมนุษย์ แต่สิ่งที่บีโธเฟินกำลังทำอยู่นั้นกลับเป็นการพลิกโฉมหน้าของโลกศิลปะการดนตรี จนทำให้นักวิชาการด้านดนตรี ต้องตั้งชื่อยุคของดนตรีขึ้นมาใหม่ว่า ยุคโรแมนติก (Romantic Period)

บีโธเฟินประสบความสำเร็จในด้านการงานได้ไม่นาน เขาก็มีอาการหูหนวก ซึ่งเป็นอุปสรรคที่ยิ่งใหญ่สำหรับนักดนตรีบีโธเฟิน เริ่มมีปัญหาด้านการได้ยินตั้งแต่ปี 1797 และในปี 1802 เขาได้ย้ายออกจากกรุงเวียนนาตามคำแนะนำของแพทย์เพื่อไปอยู่ในเมืองใกล้ๆ กันที่เงียบสงบกว่า เพื่อทำใจยอมรับกับความพิการทางโสตประสาทของตนเอง

ในจดหมายที่เขาเขียนถึงน้องชายสองคนแต่ไม่เคยได้ส่งไปถึง ซึ่งปัจจุบันรู้จักกันในนามของ “พินัยกรรมไฮลิเกนชตัดท์” (Heiligenstadt Testament) บีโธเฟิน เล่าถึงความคิดอยากฆ่าตัวตาย และความต้องการหลบหนีหนีหน้าผู้คนเนื่องจากปัญหาสุขภาพและการไม่ได้ยิน แต่อีก 4 วันต่อมาเขาก็เขียนอีกฉบับหนึ่งที่มีใจความล้นเหลือความคิด บีโธเฟินได้ค่อยๆ รักษาแผลในใจ จนจิตใจเขาแข็งแกร่งกว่าที่เคย

บีโธเฟิน เล่าว่าในช่วงแรกเขาเริ่มสูญเสียการได้ยินเสียงในความถี่บางระดับ แต่เมื่อเวลาผ่านไปเขาก็สูญเสียการได้ยินไปแทบทั้งหมด มีหลักฐานยืนยันว่าในปี 1818 บีโธเฟิน เริ่มจะฟังคนพูดไม่รู้เรื่อง เขาจึงใช้วิธีเขียนสื่อสารกับผู้อื่นแทน แต่ถึงอย่างนั้น เขาก็ยังคงแต่งเพลงต่อไป ซึ่งรวมถึงบทเพลงที่น่าประทับใจที่สุดบางชิ้นของเขาด้วย

โดยเหตุที่บีโธเฟินถนัดการเล่นเปียโนมากที่สุด ดังนั้น เขาจึงใช้มันในการแต่งเพลง โดยใช้อุปกรณ์ขยายเสียงต่างๆ เข้าช่วยด้วย ทว่าเครื่องดนตรีที่ทรงพลังที่สุดของเขาคือ “สมอง” ทั้งนี้ก็เพราะว่า นักดนตรีต้องฟังพาการใช้จินตนาการสูงมาก และพวกเขาสามารถได้ยินเสียงดนตรีในหัวได้ ซึ่งมันก็เป็นวิธีการที่บีโธเฟนใช้ในการสร้างสรรค์ดนตรีมาตั้งแต่เด็ก การเขียนเพลงที่ตัวเองไม่สามารถได้ยิน จึงเป็นสิ่งที่ผลักดันให้บีโธเฟน ได้ใส่พลังและการแสดงภาษากายเข้าไปในชิ้นงานของเขาอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อนซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีในยุคปัจจุบันมองว่าความพิการทางโสตประสาทของเขาได้เพิ่มพรสวรรค์ทางดนตรีของเขาในหลายด้าน

ถึงแม้ว่าบีโธเฟนจะต้องทนทุกข์กับปัญหาสุขภาพอย่างมากมายและต้องเผชิญกับวิธีการรักษาอันทรมาณในสมัยนั้น แต่ในที่สุดเขาก็ตัดสินใจที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไปเพื่อทำงานศิลปะที่เขา

รัก เขาได้แสดงให้เห็นว่า คนตริ้นั้นเป็นมากกว่าความบันเทิง คนตริสามารถสื่อได้ถึงความรู้สึกนึกคิดและความรู้สึกเพราะมันคือศิลปะ เขาเป็นนักดนตรีที่ยิ่งใหญ่ เพราะสามารถแต่งเพลงที่ไพเราะเอาชนะกับปัญหาสุขภาพและความพิการทางร่างกาย และยังได้ฝากผลงานที่ยอดเยี่ยมของเขาเอาไว้ให้พวกเราได้ชื่นชมจนถึงปัจจุบันนี้

เรื่องราวของบีโธเฟนเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า ความหวังนั้นเป็นแรงกระตุ้นเชิงบวกที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่บุคคลเชื่อว่าตนจะสามารถประสบความสำเร็จได้โดยมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจซึ่งเป็นพลังที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายและหนทางเพื่อนำไปสู่การวางแผนเพื่อให้ไปถึงเป้าหมายที่วางไว้และเมื่อบุคคลมีความชัดเจนในเป้าหมายของตนเองแล้วเขาก็จะสามารถกระทำเป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้ไปสู่ความสำเร็จได้

ความหวังของคริสตชน

ในปี 2007 สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ได้ทรงเขียนพระสมณสาส์นว่าด้วยเรื่องความหวังของคริสตชนที่มีชื่อว่า “รอดพ้นด้วยความหวัง” โดยพระองค์ได้ทรงสรุปว่า “ความหวังอันยิ่งใหญ่ซึ่งต้องเป็นความหวังที่อยู่เหนือทุกสิ่งทุกอย่างคือ พระเจ้าผู้เดียวเท่านั้นผู้ทรงรวมความเป็นจริงทั้งหมดไว้และทรงเป็นผู้สามารถประทานสิ่งที่ล้ำพ้นตัวเราเองไม่อาจบรรลุถึงได้ พระเจ้าทรงเป็นรากฐานของความหวัง” ดังนั้น แหล่งที่มาของความหวังของคริสตชนจึงมาจากการที่เราได้พบปะกับพระเยซูคริสตเจ้าเพราะพระองค์ทรงทำให้เราได้รู้จักกับพระเจ้า ทำให้เรารู้ว่า “.....พระเจ้าทรงรักโลกอย่างมากจึงประทานพระบุตรเพียงพระองค์เดียวของพระองค์ เพื่อทุกคนที่มีความเชื่อในพระบุตรจะไม่พินาศ แต่จะมีชีวิตนิรันดร์.....” (ยน 3:16) พระเยซูคริสตเจ้าทรงทำให้เราได้รู้จักพระเจ้าในฐานะที่พระองค์ทรงเป็นพระบิดาผู้มีพระทัยดีและมีความเมตตากรุณา ทรงเป็นพระเจ้าผู้เป็นองค์แห่งความรักที่พระเยซูคริสตเจ้าทรงเปิดเผยด้วยการรับพระธรรมชาตินั้นมนุษย์ ดำรงพระชนม์ชีพบนแผ่นดิน ทรงเทศน์สอน ทรงสิ้นพระชนม์และทรงกลับคืนพระชนม์ชีพ และผู้ที่เชื่อในพระองค์ก็จะได้รับชีวิตนิรันดร์ ทั้งนี้ก็เพราะว่า “.....ชีวิตนิรันดร์คือการรู้จักพระองค์ พระเจ้าแท้จริงแต่พระองค์เดียว และรู้จักผู้ที่พระองค์ทรงส่งมาคือพระเยซูคริสตเจ้า.....” (ยน 17:3) ดังนั้น ถ้าเรามีความสัมพันธ์กับพระเยซูคริสตเจ้าผู้ทรงเป็นองค์ชีวิตและองค์ความรักแล้ว เราก็อยู่ในชีวิต เราจึงมีชีวิตและจะมีชีวิตตลอดไป

พระเยซูคริสต์เจ้าตรัสว่า “.....ผู้ที่ฟังวาจาของเรา และมีความเชื่อในพระองค์ผู้ทรงส่งเรามา ก็ย่อมมีชีวิตนิรันดร์และไม่ต้องถูกพิพากษา แต่เขาได้ผ่านจากความตายเข้าสู่ชีวิตแล้ว” (ยอห์น 5:24) นักบุญยอห์นใช้คำว่าความเชื่อและชีวิตนิรันดร์หลายครั้ง นอกจากนี้ ยอห์นยังเน้นว่าความเชื่อ นั่นเองคือชีวิตนิรันดร์ ซึ่งก็หมายความว่า ชีวิตนิรันดร์และความเชื่อ นั้นเป็นสิ่งที่มาด้วยกัน เพราะทันทีที่เราเชื่อเราก็ได้รับชีวิตนิรันดร์ และความรอดโดยไม่มีเงื่อนไข เพราะว่าเมื่อไรที่มนุษย์เชื่อในพระเจ้าและชีวิตนิรันดร์ เมื่อนั้นเราก็จะได้รับความรอด “.....ผู้ที่ทำความดีจะกลับคืนชีวิตมารับชีวิตนิรันดร์ ส่วนผู้ที่ทำความชั่วก็จะกลับคืนชีวิตมารับโทษทัณฑ์.....” (ยอห์น 5:29)

ความรอดจึงเกิดขึ้นทันทีที่เราเชื่อในองค์พระเจ้า และเมล็ดพันธุ์แห่งชีวิตนิรันดร์ก็จะงอกงามและเติบโตขึ้นในจิตใจของเรา และพระเจ้าเองก็จะทรงเป็นผู้หล่อเลี้ยงไม่ให้เมล็ดพันธุ์นั้นเหี่ยวแห้งไป และเมื่อวาระสุดท้ายของชีวิตบนพื้นโลกมาถึง เมล็ดพันธุ์แห่งความเชื่อเหล่านั้นก็จะผลิดอกออกผล เพื่อให้เราเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าตลอดนิรันดร์กาล ดังนั้น ความเชื่อจึงเป็นพระคุณและความรอด เพราะทันทีที่เรามีความเชื่อเราก็พบความรอด และทันทีที่เราเชื่อเราก็ได้รับชีวิตนิรันดร์เช่นกัน

เรื่องราวของโจรที่ถูกตรึงกางเขนพร้อมกับพระเยซูคริสต์เจ้าในพระวรสารของนักบุญลูกาช่วยให้เราเข้าใจได้ว่าความเชื่อ นั่นเองที่เป็นความรอด เมื่อโจรทูลพระเยซูคริสต์เจ้าว่า “.....ข้าแต่พระเยซู โปรดระลึกถึงข้าพเจ้าด้วย เมื่อพระองค์จะเสด็จสู่พระอาณาจักรของพระองค์” พระองค์ตรัสตอบเขาว่า “เราบอกความจริงกับท่านว่า วันนี้ท่านจะอยู่กับเราในสวรรค์.....” (ลก:42-43)

เมื่อความเชื่อคือความรอด คำถามก็คือ ความเชื่อคืออะไร? “ความเชื่อคือความมั่นใจในสิ่งที่เราหวังไว้ เป็นข้อพิสูจน์ถึงสิ่งที่มองไม่เห็น

ผู้เขียน มีโอกาสได้อ่านเรื่องราวเกี่ยวกับความเชื่อของเด็กชายคนหนึ่ง เด็กคนนั้นเป็นเด็กที่มีฐานะยากจน ไม่มีรถจักรยานที่จะปั่นไปโรงเรียนเหมือนเด็กคนอื่น อีกทั้งบ้านของเด็กคนนี้ก็อยู่ไกลจากโรงเรียนมากพอสมควรเขาจึงต้องเดินไปโรงเรียนทุกเช้าและไปถึงโรงเรียนสายเสมอจนโดนครูทำโทษแทบทุกวัน ในระหว่างทางเขาจะหยุดแวะพักเหนื่อยที่หน้าโบสถ์เล็กๆแห่งหนึ่ง เมื่อบาทหลวงเห็นเด็กอ่อนแรงทั้งกายและใจเขาจึงรู้สึกสงสารและได้ยื่นน้ำให้เด็กคนนั้นขวดหนึ่งเพื่อให้เขานำติดตัวไปดื่มระหว่างทาง เด็กคนนั้นถามบาทหลวงว่าน้ำที่บาทหลวงให้เขานั้นสกปรกหรือยัง เพราะถ้าเป็นน้ำสกปรกดีสก็ดเมื่อเขาดื่มแล้วก็จะไม่รู้สึกเหนื่อย

และก็จะสามารถวิ่งไปถึงโรงเรียนได้อย่างรวดเร็วแน่ บาทหลวงไม่กล้าปฏิเสธเมื่อเห็นใบหน้า ที่เต็มไปด้วยรอยยิ้มและความหวังของเด็ก เด็กคนนั้นได้ต็มน้ำไปครึ่งขวดแล้วเขาก็รู้สึก ว่าตัวเองสดชื่นและมีพลังที่จะวิ่งไปโรงเรียนต่อ ในเช้าวันต่อมาเด็กคนนั้นก็มาเคาะประตูเรียก บาทหลวงแต่เช้าและบอกว่า เมื่อวานนี้เขาไปถึงโรงเรียนก่อนที่ระฆังโรงเรียนจะดังและเขาก็ ไม่รู้สึกเหนื่อยเลย เขาขอน้ำจากบาทหลวงอีกขวดหนึ่ง ซึ่งหลังจากวันนั้น บาทหลวงต้อง เตรียมน้ำขวดไว้ให้เด็กน้อยคนนั้นติดตัวไปโรงเรียนทุกเช้า จากเรื่องราวของเด็กน้อยคนนี้ ทำให้เราได้ว่า น้ำแต่ละขวดนั้นไม่ได้ศักดิ์สิทธิ์เพราะได้รับการเสกแต่มีความศักดิ์สิทธิ์ เพราะความเชื่อ

ก็เพราะความเชื่อนี้ คนในสมัยก่อนจึงได้รับการยกย่องในพระคัมภีร์ เพราะความเชื่อ เราจึงเข้าใจว่าพระเจ้าของพระเจ้าเนรมิตสร้างโลก ดังนั้นสิ่งที่มนุษย์มองเห็นได้จึงเกิดขึ้น จากสิ่งที่มนุษย์มองไม่เห็น.....” (ฮบ 11:1-3) ความเชื่อยังหมายถึง การมอบตนเองทั้งหมด ไว้ในการทรงนำของพระจิตเจ้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อชีวิตของเรากำลังดำเนินอยู่ในความมืด จนมองไม่เห็นหนทาง และไม่รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นข้างหน้า “.....สิ่งที่ตาไม่เคยเห็นและหูไม่เคย ได้ยินและจิตใจของมนุษย์คิดไม่ถึงคือสิ่งที่พระเจ้าทรงเตรียมไว้สำหรับผู้ที่รักพระองค์ นี่เป็น สิ่งที่พระเจ้าทรงเปิดเผยให้เรารู้โดยทางพระจิตเจ้า เพราะพระจิตเจ้าทรงหยั่งรู้ทุกสิ่งแม้กระทั่ง สิ่งที่ลึกลับของพระเจ้า ใครเล่าล่วงรู้ความคิดของมนุษย์ถ้ามิใช่จิตของมนุษย์ที่อยู่ในตัวมนุษย์ คนนั้น เช่นเดียวกัน ไม่มีผู้ใดล่วงรู้ความคิดของพระเจ้านอกจากพระจิตของพระเจ้า เรามิได้ รับจิตของโลก แต่รับพระจิตซึ่งมาจากพระเจ้าเพื่อให้รู้ถึงสิ่งต่างๆ ที่พระเจ้าประทานแก่เรา....” (1 คร 2:9-12) และก็เพราะว่าความเชื่อก็เป็นเรื่องที่ยากในแง่ที่ว่าถึงแม้ว่าเราอยากที่จะมี ความเชื่อในพระเจ้าและชีวิตนิรันดร์ แต่ทั้งพระเจ้าและชีวิตนิรันดร์ก็เป็นสิ่งที่ตาก็ไม่สามารถ มองเห็น มือก็ไม่สามารถที่จะสัมผัสได้ จึงยากที่จะมีใครสามารถที่จะมีความเชื่อได้อย่างเต็ม ร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่เราไม่ต้องเป็นห่วงเรื่องนี้ ทั้งนี้ก็เพราะว่าพระเจ้าได้ทรงประทาน คุณธรรม ความหวังให้แก่คริสตชน เพื่อช่วยให้เขามีความปรารถนาในชีวิตนิรันดร์และยังช่วยให้เขามี ความวางใจที่จะรับพระพรพรทานที่จำเป็นสำหรับบรรลู่ถึงพระอาณาจักรสวรรค์ ดังนั้น ความหวังจึงเป็นความปรารถนาในทุกสิ่งที่สามารถนำเราไปสู่พระเจ้าได้ ในเมื่อพระเจ้าทรงเป็น เป้าหมายสูงสุดของความหวังในชีวิตคริสตชน สิ่งดีอื่นๆจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้เราสามารถบรรลู่ ถึงเป้าหมายดังกล่าวได้

คำสอนของพระศาสนจักรได้อธิบายเกี่ยวกับคุณธรรมความหวังเอาไว้ว่า พระเจ้าได้ทรงประทานพระคุณแห่งความหวังนี้ให้แก่มนุษย์เพื่อเป็นพลังบันดาลใจในการประกอบกิจกรรมต่างๆ เพื่อมุ่งหาอาณาจักรสวรรค์เพื่อช่วยป้องกันไม่ให้มนุษย์หมดกำลังใจและคอยพยุ้งใจไว้ไม่ให้ท้อแท้ เพราะความหวังเป็นคุณธรรมเกี่ยวกับพระเจ้าที่ช่วยให้เราเฝ้ารอพระอาณาจักรสวรรค์และชีวิตนิรันดร์เป็นความสุขของเรา โดยวางความมั่นใจของเราไว้กับพระสัญญาของพระเยซูคริสตเจ้า ไม่วางใจในกำลังของเรา แต่วางใจในความช่วยเหลือจากพระพรของพระจิตเจ้า “เราจงยึดมั่นโดยไม่หวั่นไหวในการประกาศความหวังที่เรามีอยู่ เพราะว่าพระเจ้าผู้ประทานพระสัญญานั้นทรงซื่อสัตย์” (ฮบ 10:23) พระองค์ “ทรงหลังพระจิตเจ้าลงเหนือเราอย่างอุดมโดยทางพระเยซูคริสตเจ้าพระผู้ไถ่ของเรา เพื่อพระพรของพระองค์จะบันดาลให้เรากลับเป็นผู้ชอบธรรมและเป็นทายาทในความหวังว่าจะได้ชีวิตนิรันดร์” (ทต 3:6-7)

พลังของความหวังจึงช่วยปกป้องเราจากความเห็นแก่ตัวหรือจากความรักตนเองในทางที่ไม่ถูกต้องและนำเราให้แสวงหาความสุขที่มาจากความรักที่แท้จริง ความหวังของคริสตชนจึงเป็นความเชื่อมั่นในชีวิตนิรันดร์ว่ามีอยู่จริง และในการทำความดีที่แม้ว่าจะต้องเผชิญกับความยากลำบากเพื่อที่จะได้ชีวิตในโลกหน้านั้นสามารถเป็นจริงได้เพราะพระเจ้าได้ทรงประทานพลังที่จะช่วยให้เราดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมกับชีวิตนิรันดร์ที่เราจะก้าวเข้าไปรับด้วย

จึงเห็นได้ว่า ชีวิตแห่งความเชื่อของคริสตชนนั้นจะเริ่มต้นมาจากศีลล้างบาปที่มีพระพรที่ทำความเชื่อของเราก้าวหน้าโดยมีความหวังที่ทำให้ความเชื่อของเรามีชีวิตชีวาและได้รับการฟื้นฟูขึ้นใหม่อยู่เสมอและมีพระพรของพระจิตเจ้าที่ทำให้ความเชื่อของเรานั้นมีความมั่นคง

เมื่อเราได้รับศีลล้างบาป พระเยซูคริสตเจ้าได้ทรงให้สัญญาว่าพระองค์จะทรงประทานชีวิตนิรันดร์ให้แก่เรา นั่นคือ บาปของเราได้รับการให้อภัยและเราสามารถที่จะเข้าไปอยู่ในสวรรค์ร่วมกับพระองค์ได้ แต่ในขณะที่เรายังต้องเดินทางหรือต้องจาริกอยู่ในโลกใบนี้ซึ่งเต็มไปด้วยอันตรายและการประจัญ ที่มีอยู่อย่างมากมาย พระองค์จึงได้ทรงประทานพระพรของพระจิตเจ้ามาช่วยเหลือพวกเราเพื่อให้พวกเราได้มีพลังกำลังใจเพื่อที่จะได้สามารถเอาชนะการประจัญต่างๆ จนกว่าจะได้เดินทางไปถึงเมืองสวรรค์ได้อย่างปลอดภัย

ประจักษ์พยานอันสูงสุดของความหวังคริสตชนก็คือพระนางมารีย์พระมารดาของพระเจ้า ในพระแม่ เราได้พบว่า ความหวังไม่ใช่เป็นแค่การมองชีวิตในแง่บวกเท่านั้นแต่เป็นพระหรรษทานของพระเจ้าในท่ามกลางความเป็นจริงของชีวิต เราได้พบว่า ณ. แทบเชิงไม้กางเขน พระแม่ได้เป็นประจักษ์พยานถึงพระมหาทรมานและการสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนของพระเยซูคริสตเจ้าซึ่งเป็น องค์พระบุตรผู้บริสุทธิ์ปราศจากความผิด แม้พระแม่จะเปี่ยมด้วยความทุกข์ พระแม่ก็ยังคงย้าคำ ตอบรับ (fiat) ของพระนาง โดยไม่ได้สูญเสียความหวังและความวางใจในพระเจ้า

ในความทุกข์ทรมานที่มอบถวายด้วยความรักนั้น พระนางมารีย์ได้ทรงกลายเป็นพระมารดาของพวกเรา เป็นพระมารดาแห่งความหวัง คริสตชนจึงยังคงวิงวอนต่อพระแม่ในฐานะดาราสุมุท (Stella maris) ซึ่งเป็นพระนามที่บ่งบอกถึงความหวังอันแน่นอนว่า ท่ามกลางพายุร้ายของชีวิตนี้ พระมารดาของพระเจ้าจะเสด็จมาช่วยเหลือเรา มาคำจุนเรา และมาให้กำลังใจแก่เราเพื่อเราจะได้มีความวางใจและมีความหวังต่อไป

ปีศักดิ์สิทธิ์ 2025 “ความหวังนี้ไม่ทำให้เราผิดหวัง”

หลังจากที่นักบุญพระสันตะปาปาโยฮันปอลที่ 2 ได้ทรงประกาศปีศักดิ์สิทธิ์ 2000 ไปแล้ว พระสันตะปาปาฟรานซิสก็ได้ทรงประกาศปีศักดิ์สิทธิ์ 2025 เพื่อเป็นพยานยืนยันถึงความหวังและความรักอันยิ่งใหญ่ของพระเจ้าเพื่อเตือนสติคริสตชนอีกครั้งหนึ่งว่าโลกที่พวกเราอยู่นี้มิใช่เป็นปลายทางของพวกเรา

ทุกคนทราบกันดีแล้วว่า ความหวัง เป็นความปรารถนาและความคาดหวังถึงสิ่งดีๆที่จะเกิดขึ้นแม้ว่าเราจะไม่ทราบว่าอนาคตจะเป็นเช่นไร กระนั้นก็ตาม ในบางครั้งความไม่แน่นอนในเรื่องของอนาคตอาจจะก่อให้เกิดความรู้สึกขัดแย้งในใจ ทำให้ความเชื่อมั่นวางใจเปลี่ยนเป็นความวิตกกังวล จากความมั่นใจได้กลายเป็นความลึกลับสงสัย พระสันตะปาปาฟรานซิสจึงทรงประกาศปีศักดิ์สิทธิ์ 2025 นี้เพื่อเปิดโอกาสให้คริสตชนทุกคนได้ปลุกฟื้นความหวังขึ้นใหม่ โดยพระวาจาของพระเจ้าจะช่วยให้เราได้พบกับเหตุผลสำหรับความหวังนั้น และพระองค์ก็ขอให้พวกเราได้นำสารของท่านนักบุญเปาโลที่ได้เขียนถึงคริสตชนในกรุงโรมเพื่อมาเป็นแนวทางด้วย

พระวาจาแห่งความหวัง

นักบุญเปาโลได้กล่าวถึงพระสัญญาของพระเจ้าที่ประทานให้แก่อับราฮัมและลูกหลานที่ว่าเขาจะได้ครอบครองโลกและมรดกนั้นไม่ได้เกิดขึ้นจากธรรมเนียมแต่เกิดขึ้นจากความชอบธรรมอันเนื่องมาจากความเชื่อ (รม 4:13) ดังนั้น คริสตชนที่สมบูรณ์นั้นจะต้องเป็นผู้ที่ประพฤติตามพระบัญญัติและมีความเชื่อในพระเจ้าด้วย แม้ว่าอับราฮัมจะไม่มี ความหวังในพระสัญญาของพระเจ้าเพราะท่านและนางซาราห์ภรรยาของท่านมีอายุถึงหนึ่งร้อยปีแล้ว แต่ท่านก็มีความหวังและมีความเชื่อว่า ท่านจะเป็นบิดาของประชาชาติจำนวนมาก แม้ว่าร่างกายของอับราฮัมและนางซาราห์ก็นับว่าตายไปแล้วเช่นกัน “.....แต่ความเชื่อของเขาก็ไม่หวั่นไหว เขาไม่สงสัยเพราะความไม่เชื่อในพระสัญญาของพระเจ้าแต่กลับได้รับผลกำลังจากความเชื่อ และถวายเกียรติแด่พระองค์ โดยเชื่อมั่นอย่างเต็มเปี่ยมว่า สิ่งใดที่พระเจ้าทรงสัญญาไว้ พระองค์ย่อมมีพระอำนาจที่จะ นั่นก็คือ ทำสิ่งนั้นให้เป็นจริงตามพระสัญญาได้ นี่คือการเชื่อซึ่งนับได้ว่าเป็นความชอบธรรมสำหรับเขา ประโยคนี้มีได้เขียนขึ้นโดยหมายถึงอับราฮัมเท่านั้นแต่หมายถึงเราทุกคนด้วย” (รม 4:13-23)

ดังนั้นเมื่อเราได้เป็นผู้ชอบธรรมด้วยความเชื่อแล้ว “เราย่อมมีสันติกับกับพระเจ้าเดชะพระเยซูคริสต์ องค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา โดยทางพระองค์ เราจึงเข้าถึงพระหรรษทานและกำลังดำรงอยู่ในพระหรรษทานนี้ เราภูมิใจในความหวังที่จะได้รับพระสิริรุ่งโรจน์ของพระเจ้า ยิ่งกว่านั้น เรายังภูมิใจในความทุกข์ เพราะรู้ว่า ความทุกข์ก่อให้เกิดความเพียร ความพากเพียรก่อให้เกิดคุณธรรมที่แท้จริง คุณธรรมที่แท้จริงก่อให้เกิดความหวัง ความหวังนี้ไม่ทำให้เราผิดหวัง เพราะพระจิตซึ่งพระเจ้าประทานให้เราได้หลังความรักของพระเจ้าลงในดวงใจของเรา.....เมื่อเราได้รับความชอบธรรมโดยอาศัยพระโลหิตของพระองค์ เราก็มิยังจะได้รับความรอดพ้นจากการถูกพระเจ้าลงโทษ.....” (รม 5:1-10)

ดังนั้น เราจึงต้องเรียนรู้ที่จะฝึกฝนคุณธรรมที่มีความเชื่อมโยงกับความหวัง นั่นก็คือความอดทน ซึ่งในบริบทของโลกปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการใช้เทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วสูงจนส่งผลให้ความอดทนของมนุษย์นั้นลดน้อยลง ทำให้มีความวิตกกังวล มีความรุนแรง มีความทุกข์และยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางมากยิ่งขึ้น พระสันตะปาปาจึงมีพระประสงค์ให้พวกเราได้ฟื้นฟูคุณธรรมแห่งความอดทน เพราะความอดทนเป็นหนึ่งในผลของพระจิตเจ้าซึ่งช่วยในการประคับประคองและทำให้ความหวังของเรามีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ความอดทนจึงเป็นทั้งคุณธรรมและยังเป็นวิถีทางในการดำเนินชีวิต เราจึงต้องเรียนรู้ที่จะภาวนาเพื่อวอนขอพระหรรษทานแห่งความอดทนซึ่งเกิดมาจากความหวังและในขณะเดียวกันก็ยังเป็นรากฐานอันมั่นคงของความหวังอีกด้วย

ชีวิตของคริสตชนคือการเดินทาง การจาริกแสวงบุญ การภาวนาและศีลศักดิ์สิทธิ์

ความหวังและความอดทนต่างส่งผลต่อกันและกัน ซึ่งทำให้เราเห็นได้ชัดว่า ชีวิตคริสตชนคือการเดินทางโดยมีความหวังเป็นเพื่อนร่วมทางซึ่งนำเราไปสู่เป้าหมายคือการได้พบกับพระเยซูคริสตเจ้า พระสันตะปาปาฟรานซิสทรงเน้นว่า เป็นสิ่งที่ดีที่จะได้ฉลองปีศักดิ์สิทธิ์อย่างต่อเนื่องเพื่อปล้ำแห่งการให้อภัยของพระเจ้าจะได้ช่วยให้คริสตชนไม่ว่าจะเป็นส่วนบุคคลหรือหมู่คณะได้มีโอกาสในการเดินทางบนเส้นทางแสวงบุญในชีวิตของพวกเขา

การจาริกแสวงบุญ (Pilgrimage) หมายถึง การเดินทางไปยังสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งศาสนิกชนให้ความเคารพนับถือเป็นพิเศษ หรือเดินทางไปหาบุคคลศักดิ์สิทธิ์ผู้เป็นที่เคารพยกย่องของประชาชน การเดินทางนั้นมีเจตนาเพื่อการฟื้นฟูจิตวิญญาณ การอ้อนวอนขอความช่วยเหลือหรือเพื่อขอบคุณจากสิ่งที่ได้รับผ่านการคุ้มครองหรือวอนขอจากเบื้องบน นอกจากนี้บางครั้งยังมีเจตนาเพื่อการชดเชยความผิดที่ได้กระทำไว้ในอดีตด้วย เราจึงพบการปฏิบัติเช่นนี้ไม่ใช่เฉพาะในศาสนาคริสต์เท่านั้นแต่ยังปรากฏในศาสนาต่างๆเช่นเดียวกัน เช่น ศาสนาฮินดูก็มีการไปแสวงบุญเช่นที่เมืองพาราณสี ชาวพุทธก็มักจะแสวงบุญไปยังสถานที่ประสูติตรัสรู้ และปรินิพพานของพระพุทธเจ้า ชาวมุสลิมก็มีการฮัจญ์ไปยังนครเมกกะ เป็นต้น

ดังนั้น ปีศักดิ์สิทธิ์ ค.ศ. 2025 จึงมิได้เป็นเพียงแค่การเฉลิมฉลองเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงช่วงเวลาแห่งพระหรรษทานซึ่งมีผลต่อประสบการณ์ชีวิตภายในของคริสตชนโดยพระศาสนจักรสากลและท้องถิ่นได้กำหนดสถานที่สำหรับการจาริกแสวงบุญเป็นพิเศษในปีศักดิ์สิทธิ์นี้ เพื่อบรรดาคริสตชนจะได้รับประสบการณ์ภายใน มีความเติบโตในชีวิตแห่งความเชื่อและเต็มเปี่ยมไปด้วยความหวังในองค์พระเจ้า

พิธีเปิดประตูกศักดิ์สิทธิ์

พระมหาวีหรณ์นักบุญเปโตร เปิดในวันอังคารที่ 24 ธันวาคม 2024
 พระมหาวีหรณ์นักบุญยอห์นแห่งลาเตรัน เปิดในวันอาทิตย์ที่ 29 ธันวาคม 2024
 พระมหาวีหรณ์แม่พระแห่งกรุงโรม เปิดในวันพุธที่ 1 มกราคม 2025
 พระมหาวีหรณ์นักบุญเปาโล เปิดในวันอาทิตย์ที่ 5 มกราคม 2025
 อาสนวิหารทั่วโลก มีพิธีบูชาขอบพระคุณเปิดปีศักดิ์สิทธิ์อย่างสง่างามตามพิธีกรรมที่ได้จัดเตรียมไว้

ปีศักดิ์สิทธิ์จะสิ้นสุดในวันอาทิตย์ที่ 28 ธันวาคม 2025

พิธีปิดประตูกดีส์ลัทธิ

พระมหาวีหรณ์นักบุญยอห์นแห่งลาเตรัน จะปิดในวันอาทิตย์ที่ 28 ธันวาคม 2025

พระมหาวีหรณ์แม่พระแห่งกรุงโรม จะปิดในวันอาทิตย์ที่ 28 ธันวาคม 2025

พระมหาวีหรณ์นักบุญเปาโล จะปิดในวันอาทิตย์ที่ 28 ธันวาคม 2025

ปีศักดิ์สิทธิ์จะจบลงอย่างเป็นทางการด้วยพิธีมิสซาและปิดประตูกดีส์ลัทธิที่พระมหาวีหรณ์นักบุญเปโตร วาติกัน ในวันที่ 6 มกราคม 2026 โอกาสสมโภชพระคริสต์เจ้าแสดงพระองค์

ความหมายของประตูกดีส์ลัทธิ

1. พระเยซูคริสต์เจ้าเป็นประตูของพระศาสนจักร อาศัยศีลล้างบาป พระองค์ทรงเป็นหนทาง ความจริงและชีวิต ไม่มีใครไปหาพระบิดาเจ้านอกจากผ่านทางพระองค์ (ยน 14:6) พระศาสนจักรเป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ประการที่ 8 ที่ประทานความรอดพ้น

2. ประตูแห่งความเชื่อ (ศีลล้างบาป)

3. ประตูที่เปิดรับทุกคนอย่างไม่มีเงื่อนไข

4. ประตูที่เปิดรับสิ่งใหม่ๆ เข้ามาสู่พระศาสนจักร

5. ประตูที่เปิดรับทุกคนที่แยกตัวออกไปจากพระศาสนจักร

6. การออกไปจากพระศาสนจักร เพื่อประกาศพระวรสารให้กับคนทั้งโลก

7. พระเยซูคริสต์เจ้าเป็นประตูคอกแกะที่คอยเฝ้าระวังให้เราปลอดภัย

8. จงขอเถิด แล้วท่านจะได้รับ จงแสวงหาเถิด แล้วท่านจะพบ จงเคาะประตูเถิดแล้วเราจะเปิดประตูรับท่าน (ลก 11:9)

9. ดูก่อน เรา กำลังยื่นเคาะประตู ถ้าผู้ใดได้ยินเสียงของเราและเปิดประตู เราจะเข้าไปกินอาหารร่วมกับเขา เขาจะกินอาหารร่วมกับเรา (วว 3:20)

10. ลำดับชั้นผู้เปิดประตู (Minor Orders)

11. การสัมผัสกับการประทับอยู่ของพระเจ้าในปัจจุบันเพื่อรับการอภัยบาป (รับพระคุณการุญ)

วัดสำหรับการแสวงบุญของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

อาสนวิหารอัสสัมชัญ

อาสนวิหารอัสสัมชัญเป็นวัดที่สำคัญของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เพราะเป็นจุดศูนย์กลางของการประกอบพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ของสังฆมณฑล และมีประวัติศาสตร์ในความเป็นชุมชนวัดตั้งแต่ ค.ศ. 1822 อาสนวิหารแห่งนี้ได้ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นเกียรติแด่พระนางมารีย์ผู้ได้รับเกียรติเข้าสู่สวรรค์ทั้งกายและวิญญาณ

สิ่งที่น่าสนใจภายในวัดหลังปัจจุบันก็คือ ความเก่าแก่ที่มีอายุถึง 105 ปี และสถาปัตยกรรมอันงดงามที่ถูกสรรสร้างยังคงอนุรักษ์และปรากฏอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ภายใต้พระแท่นของอาสนวิหารแห่งนี้ก็ยังมีสุสานใต้ดินที่บรรจุร่างของบรรดาพระสังฆราชที่มีคุณูปการแก่พระศาสนจักรประเทศไทย และสิ่งหนึ่งที่ผู้แสวงบุญไม่ควรพลาดก็คือ ภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในอาสนวิหารบริเวณเหนือพระแท่นที่ได้ถ่ายทอดเรื่องราวในพระคัมภีร์ของพระนางมารีย์ พระมารดาที่เราคริสตชนรักและภวานาวีงวอนต่อพระนางเสมอมา

วัดนักบุญยอแซฟ อยุธยา

วัดนักบุญยอแซฟ อยุธยา เป็นวัดหลังแรกแห่งมิสซังสยามครั้งแรกเมื่อมีการสถาปนามิสซังสยามใน ค.ศ. 1669 จึงเป็นวัดที่ทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์เพราะเป็นต้นกำเนิดของชุมชนคริสตชนกลุ่มแรกในประเทศไทย ที่บรรดาธรรมทูตได้หว่านเมล็ดพันธุ์แห่งความเชื่อในพระเจ้าแก่คริสตชนไทย

วัดแห่งนี้ยังเต็มไปด้วยเรื่องราวที่ผู้แสวงบุญจะได้เรียนรู้ถึงรากฐานของพระศาสนจักรประเทศไทยและการเผยแพร่ศาสนาผ่านประวัติศาสตร์ของมิสซังสยามกว่า 350 ปี และยังมีหลักฐานที่เป็นกระจกสีภายในวัดที่เป็นอนุสรณ์ถึงเหตุการณ์ที่สำคัญในมิสซังสยาม ดังนั้นวัดนักบุญยอแซฟ อยุธยา จึงเป็นสัญลักษณ์แห่งความเชื่อและความมานะบากบั่นของบรรดาธรรมทูตและคริสตชนในอดีตที่ได้วางรากฐานพระศาสนจักรไทยให้มั่นคงสืบมาจนถึงปัจจุบัน

วัดคอนเซ็ปชัน

วัดคอนเซ็ปชัน เป็นวัดหลังแรกที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ในยุคสมัยของพระนารายณ์แห่งกรุงศรีอยุธยาซึ่งพระสังฆราชหลุยส์ ลาโน ได้สร้างวัดและชุมชนในค.ศ. 1674 โดยได้สร้างวัดหลังแรกเพื่อถวายเกียรติแด่แม่พระปฏิสนธิ์นรมล (Immaculate Conception) หรือที่รู้จักกันในปัจจุบันว่า “วัดคอนเซ็ปชัน”

วัดแห่งนี้เป็นวัดที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของพระศาสนจักรและชุมชนท้องถิ่น ที่ได้ดำเนินมาอย่างยาวนานถึง 350 ปี และสิ่งที่น่าสนใจก็คือ “พิธีถอดพระ” ที่เป็นพิธีระลึกถึงการสิ้นพระชนม์ของพระเยซูคริสตเจ้าซึ่งยังคงกระทำกันในวันศุกร์ศักดิ์สิทธิ์ของทุกปี นอกจากนี้ยังมี “การฉลองแม่พระไถ่ทาส” เพื่อเป็นการเทิดเกียรติแม่พระและรำลึกถึงวันที่คริสตชนถูกปลดปล่อยเป็นอิสระหลังจากที่ได้ตกเป็นเชลยในสงคราม อีกทั้งยังมีสถาปัตยกรรมที่น่าสนใจ ทั้งโบราณสถานรวมถึงศาสนวัตถุเก่าแก่ที่ยังคงปรากฏในปัจจุบัน เช่น ตัววัดหลังที่สองและหลังปัจจุบัน ศาสนภัณฑ์ที่ใช้ประกอบพิธีกรรม รูปปั้นพระเยซูคริสตเจ้า แม่พระและ

นักบุญต่างๆ นอกจากนี้ภายในวัดยังบรรจุร่างของพระสังฆราชและพระสงฆ์ที่บริเวณใต้พระแท่น สิ่งต่างๆ เหล่านี้คือสิ่งที่ผู้แสวงบุญสามารถเรียนรู้และวอนขอพระพรจากแม่พระ ผู้ปฏิสนธินิรมล

สักการสถานบุญราศีคุณพ่อนิโคลาส บุญเกิด กฤษบำรุง

สักการสถานบุญราศี คุณพ่อนิโคลาส บุญเกิด กฤษบำรุง เป็นสถานที่สำหรับประชาชน สัตบุรุษผู้ศรัทธาได้เดินทางมาแสวงบุญและวอนขอพระพรพิเศษจากพระเจ้าผ่านทางคำเสนอวิงวอนของบุญราศี คุณพ่อนิโคลาส บุญเกิด กฤษบำรุงซึ่งท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็นบุญราศีในวันที่ 5 มีนาคม ค.ศ. 2000 และสักการสถานแห่งนี้ก็ได้รับการเสกและเป็นสถานที่ในการแสวงบุญตั้งแต่ ค.ศ. 2003 เป็นต้นมา

จุดเด่นของสักการสถานแห่งนี้ก็คือ การเป็นสถานที่สำหรับการแสวงบุญ การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา การภาวนา และการเคารพพระธาตุของบุญราศีผู้ศักดิ์สิทธิ์ซึ่งเป็นบุญราศีประจำท้องถิ่นของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ และพระศาสนจักรไทย ดังนั้น เราคริสตชนจึงสามารถเรียนรู้จักชีวิตและความศักดิ์สิทธิ์ของคุณพ่อเพื่อเป็นแนวทางชีวิตโดยผ่านทางรูปภาพฝาผนังในสักการสถานและนิทรรศการ “พระสงฆ์ นักบุญ นักโทษ”

ตราสัญลักษณ์ปีศักดิ์สิทธิ์ ค.ศ. 2025

ตราสัญลักษณ์ปีศักดิ์สิทธิ์ ค.ศ. 2025 (บรรดาผู้จาริกแห่งความหวัง) ออกแบบโดย จาโคโม ทราวิซานี (Giacomo Traversani) ซึ่งมาจาก 294 ผลงาน ของ 213 เมือง ใน 48 ประเทศ โดยมีความหมายที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

1. คนที่ใส่เสื้อ 4 สีคือ สีฟ้า สีเหลือง สีเขียว และสีแดง เป็นตัวแทนของคนสี่มุมทั่วโลก พวกเขาทั้งสี่กำลังสวมกอดกันและกัน เป็นการแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นหนึ่งเดียวกัน เป็นการจาริกแสวงบุญร่วมกัน ก้าวเดินไปด้วยกันกับเพื่อนพี่น้อง เป็นพลังที่ทำให้เกิดการผลักดันให้ไปข้างหน้า โดยมีไม้กางเขนเป็นสิ่งที่ช่วยในการนำทางของเรา

2. ตัวแทนทั้งสี่กำลังจับ ไม้กางเขน ซึ่งด้านล่างของไม้กางเขนเป็นรูปสมอเรือ ที่หมายถึง ความหวัง
3. คลื่นสี่ฟ้า ที่อยู่ด้านล่าง หมายถึง การจาริกแสวงบุญในชีวิต ที่มิได้มีความราบรื่นเสมอไป
4. สถานการณ์ของผู้คนรวมถึงโลก เรียกร้องให้เรามีความกระตือรือร้นในความหวังมากยิ่งขึ้น
5. กางเขนที่โค้งงอ เกิดจากกระแสคลื่น หมายถึง พระเยซูคริสต์เจ้าผู้เป็นหนึ่งเดียว และได้ร่วมเดินทางไปกับมนุษยชาติในการต้านคลื่นลมแห่งชีวิตคงเป็นหลักประกันแห่งความหวังในโลกปัจจุบัน

สิ่งที่คริสตชนควรปฏิบัติในปีศักดิ์สิทธิ์

1. พัฒนาความเชื่อของตนเอง ด้วย (การอธิษฐานภาวนา ศีลศักดิ์สิทธิ์ พิธีกรรม แสวงบุญ รับพระคุณการุณย์)
2. ปลดปล่อยตัวเองจากการเป็นทาสของสิ่งต่างๆ ในโลกนี้
3. ปลดปล่อยผู้อื่นให้เป็นอิสระ คืนศักดิ์ศรีให้กับผู้อื่น หากเราเหนียวรั้งหรือกักขังผู้อื่นเอาไว้ (คนยากจน บุคคลชายขอบ การคินดี ปลดปล่อยทาส ของที่เอาของคนอื่นมาให้เอาไปคืนเขา การเอารัดเอาเปรียบ การกลับใจ ความเมตตาฝ่ายกายและฝ่ายจิต เจ็ดประการ)
4. รับพระคุณการุณย์ครบบริบูรณ์ โดยการอธิษฐานภาวนา การแสวงบุญ ผ่านประตูดุศีลศักดิ์สิทธิ์ หรือการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ การรับศีลอภัยบาป การรับศีลมหาสนิท การสวดตามวัตรประสงค์ของพระสันตะปาปา

ในโลกปัจจุบันที่เราต้องเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ มากมายและไม่สามารถที่จะคาดเดาได้ว่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้วและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตจะจบลงอย่างไร และเมื่อยังมีความเป็นจริงประการหนึ่งที่สำคัญมากที่มนุษย์ทุกคนไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงหรือหลุดพ้นไปได้ อย่างความตายที่ทุกคนต้องเผชิญอย่างหนีไม่พ้น เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว เราจะยังคงมีความหวังอะไรในชีวิตของเราได้อีก

พระสันตะปาปาฟรานซิสได้ตรัสถึงเรื่อง ความหวังแบบคริสตชน เอาไว้ว่า ความหวังแบบคริสตชนคือ พวกเรามีความทุกข์เพราะจำต้องตายซึ่งดูเหมือนว่าเป็นจุดจบของทุกสิ่ง แต่พระเยซูคริสต์เจ้าได้กลับคืนพระชนมชีพ และอาศัยศีลล้างบาป พวกเราจึงมีความหวังว่าจะ

กลับคืนชีพ และตระหนักถึงพระสัญญาว่าจะได้ชีวิตอมตะ เพราะสำหรับผู้ที่มีความเชื่อในพระเยซูคริสต์เจ้า ชีวิตมิได้สูญหาย แต่กลับกลายเป็นชีวิตใหม่ ในศีลล้างบาป พวกเราถูกฝังพร้อมกับพระองค์และเมื่อร่างกายในโลกนี้สลายไป พวกเราจะได้รับพระพร/ของขวัญแห่งชีวิตใหม่ที่ทลายความตาย เปิดเส้นทางสู่นิรันดร์ภาพในสวรรค์

ดังนั้น ปีศักดิ์สิทธิ์จึงเป็นโอกาสให้คริสตชนได้ค้นหาความหมายที่แท้จริงของชีวิต โดยกลับมาที่พระคัมภีร์และตระหนักว่าพระคัมภีร์ได้กล่าวแก่เราด้วยถ้อยคำที่ทำให้เรามีกำลังใจเอาไว้ว่า “.... เพื่อให้เราซึ่งหนีทุกข์ภัย มีกำลังใจอย่างแรงกล้าที่จะยึดมั่นในความหวังเบื้องหน้า พระสัญญาและคำปฏิญาณจะไม่เปลี่ยนแปลง เพราะพระเจ้าทรงมุสาไม่ได้ เรามีความหวังนี้เป็นดังสมอเรือที่มั่นคงปลอดภัยสำหรับชีวิต ความหวังดังกล่าวผ่านมานับไปถึงห้องภายในพระวิหาร ที่พระเยซูคริสต์เจ้าเสด็จลวงหน้าเข้าไปก่อนแล้วเพื่อเรา ในฐานะที่ทรงเป็นมหาสมณนิรันดร์ตามแบบอย่างเมลคีเซเดค” (ฮบ 6:18-20)

ความหวังเป็นคุณธรรมด้านสังคม

เรามักจะมีคำถามผุดขึ้นมาบ่อยๆ ว่า “ ชีวิตของเราจะเป็นอย่างไร จุดประสงค์ของการเดินทางบนโลกนี้คืออะไร ชะตากรรมของโลกจะเป็นอย่างไรในอนาคต ” ถ้าเราทุกคนมีแต่คำตอบเชิงลบให้คำถามเหล่านี้ ทุกอย่างก็จะดูเศร้าและสิ้นหวัง ดังนั้น พระสันตะปาปาฟรานซิสจึงทรงสอนว่า ถ้าชีวิตของเราขาดความหวัง คุณธรรมอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อหรือความรัก ก็มีความเสี่ยงที่จะพังทลายลงไปด้วยเช่นกัน

ในช่วงปีศักดิ์สิทธิ์ 2025 นี้ ในการพบกับความหวังในพระหรรษทานของพระเจ้านั้น คริสตชนยังถูกเรียกร้องให้ค้นพบความหวังจากเครื่องหมายแห่งกาลเวลา (the signs of the times) ซึ่งพระเจ้าได้ประทานให้แก่เรา เครื่องหมายแห่งกาลเวลาได้รวมถึงความปรารถนาในจิตใจของมนุษย์ที่ต้องการการประทับอยู่ของพระเจ้า ผู้ประทานความรอดพ้นจะกลับเป็นเครื่องหมายแห่งความหวังแก่เรา พระสันตะปาปาฟรานซิสทรงมีความปรารถนาให้พวกเราได้ให้ความสนใจในปัญหาของสงครามและสันติภาพ การให้กำเนิดชีวิต ความยากลำบากของชีวิตของคนในกลุ่มต่างๆ อาทิเช่น นักโทษ ผู้เจ็บป่วย เยาวชน ผู้อพยพ ผู้สูงวัย คนยากจน เป็นต้น ซึ่งในบทความนี้ผู้เขียนก็จะขอกล่าวถึงปัญหาอัตราการเกิดของเด็กที่ลดน้อยลง

ปัญหาอัตราการเกิดของเด็กที่น้อยลง

วันที่ (11 ก.ค. 2567) ดร.สมชัย จิตสุชน ผู้อำนวยการวิจัยด้านการพัฒนาอย่างทั่วถึง สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) ได้กล่าวถึง สถานการณ์ประชากรไทย ว่า สถิติการเกิดย้อนหลัง 10 ปีของกรมการปกครอง พบว่า จำนวนการเกิดทั่วประเทศ ลดลงอย่างต่อเนื่อง จากที่ในปี 2557 มีเด็กเกิด 770,000 คน เหลือ 510,000 คนในปี 2566 ขณะที่จำนวนผู้สูงอายุไทยในปี 2567 มีมากกว่า 13 ล้านคน

ในขณะที่จำนวนการเกิดของเด็กลดน้อยลง แต่ตัวเลขการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายสำคัญทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม ในอนาคตซึ่งสวนทางกับสัดส่วนของผู้สูงอายุที่มากขึ้นทุกวัน โดยในขณะนี้มีคนอายุเกิน 60 ปี ประมาณ 20% ของจำนวนประชากรทั้งหมด และมั่นใจว่าอีกไม่กี่ปีผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นถึง 30% และมีแนวโน้มจะมีอายุยืนยาวมากขึ้นเรื่อยๆ โดยคนที่อายุถึงร้อยปีก็จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นกัน ขณะเดียวกันจำนวนเด็กก็เกิดน้อยลงทุกขณะ เพราะมุมมองของคนเปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้เพราะไม่ต้องการที่จะมีลูก ซึ่งทั้ง 2 ประเด็นนี้จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทย

ดร.สมชัย มองว่า มีหลายสาเหตุที่คนไทยไม่อยากมีลูก ในด้านเศรษฐกิจ พบว่าต้นทุนในการเลี้ยงลูกให้เติบโตอย่างมีคุณภาพต้องมีค่าใช้จ่ายที่แพง มากขึ้นเรื่อยๆ และจะยิ่งแพงมากขึ้นต่อไปอีก ถ้าพ่อแม่มีความคาดหวังต่อลูกสูง เช่น ลูกจะต้องเรียนหนังสือในโรงเรียนชั้นดี หรือเรียนโรงเรียนนานาชาติ จะต้องเรียนพิเศษ ต้องมีความสามารถพิเศษ เล่นเปียโนได้เป็นต้น ซึ่งความคาดหวังเหล่านี้เป็นต้นทุนของการเลี้ยงดูทั้งสิ้น จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้คู่สามีภรรยาที่ประเมินว่าตัวเองไม่พร้อมที่จะเลี้ยงลูกให้โตขึ้นมาตามที่คาดหวังเอาไว้ได้ จึงเลือกที่จะไม่มีลูก ความเครียดก็อาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนที่จะมีลูก รู้สึกว่าต้องทำงานหนักมากขึ้น ในภาวะเศรษฐกิจที่เติบโตช้าแบบนี้ คนทำงานจึงต้องพยายามกดดันตัวเองให้ทำงานให้มากขึ้น และการเลี้ยงลูกโดยเฉพาะช่วงต้นๆ ต้องใช้พลังงานมาก ซึ่งคนที่มีลูกจะต้องสามารถรับแรงกดดันได้ เป็นเรื่องที่เขาารู้สึกว่าไม่พร้อม

นอกจากนี้ก็ยังมีความกดดันเกี่ยวกับโครงสร้างของครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไป ที่จากเดิมมีปู่ย่าตายายที่ป้ามาช่วยเลี้ยงเด็กได้ แต่ในปัจจุบันครอบครัวเป็นครอบครัวขนาดเล็กลง ความช่วยเหลือดังกล่าวจึงน้อยลง

สาเหตุอีกประการหนึ่งก็คือ มีคนเป็นจำนวนไม่น้อยที่อยากมีอิสระในชีวิต อยากไปเที่ยว อยากจะลองเรื่องใหม่ๆ อยากเปลี่ยนงานใหม่ไปเรื่อยๆ การมีลูกก็จะทำให้มีอิสระน้อยลงในการที่จะเลือกใช้ชีวิตดังกล่าวนี้อย่างไรก็ตามการแก้ปัญหาให้คนยอมมีลูกไม่ใช่เรื่องง่าย อย่างที่ในหลายประเทศได้ออกมาตรการสร้างแรงจูงใจให้คนมีลูกแล้วแต่ผลตอบรับไม่เป็นไปตามเป้าหมายนัก เช่น ในสิงคโปร์ได้สนับสนุนเงินจำนวนมากถึง 6 หลักและให้สวัสดิการอื่นๆ บางประเทศอนุญาตให้แม่ลาคลอดได้นานถึง 6-12 เดือน หรือเปิดโอกาสให้พ่อใช้สิทธิลาคลอดแทนแม่ได้

เช่นเดียวกับสภาพของสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในปัจจุบัน ที่เป็นอีกสาเหตุสำคัญที่คู่สามีภรรยาบางคู่คิดว่า สังคมไทยอาจจะไม่ใช่สังคมที่น่าอยู่อีกต่อไป

อย่างไรก็ตามการแก้ปัญหาให้คนยอมมีลูกไม่ใช่เรื่องง่าย อย่างที่ในหลายประเทศได้ออกมาตรการสร้างแรงจูงใจให้คนมีลูกแล้วแต่ผลตอบรับไม่เป็นไปตามเป้าหมายนัก เช่น ในสิงคโปร์ได้สนับสนุนเงินจำนวนมากถึง 6 หลักและให้สวัสดิการอื่นๆ บางประเทศอนุญาตให้แม่ลาคลอดได้นานถึง 6-12 เดือน หรือเปิดโอกาสให้พ่อใช้สิทธิลาคลอดแทนแม่ได้

ดร.สมชัย มองว่า บางมาตรการซึ่งหากสามารถดำเนินการได้ดี ก็อาจจะตอบโจทย์ให้คนตัดสินใจมีลูกได้มากขึ้น ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ การพัฒนาระบบการศึกษา ให้โรงเรียนทุกแห่งมีคุณภาพที่ดีรวมถึงโรงเรียนรัฐที่ไม่มีชื่อเสียงด้วย เพราะจะทำให้พ่อแม่รู้สึกมั่นใจว่าถ้ามีลูกแล้ว ลูกของตนก็จะได้รับการศึกษาที่ดีโดยไม่ต้องจ่ายแพง

ขณะเดียวกันก็ควรสนับสนุนให้พ่อแม่ มีความสามารถในการเลี้ยงดูระหว่างการทำงาน ด้วยการตั้งศูนย์เด็กเล็กที่มีคุณภาพในหน่วยงานหรือบริษัท เพื่อให้พ่อนำลูกมาทำงานได้ และฝากไว้กับศูนย์เด็กเล็กและเมื่อเลิกงานก็กลับบ้านพร้อมกัน หรือมีสถานรับเลี้ยงเด็กคุณภาพสูงใกล้ที่บ้านหรือที่ทำงาน รวมทั้งการส่งเสริมทักษะการเลี้ยงเด็กให้กับพ่อแม่หรือคนเลี้ยงอย่างปู่ย่าตายายในครอบครัวที่มีช่องว่างระหว่างวัยของผู้เลี้ยงดู คือปู่ย่าตายายกับตัวเด็กค่อนข้างมาก เพื่อให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการอย่างเหมาะสม

ดร.สมชัย กล่าวอีกว่า วิฤตเด็กเกิดน้อย และ สังคมสูงวัย ย่อมส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดแคลน วัยแรงงานรวมทั้งฐานะการคลังของภาครัฐทั้งรายได้และรายจ่าย ซึ่งสัดส่วนของกลุ่มวัยแรงงานลดลงอย่างรวดเร็วตามโครงสร้างของประชากรที่เปลี่ยนแปลงไป ยกเว้นว่าจะมีการปรับเรื่องของแนวคิดบางอย่าง เช่น ให้ผู้สูงวัยที่ยังมีศักยภาพได้มีโอกาสทำงานต่อไป

ในส่วนของภาคเอกชน ในปัจจุบันนี้มีหลายแห่งมีอายุงานแค่ 55 ปีเท่านั้น และแม้แต่ราชการที่ยังคงให้เกษียณตอนอายุ 60 ปี จึงควรที่จะต้องมีการขยายอายุให้มากขึ้น ต้องส่งเสริมให้ผู้สูงวัยยังคงมีกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการทำงาน หรือเรื่องอื่นๆ

ด้วยเหตุที่ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมนั้น เป็นความสัมพันธ์ที่เชื่อมต่อกันอย่างแยกไม่ออก ในด้านสังคม เมื่อมีผู้สูงอายุมากขึ้น การส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการให้บริการ

ทางสาธารณสุขก็ย่อมต้องมีความขึ้นตามสัดส่วนของผู้สูงอายุ ขณะเดียวกันเมื่อมีกลุ่มผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียงมากขึ้น ดังนั้น วัยแรงงานที่มีย่อยลงอยู่แล้ว ก็จะต้องขาดแคลนมากขึ้น เพราะคนกลุ่มนี้บางส่วนต้องลดการทำงานลงเพื่อจะได้มีเวลาไปดูแลผู้สูงอายุที่ติดเตียงด้วย

จากข้อมูลดังกล่าวนี้ เป็นตัวอย่างที่ชี้ให้เห็นถึงสาเหตุที่คนในยุคนี้ไม่อยากมีลูกและแสดงให้เห็นถึงผลกระทบในด้านต่างๆ ของการที่ประเทศไทยมีประชากรในวัยทำงานลดลง

พระสันตะปาปาฟรานซิสทรงมีความเห็นว่าสังคมปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะลดอัตราการเกิดของประชากรมากกว่าการลดการบริโภคอันเกินควร การเปิดรับต่อการให้กำเนิดชีวิตและความรับผิดชอบในฐานะบิดามารดาเป็นแผนการซึ่งพระเจ้าผู้สร้างคือพระเจ้าทรงปลูกฝังไว้ในหัวใจและร่างกายของชายและหญิง และเป็นพันธกิจที่พระเจ้าทรงวางใจมอบให้แก่สามีภรรยา ความปรารถนาของคนหนุ่มสาวที่จะให้กำเนิดบุตรชายหญิงจึงเป็นเครื่องหมายแห่งความรักที่เกิดขึ้นผลของพวกเขา ซึ่งเป็นหลักประกันที่มั่นคงสำหรับอนาคตของสังคมทุกแห่ง ดังนั้น ชุมชนคริสตชนจึงควรเป็นกลุ่มแรกที่สนับสนุนและทำให้ความหวังประการนี้เข้มแข็ง พวกเขาจะต้องช่วยกันฟื้นฟูความยินดีของการให้กำเนิดชีวิต เนื่องจากชายหญิงถูกสร้างมาตามภาพลักษณ์ของพระเจ้า

เยาวชนเป็นความหวังของสังคม

วัยเยาวชนเป็นช่วงเวลาพิเศษของความหวัง เพราะเป็นวัยที่มองอนาคตด้วยความคาดหวังต่างๆ เมื่อเขายังหนุ่มยังสาว เขาจึงเต็มไปด้วยอุดมการณ์ ความใฝ่ฝัน และการวางแผนมากมาย วัยหนุ่มวัยสาวจึงเป็นเวลาแห่งการเลือกอย่างเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับช่วงเวลาที่เหลือของชีวิต ซึ่งจะทำให้บังเกิดผลสมบูรณ์จึงทำให้เกิดคำถามต่างๆ มากมายในช่วงนี้ของชีวิต อาทิเช่น ฉันมาอยู่ในโลกนี้ทำไมกัน ชีวิตมีความหมายอย่างไร ชีวิตฉันจะเป็นเช่นไร รวมทั้งฉันจะมีความสุขได้อย่างไร ทำไมจึงมีความทุกข์ การเจ็บป่วย และความตาย จะเกิดอะไรขึ้นหลังจากความตาย คำถามเหล่านี้จะยิ่งเน้นย้ำกับเขามากยิ่งขึ้น เมื่อเขาต้องเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ ที่บางครั้งดูเหมือนจะทนแทบไม่ไหว เช่น ความยากลำบากของการศึกษา การตกงาน การทะเลาะวิวาทกันในครอบครัว วิกฤติด้านมิตรภาพ หรือการสร้างสัมพันธ์ภาพแห่งความรักใคร่กลมเกลียวกัน โรคภัยไข้เจ็บหรือความพิการ การขาดทุนทรัพย์อันเนื่องมาจากการแพร่ขยายของวิกฤตทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้เขาต้องตั้งคำถามกับตนเองว่า เขาจะได้มาและจะรักษาดวงประทีปแห่งความหวังให้ลุกโชนอยู่ในจิตใจของเขาได้อย่างไร

ผู้เขียนชื่อยกสุนทรพจน์ของนักศึกษาสาว คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง ที่เข้าประกวดสุนทรพจน์ในรายการทีวี โดยให้พูด สั้นๆ เพียง 3 นาที ในหัวข้อ “คนรุ่นใหม่ทำอะไรให้แกโลกบ้าง”

“ฉันเป็นนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ อาจารย์คณะนิติศาสตร์ทุกคนของฉันเคยพูดว่า “กฎหมายบัญญัติไว้ว่าอย่างนี้ แต่ในทางปฏิบัติในชีวิตความเป็นจริง...” ชีวิตความเป็นจริงเป็นโลกที่น่าพิศวง ในชีวิตความเป็นจริง คนชื่อๆ ที่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด มักใช้ชีวิตเฉื่อยๆ ไม่มีชื่อเสียงเรียงนาม ส่วนคนที่มากเล่ห์เพทุบาย สุดท้ายกลับมีทั้งชื่อเสียง มีลาภสมบัติ เพราะฉะนั้น เด็กไร้เดียงสาอย่างฉัน จึงมักมีรุ่นพี่ที่มากประสบการณ์มาตบไหล่ฉันเบาๆ ด้วยความเอ็นดู และบอกฉันว่า “เด็กน้อย รอจนเธอเข้าใจโลกเสียก่อน”

สิ่งที่ฉันอยากถามก็คือ คนหนุ่มสาวอย่างฉัน สามารถทำอะไรให้กับโลกได้บ้าง วันหนึ่งข้างหน้า ผู้ว่าการแบงก์ชาติ จะเป็นคนที่เกิดหลังปี 1990 นักธุรกิจชั้นนำ จะเป็นคนที่เกิดหลังปี 1990 แม้กระทั่ง ประธานาธิบดี ก็จะเป็นคนที่เกิดหลังปี 1990 ในวันที่สังคมเป็นที่ยินของคนที่เกิดหลังปี 1990 ฉันอยากถามเพื่อนร่วมรุ่นทุกคนว่า พวกเราอยากให้สังคมเป็นเช่นไร ฉันรู้ว่า ไม่ใช่ทุกคนสามารถก้าวขึ้นมาฝ่าฟันพายุและคลื่นลม จนเป็นผู้กำหนดชะตากรรมของประเทศชาติ ฉันและคุณ ล้วนเป็นคนเล็กๆธรรมดาๆ ภายในกลไกเครื่องจักรสังคมอันมหึมา พวกเราเป็นเพียงหมุดตะปูตัวเล็กๆ

สมัยเรียนหนังสือ พ่อแม่พูดทุกวันว่า ให้ตั้งใจเรียนเป็นอันดับแรก อย่าเพิ่งสนใจอย่างอื่น พอถึงวันจบการศึกษา พวกเราก็เที่ยวเอาจดหมายสมัครงานหวานไปทั่ว ด้วยความหวังว่าจะมีบริษัทรับเข้าทำงาน ผ่านไปไม่กี่ปี ก็ถูกกดดันให้แต่งงาน ซื้อบ้าน แล้วก็ใช้เวลาอีกประมาณ 20 ปีแรกของชีวิตการทำงาน ช่วงที่มีกำลังเต็มที่ หาเงินมาใช้หนี้ จนทำให้คนหนุ่มสาวยุ่งกับการใช้ชีวิต จนไม่เหลือความฝัน ไม่มีเวลาสนใจการเมือง ไม่มีเวลาสนใจสิ่งแวดล้อม ไม่มีเวลาสนใจชะตากรรมบ้านเมือง แล้วจะยังเหลือกำลังวังชา ทำอะไรให้แกสังคมส่วนรวมได้อีก

แต่ภายหลังก่อนพบว่า มีอยู่อย่างหนึ่งที่ฉันและคุณทำได้ สิ่งนั้นคือ คนรุ่นเรา ไม่ว่าจะเดินไปในเส้นทางใด ขออย่าได้ทำชั่ว ขอแค่อย่าเปลี่ยนเป็นผู้ใหญ่แบบที่เราเคยรังเกียจในสมัยเด็ก ถ้าต่อไปเราเป็นคนขายของแผงลอย ก็อย่าเอาน้ำมันทิ้งแล้วมาทอดของขาย ถ้าขายผลไม้ ก็อย่าโกงน้ำหนักตาชั่ง ถ้าเปิดโรงงาน เป็นเจ้านายคน ก็อย่ากดค่าแรงลดคุณภาพวัตถุดิบผลิตของด้วยคุณภาพ คนธรรมดาคนหนึ่งคน ในตำแหน่งหน้าที่การงานที่แสนธรรมดาถ้าทำ

หน้าที่ของตนให้ได้ดี ย่อมเป็นสิ่งที่มีความค่ามาก เพราะเราทุกคน ตั้งแต่วันที่เรากเกิดมาก็มีผลเปลี่ยนแปลงโลก ฉันเป็นนักศึกษากฎหมาย ถ้าในภายภาคหน้า ฉันสามารถเป็นผู้พิพากษาที่มีความยุติธรรม สังคมเราก็จะมีผู้พิพากษาที่ดีเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน ย่อมเป็นสังคมที่ดีขึ้นอย่างน้อยก็หนึ่ง

ฉันหวังว่าทุกคนจะตระหนักว่า แม้จะมีเหตุผลอันน่าเห็นใจแสนอย่าง รองรับการทำชั่ว ตัวเราก็ต้องรักษามาตรฐานศีลธรรมของเราไว้ ด้วยเหตุผลเดียวกันคือ เราไม่ใช่สัตว์ป่าผู้หิวโหย แต่เป็นมนุษย์ผู้รู้ผิดชอบชั่วดี เพื่อนร่วมรุ่นหนุ่มสาวของฉัน พวกเขาสามารถเป็นคนหนุ่มสาวที่มีคุณภาพ ตลอดชีวิตเกลียดชังความชั่ว ไม่ปล่อยตัวตามกระแสแห่งคลื่นลม ไม่รับใช้ผู้มีอำนาจอย่างหล้อหลับตา ไม่ลืมหลักการ ไม่ลืมความเป็นมนุษย์ ฉันฝากถึงเพื่อนร่วมรุ่นที่รักทุกคน ถ้าในอนาคต มีคนพูดกับคุณว่า เธออย่าสะอะอะมาเป็นนักศีลธรรม รู้จักปรับตัวเข้าสังคมบ้าง เมื่อเวลานั้น เธอก็ควรจะมีความกล้าหาญที่จะตอบว่า ก็ฉันไม่เหมือนคุณนี่ ฉันไม่ได้มาเปลี่ยนตัวเองเพื่อเข้าสังคม แต่ฉันมาเพื่อให้มีส่วนที่จะเปลี่ยนแปลงสังคม”

สุนทรพจน์นี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงวิกฤติด้านความหวังที่ส่งผลกระทบต่อเยาวชน พวกเขาต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีความไม่แน่นอน คุณค่าหรือข้ออ้างที่มีอยู่ในสังคมก็ไม่มีชัดเจน จนทำให้เยาวชนต้องเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ ที่ดูเหมือนว่าจะมีความรุนแรงมากเกินกว่าที่พวกเขาจะรับได้ บ่อยครั้งที่พวกเขาต้องทนทุกข์อยู่กับการที่ไม่สามารถที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ได้อย่างเต็มที่ตามที่พวกเขาควรจะเป็น อันมีสาเหตุมาจากการแตกแยกทางครอบครัว จากองค์ประกอบทางการศึกษาที่ไร้กฎเกณฑ์และทำตามใจชอบ และจากประสบการณ์ที่น่าหวาดกลัว ดังนั้น สำหรับเยาวชนบางคน ทางออกที่เขาเลือกก็คือการหนีไปมีพฤติกรรมที่รุนแรงและเป็นอันตราย การติดสิ่งเสพติดและสุรา และยังมีกับดักทำนองเดียวกันนี้อีกมากมายสำหรับผู้ที่ไม่รู้เท่าทัน อย่างไรก็ตาม แม้แต่ในหมู่เยาวชนที่พบว่าตนเองตกอยู่ในสภาพการณ์ที่ลำบากมากมาย หรือถูกชักนำให้หลงทางไปเพราะแบบอย่างที่ไม่ดีก็ตาม แต่พวกเขาก็ยังมีความปรารถนาต่อความรักแท้และความสุขที่จีรัง ที่ยังไม่ได้เหือดแห้งหายไป

เราจะบอกถึงความหวังเช่นนี้กับพวกเขาได้อย่างไร? เพราะเราทราบดีว่า มีแต่ในพระเจ้าเท่านั้นที่เรามนุษย์จะได้พบกับความสำเร็จที่แท้จริง ดังนั้น ภารกิจหลักสำหรับเราคริสตชนทุกคนก็คือ การประกาศพระวรสาร รูปแบบใหม่ๆ ที่จะต้องมุ่งช่วยเหลือผู้ที่เปราะบางกว่าเราให้ได้ค้นพบพระพักตร์ที่แท้จริงของพระเจ้าผู้เป็นองค์แห่งความรัก

บทสรุป

ความหวังเป็นคุณธรรมที่สำคัญประการหนึ่งในชีวิตของพวกเราในฐานะที่เป็นมนุษย์ และเป็นคุณธรรมที่มีความสำคัญต่อพันธกิจของเราในฐานะคริสตชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคสมัยนี้ ที่เราต่างตระหนักถึงความต้องการความหวังซึ่งไม่ใช่ความหวังโดยทั่วๆ ไป แต่เป็นความหวังที่แน่วแน่และไว้วางใจได้ ประสบการณ์สอนเราว่า คุณลักษณะส่วนตัวและทรัพย์สินสมบัติต่างๆ นั้น ยังไม่เพียงพอที่จะรับประกันถึงความหวังซึ่งจิตใจมนุษย์กำลังแสวงหาอยู่เสมอๆ การเมือง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เศรษฐศาสตร์ และ ทรัพยากรอื่นๆ โดยตัวของมันเองแล้วยังไม่เพียงพอที่จะได้มาซึ่งความหวังอันยิ่งใหญ่ที่เราทุกคนมุ่งหวังกัน ความหวังนี้ จะมีก็แต่พระเจ้าองค์เดียวเท่านั้น ผู้ทรงอยู่เหนือทุกสิ่งและผู้ทรงมอบให้แก่เราในสิ่งที่ตัวเราเองไม่สามารถหาได้ “ขอพระเจ้าผู้ประทานความหวังโปรดให้ท่านทั้งหลายเปี่ยมด้วยความยินดีและสันติทุกประการในการที่ท่านเชื่อเช่นนั้น เพื่อว่าท่านทั้งหลายจะได้มีความหวังอย่างเต็มเปี่ยม เดชะพระฤทธานภาพของพระเจ้า.....” (รม 15:13)

ในโอกาสปีศักดิ์สิทธิ์ 2025 นี้จึงเป็นโอกาสที่ดีสำหรับคริสตชนที่พระเจ้าได้ทรงมอบความหวังให้กับเราได้ช่วยกันแบ่งปันความหวังนี้ไปยังทุกคนที่อยู่รอบข้างของเราด้วยความสุภาพอ่อนน้อม โดยเฉพาะในกลุ่มของผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ อาทิเช่น คนยากจน คนป่วย คนไร้บ้าน คนสูงอายุ เด็กและเยาวชน เป็นต้น

คริสตชนไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพใดหรืออาชีพใด พวกเราก็สามารถจะเป็นผู้นำความหวังไปให้ผู้อื่นได้เสมอ ตัวอย่างเช่น หญิงสาวคนหนึ่งเจอชายชราคนหนึ่งที่สวนสาธารณะซึ่งเขามีสีหน้าที่ตื่นตระหนกและพยายามจะบอกคนที่เดินผ่านมาว่า เขาหลงทางแต่ก็ไม่มีใครสนใจหยุดซักถามเลย เมื่อเขาเดินเข้ามาใกล้หญิงสาวคนนี้ เธอจึงสังเกตว่าเขาจะมีอาการของโรคสมองเสื่อมหรือไม่ก็เป็นอัลไซเมอร์ เธอจึงยื่นขวดน้ำให้เขาดื่มและพุงเขาให้มานั่งกับเธอที่ม้านั่ง แล้วรีบโทรไปรายงานที่สถานีตำรวจ ปรากฏว่าครอบครัวของชายชราผู้นั้นก็ได้โทรไปแจ้งเรื่องการหายไปของชายชราผู้นี้เช่นกัน เธอได้นั่งรอเป็นเพื่อนชายชราผู้นี้จนครอบครัวของเขามารับเขากลับไป ชายชราผู้นั้นและครอบครัวของเขาจับมือหญิงสาวผู้นี้ทั้งน้ำตาด้วยความขอบคุณ

อีกตัวอย่างหนึ่งเป็นเรื่องราวของหญิงไร้บ้านที่เดินขออาหารที่เหลือจากคนที่กำลังเก็บถาดเพื่อจะลุกออกจากร้านในร้านอาหารฟาสต์ฟู้ด หญิงคนนี้ถูกปฏิเสธที่จะหยิบยื่นอาหารที่เหลือให้แต่กลับเอาไปทิ้งในที่ทิ้งขยะ เธอเดินไปหาหญิงคนหนึ่งและขอเศษอาหารที่เหลือ

หญิงคนนี้ก็ส่งให้และหญิงไร้บ้านคนนี้ก็รับประทานด้วยความหิว เมื่อหญิงไร้บ้านกินอาหารหมดและกำลังจะออกไปจากร้านหญิงผู้นั้นก็ได้สั่งอาหารชุดใหม่ร้อนๆ ให้หญิงไร้บ้านคนนั้นอีกชุดหนึ่ง เธอร้องไห้ด้วยความตื้นตันและเข้าไปกอดหญิงสาวที่สั่งอาหารชุดใหม่ให้กับเธอ

การเป็นผู้นำความหวังไปให้ผู้อื่นนั้นเราสามารถทำได้เสมอ ดังเช่นเรื่องราวของหญิงสาวสองคนที่ให้ความช่วยเหลือชายชราที่หลงทางและหญิงไร้บ้านที่หิวโหย ในบางเวลา เราทุกคนต้องการความช่วยเหลือซึ่งอาจไม่ใช่แค่อาหารที่ช่วยให้อิ่มท้องแต่เป็นความอímใจที่มีผู้นำแสงสว่างแห่งความหวังในชีวิตมามอบให้

ความหวังในพระเจ้าจะทำให้เราสามารถเผชิญหน้ากับการพิพากษาโดยปราศจากความกลัวเพราะพระองค์จะทรงพิพากษิตามกฎเกณฑ์ของพระองค์โดยพระองค์จะกล่าวแก่เราว่า “.....เชิญมาเถิด ท่านทั้งหลายที่ได้รับพระพรจากพระบิดาของเรา เชิญมารับอาณาจักรเป็นมรดกที่เตรียมไว้ให้ท่านแล้วตั้งแต่สร้างโลก เพราะว่าเมื่อเราหิว ท่านให้เรากิน เรากระหาย ท่านให้เราดื่ม เราเป็นแขกแปลกหน้าท่านก็ต้อนรับ เราไม่มีเสื้อผ้า ท่านให้เสื้อผ้าแก่เรา เราเจ็บป่วยท่านก็มาเยี่ยม เราอยู่ในคุกท่านก็มาหาเราบอกความจริงกับท่านทั้งหลายว่า ท่านทำสิ่งใดต่อพี่น้องที่ต่ำต้อยที่สุดของเราคนหนึ่งท่านก็ทำสิ่งนั้นต่อเรา.....” (มธ 25:33-40) ดังนั้นผู้ชอบธรรมก็จะได้รับชีวิตนิรันดร์

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคัมภีร์. (2014). **พระคัมภีร์คาทอลิกฉบับสมบูรณ์**. แผนกคริสตศาสนธรรม อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ.
- ปะการัง. (2568). **ให้รักละลายความแปลกหน้าระหว่างกัน**. สำนักพิมพ์เช้าวันอาทิตย์ สื่อมวลชนคาทอลิก. (2568). **คู่มือแสวงบุญปีศักดิ์สิทธิ์ 2025** อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. กรุงเทพมหานคร สื่อมวลชนคาทอลิก.
- Jubilee 2025 th.com. (ม.ป.ป.) “ความหวังนี้ไม่ทำให้ผิดหวัง” – Jubilee 2025. <http://jubilee2025.com>
- Becommon.com. (ม.ป.ป.) “ความหวังผลิบานเป็นนิรันดร์ในจิตใจมนุษย์”. <https://becommon.co/culture/thought-hope>
- คำสอนดีดี. (ม.ป.ป.) **คุณธรรมความหวัง**. <https://kamsorndeede.com>.
- Wiktionary. (ม.ป.ป.) **ความหวัง-วิกิพจนานุกรม**. <https://th.wiktionary.org>
- BBC. (2563, 16 ธันวาคม). **เบโธเฟนแต่งบทเพลงอมตะได้อย่างไรทั้งที่หูหนวก-BBC**. <https://www.bbc.com/thai/features-553315302>
- Facebook (2568, 16 มกราคม). **สุนทรพจน์ของนักศึกษาสาวคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยปักกิ่ง**. <https://www.facebook.com/toptvfanggroup/posts>
- SDG MOVE (2568, 26, มกราคม). **World Economic Forum เผย 10 อันดับความเสี่ยงโลกปี 2568**. <https://www.sdgmovement.com/2025/01/28/wef-global-r>
- ThaiPBS. (2567, 10 กรกฎาคม). **คนไทยเกิดน้อย-สูงวัย อายุยืน**. <https://www.thaipbs.or.th/ข่าว/เศรษฐกิจ>

[หมวดปรัชญา]

กรอบความคิดของ แอริสทาเติลกับเคออส

ศ.กิริติ บุญเจือ, ราชบัณฑิต

ชีวิตสั้นของแอริสทาเติล

แอริสทาเติล (Aristotle 384 - 22) มีภรรยา 3 คน คนแรกเป็นธิดาของเพอร์มีเอิสราชาแห่งแอสซัส (Hermeias of Assos) ที่อุปถัมภ์สำนักแอคเชอเดมเมียสาขาและแอริสทาเติลเดินทางไปพักพิงหลังจากที่เพลโทว์ถึงแก่กรรมเมื่อปี ก.ค.ศ.348 และไม่สบอารมณ์กับผู้อำนวยการคนใหม่ในสำนักของเพลโทว์ แต่กลับสบอารมณ์กับราชาแห่งแอสซัสนามว่าเฮอร์มีเอิสถึงกับได้แต่งงานกับพระธิดาเผอธีเอิส (Pitheus) เป็นภรรยาคนแรกและถึงแก่กรรมในระหว่างที่แอริสทาเติลอำนวยการสำนักกลายเซียม มีธิดากันคนหนึ่งชื่อ

ศาสตราจารย์และราชบัณฑิต อดีต สนช. อดีตหัวหน้าภาควิชาปรัชญา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อดีตคณบดีคณะปรัชญาและศาสนา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญและมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ประธานโครงการปรัชญาเอกปรัชญาและจริยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา บรรณาธิการจัดทำสารานุกรมปรัชญาของราชบัณฑิตยสภา บรรณาธิการจัดทำสารานุกรมวิสามานยนามศาสนาสาทุกของราชบัณฑิตยสภา คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการของวิทยาลัยแสงธรรม, มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก ประธานกิตติมศักดิ์องค์การศาสนาเพื่อสันติภาพแห่งเอเชีย สอบถามเรื่องปรัชญา โทร. 086 - 0455299.

เหมือนแม่และไม่มีบุตรต่อ ภรรยาคนที่สองชื่อพรากคลิสแห่งสปาร์เถอ (Procles of Sparta) ได้ลูกชาย 2 คน และภรรยาคนที่สามชื่อเมทเธอดอร์เรส (Metrodorus) หรือเผอซีคเชลิส แห่งโรดส์ (Pasicles of Rhodes) ได้ลูกชายอีก 1 คนชื่อนิคเขอเมเชส (Nicomachus) เหมือนปู่ ลูกชายคนนี้ได้ศึกษาปรัชญาและได้เป็นผู้รวบรวมงานของบิดาไว้ แต่น่าเสียดายที่ถึงแก่กรรมตั้งแต่ยังหนุ่ม ภรรยา 2 คนหลังนี้ได้ส่วนแบ่งทรัพย์สินของแอร์เรสทาเทอเถิล และธีเออแฟรสเถิสต้องอุปการะหลานชาย 3 คน

เทอร์มีเอิสเดิมเป็นสามัญชนกรีก บางคนว่าเคยเป็นทาสเสียด้วยซ้ำ มีความสามารถเป็นเยี่ยมในการรบและวางนโยบาย โดยอาศัยความช่วยเหลือจากเปอร์เซียและจ้างทหารรับจ้างช่วงชิงอำนาจปกครองนครรัฐแอสสัสได้สำเร็จ ได้ขอคำแนะนำจากเพลโทว์สำหรับวางนโยบายปกครองและใช้ศิษย์จากสำนักแอคเซอเดมเมียช่วยราชการและอบรมประชาชน ครั้นได้แอร์เรสทาเทอเถิลมาเป็นที่ปรึกษาเอกก็ส่งสารไปถึงพระเจ้าฟีลิปแห่งแมสเสอดันขอเชื่อมสัมพันธไมตรีและทำสัญญาช่วยกันรบกับมหาอาณาจักรเปอร์เซีย จักรพรรดิแห่งเปอร์เซียพิโรธมากที่ถูกหักหลัง ทรงรับสั่งให้แม่ทัพภาคตะวันตกยกทัพไปล้อมโดยตั้งกองบัญชาการที่อาร์ทาเนิส (Artaneus) เรียกตัวเทอร์มีเอิสมาเจรจาแล้วก็จับตัวไปให้จักรพรรดิเปอร์เซียทรมานจนถึงสิ้นพระชนม์ นักปรัชญาแห่งสำนักแอสสัสต้องรีบหนีเอาตัวรอด ทุกคนยกย่องเทอร์มีเอิสว่าเป็นวีรบุรุษของชาวกรีก ร่วมใจกันสร้างอนุสาวรีย์ให้ที่วิหารแห่งเดลฟาย แอร์เรสทาเทอเถิลแต่งโครงสร้างเสริญความกล้าหาญเทียบเท่าเทพเฮอรัคลิส และพาเผอซีเอิสพระธิดาสาวสวยไปกับตนที่เกาะเลสบัส (Lesbos) แต่งงานกันและปักหลักอยู่ที่นั่นใช้เวลาศึกษาพันธุ์ไม้ต่างๆ จนถึงอายุ 43 ปี จึงได้รับเชิญไปถวายความรู้แก่เจ้าชายแอลเล็กแซนเดอร์ ได้ลูกสาวคนหนึ่งชื่อเหมือนแม่คือเผอซีเอิสซึ่งต่อมาได้แต่งงานกับนิคนอร์ (Nichnor) บุตรชายของผู้จัดการมรดกและไม่มีทายาท ได้พาลูกศิษย์จากเกาะเลสบัสไปด้วยคือธีเออแฟรสเถิสแห่งอีเรส (Theophrastus of Eresus) รับราชการอยู่ 6 ปี จากการได้รับราชการในสำนักแมสเสอดันทำให้แอร์เรสทาเทอเถิลมีกำลังทรัพย์พอที่จะตั้งสำนักวิชาการของตนเองได้ โดยการร่วมมือเสียสละของลูกศิษย์คนโปรด เลือกที่ได้บริเวณอุทยานลายเซียมเมื่อปี ก.ค.ศ.335 การรู้จักสนิทสนมกับแอนเทอแพทเถอ (Antipater) เป็นการส่วนตัวและติดต่อสัมพันธ์กันอย่างสนิทสนมทำให้ผู้บริหารปกครองนครรัฐเอเธนส์เกรงใจและดำเนินกิจการได้ราบรื่นมาได้ 12 ปี ครั้นมีข่าวว่าพระเจ้าแอลเล็กแซนเดอร์สิ้นพระชนม์ลงกระทันหันและมหาอาณาจักรของพระองค์แตกเป็นเสี่ยงๆ ในปี ก.ค.ศ.323 ชาวเอเธนส์ผู้รักเอกราชก็ลุกฮือกันขึ้นแข็งข้อต่อการปกครอง

ของแมสเสอดัน ใครมีความสัมพันธ์กับแมสเสอดันถูกถือว่าเป็นศัตรูกับเอเธนส์ทันที แอร์เรสทาตเถิลลี้ภัยไปยังเมืองแคลซิส (Chalchis) อันเป็นถิ่นเกิดของมารดาและยังอยู่ในอำนาจของแมสเสอดัน และถึงแก่กรรมในปีต่อมา

มรดกทางปัญญา

ตอนที่กำลังเป็นสมาชิกของสำนักแอคเซอเดมเมียอยู่นั้น แอร์เรสทาตเถิลคงได้เขียนบทสนทนาตามแบบของเพลโทรหลายสิบเรื่อง มีอยู่เรื่องหนึ่งเป็นบทความบรรยายชื่อ Protrepticus อภิปรายยกย่องความสำคัญของปรัชญาว่ามีความสำคัญเหนือวิชาอื่นๆ นอกจากนั้นคงได้เขียนอีกหลายเรื่องที่แสดงความคิดเห็นส่วนตัวที่แหวกแนวและคงไม่กล้าเผยแพร่ ต่อมาก็คงจะสูญหายไป และเมื่อตั้งสำนักลายเซียม (Lyceum) ต้องการตั้งให้เป็นศูนย์ค้นคว้าวิจัยวิชาทุกอย่าง คงมีนักปราชญ์ทางด้านต่างๆ มาร่วมงานทำให้ทัศนวิสัยกว้างขวางขึ้น ตนเองก็พยายามวิจัยเป็นตัวอย่างเท่าที่จะทำได้ โดยรวบรวมความคิดเห็นต่างๆ ที่มีมาก่อนเพื่อเปรียบเทียบ วิจัยและเพิ่มพูนอย่างไม่ให้เสียเพื่อน พยายามเสนอความคิดใหม่ให้ดีกว่าเดิมโดยไม่ยึดมั่นถือมั่น แต่ก็ให้มีสาระน่าสนใจ งานเขียนในระยะนี้แหละที่นับว่าเป็นคู่มือการศึกษาที่ดีที่สุดของแอร์เรสทาตเถิล งานบางชิ้นยังไม่มีเวลาเขียน แต่มีโครงสร้างแล้วในใจ ขยายออกมาในคำบรรยายในชั้นเรียนแล้วลูกศิษย์ที่เก่งๆ จับประเด็นได้และบันทึกไว้แล้ว มีผู้รวบรวมไว้เป็นความคิดของแอร์เรสทาตเถิลก็มีมาก หลังมรณกรรมของแอร์เรสทาตเถิลแล้วเพื่อนร่วมงานในสำนักชื่อเยอเดมเมิสแห่งโรดส์ (Eudemus of Rhodes) ด้วยความร่วมมือระหว่างนิคเขอเมซิสบุตรชายของแอร์เรสทาตเถิลกับเผอซีคซิสแห่งโรดส์ (Pasicles of Rhodes) ผู้เป็นหลานของเยอเดมเมิสเองซึ่งชอบบันทึกคำบรรยายได้เก่งและเก็บรักษาไว้อย่างดี ได้ช่วยกันรวบรวมงานของแอร์เรสทาตเถิลขึ้นเพื่อใช้เป็นมาตรฐานการศึกษาในสำนัก ภายหลังจากงานตำราจึงค่อยๆ เผยแพร่ออกไปนอกสำนัก อ้างเป็นเรื่องเล่าต่อๆ กันมาว่าต้นฉบับของแอร์เรสทาตเถิลที่เยอเดมเมิสรวบรวมไว้นั้นภายหลังทางการเอเธนส์คิดจะทำลายอีเออแฟรสเถิสจึงให้เนลเถิสแห่งสเคพซิส (Neleus of Skepsis) เอาไปซ่อนไว้อย่างปลอดภัย ลูกหลานต่อมาไม่รู้คุณค่าจึงย้ายไปเก็บซ่อนไว้ในห้องใต้ดินจนถึงศตวรรษที่ 1 ก.ค.ศ. อเพลอซัน (Apelicon) นายทหารในกองทัพของมีธเรอแดทเถิส (Mithridates) บังเอิญไปพบเข้าในขณะที่เข้ายึดพื้นที่ อยู่ในสภาพพุงพังกินขาด ได้ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญพิสูจน์และเก็บไว้เป็นสมบัติของรัฐที่เอเธนส์ เมื่อซุลเลอ (Sulla) แม่ทัพโรมันตีเอเธนส์ได้ในปี ก.ค.ศ.70 ก็ยึดเอา

ไปเป็นส่วนหนึ่งของลาสิก ทางกรโรมันมอบหมายให้แอนโดรว์เนอเชิสแห่งโรดส์ (Andronicus of Rhodes) ซึ่งเป็นผู้อำนวยการสำนักแอร์เรสทาเทิลแห่งกรุงโรมเป็นผู้จัดการเผยแพร่ ต้นฉบับที่แอนโดรว์เนอเชิสรวบรวมไว้สูญหายไปนานแล้ว ต้นฉบับที่อ้างถึงกันในปัจจุบันจึงล้วนแต่เป็นฉบับคัดลอกต่อๆ กันมาเป็นทอดๆ ในปัจจุบันที่นิยมอ้างและอ้างอิงกันมากที่สุดก็คืออ้างตามการรวบรวมงานสมบูรณ์ที่สุดแปลเป็นภาษาละตินด้วยจัดพิมพ์โดยชาวเยอรมัน Immanuel Bekker, *Aristotelis Opera*, 5 vols. Berlin: Reimar, 1831-70. ทั้ง 5 เล่มเรียงลำดับหน้าเรื่อยไปจากเล่มหนึ่งถึงเล่มห้าโดยไม่มีการขึ้นหน้า 1 ใหม่ตลอดจนจบ 5 เล่ม ดังนั้นในการอ้างอิงจึงไม่มีการระบุว่ายู่ในเล่มที่เท่าไร เพราะเลขหน้าเรียงลำดับเรื่อยไปจนถึงหน้าสุดท้ายของเล่มที่ 5 ที่สำคัญคือแต่ละหน้าแบ่งออกเป็นซีก a และซีก b ทั้งซีก a และ b นับบรรทัดหน้าละ 35 บรรทัด บางคนบอกเล่มและบทด้วยซึ่งไม่จำเป็นต้องบอก เช่น 983a34 หมายถึงหน้า 983 ซีกซ้ายบรรทัดที่ 34 และ 198b21-7 หมายถึงหน้า 198 ซีกขวาบรรทัดที่ 21 ถึง 27 ให้สังเกตว่างานของแอร์เรสทาเทิลนี้หากแปลเป็นภาษาใดก็ตาม จะมีการบอกหน้าและบรรทัดของ Bekker ไว้ที่ริมหน้าเพื่อให้เทียบกับ Bekker ได้ และเมื่ออ้างอิงจริงๆ ก็อ้างตาม Bekker ตามความนิยมสากลยิ่งกว่าจะอ้างตามฉบับแปลที่กำลังอ่านอยู่

ต่างกับการอ้างอิงงานนิพนธ์ของเพลโตที่อ้างจาก Stephanus, Plato. Paris: Bude, 1578 in 3 vols โดยเรียงลำดับหน้าต่อกันจนจบ 3 เล่ม แต่ละหน้าแบ่งออกเป็น 5 ตอน มีอักษรกำกับตอนไว้เหมือนกันทุกหน้าว่า A, B, C, D, E แม้ต่อมาภายหลังจะมีผู้พิมพ์เผยแพร่เป็นภาษาใดก็ตาม ก็ยังนิยมอ้างอิงหน้าและตอนของ Stephanus บางคนแบ่งตอนด้วยอักษรตัวตามแทนอักษรตัวนำก็มี และบางคนบอกบรรทัดด้วย เช่น Plato, 72 E 1 เพื่อหมายความว่าหน้า 72 ตอน E บรรทัดที่ 1 และ 613e - 616b เพื่อหมายความว่าตั้งแต่หน้า 613 ตอน e ถึงหน้า 616 ตอน b เป็นต้น

แอร์เรสทาเทิลกับงานเขียนเล่มแรก Eudemus

แอร์เรสทาเทิลขณะยังเป็นสมาชิกสังกัดสำนักแอคเซอเดมเมียตอนปลาย ได้พยายามจับประเด็นคำสอนและวิธีเสนอคำสอนของอาจารย์เพลโทว์และทดลองเขียนจนมีคุณภาพดีพอที่จะเผยแพร่สู่สายตาประชาชน แต่ยังไม่ดีพอให้น่าสนใจจนมีการคัดลอกให้มีต้นฉบับเหลือมาให้เราอ่านทั้งฉบับ เราจึงรู้เพียงชื่อเรื่องมีเศษนิพนธ์เป็นของแถมนิดๆ หน่อยๆ ให้ลืมนรส

เช่น On the Good, Gryllus, On the Forms และอีก 3 เรื่องมีเป็นเศษนิพนธ์อ้างและอ้างอิงในงานของนักเขียนอื่นๆ จนพอจะปะติดปะต่อเรื่องราวได้ คือ Eudemus, Protrepticus, On Philosophy

Gryllus เป็นชื่อนักรบคนหนึ่งที่ตายในสนามรบเมื่อ ก.ค.ศ. 362 เพื่อป้องกันกรุงเอเธนส์ Eudemus เป็นบทสนทนาโดยมีเออเดมเมิสเป็นผู้เสนอปัญหาเอกและซาคเซรอทิสเป็นผู้ตอบ ในฐานะเป็นกระบอกเสียงของเพลโทว์อย่างเต็มตัว ภูทรายใน William Guthrie, A History of Greek Philosophy, vol.6, p.73 มีความเห็นว่าบทสนทนานี้ น่าจะเขียนในประมาณ ปี ก.ค.ศ.354 เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่สหายสำคัญคนหนึ่งคือ Eudemus of Cyprus ซึ่งถึงแก่กรรมในสนามรบแห่งซีราคิวส์ในปีนั้น ก่อนเพลโทว์ถึงแก่กรรม 6 ปีและแอร์เรสทาเทิลส์มีอายุได้ 30 ปีกำลังทุ่มเทศรฐาให้อาจารย์เพลโทว์อย่างสุดชีวิตเขียน Eudemus เลียนแบบสำนวน Phaedo ของเพลโทว์ว่าด้วยอมตภาพของวิญญาณโดยทิ้งช่วงเวลาหลายสิบปี และต่อมาอีกหลายสิบปีจึงได้เกิดตำรา De Anima = On the Soul ของสำนักเดินเรียนของแอร์เรสทาเทิลส์เอง

ข้อสังเกตที่ภูทรายให้ไว้ในหน้า 72 ก็คือว่า 1. Eudemus เป็นบทสนทนา ซึ่งหมายความว่า เป็นแหล่งรวมความคิดเห็นต่างๆ ซึ่งผู้เขียนคือแอร์เรสทาเทิลส์ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย 2. น่าเชื่อได้ว่าแอร์เรสทาเทิลส์เขียนเรื่องนี้ขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ยกย่องและสดุดีความกล้าหาญของวีรชน (elegy) ไม่ใช่ตำราเรียน ซึ่งอาจจะกล่าวอะไรเกินจริงหรือกล่าวถึงอุตรภาวะโดยตั้งใจจะให้เป็นความจริงเชิงเปรียบเทียบยิ่งกว่าเป็นความเห็นเชิงปรัชญา 3. Berti ในหนังสือ Primo Aristotele หน้า 416 ได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า “หากเชื่อว่าความคิดทั้งหมดที่ปรากฏในบทสนทนานี้เป็นความคิดเห็นของแอร์เรสทาเทิลส์ขณะที่เขียนลงกะอ เราต้องพิจารณาตัวเองเสียแล้วละว่ามองแอร์เรสทาเทิลส์ในขณะที่เขียนมีความประหลาดปรากฏอยู่หรือเปล่า คือ มองว่าแอร์เรสทาเทิลส์มีสติคลั่งไคล้ ยึดติดอยู่กับความคิดของอาจารย์เพลโทว์ที่ฝากไว้ในบทสนทนา Phaedo ซึ่งเพลโทว์ได้เรียบเรียงขึ้นเมื่อ 25-30 ปี ก่อนหน้านั้นและคิดหรือว่าระหว่างเวลาดังกล่าวเพลโทว์ได้มีผลงานที่แสดงปรัชญาที่ทันสมัยกว่าและแอร์เรสทาเทิลส์น่าจะรับรู้เป็นความคิดของอาจารย์มากกว่า Phaedo เช่นความคิดใน Timaeus เป็นต้น”

บทสนทนา Eudemus ได้เล่าถึงเบื้องหลังความตายของเยอเดมเมิสและให้เยอเดมเมิสเองเป็นผู้เสนอที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อเรื่องวิญญาณอมตะว่า ครั้งหนึ่งเยอเดมเมิสต้องเดินทางผ่านแคว้นเธสเสลลี (Thessaly) ทางภาคเหนือของประเทศกรีซ เกิดอาการป่วยเป็นไข้เกือบจะเอาชีวิตไม่รอด ด้วยพิษไข้ได้นอนหลับและฝันไปว่า มีวัยรุ่นคนหนึ่งปรากฏตัวมาพยากรณ์ว่าอาการป่วยครั้งนั้นจะไม่ทำให้สิ้นชีวิต เพราะอีก 5 ปีจะได้กลับบ้านเกิดบนเกาะไซปรัส เขาจดจำพยากรณ์นี้อย่างสนใจยิ่งและคอยนับเวลาให้ถึงปีที่ 5 ซึ่งชะตาชีวิตนำเขาไปสังกัดกองทัพของเกาะซิซิลี (Sicily) ทางภาคใต้ของอิตาลีที่มีพันธกิจสู้รบขุนวายนมาก จนเขาไม่รู้ว่าจะปลื้มตัวไปเยี่ยมบ้านได้อย่างไร ในที่สุดเขาก็สิ้นชีวิตในสนามรบ ซีเซอโร (Cicero) ตีความว่าเป็นการได้กลับบ้านที่แน่นอนที่สุด อย่างที่สำนวนไทยกล่าวว่า ”กลับบ้านเก่า” และผู้แต่งบทสนทนาฝากข้อคิดไว้ว่า โชคดีของมนุษย์มิใช่อยู่ว่าได้เกิด แต่อยู่ที่ได้ตาย” ซึ่งกุทรายวิเคราะห์ว่าไม่ควรถือว่าเป็นความคิดและปรัชญาของแอร์เรสทาเทิลส์ แต่เป็นเพียงสำนวนกวีพาไปเสียมากกว่า พรากเคลิส (Proclus) มีความเห็นเพิ่มเติมว่าด้วยบทสนทนานี้ว่าแอร์เรสทาเทิลส์ต้องการเสนอความเห็นเกี่ยวกับวิญญาณอมตะว่า วิญญาณมนุษย์แต่ละดวงเป็นอมตะในโลกแห่งมโนคติอยู่ก่อนแล้ว แต่เมื่อจุติลงมาในโลกแห่งสสารก็ลืมทั้งหมดที่รู้มาก่อน ทั้งหมดนี้นับเป็นการเปลี่ยนที่อยู่ของวิญญาณโดยวิญญาณมิได้ตายจากที่หนึ่งไปเกิดใหม่ในที่หนึ่ง แต่เมื่อจากโลกนี้ไปสู่โลกหน้านั้นมโนคติก็จะยังจำประสบการณ์ทั้งหมดที่สะสมในโลกนี้ได้ต่อไป เรื่องนี้พิสูจนได้ชัดเจนจากการสังเกตว่า คนสุขภาพดีครั้งล้มป่วยก็ลืมทุกอย่างที่ได้เรียนรู้ขณะมีสุขภาพดี แต่คนที่หายจากอาการป่วยมา มีสุขภาพดีจะยังจำประสบการณ์ขณะป่วยได้ดี เรื่องนี้ทำให้สรุปต่อไปได้ว่า การมีชีวิตปราศจากร่างกายเป็นภาวะปรกติของวิญญาณเหมือนคนมีสุขภาพดีรู้สึกเป็นชีวิตปรกติ การอยู่นอกร่างกายจึงเป็นภาวะปรกติของวิญญาณเหมือนคนสุขภาพดี การถูกขังอยู่ในร่างกายเป็นภาวะผิดปกติซึ่งวิญญาณดิ้นรนให้หลุดพ้น จึงไม่ต้องแปลกใจที่ว่าทำไมวิญญาณในร่างกายจึงจำอะไรไม่ได้ แต่เมื่อออกจากร่างจะจำเรื่องในร่างกายได้อยู่

เพื่อจะอธิบายได้ว่าทำไมวิญญาณในร่างกายจึงไม่รู้ว่าก่อนเกิดได้มีหรือได้ทำอะไรไว้ก่อนบ้าง เพลโทว์จึงบันทึกไว้ในบทสนทนา Republic บทที่ 10 ว่า วิญญาณทุกดวงหากจะต้องจุติมาอยู่ในร่างของมนุษย์ จำเป็นต้องไปที่ทุ่งเลเธอ (Lethe) ซึ่งมีสายน้ำแห่งการลืมไหลผ่านเพื่อดื่ม น้ำของสายน้ำนั้นเพื่อจะลืมทุกสิ่งทุกอย่างในอดีต แล้วชะตากรรมก็จะจัดการให้ได้รับที่เหมาะสม กุทรายในหนังสือ Guthrie, A History of Greek Philosophy,

vol.6, p.69 วิจารณ์ว่าการที่เพลโทว์อ้างสำนวนปรัมปรามาพิสูจน์ในงานปรัชญา Republic นั้นแสดงให้เห็นว่าไม่ต้องการให้ผู้อ่านเชื่อว่าเป็นความจริงเชิงปรัชญาแต่ให้รู้เป็นความรู้รอบตัวเท่านั้น และในบทสนทนา Timaeus (43a) ก็ยังย้ำเจตนาเดิมว่าวิญญาณที่เพิ่งมาจุติใหม่ยังไม่คุ้นกับการใช้ร่างก็มักจะตัดสินใจทำอะไรที่ดูจะเง่าเามาากๆ และร่างกายก็ยังไม่ถนัดในการรับคำสั่งของวิญญาณ ต้องการความชำนาญอยู่หลายปีและได้มีการฝึกความร่วมมือตามแนวทางของปัญญาและปรัชญาเท่านั้น เฉพาะวิญญาณที่ได้ดื่มน้ำแห่งการลืมาเพียงน้อยๆ เท่านั้น จึงปรากฏว่ามีวิญญาณบางดวงสามารถระลึกความจริงในอดีตได้บ้าง บทสนทนา Meno (81c) ซึ่งถือกันว่าเป็นบทสนทนายืนยันว่าปัญญามนุษย์มีความรู้โดยการระลึกความรู้ในอดีตโดยเฉพาะ จึงใช้สำนวนปรัชญายืนยันว่าวิญญาณมนุษย์แต่ละดวงเป็นอมตะมาแต่นิรันดร์ใน Chaos และ Logos จะจุติในร่างกายมนุษย์สักกี่ครั้งก็ได้และมีสิทธิ์จะมีประสบการณ์และความรู้สะสมเป็นส่วนตัวและความรู้รอบตัวซึ่งอาจจะลืไปบ้างและรื้อฟื้นความจำเป็นบางส่วนหรือทั้งหมดได้แล้วแต่เงื่อนไข ซึ่งบทสนทนา Meno ตั้งใจเน้นเฉพาะความรู้สากล ไม่รวมถึงประสบการณ์เฉพาะหน่วย อันเป็นจุดเน้นของบทสนทนา Apologia ว่า เมื่อตายไปแล้วชาวเขรอกิสก็หวังจะรู้ประสบการณ์ของตนเองและของฝ่ายที่ใส่ร้ายตนจนเปรียบเทียบกันได้ว่าของใครน่าจะชอบธรรมมากกว่ากัน ประสบการณ์ทั้งหลายแม้จะพยายามยกย่องว่าดีมีประโยชน์อย่างไร ก็สิ้นค่าทันทีเมื่อบทสนทนา Phaedo อ้างความเชื่อตามศาสดาออร์เฟิส (Orpheus) ว่าชีวิตของวิญญาณในร่างกายเป็นการลงโทษใช้โทษบาป ซึ่งแอร์เรสทาเทิลส์ใน Protrepticus Fragment ที่ 10b กล่าวไว่ว่าน่าสะอิดสะเอียนไม่แพ้การลงโทษของสลัดชาว Etruscan ที่ลงโทษผู้ทรยศด้วยการมัดให้หน้าเผชิญกับซากศพที่เหม็นคลุ้ง (Guthrie, vol.6 หน้า69)

ปัญหาที่ตามมาทันทีก็คือ วิญญาณทำหน้าที่อะไรในชีวิตต่อกรรมของมนุษย์คนหนึ่งๆ บทสนทนา Phaedo ส่อให้เห็นชัดที่จะตอบว่าทำหน้าที่สร้างความกลมกลืน (harmony) ให้ส่วนต่างๆ ทั้งหมดมีเอกภาพ นับตั้งแต่ปัญญาทำหน้าที่รู้รอบด้านเพื่อประเมินความเข้าใจร่วมและการตอบสนองร่วมเพื่อประโยชน์สูงสุดของบุคคลนั้นๆ ภูทรายในหน้า 70 เชื่อว่าแอร์เรสทาเทิลส์ในช่วงแรกก็น่าจะเชื่อเช่นนั้น ตามหลักฐานของเศเซนนิพอร์ที่ 7 แต่ในงานต่อๆ มากลับยืนยันมั่นคงว่าวิญญาณทำหน้าที่เป็นสาร (substance) หรือสารัตถะ (essence) ของแต่ละบุคคลเพราะไม่มีความกลมกลืนที่ทำได้จริง

แอร์เรสทาตเถิลทดลองเขียนสำนวนอบรมแบบ protreptic

งานนิพนธ์รุ่นแรกของแอร์เรสทาตเถิลเล่มที่ 2 ใน 3 เล่มชื่อพรอเทรพเทอเกิส (Protrepticus) เป็นชื่อสำนวนโวหารอบรมชักชวนให้เปลี่ยนทัศนคติจากการมองชีวิตว่าไร้ค่า มาสู่ทัศนคติที่มีคุณค่า (protreptic vision) คำนี้ชาวซัพเฟลิสต์เริ่มใช้กับ Protrepticus of Antisthenes เป็นปฐม และต่อมาเพลโทว์ยืนยันความถูกต้องของความหมายนี้ในบทสนทนา Enthydemus ว่าสำนวนบทสนทนาของตนมีผลทางเกลี้ยกล่อมให้ปรับเปลี่ยนทัศนคติได้ แอร์เรสทาตเถิลใช้เรียกชื่องานเขียนอบรมของตนเรื่องนี้เพราะเชื่อว่ามีผลเกลี้ยกล่อมให้ กษัตริย์ Themison แห่งเกาะไซปรัสปรับเปลี่ยนทัศนคติได้ ซึ่งเรื่องราวของกษัตริย์องค์นี้เราไม่มีข้อมูลอะไรมากกว่านี้ นอกจากจะช่วยให้รู้ว่าบทอบรมนี้เขียนขึ้นในราว ก.ค.ศ. 353-1 เวลาไล่เรียงกับบทกล่อมอารมณ์ Eudemus ขณะเขียนแอร์เรสทาตเถิลมีอายุประมาณ 30 ปี และเพลโทว์ใช้ชีวิต 6 ปีสุดท้ายในสำนักแอคเซอเดมเมียของตน จึงสันนิษฐานได้ว่าเพลโทว์กำลังเน้นให้ศิษยานุศิษย์ช่วยกันอบรมสร้าง philosopher-king ตามที่มีบันทึกอยู่ในบทสนทนา Republic และอื่นๆ แอร์เรสทาตเถิลก็คงอยากช่วยด้วยการสร้างผลงานชื่อ Protrepticus เพื่อเป็นคู่มือเสริมนโยบายของอาจารย์เพลโทว์และเป็นงานเผยแพร่สู่ภายนอก สำนักให้ผู้สนใจทั่วไปได้รับรู้ อย่างที่แอร์เรสทาตเถิลเอาไปเผยแพร่ที่ราชสำนักของกษัตริย์ Hermias ในเอเชียไมเนอร์ ส่วนในกรุงเอเธนส์มีบันทึกของผู้รวบรวมเกิลดประวัติของ Crates อาจารย์ของ Zeno of Citium in Cyprus ผู้เผยแพร่ลัทธิสโตอิกในกรุงเอเธนส์ว่า “ซีโนว์ ได้เล่าเกร็ดประวัติของอาจารย์แครทิสของตนไว้ว่าได้อ่านบทความ Protrepticus ของแอร์เรสทาตเถิลในร้านเย็บรองเท้า ด้วยเสียงอันดังเพื่อให้ช่างเย็บรองเท้าได้ยินด้วย เรื่องที่อ่านชื่อ Protrepticus ที่เขียนให้ Themison กษัตริย์ของชาวไซปรัส ข้อความว่า “ซีโนว์ ได้บอกเล่าไว้ว่าอาจารย์แครทิสของตนครั้งหนึ่งได้ถือวิสาสะเข้าไปนั่งอ่านบทอบรม Protrepticus ที่แอร์เรสทาตเถิลเขียนตั้งใจอบรมเธอมีสี่สันกษัตริย์แห่งไซปรัสตอนที่ไม่มีใครในโลกนี้จะศึกษาวิชาปรัชญาได้ดีกว่าพระองค์ท่าน เพราะพระองค์ท่านมีทรัพย์สินเพื่อใช้จ่ายในการศึกษาได้ดีกว่าผู้ใด นอกจากนั้นยังมีชื่อเสียงเป็นที่นับหน้าถือตาให้เกรงพระทัยเมื่อทรงออกความเห็นใดๆ ส่วนพระองค์ ขณะที่แครทิสอ่านถึงตอนนี้ก็ได้เหลือบเห็นว่าช่างเย็บรองเท้าเย็บอย่างเหม่อลอยจึงพูดแทรกเข้ามาว่า นี่สหาย ฉันว่าฉันควรเขียนตำราอบรมท่านจะดีกว่ากระมัง เพราะเห็นแล้วว่าสหายมีความพร้อมที่จะศึกษาปรัชญามากกว่ากษัตริย์แห่งไซปรัสเสียอีก” เพลโทว์ในบทสนทนา Republic บทที่ 6 แสดงความเห็นตรงกันข้ามว่าความ

ร่ำรวย อำนาจและชื่อเสียงทำให้เสียศูนย์จริยธรรมและเป็นราชานักปรัชญาได้ยาก ซึ่งกุทราຍ ในหน้า 75 วิเคราะห์ว่าไม่เป็นประเด็นขัดแย้งกันเชิงปรัชญาระหว่างครูกับศิษย์คุณนี้ เพราะเป็นเพียงข้อสังเกตทางจิตวิทยา ไม่ใช่ความเห็นทางปรัชญา ดังที่แอร์เรสทาตเติลเองได้ตัดสินว่าเป็นเพียงท่าทีของคนจิตอ่อนไหว (worthless men) ที่ตีค่าวัตถุสูงกว่าคุณธรรม (Prostrepticus) ข้อมูลที่ยกขึ้นมาเล่าในส่วนนี้แสดงว่างานเขียนช่วงแรกของแอร์เรสทาตเติลที่มุ่งสู่การอบรมผู้สนใจนอกสำนักแอคเคอเดเมียได้ผลตามเป้าหมาย เพราะชาวเอเธนส์เอาไปถกปัญหา กันแม้กระทั่งในโรงเียบรองเท้า ส่วนที่เหลือของ Prostrepticus ได้ถูกเปิดเผยจากการศึกษา ของ Ingram Bywater ในปีค.ศ.1869 เป็นเนื้อหาที่เป็นสะพานเชื่อมระหว่างความคิดที่แอร์เรสทาตเติลคิดว่าควรปรับปรุงจากโลกแห่งมโนคติอย่างใดกับความคิดใหม่ที่จะเกิดขึ้นใน สำนักเดินเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งกุทราຍในหนังสือเล่ม 6 หน้า78 ได้เสนอไว้เป็นตัวอย่างคำสอน ที่แอร์เรสทาตเติลเน้นในการสอนในสำนักของตน เช่นว่า

(1094b12-23) ความรู้ละเอียดยิบ (precision) เป็นเป้าหมายของการค้นคว้าหา ความรู้ของผู้คงแก่เรียนในแต่ละประเด็นทราบเท่าที่ธรรมชาติของวิชานั้นๆ จะเปิดทางให้นั้น คือพยายามหาข้อพิสูจน์จากนักวาทศิลป์ตั้งแต่ระดับที่ขัดแย้งจนถึงระดับมีมติขานที่นิยม ฟังนักคณิตศาสตร์บรรเลงวาทศิลป์ก็ยิ่งสนใจฟัง เพราะจริงๆ แล้วประเด็นต่างๆ ต้องการ ความรู้ละเอียดไม่เท่ากันสำหรับนำมาถกปัญหา

(1098a26) ไม่จำเป็นต้องแสวงหาความละเอียดยิบในทุกเรื่องอย่างเท่าเทียมกัน แต่ควรให้ความสำคัญกับมันเป็นเรื่องๆ ไปตามระดับความสนใจอย่างเหมาะสมเฉพาะกรณี ช่างก่อสร้างกับนักเรขาคณิตต้องการความรู้เรื่องมุมฉากละเอียดในด้านต่างกัน ช่างก่อสร้าง ต้องการรู้ละเอียดเฉพาะในส่วนที่ใช้ก่อสร้างได้สำเร็จเป็นสำคัญ ส่วนนักเรขาคณิตต้องการรู้ ละเอียดที่จะยืนยันได้จนถึงอนันต์ (infinity) หรืออนันต์ภาค (infinitesimal) เพราะเป้าหมาย ของเขาคือยืนยันความจริงในทุกระดับที่จะพึงยืนยันได้ด้วยความสนใจเสมอกัน

(1103b34) ขอให้เป็นข้อตกลงกันเสียแต่ต้นนี้ว่าเมื่อทำการถกปัญหาเกี่ยวกับการควร ไม่ควรปฏิบัติของมนุษย์เมื่อใดก็ตาม ข้อสรุปอาจจะไม่บิดเบี้ยวออกนอกกลุ่มของข้อมูลที่ยกขึ้น มาวางแนวให้ หรือไม่ระบุชัดเจนละเอียดอย่างที่ข้อเสนอต้องการประกบหรืออาจจะไม่มี ข้อสรุปที่ชี้ให้ต้องปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งที่ให้ประโยชน์อย่างชัดเจนก็เป็นได้ อย่างมากอาจ ได้แค่สบายใจมากขึ้นเท่านั้นก็เป็นได้ ทั้งนี้ก็เป็นเพราะว่า เวลาอ้างมักจะอ้างหลักการที่กว้าง ไว้ ครั้นสรุปก็มักจะสรุปลงสู่กรณีแคบๆ ไม่ครอบคลุมเท่าข้อเสนอ ทั้งนี้เป็นความจริงทั่วไป

ไม่จำกัดวิชาหรือสาขาวิชา เรื่องอย่างนี้ไม่มีกำหนดเป็นศิลปะหรือวิชา (These do not fall under art or rule) แต่ผู้ปฏิบัติจะต้องใช้วิจารณ์ญาณพิจารณาเอาเองตามความเหมาะสมในแต่ละกรณีเฉพาะหน้า เช่น กรณีของหมอและต้นหนย่อมต้องการความละเอียดียบต่างกันในเรื่องเดียวกัน เป็นต้น

(1095a5) ความรู้แบ่งแยกออกเป็นความรู้เชิงทฤษฎี (theoretical science เช่น ปรัชญาบริสุทธิ์ คณิตศาสตร์บริสุทธิ์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป ทฤษฎีศิลปะ) กับความรู้เชิงปฏิบัติ (practical science) เช่น ปรัชญาประยุกต์ จริยศาสตร์ คณิตศาสตร์ประยุกต์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ และวิชาปฏิบัติทั้งหลาย) ความรู้เชิงทฤษฎีต้องตอบคำถามทำไม (the why) ของวิชานั้นได้ ส่วนความรู้เชิงปฏิบัติขอให้อธิบายคำถามว่าอะไร (What) หรือข้อเท็จจริง (fact) ได้ก็พอแล้ว ไม่จำเป็นต้องรู้สาเหตุและเหตุ (cause) ของความรู้นั้นๆ แต่ถ้าจะให้เข้าข่ายศิลปะวาทศิลป์คือจงใจให้เห็นคุณค่า (protreptic) ก็ต้องการความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติผสมผสานกลมกลืนกันอย่างดี จึงจะใช้ได้

ประเด็นสำคัญที่มีกล่าวกระจายจัดกระจายในบรรยากาศของบทความเรื่อง Protrepticus ประเด็นหนึ่งตามการศึกษาของกุทราเยลล์เดียวกันหน้า 81 ก็คือ เรื่องการใช้คำ physis (ธรรมชาติ) ในภาษากรีก แต่เดิมมาเพลโทว์ใช้คำธรรมชาติสำหรับหมายถึงโลกแห่งสสารที่มีความเป็นจริงจากการขอยืมหรือเลียนแบบสิ่งสากลที่มีความเป็นจริงแท้ของตนเองและโดยตนเองมาแต่นิรันดร์และตลอดนิรันดร์ในเอกภพแห่ง Chaos ซึ่งแอร์เรสทาตเกลียอยากจะเปลี่ยนเป็นเอกภพแห่ง Logos ซึ่งรวมตั้งแต่ The Unmoved Mover or the Uncaused Cause จนถึง The moved unmover ยังไม่สามารถแถลงอะไรอย่างลงตัว ในบทความนี้ แต่เริ่มจะเห็นแนวทางลงๆ ในบทความนี้โดยเข้าใจธรรมชาติว่าเป็นคุณสมบัติที่ตายตัว และในหน่วยย่อยของสสารก็คือสสารและสารถะของหน่วยเหล่านั้น จึงมีการใช้ The nature of the creator, the nature of the soul, the nature of the dog เป็นต้น ส่วน The Nature is beautiful ยังคงมีความหมายอย่างเดิมด้วย คือ โลกแห่งสสารนี้ถึงดงามดี และ The nature of the living is to struggle for life. ก็ต้องหมายความว่า สารถะของสิ่งมีชีวิตก็คือดิ้นรนเพื่อการมีชีวิต ประเด็นนี้จึงเป็นสะพานสำคัญให้แอร์เรสทาตเกลียข้ามจาก Platonism สู่อริสโตเติล นำเสียดายที่งานนิพนธ์นี้สูญหายไปเกือบหมด

งานเล่มที่สามของแอร์เรสทาเทิล On Philosophy

แอร์เรสทาเทิลสร้างงานนิพนธ์ไว้ 3 เล่มในขณะยังเป็นศิษย์ในสำนักแอคเชอเดมเมียอย่างเป็นทางการ คือ บทสนทนา Eudemus, บทอบรม Protrepticus และเล่มสุดท้ายเป็นบทสนทนา On Philosophy ซึ่งเสนอปรัชญาโลกแห่งมโนคติของอาจารย์เพลโทว์อย่างระมัดระวังโดยใช้ตัวเองเป็นผู้เสนอความคิดหลัก นักวิจารณ์รุ่นหลังจึงแตกความเห็นกันว่าแอร์เรสทาเทิลเขียนบทสนทนานี้ตอนปลายชีวิตหรือหลังชีวิตของอาจารย์เพลโทว์กันแน่ แต่ที่แน่ๆ ก็คือ สำนวนเป็นแถลงการณ์นโยบายปรัชญาของตน ซึ่งเป็นปรัชญาใหม่เฉพาะตัวที่ไม่ลืมนึกถึงอาจารย์แต่ต้องงานของอาจารย์ให้มีทางขยายผล งานนี้น่าจะได้แบ่งออกเป็น 3 ภาค ประกอบด้วยบทนำสู่ปัญหาจากความคิดเห็นของนักคิดในอดีต ความคิดของตนเองที่ปรับมาจากปรัชญาของอาจารย์เพลโทว์ และความคิดใหม่ของตนเองที่เสริมความคิดของอาจารย์เพลโทว์ แต่น่าเสียดายที่งานชิ้นนี้สูญหายไปเป็นส่วนใหญ่ คงเหลือเป็นเศษนิพนธ์เล็กน้อยที่พอให้สันนิษฐานได้ว่าเป็นส่วนไหนของงานเต็ม และขยายผลออกในที่ไหนของงานที่เกิดขึ้นรุ่นหลังซึ่งเป็นบันทึกบรรยายที่ถือว่าเป็นความคิดของแอร์เรสทาเทิลโดยมีพื้นฐานจาก On Philosophy เล่มนี้

กุทราญในหนังสือ A History of Greek Philosophy, เล่ม 6, หน้า 85 ได้แถลงจากการศึกษาค้นคว้าความรู้ประวัติศาสตร์ของชาวกรีกโบราณว่าเพลโทว์คิดว่าปรัชญาเริ่มพร้อมกับอารยธรรมของมนุษยชาติซึ่งแอร์เรสทาเทิลก็เชื่อตามจนตลอดชีวิตเช่นกันว่ามนุษยชาติได้สร้างอารยธรรมมาแล้วหลายครั้งมาก โดยประสบความหายนะจากโรคระบาด บ้าง จากการขาดอาหารบ้าง จากแผ่นดินไหว น้ำท่วม และสงครามบ้าง เสียหายจนสิ้นอารยธรรมและเหลือพลโลกจำนวนน้อยให้เริ่มต้นกันใหม่และทุกครั้งก็ก้าวหน้าได้ตามลำดับ 5 ระดับของอารยธรรม (5 stages of civilization) คือ 1. อารยธรรมเกษตรกรรม (Sowing and Gridding Corn Civilization) คือ นักปรัชญารู้จักไถหว่านและเลี้ยงสัตว์ด้วยศาสตร์เสริมสัญชาตญาณแทนที่จะพึ่งแค่การเก็บผลไม้ป่าและล่าสัตว์ป่า 2. Practicing of Arts Civilization คำว่า art ในที่นี้หมายรวมทั้งศาสตร์และศิลป์ คือ นักปรัชญารู้จักตอบสนองความต้องการของชีวิตด้วยศาสตร์และศิลป์ไปพร้อมๆกัน เช่น สร้างที่อยู่อาศัยให้อยู่ได้สะดวกสบายกว่าอาศัยเงาร่มไม้และปรุงอาหารให้อร่อย 3. Political and Legal System Civilization คือ นักปรัชญาคิดหาอุบายอยู่ร่วมกันเป็นสังคมโดยมีระเบียบและกฎหมายระบบเดียวกัน 4. Natural Science Civilization คือ นักปรัชญาสนใจค้นหากฎของโลก

แห่งสสารอย่างทีนักปรัชญากรีกได้แสวงหาความรู้เรื่องปฐมฐาตุกำลังทำอยู่อย่างไม่เป็นระบบ ซึ่งแอร์เรสทาท์เถลลียากผลักดันต่อให้ถึงที่สุด 5. Transcendental Sophia Civilization คือนักปรัชญาคิดต่อไปถึงความเป็นจริงและความจริงที่อยู่พ้นขอบข่ายของ 4 อารยธรรม ดังกล่าวที่ต้องรู้ด้วยวิธีพิเศษกว่าระดับทั้ง 4 ที่อยู่ต่ำกว่าแต่สูงขึ้นไปอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ที่ภาษากรีกเรียกว่า The Divine and Changeless World ซึ่งแอร์เรสทาท์เถลลต้องการให้มุ่งไปให้ถึงตามปัญญาและความสามารถของแต่ละบุคคล ระดับนี้แหละที่แอร์เรสทาท์เถลล ถือว่าเป็น sophia หรือปรีชาญาณตามความหมายแท้ตามตัวอักษร (sophia in its proper sense) แอร์เรสทาท์เถลลเชื่อว่าประวัติศาสตร์อารยธรรมของมนุษยชาติจริงๆ นั้นเคยได้พัฒนาถึงและผ่านระดับนี้มาแล้วนับครั้งไม่ถ้วน ดังที่ศาสดาหลายท่านยืนยันตรงกันว่าศาสดา ศาสนาได้เคยมีมาแล้วมากมายในอดีต แต่เมื่อถึงระยะเสื่อมก็ถูกกลืนไปเสียหมดหรือเกือบหมด ที่ในภาษาต่างๆ มีคำคมและสุภาษิตที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นภาษาเทพมาจากสรวงสวรรค์ ที่จริงก็คือระบบปรีชาญาณที่สีกกร่อนไปจนเหลืออยู่เพียงแค่นั้นให้ตีความกันไปตามอัธยาศัย มีหลักฐานพอเชื่อได้ว่าแอร์เรสทาท์เถลลได้รวบรวมเป็นเล่มหนังสือ Book of Proverbs นำเสียดายที่สูญหาย คงเหลือเป็นหลักฐานจากหนังสือ 4 เล่มที่ Cephisodorus ผู้เป็น ลูกศิษย์ของ Isocrates เขียนขึ้นเพื่อคัดค้านเนื้อหาหนังสือเล่มนี้ของแอร์เรสทาท์เถลล และหนังสือทั้ง 4 เล่มนี้ก็สูญหายคงเหลือแต่เศษนิพนธ์ให้พอจับความได้ว่า Cephisodorus เป็นนักปรัชญาประเภทอิทธิบาทสังขจัญนิยม ที่เชื่อว่าอะไรที่อาจารย์ของตนไม่ได้สอน เป็นเรื่อง เหลวไหลไม่น่าสนใจทั้งสิ้น ภูทรายจึงลงความเห็นว่าเป็นกรณีของแอร์เรสทาท์เถลลนั้น งานที่ แน่นนอนของแอร์เรสทาท์เถลลเองนั่นแหละควรเป็นหลักฐานดีที่สุดให้สรุปผลงานของตนเอง (Aristotle is his own witness.) และก็มีกรอ้างอิงงานเขียน On Philosophy ของตน ในหนังสือ On Physics ว่า ได้เขียน On Physics ขึ้นเพื่อขยายความ On Philosophy ตัวอย่างที่ภูทรายยกขึ้นมาสาธยายเป็นตัวอย่างก็คือเรื่องเป้าหมายของทุกสิ่งที่มีใน Logos ซึ่งแอร์เรสทาท์เถลลกล่าวถึงด้วยสำนวน for the sake of เช่น for the sake of living หรือ for living's sake ซึ่งต้องแปลว่า เพื่อ หรือ มุ่งไปสู่เป้าหมายที่การมีชีวิต เช่น ทุกอวัยวะของร่างกายมีเป้าหมายเพื่อการมีชีวิต ไม่ใช่เพื่อสิ้นชีวิต และแอร์เรสทาท์เถลลเชื่อว่าทุกสิ่งที่มีในเอกภพย่อมมีเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อรักษาระเบียบส่วนกลางของเอกภพ และเป้าหมายดังกล่าวในความเป็นจริงก็น่าจะได้แก่เพื่อส่งเสริมชีวิตที่มีคุณภาพดีกว่าจนถึง ดีที่สุด เมื่อมีเป้าหมายก็ย่อมจะมีวิถีให้ปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ในระดับหนึ่ง เป้าหมาย

ดังกล่าวอาจจะเป็นเชิงวัตถุวิสัย (objective) หรืออัตวิสัย (subjective) เป้าหมายวัตถุวิสัยมีมาเองกับการเกิด ส่วนเป้าหมายอัตวิสัยเป็นเป้าหมายที่ปัญญากำหนดให้แก่ตัวเองซึ่งอาจจะสนับสนุนหรือต่อต้านเป้าหมายวัตถุวิสัยก็ได้ แน่นอนว่าคำอธิบายเช่นนี้ไม่ใช่คำสอนของเพลโทว์แต่อาจจะมีขึ้นว่าปรับจากทฤษฎีโลกแห่งมโนคติของเพลโทว์ได้ ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องขยายความต่อไปตามโอกาส

การที่แอร์เรสทาตเถิลระบุว่าเป้าหมายร่วมของทุกสิ่งที่มีอยู่ในเอกภพได้แก่การส่งเสริมชีวิตที่มีคุณภาพดีกว่าจนถึงดีที่สุดนับเป็นการแปลงความคิดเชิงวัตถุวิสัยให้แก่เอกภพ เป็นอภิปรัชญาของแอร์เรสทาตเถิลโดยเฉพาะ คนอื่นอาจจะเห็นด้วยหรือเห็นเป็นอย่างอื่นก็ได้ การมีความคิดเห็นส่วนตัวต่อนับว่าเป็นอัตวิสัย แต่เป็นอัตวิสัยที่ว่าด้วยความเป็นจริงตามระบบคิดของปรัชญา เป็นความคิดที่แอร์เรสทาตเถิลต้องการเสนอให้เป็นคำสอนวัตถุวิสัยตามความต้องการของวิชาปรัชญา เป็นวัตถุวิสัยซ่อนอยู่ในอัตวิสัยในส่วนที่เป็นความเห็นส่วนตัวของผู้มีความคิดแต่ละคน เป็นความละเอียดลออที่ผู้สนใจวิชาปรัชญาจะต้องแยกให้ออกจึงจะเข้าใจได้ตามเจตนาของวิชาปรัชญา มิฉะนั้นความเข้าใจก็จะอยู่ในขั้นวรรณคดีปรัชญาเท่านั้น

กุทรายในหนังสือที่อ้างถึงข้างต้นหน้า 86 ได้กล่าวถึงหนังสือ On Philosophy เล่มนี้ว่าได้กล่าวถึงเป้าหมายอย่างสำคัญ ที่ว่าสำคัญนั้นก็เพราะได้กล่าวถึงเป้าหมายของสรรพสิ่งใน Logos ว่ามีทั้งด้านเสียสละ (for the sake of) และด้านเอื้ออาทรโดยไม่หวังผลตอบแทน (beneficiary) ประเด็นนี้เป็นของแปลกใหม่ในบรรยากาศของเผ่าอารยันตะวันตกในสมัยของแอร์เรสทาตเถิลซึ่งยังไม่มีศาสนาสอนเมตตาธรรมช่วยเสริมคำสอนของปรัชญา กุทรายจึงถือว่าเป็นความสำเร็จของการไตร่ตรองระดับปรัชญาอันเป็นความภูมิใจของแอร์เรสทาตเถิลเองที่ในการบรรยายสอนปรัชญาในสำนัก คงได้เน้นถึงบ่อยๆ ในหลายโอกาสดังปรากฏว่ามีการอ้างถึงเรื่องนี้ของ On Philosophy ในหลายๆ โอกาสที่เป็นคำสอนหลักของปรัชญาของตน (Among typically Aristotelian features) แต่น่าเสียดายที่หนังสือดังกล่าวสูญหายไปในประวัติศาสตร์ คงเหลือแต่หลักฐานอ้างอิงและขยายความในเอกสารระยะหลังของสำนักและต้องใช้ศิลปะแห่งการตีความเพื่อจะเข้าถึงความหมายของ On Philosophy ว่า Logos หมายถึงตั้งแต่สาเหตุแรกจนถึงสาเหตุสุดท้ายรวมกันในระบบเดียวกัน หรือตั้งแต่เป้าหมายสูงสุดจนถึงเป้าหมายสุดท้ายในระบบเดียวกัน สัจธรรมนี้ไม่ใช่สัจธรรมศาสนา เป็นสัจธรรมปรัชญาที่อาจจะปรับเปลี่ยนได้ แต่เป็นปรัชญาที่ส่งเสริมพหุนิยม

ทางศาสนาได้ดีที่สุด กุทราຍสรุปในหน้า 88 ว่า ความเป็นจริงของปรัชญาอารยันตะวันตกเริ่มในหนังสือเล่มนี้ ปัญหาอยู่ที่ว่าเราจะรู้จักใช้มันอย่างไรให้เกิดผลตามความเชื่อมั่นของผู้เผยแพร่

กรอบคิดของนักปรัชญา

กุทราຍใน William Guthrie, A History of Greek Philosophy, vol.6 ได้ศึกษากรอบปรัชญาของแอร์เรสทาเทิล (The Philosophical Mindset of Aristotle) มีประเด็นที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

กุทราຍได้ให้นิยามกรอบปรัชญาของนักปรัชญาคนหนึ่งๆ ว่าเป็นผลผลิตของสถานภาพทางปรัชญาในชั่วอายุของนักปรัชญาคนหนึ่งๆ (the mind of a philosopher) ที่มีประวัติแห่งการพัฒนาความคิดในช่วงประวัติศาสตร์ของตนจนได้เอกลักษณ์หนึ่งๆ (the position of philosophy in his time and the internal development of his own ideas.) หมายความว่านักคิดคนหนึ่งจะมีกรอบปรัชญาของตัวเองได้นั้น เบื้องต้นต้องโชคได้เกิดและมีชีวิตในช่วงที่สังคมของตนเองมีความสนใจเล่นปรัชญาเป็นบรรยากาศสังคม และความโน้มเอียงส่วนตัวของนักคิดผู้นั้นต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการพัฒนาทุนความคิดแต่เกิดของตน (psychological slant) ในบรรยากาศปรัชญานั้นอย่างมีผลประจักษ์ ผู้มีทุนความคิดแต่เกิดให้ชอบประสบการณ์ (empiricist) กับผู้มีทุนความคิดแบบชอบไล่เรียงด้วยเหตุผล (rationalist) อาจจะได้ข้อมูลเดียวกันหรืออ่านตำราปรัชญาเล่มเดียวกันจนได้ข้อสรุปเดียวกันก็ได้แต่เขาจะอธิบายข้อสรุปของเขาด้วยไวยาหารปรัชญาที่ตรงข้ามกันจนแยกได้ว่าเป็นนักประสบการณ์นิยมหรือนักเหตุผลนิยมอย่างชัดเจน แอร์เรสทาเทิลได้แสดงหลักฐานไว้มากมายที่สนับสนุนข้อสังเกตข้างต้นนี้ของกุทราຍ ดังปรากฏว่าแม้แอร์เรสทาเทิลจะได้เป็นศิษย์ในสำนักของเพลโทว์เป็นเวลาถึง 18 ปี และได้สำรวจการใช้ปัญญาของสำนักอย่างละเอียดถี่ถ้วนมากกว่าเพลโทว์เองเสียด้วยซ้ำ แต่ก็ไม่วายอยากได้ประสบการณ์เป็นจุดเริ่มต้นของการใช้ปัญญาและลงท้ายด้วยการทดสอบการทำงานของปัญญาด้วยประสบการณ์อีกระดับหนึ่ง

กุทราຍแยกออกเป็นกรอบปัญญาที่แอร์เรสทาเทิลได้รับถ่ายทอดจากเพลโทว์ แบ่งออกเป็น 4 ประการคือ

1. กำหนดความหมายของคำถามให้ชัดเจนด้วยนิยามและตัวอย่างคำตอบของนักคิดเท่าที่สืบรู้ได้จากตำราและคำบอกเล่าที่เชื่อถือได้

2. คำตอบใดจากข้อ 1. มีเบื้องหลังให้สืบสาวไปเท่าที่สืบได้ หากสาวไปถึงปลายทางต้นก็ให้หยุดได้ ณ จุดนั้น

3. ให้เคารพน้ำหนักความคิดของนักคิดอื่นๆที่ไม่เห็นด้วย ในหนังสือ Nichomachian Ethics 1143b11 ระบุไว้ว่า “ต้องให้น้ำหนักแก่คำสอนและข้อคิดที่รู้สึกว่ามีเหตุผลอ่อนแต่กว่าเป็นข้อคิดของผู้มีประสบการณ์และคงแก่เรียนหรือมีปรีชาญาณด้านปฏิบัติที่สามารถถ่วงน้ำหนักข้อพิสูจน์ได้ เพราะเขาอาจจะถูกในทรรศนะของประสบการณ์ก็ได้”

4. ทางตัน (aporia) ไม่ว่าในระดับวิทยาศาสตร์ (positive knowledge) หรือปรัชญา (philosophical knowledge) ถ้าเลี่ยงไม่ได้ก็ให้ยอมรับว่ามีจริง ถ้าจะเอาคำสอนของศาสนาเข้ามาเสริมก็ให้เป็นเรื่องของศรัทธาของบุคคล คนไม่เชื่อก็ควรเคารพในฐานะเป็นทางตันของตน

กรอบความคิดที่แอร์เรสทาเทิลส์เพิ่มเติมขึ้นมาเสริมเพลโทรมีดังต่อไปนี้

1. แยกวิทยาศาสตร์ออกจากปรัชญาและศาสนา แล้วให้แต่ละด้านส่งเสริมความรู้ร่วมกันโดยไม่ก้าวก่ายกันและกัน วิทยาศาสตร์เป็นความรู้ด้านข้อมูลข้อเท็จจริงและสถิติซึ่งอาจจะตรวจตราได้ด้วยประสบการณ์หรือการประจักษ์แก่ประสาททั้ง 5 ของมนุษย์ที่ไม่มีการสรุปได้เป็นสูตรต่างๆ ที่ต้องไม่ขัดแย้งกัน นักปรัชญารับข้อมูลจากวิทยาศาสตร์มาอธิบายด้วยหลักปัจจัย 4 ด้าน ซึ่งอาจจะได้ผลออกมาเป็นลัทธิปรัชญาต่างๆ ที่อาจจะนำเอามาเทียบกันและถกเถียงกันด้วยเหตุผลของปัญญาเพื่อหาลัทธิที่น่าเชื่อได้มากที่สุดเพื่อนำไปตอบคำถามทางตัน ที่สำคัญที่สุดคือมีอะไรหลังความตายของร่างกาย ทางตันดังกล่าวนี้อาจจะมีผู้ที่อ้างว่ารู้มาอย่างดีในฐานะศาสตราจารย์ ศาสนา ใครเชื่อศาสนาองค์ใดก็ชอบที่จะรับเป็นความรู้เสริมความรู้วิทยาศาสตร์และความรู้ปรัชญาของตน เพื่อใช้ตอบปัญหาชีวิตได้อย่างครบวงจรสำหรับแต่ละบุคคล ความรู้เรื่องศาสนามีความรู้เรื่องชีวิตหลังความตายเป็นฐานของความรู้ทั้งหมดซึ่งสำหรับบางคนอ้างได้ว่าเป็นประสบการณ์และข้อเท็จจริงที่ชัดเจนยิ่งกว่าข้อมูลของความรู้ทางวิทยาศาสตร์ แต่ก็ยังเป็นข้อมูลและข้อเท็จจริงเฉพาะตัว ไม่สามารถทำให้เกิดขึ้นซ้ำๆ ซากๆ เมื่อใดก็ได้ ที่ไหนก็ได้ และอย่างไรก็ได้เหมือนข้อเท็จจริงของวิชาวิทยาศาสตร์ ส่วนระบบความรู้ทางศาสนาของแต่ละระบบก็ได้แต่เพิ่มรายละเอียดชี้แจงโดยไม่ละทิ้งข้อเดิมตามใจศรัทธาเพื่อเป็นการทดลอง ลองผิดลองถูกอย่างระบบความรู้ทางปรัชญา ซึ่งถ้าฝืนทำก็จะได้ศาสนาใหม่ ไม่ใช่การพัฒนาศาสนาเดิม

2. เน้นความสำคัญของระเบียบคิดแบบตรรกะ ซึ่งไม่ใช่เป็นเรื่องใหม่ของแอร์เรสทาเทิล Susan Stebbing ในหนังสือ Introduction of Logic, p.478 ได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า เมื่อเพลโทว์สอนอภิปรัชญาได้ให้ตัวอย่างว่า จะตรึงตรองเชิงปรัชญาให้ลึกซึ่งต้องการการวิเคราะห์เชิงตรรกะ แต่ตัวเพลโทว์เองก็ไม่ปรากฏว่าได้วิเคราะห์ให้เห็นโครงสร้างเชิงตรรกะของความคิด (the logical structure of his thought) แอร์เรสทาเทิลจึงรู้สึกเป็นภาระเฉพาะตัว (especially incumbent) ที่จะต้องปูทางนำเข้าสู่ประตูและรับใช้ (preliminary and ancillary) สู่การศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์และปรัชญาได้อย่างชัดเจนไม่หลงทาง และแอร์เรสทาเทิลก็ได้พิสูจน์ทำจริงโดยเขียนตำราเรียนวิชาตรรกวิทยาอย่างสมบูรณ์แบบไว้ให้ศึกษากันได้ครบถ้วนบริบูรณ์จนถึงศตวรรษที่ 18 อิมมานูเอล คานท์ยังกล้ายืนยันว่า น่าสังเกตว่าจนถึงสมัยของตนเนื้อหาของตรรกวิทยามีได้เพิ่มเนื้อหาจากที่แอร์เรสทาเทิลได้เขียนไว้แม้แต่น้อย และ Lejewski ได้ยืนยันอย่างกระชับมากขึ้นใน Encyclopedia of Philosophy, เล่ม 4, หน้า 517 ว่า จนกว่าจะมีผู้เสนอตรรกวิทยาสัญลักษณ์เมื่อ 2000 ปีหลังจากที่แอร์เรสทาเทิลได้เสนอตรรกวิทยาเล่มแรกขึ้นมานั้น ไม่มีใครแข่งความสำคัญกับแอร์เรสทาเทิลได้สำเร็จ เพราะแอร์เรสทาเทิลได้รวบรวมเนื้อหาตรรกวิทยาทั่วไปไว้แล้วอย่างสมบูรณ์แบบและหาจุดขาดตกบกพร่องเพื่อเพิ่มเติมไม่ได้เลย เพราะตรรกวิทยาของแอร์เรสทาเทิลดักไว้หมดทุกทิศแล้ว

3. เน้นเป้าหมายของความมีอยู่ในโลกนี้สำหรับวิชาปรัชญา เป้าหมายของความมีอยู่ในปรโลกสำหรับวิชาศาสนา และเป้าหมายของความมีอยู่สำหรับแต่ละชีวิตสำหรับวิชาวิทยาศาสตร์

ระบบคิดเชิงตรรกะของแอร์เรสทาเทิลจึงพร้อมที่จะถกปัญหารอบตัวในแต่ละบรรยากาศแห่งชีวิตของแต่ละสมัย จึงเป็นที่สนใจของนักวิจัยปรัชญาของแอร์เรสทาเทิลเรื่อยมา

บรรณานุกรม

- Borchert, Donald. (2006). **Encyclopedia of Philosophy**. Macmillan.
- Caird, Edward.(1968). **The Evolution of Theology in the Greek Philosophers**. Kraus Reprint Co.
- Craig, Edward. (1998). **Routledge Encyclopedia of Philosophy**. Routledge.
- Eliade, Mircea, ed. (1987). **The Encyclopedia of Religion**. Macmillan.
- Freeman, Kathleen. (1966). **The Pre-Socratic Philosophers**. Basil Blackwell.
- Hastings, James, ed. (1959). **Encyclopedia of Religion and Ethics**. Scribner.
- Jaeger, Werner. (1967). **The Theology of the Early Greek Philosophers**. University Press.

[หมวดประวัติศาสตร์พระศาสนจักร]

การก้าวไปด้วยกัน ตามแนวทางสังคายนาวาติกันที่ 2

บาทหลวงนพพันธ์ ทศมาลี

คำนำ สังคายนาวาติกันที่ 2 (The Vatican Council II)

สังคายนา (Council)

สังคายนา แปลว่า การสวดพร้อมกัน การประชุมเพื่อสะสางปัญหาใดปัญหาหนึ่ง
สะสาง แปลว่า ทำสิ่งที่ค้างค้ำหมักหมมอยู่ให้จบ หรือให้เสร็จสิ้นไป

สังคายนา จึงหมายถึง การประชุมร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งร่วมกัน

สังคายนา (Council) มาจากภาษาละตินว่า “Concilium” แปลว่า “สภา” หมายถึง
การประชุมของสภาผู้นำระดับสูง คณะที่ปรึกษา (body of advisers) ในสมัยโบราณเป็น
การประชุมเพื่อตัดสินใจที่มีความสำคัญของบ้านเมือง มีกษัตริย์หรือผู้พิพากษาจะเป็น
ประธานเพื่อตัดสินร่วมกับคณะลูกขุนหรือสมาชิกที่เข้าประชุมสภา (Consilium)

สมัชชา (Synod)

คำว่า “Synod” มาจากภาษากรีกว่า “Synodos” แปลว่า “การประชุมหรือการมาชุมนุมกัน” (Assembly) เหมือนเถาวัลย์ เกลียวเชือก เป็นคำที่ใช้ในพระศาสนจักรคาทอลิก ทั้งในระดับสังฆมณฑล ระดับแขวง ระดับภูมิภาค และระดับโลก รวมถึงพระศาสนจักรนิกายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับ 1) ระเบียบการปกครอง (Disciplines) 2) การบริหารงาน (Administrations) และ 3) ตอบสนองต่อความต้องการในปัจจุบัน (Signs of the Time)

ประวัติการทำสังคายนาในชีวิตของพระศาสนจักร

- ศิษย์แห่งเอมมาอูส (ลก 24:13-35) เป็นต้นแบบของการทำสมัชชาจากอดีตจนกระทั่งปัจจุบัน

- สมัชชาครั้งแรกในพระศาสนจักรจัดขึ้นที่กรุงเยรูซาเล็ม เรื่องการเข้าสู่หน้ตของคนต่างชาติ (เทียบ กจ 15 และ กท 2:1-10)

- สมัชชาสังฆมณฑลครั้งแรกของพระศาสนจักรตะวันตก เกิดขึ้นที่กรุงโรมเมื่อ ค.ศ. 382 โดยพระสันตะปาปาดามาสที่ 1 (Damasus I) เรื่องสารบบพระคัมภีร์ (Canon of Scripture) ระหว่างของชาวยิวกับของคริสตชน (ในเวลานั้นยังไม่มีโปรเตสแตนต์)

การสมัชชาจึงถือเป็นเครื่องมือในการเดินทางของพระศาสนจักร เพื่อที่จะทำให้บรรดาศิษย์ก้าวเดินไปบนหนทางเดียวกัน เช่น ที่เมืองนิเซอา (325), กรุงคอนสแตนติโนเปิล (381), เมืองชาลซีดอน (451) นอกจากนี้ ในศตวรรษที่ 4 มีการประชุมกันอย่างสม่ำเสมอที่เมืองอเล็กซานเดรียและอันติโอก ในเรื่องพิธีกรรม, กฎหมาย, และเรื่องสำคัญเร่งด่วนต่างๆ, เมืองเตรนต์ อิตาลี (1512), วาติกันที่ 1 (1869), และ วาติกันที่ 2 (1962)

สถาบันสมัชชาบิชอปสากล (Synodus Episcoporum)

“สถาบันสมัชชาบิชอปสากล” (Synodus Episcoporum) ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการโดยนักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 เมื่อวันที่ 15 กันยายน 1965 (หลังวาติกันที่ 2) เพื่อการทำสมัชชาที่ละเรื่อง ไม่ใช่ทุกเรื่องรวมกันเหมือนสังคายนาวาติกันที่ 2 จัดขึ้นประมาณทุก 3 ปีหลังการสมัชชาจะมีเอกสารออกมาเรียกว่า สมณลิขิตเตือนใจหลังสมัชชา (Post-Synodal Apostolic Exhortation)

กระบวนการที่สมัชชาใช้คือ

SEE – JUDGE – ACT (มองดู - ไตร่ตรอง - ตอบโต้)

(Signs of the time – Synod – Degree)

สมัชชาอภิชนอสาภลคร้งล่ำสุดคือ การสมัชชาสมัยสามัญคร้งที่ 16 หัวข้อ “พระศาสนจักรที่ก้าวเดินไปด้วยกันใน 1) ความเป็นหนึ่งเดียวกัน 2) การมีส่วนร่วม และ 3) พันธกิจ” เริ่มต้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2021 และสิ้นสุดเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2024 ใช้เวลา 3 ปี สมัยพระสันตะปาปาฟรังซิส

สังคายนาวาติกันที่ 1

สังคายนาเมืองเตรินท์ (1545-1563) เกิดขึ้นจากปัญหาการแยกตัวของโปรเตสแตนต์ ก่อนหน้าสังคายนาวาติกันครั้งที่ 1 (1869-1870) ได้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองของหลายประเทศในยุโรป เมื่อวันที่ 20 กันยายน 1870 อาณาจักรอิตาลีลุกล้ำรัฐของพระสันตะปาปา (Kingdom of Italy encroaching on the Papal States) และประกาศให้กรุงโรมเป็นเมืองหลวงของอิตาลีเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 1870 ทำให้การทำสังคายนาวาติกันที่ 1 ต้องยุติลงไว้แค่นั้น

การประกาศที่สำคัญของสังคายนาวาติกันครั้งที่ 1 คือ “ความไม่รู้จักพลาดพลั้งของพระสันตะปาปา” (Infallibility) จากนั้นเป็นต้นมา คนในนครรัฐวาติกันต้องการจะสืบสานสังคายนาวาติกันครั้งที่ 1 ให้สำเร็จสมบูรณ์ ด้วยการเตรียมข้อมูลอย่างดี จัดเตรียมเอกสารต่างๆ อย่างมีระบบ แต่ยังไม่มืพระสันตะปาปาองค์ใดเรียกสังคายนา

นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาโยฮันที่ 23 เมื่อได้รับเลือกให้เป็นพระสันตะปาปาเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 1958 อายุ 77 ปี มีความประสงค์ที่จะทำสังคายนาให้สำเร็จ เพื่อปรับปรุงพระศาสนจักรให้เป็นปัจจุบันทันกับโลกที่เปลี่ยนแปลงไปในขณะนั้น ท่านสั่งให้มีการทำสังคายนาให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

ที่สุด ได้มีการเปิดสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 เป็นสังคายนาสากล คร้งที่ 21 ของพระศาสนจักรคาทอลิก เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 1962 (ห่างจากวาติกันที่ 1 92 ปี) โดยนักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาโยฮันที่ 23 ปกครองพระศาสนจักร 4 ปีครึ่ง จากนั้นได้เสียชีวิตลงเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 1963 นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 อายุ 66 ปี ได้สืบสานการสังคายนาต่อจนจบเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 1965 ใช้เวลา 3 ปี เรื่องเด่นใน

สังคายนาวาติกันที่ 2 คือ “คริสตศาสนจักรสัมพันธ์และศาสนสัมพันธ์”

นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 เคยทำงานสำนักเลขาธิการนครรัฐวาติกัน ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพระอัครสังฆราชแห่งอัครสังฆมณฑลมิลาโน เลขาธิการสภาพระสังฆราชอิตาลี ได้รับการแต่งตั้งเป็นพระคาร์ดินัลสมณนักบุญสมเด็จพระสันตะปาปายอห์นที่ 23 ทั้งสองท่านได้รับการสถาปนาให้เป็นนักบุญเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2018 โดยพระสันตะปาปาฟรังซิส

บิดาจารย์ในสภาสังคายนา (Fathers of the Synod)

ในบรรดาผู้เข้าร่วมการสังคายนาหรือเรียกว่า “บิดาจารย์สมัชชา” มีจำนวน 4 คน ที่ต่อมาได้รับเลือกให้เป็นพระสันตะปาปา ได้แก่

1. พระคาร์ดินัลโจวันนี บัตติสตา มอนตีนิ ต่อมาคือนักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6
2. พระสังฆราชอัลบิโน ลูซีอานี ต่อมาคือพระสันตะปาปายอห์นปอลที่ 1
3. พระสังฆราชคารอล วอยตีวา ต่อมาคือนักบุญสมเด็จพระสันตะปาปายอห์นปอลที่ 2 และ

4. คุณพ่อโยเซฟ รัทซิงเกอร์ ต่อมาคือพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16

พระสังฆราชคาทอลิกไทยที่ไปร่วมสังคายนาวาติกันที่ 2

1. พระอัครสังฆราชยวง นิติโย แห่งอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
2. พระสังฆราชฟรังซิสเซเวียร์ สงวน สวรณศรี แห่งสังฆมณฑลจันทบุรี
3. พระสังฆราชเปโตร หลุยจี คาเร็ตโต แห่งสังฆมณฑลราชบุรี
4. พระสังฆราชแบร์นาร์ด ลูเซียน ลากอสต์ แห่งสังฆมณฑลเชียงใหม่
5. พระสังฆราชเคลาดิอุส บาเยต์ แห่งสังฆมณฑลอุบลราชธานี
6. พระสังฆราชคลาเรนซ์ เจมส์ ดูฮาร์ต แห่งสังฆมณฑลอุดรธานี
7. พระสังฆราชอาแลง โซเวอร์ เฟอร์ดินันด์ ฟาน เกเวอร์ แห่งสังฆมณฑลนครราชสีมา
8. พระอัครสังฆราช มีคาแอล เกียน เสมอพิทักษ์ แห่งอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง

ภาพรวมสังคายนาวาติกันที่ 2

สังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 เกิดขึ้นในช่วงที่โลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 และการเกิดของสงครามเย็น ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของผู้คนอย่างรวดเร็ว พระศาสนจักรคาทอลิกซึ่งเป็นสถาบันที่มีอายุยาวนานจึงต้องหาทางตอบสนองต่อความท้าทายเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก

นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาจอห์นที่ 23 ซึ่งได้รับเลือกเป็นพระสันตะปาปาในปี 1958 มีวิสัยทัศน์ที่จะ“เปิดหน้าต่างของพระศาสนจักร” เพื่อนำพระศาสนจักรคาทอลิกเข้าสู่ยุคใหม่ เขาเชื่อว่าอาศัยการประชุมสังคายนาครั้งใหม่จะช่วยให้พระศาสนจักรสามารถปรับตัวและเจริญเติบโตในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

สังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 ไม่ได้เป็นการประชุมเพียงเพื่อแก้ไขปัญหภายในของพระศาสนจักรเท่านั้น แต่ยังมีเป้าหมายที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับโลกภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับศาสนาอื่นๆ และสังคมในภาพรวม เป้าหมายสำคัญของสังคายนาครั้งนี้ประกอบไปด้วย

- 1) การปฏิรูปพิธีกรรม ปรับเปลี่ยนการปฏิบัติทางศาสนาและพิธีกรรมให้เหมาะสมกับยุคสมัยและสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้นสำหรับผู้ที่มีความเชื่อทั่วไป
- 2) การส่งเสริมความสัมพันธ์กับศาสนาอื่น ปรับทัศนคติของพระศาสนจักรคาทอลิกที่เคยเป็นฝ่ายปิดกั้น หรือมีท่าทีขัดแย้งกับศาสนาอื่นๆ โดยเฉพาะศาสนาอื่นและศาสนาอิสลาม
- 3) การเสริมสร้างบทบาทของประชาชนในพระศาสนจักร เน้นบทบาทของประชาชนในชีวิตพระศาสนจักร และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจการต่างๆ ของพระศาสนจักร
- 4) การตอบสนองต่อปัญหาสังคม พระศาสนจักรต้องมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในยุคสมัยของตน เช่น ความยากจน ความไม่ยุติธรรม และปัญหาสันติภาพ

เอกสารหลักสำคัญหลังจากการสังคายนาวาติกันที่ 2

แบ่งออกเป็นเอกสารสำคัญหลัก 7 ฉบับ และ เอกสารสำคัญรอง 9 ฉบับ รวม 16 ฉบับ เอกสารสำคัญหลัก (Major documents) มี 7 ฉบับ ได้แก่

1. พระธรรมนูญด้านพระสัจธรรมเรื่องพระศาสนจักร (Dogmatic Constitution on the Church - Lumen Gentium) พระศาสนจักรเป็นพระธรรมล้ำลึกหรือศีลศักดิ์สิทธิ์ที่ประชากรของพระเจ้าทั้งหมด ซึ่งมีหน้าที่รับใช้ตามลำดับชั้น อำนาจของพระสันตะปาปาและพระสังฆราชมีไว้เพื่อรับใช้ฐานันดรต่างๆ พระสังฆราชเป็นเพียงตัวแทนของพระสันตะปาปาและฆราวาสก็มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และโดยตรงในพันธกิจของพระศาสนจักร

2. พระธรรมนูญว่าด้วยพระศาสนจักรในโลกสมัยนี้ (Pastoral Constitution on the Church in the Modern World - Gaudium et Spes) พระศาสนจักรจะต้องอ่านเครื่องหมายสำคัญแห่งกาลเวลาและตีความโดยคำนึงถึงพระวรสาร พระศาสนจักรไม่ได้ดำรงอยู่เคียงข้างหรือแยกตัวออกจากโลก พระศาสนจักรเป็นส่วนหนึ่งของโลก และพันธกิจคือการรับใช้ครอบครัวมนุษยชาติทั้งหมด เพื่อให้ประวัติศาสตร์ของเผ่าพันธุ์มนุษย์เป็นมนุษย์มากยิ่งขึ้น

3. พระสมณกฤษฎีกาว่าด้วยเรื่องสัมพันธภาพสากล (Decree on Ecumenism - Unitatis Redintegratio) เอกภาพของคริสตชนเป็นเรื่องของการฟื้นฟู ไม่ใช่การกลับคืนสู่กรุงโรม ชุมชนคริสตชนอื่นๆ คือพระศาสนจักรภายในพระกายทิพย์ของพระเยซูเจ้า และทั้งสองฝ่ายจะต้องถูกดำเนินหากแยกตัวออกจากกัน

4. สังฆธรรมนูญว่าด้วยเรื่องพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ (Constitution on the Sacred Liturgy - Sacrosanctum Concilium) พระศาสนจักรประกาศพระวรสารไม่เพียงแต่ด้วยคำพูดเท่านั้น แต่ในศีลศักดิ์สิทธิ์ด้วย เนื่องจากประชากรของพระเจ้าทั้งหมดมีส่วนร่วมในการนมัสการนี้ เครื่องหมายต่างๆ เหล่านี้จึงต้องเข้าใจได้

5. สังฆธรรมนูญเรื่องการเผยความจริงของพระเจ้า (Dogmatic Constitution on Divine Revelation - Dei Verbum) พระวาจาของพระเจ้าสื่อสารผ่านพระคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ ประเพณีอันศักดิ์สิทธิ์ และอำนาจการสอนของพระศาสนจักร ทั้งหมดนี้เชื่อมโยงกันและกำกับดูแลโดยพระจิตเจ้า ความเป็นจริงอันศักดิ์สิทธิ์โดยหลักการแล้วเปิดกว้างเสมอเพื่อการเติบโตในความเข้าใจ

6. แถลงการณ์เรื่องเสรีภาพในการนับถือศาสนา (Declaration on Religious Freedom - Dignitatis Humanae) ไม่มีใครถูกบังคับให้เป็นคริสตชนหรือรับความเชื่อคาทอลิก โดยในหลักการนี้เป็นการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และเสรีภาพในการแสดงออกทางความเชื่อ

7. แถลงการณ์เรื่องความสัมพันธ์ของพระศาสนจักรกับศาสนาต่างๆ ที่มีไม่ใช่ศาสนา (Declaration on the Relationship of the Church to Non-Christian Religions - Nostrae Aetate) พระเจ้าตรัสผ่านศาสนาอื่นด้วย ดังนั้นเราจึงควรมีส่วนร่วมในการเสนาและความร่วมมืออื่นๆ กับศาสนาเหล่านั้น ชาวอียูมีความสัมพันธ์พิเศษกับพระศาสนจักร พวกเขาไม่สามารถถูกตำหนิจากการสิ้นพระชนม์ของพระเยซูเจ้าได้

เอกสารสำคัญรอง (Minor documents) มี 9 ฉบับ ได้แก่

8. พระสมณกฤษฎีกาว่าด้วยงานธรรมทูตของพระศาสนจักร (Decree on the Church's Missionary Activity - Ad Gentes) พระวรสารจะต้องได้รับการประกาศแก่ผู้ที่ไม่ใช่คริสตชนด้วยและเสมอ แต่ไม่ใช่ในฐานะความเป็นจริงทางวัฒนธรรมที่แปลกประหลาด ต้องปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วย การประกาศพระวรสารเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนในพระศาสนจักร

9. แถลงการณ์เรื่องการแพร่ธรรมของฆราวาส (Decree on the Apostolate of the Laity - Apostolicam Actuositatem) คริสตชนฆราวาสมีส่วนร่วมในพันธกิจของพระศาสนจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งพันธกิจในโลกยุคปัจจุบัน

10. พระสมณกฤษฎีกาเรื่องคริสตจักรคาทอลิกตะวันออก (Decree on Eastern Catholic Churches - Orientalium Ecclesiarum) คริสตชนคาทอลิกตะวันออกหรือ “ร่วมกัน” (Uniate) อาจเป็นสะพานเชื่อมไปยังออร์ทอดอกซ์ตะวันออก ความสมบูรณ์ของประเพณีตะวันออกในด้านพิธีกรรม จิตวิญญาณ และระเบียบวินัย จะต้องได้รับการฟื้นฟู

11. พระสมณกฤษฎีกาเรื่องการอภิบาลสัตบุรุษของพระสังฆราชในพระศาสนจักร (Decree on the Bishops' Pastoral Office in the Church - Christus Dominus) พระสังฆราชเป็นผู้อภิบาลของพระศาสนจักรท้องถิ่นของตน และร่วมมือกับพระสังฆราชองค์อื่น ๆ ผ่านสภาสังฆราช และกับพระสันตะปาปาและพระสังฆราชองค์อื่นๆ ทั้งหมด ผ่านทางคณะพระสังฆราช อำนาจที่มีไว้เพื่อรับใช้อยู่เสมอ

12. พระสมณกฤษฎีกาเรื่องการปฏิบัติงานและชีวิตพระสงฆ์ (Decree on the Ministry and Life of Priests - Presbyterorum Ordinis) พระสงฆ์เป็นสมาชิกของหมู่คณะสงฆ์ในความเป็นหนึ่งเดียวกันกับพระสังฆราชของตน และในการทำงานร่วมกับพระสังฆราชเพื่อเสริมสร้างพระวรกายทิพย์ของพระคริสตเจ้า

13. พระสมณกฤษฎีกาเรื่องการอบรมเพื่อเป็นพระสงฆ์ (Decree on Priestly Formation - Optatum Totius) จะต้องมีความเชื่อมโยงที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างการศึกษาอบรมสามเณรกับสถานการณ์อภิบาล

14. พระสมณกฤษฎีกาเรื่องการปรับปรุงและฟื้นฟูชีวิตนักบวช (Decree on the Appropriate Renewal of the Religious Life - Perfectae Caritatis) การฟื้นฟูชีวิตนักบวช ในเรื่องความยากจน ความบริสุทธิ์ และการเชื่อฟัง จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของพระวรสาร พระพรพิเศษตาม จุดประสงค์ดั้งเดิมของคณะ (Charisma) และสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปของยุคสมัย

15. แถลงการณ์เรื่องการจัดการศึกษาแบบคริสตชน (Declaration on Christian Education - Gravissimum Educationis) การศึกษาจะต้องมีมนุษยธรรมในวงกว้างและทันสมัย โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะส่วนบุคคลและความรับผิดชอบต่อสังคม

16. พระสมณกฤษฎีกาเรื่องสื่อมวลชน (Decree on the Instruments of Social Communication - Inter Mirifica) พระศาสนจักรจะต้องระมัดระวังเรื่องสื่อมวลชน เนื่องจากอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการละเมิด แต่ต้องใช้สื่อตามความเหมาะสมด้วย

ผลของการสังคายนาวาติกันที่ 2 ทำให้พระศาสนจักรได้ปรับเปลี่ยนตนเองหลายประการ ทั้งการปรับโครงสร้างการบริหารงาน หลักการทำงานอภิบาล การแพร่ธรรมในโลกปัจจุบัน การแปลและการให้ความหมายพระคัมภีร์ การปรับปรุงพิธีกรรมให้มีพระเยซูเจ้าเป็นศูนย์กลาง สามารถเข้าใจและเข้าถึงได้ง่าย บทบาทของคริสตชนฆราวาสในพระศาสนจักร การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคริสตชนนิกายต่างๆ และผู้ที่มีความเชื่ออื่น การอบรมพระสงฆ์และนักบวชให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในโลก การศึกษาคาทอลิก การเปิดโลกทัศน์ของสื่อมวลชน และแม้ว่าจะผ่านมา 63 ปี (1962-2025) แล้วก็ตาม จิตตารมณ์ของสังคายนาวาติกันที่ 2 ก็ยังคงสดใหม่อยู่เสมอในปัจจุบัน เราจะศึกษาเอกสารสำคัญของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 4 เล่ม เราจึงจะศึกษาเอกสารสำคัญของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 จำนวน 4 เล่ม ดังนี้ ดังนี้

1. พระธรรมนูญด้านพระสังฆธรรมเรื่องพระศาสนจักร (Lumen Gentium) ประกาศเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 1964 โดย นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปานักบุญเปาโล ที่ 6

พระธรรมนูญด้านพระสังฆธรรมเรื่องพระศาสนจักร ระบุถึงต้นกำเนิด เอกลักษณะ ลักษณะ และพันธกิจของพระศาสนจักรคาทอลิก เป็นผลจากการสวดภาวนา การสนทนา และการไตร่ตรองของบรรดาบิดาแห่งสภาสังคายนา

สถานการณ์ของโลกในช่วง 1960s

นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาจอห์น 23 ต้องการเปิด หน้าต่างของพระศาสนจักร ต้อนรับสิ่งที่โลกกำลังเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นในโลกในช่วงเวลานั้นคือ

- ความสำเร็จของมนุษย์ในการส่งขึ้นสู่อวกาศ โคจรรอบโลก เดินในอวกาศ และเดินบนดวงจันทร์เพื่อสำรวจโลก

- เป็น “ทศวรรษแห่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม” ในสหรัฐอเมริกาและประเทศตะวันตกอื่นๆ มีการปฏิวัติในบรรทัดฐานทางสังคม รวมถึงการแต่งกาย ดนตรี ยาเสพติด การแต่งกาย เพศวิถี พิธีการ สิทธิพลเมือง กฎเกณฑ์ของหน้าที่ทหาร และการศึกษา

- จอมพล แปลก พิบูลสงคราม (แปลก ชิตตะสังคะ) เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 3 ดำรงตำแหน่ง 16 ธันวาคม 1938/2481 - 16 กันยายน 1957/2500 จากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลายครั้ง ในปี 1965/2508 มีจอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี

- เป็นทศวรรษแห่งความฟุ่มเฟือยที่ไม่รับผิดชอบ ความโอ้อ่า ความเสื่อมโทรมของระเบียบสังคม และการเสื่อมถอยหรือผ่อนปรนข้อห้ามทางสังคม

- ดนตรีประเภทต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย ตั้งแต่ดนตรีป๊อปที่ได้รับแรงบันดาลใจและรวมถึงเดอะบีเทิลส์ (The Beatles ในสหรัฐอเมริกาเรียกว่าการบุกรุกของชาวอังกฤษ British Invasion)

- เมื่อถึงปี ค.ศ. 1950 ฝ่ายนิยมลัทธิมากซ์-เลนินในจีนก็สามารถควบคุมจีนแผ่นดินใหญ่ทั่วทุกแห่งหนได้สำเร็จ (ทำให้เกิดการเสียชีวิตและการอพยพมากมายทั่วประเทศ) นอกจากนี้ในช่วงสงครามเกาหลีและสงครามเวียดนาม ฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้ต่อสู้กับสหรัฐอเมริกาและพันธมิตรอีกหลายประเทศเพื่อก้าวขึ้นสู่อำนาจในประเทศของตน ซึ่งได้บทสรุปจากสงครามทั้งสองครั้งนั้นก็แตกต่างกันไป ไม่เพียงเท่านั้นยังพยายามรวมกลุ่มกับฝ่ายชาตินิยมและฝ่ายสังคมนิยมเพื่อต่อสู้กับลัทธิจักรวรรดินิยมของโลกตะวันตกในประเทศยากจนเหล่านี้ด้วยเช่นกัน

- ลัทธิคอมมิวนิสต์ถูกมองว่าเป็นคู่แข่งและภัยคุกคามต่อลัทธิทุนนิยมในโลกตะวันตกตลอดช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 ซึ่งสภาพการแข่งขันของทั้งสองค่ายนี้ถึงจุดสูงสุดในช่วงสงครามเย็น เมื่อสองมหาอำนาจของโลกที่ยังคงเหลืออยู่จนได้แก่สหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต ได้แบ่งขั้วทางการเมืองและผลักดันให้ประเทศอื่นๆ ต้องเข้าร่วมกับค่ายใดค่ายหนึ่งเท่านั้น มหาอำนาจทั้งสองยังสนับสนุนให้เกิดการแผ่ขยายระบบการเมืองและเศรษฐกิจของตนไปสู่ประเทศอื่นๆ อีกด้วย ส่งผลให้เกิดการขยายขนาดของกองทัพ การกักตุนอาวุธนิวเคลียร์ และการแข่งขันด้านสำรวจอวกาศ

- ยุคโลกหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่สิ้นสุดอย่างเป็นทางการเมื่อ 8 พฤษภาคม 1945 มีสงครามเย็นเกิดขึ้น คือ บรรยากาศของการสู้รบของประเทศที่แบ่งขั้วกันหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ประเทศต่างๆ กำลังจัดระบบระเบียบขึ้นมาใหม่ โลกกำลังฟื้นฟูหลังสงคราม เกิดการปรับตัวของชนชั้นในสังคม ชนชั้นขุนนางหายไป แรงงานชั้นสูงสามารถซื้อวิทยุ โทรทัศน์ ตู้เย็น และรถยนต์ได้ เศรษฐกิจโลกมีการพัฒนา มีประชากรเพิ่มมากขึ้น (Baby Boomer)

สรุปสถานการณ์ของโลกในช่วง 1960s ที่ท้าทายต่อพระศาสนจักร

1. ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี การส่งยานอวกาศไปดวงจันทร์
2. การพัฒนาของประเทศมหาอำนาจ คือ สหรัฐอเมริกา รัสเซีย และจีน
3. ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี วิทยุ โทรทัศน์
4. การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ดนตรี การแต่งกาย (อิทธิพลจากวงดนตรี)
5. ลัทธิคอมมิวนิสต์
6. โลกหลังสงครามโลกครั้งที่ 2
7. พลเมืองโลกเพิ่มมากขึ้น (Baby Boomer)
8. ความสำคัญของการทำงาน ชนชั้นแรงงาน ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน สร้างชาติ

เป้าหมายของการเปลี่ยนแปลงพระศาสนจักร

จากความปรารถนาอันแรงกล้าของ นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาจอห์นที่ 23 คือ การฟื้นฟูพระศาสนจักร เพื่อประโยชน์ในการประกาศพระวรสารแก่โลกสมัยใหม่ เอกสารนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากพยายามให้ความหมายใหม่เกี่ยวกับความมหัศจรรย์และพระพรของพระศาสนจักรในฐานะ

1. พระวรกายทิพย์ของพระคริสตเจ้า
2. เจ้าสาวของพระคริสตเจ้า
3. ประชาชนแห่งพันธสัญญาใหม่
4. ในฐานะการประทับอยู่ของพระคริสตเจ้าเพื่อความรอดในโลก (พระศาสนจักรเปรียบเสมือนศีลศักดิ์สิทธิ์ประการที่ 8 กล่าวคือ มีเครื่องหมายภายนอกคือประชากรของพระเจ้า พระเยซูเจ้าทรงตั้งขึ้น และเพื่อประทานความรอดให้กับโลกในยุคปัจจุบัน)

1. พระคริสตเจ้าและพระศาสนจักร

ในพันธกิจแห่งความรอดของพระองค์ พระเยซูคริสต์ทรงประกาศเรื่องอาณาจักรของพระเจ้า ทรงเรียกผู้คนให้กลับใจ และผ่านการปฏิบัติศาสนกิจ การสิ้นพระชนม์ และการฟื้นคืนพระชนม์ของพระองค์ พระองค์ทรงทำให้การไถ่บาปของเราสำเร็จลุล่วง นั่นคือ การอภัยบาปและคำสัญญาแห่งชีวิตนิรันดร์

พระศาสนจักรในฐานะชุมชนของผู้รับศีลล้างบาปที่ได้รับการชำระให้สะอาดด้วยพระโลหิตของพระคริสต์ ถือกำเนิดจากด้านที่ถูกแทงของกางเขน และได้รับพระจิตเจ้าอย่างเต็มเปี่ยมในวันเพนเทกอสเต ในฐานะลมหายใจฝ่ายจิตวิญญาณของชีวิตภายในของพระองค์

ในฐานะประชากรของพระเจ้า ร่างกายของพระคริสต์ และพระวิหารของพระจิตเจ้า พระศาสนจักรจึงกลายเป็นการแสดงออกภายนอกและการมีส่วนร่วมภายใน ในชีวิตของพระตรีเอกภาพ ศีลศักดิ์สิทธิ์ของพระคริสต์เจ้าตลอดกาลเวลาและทุกสถานที่จนกระทั่งสิ้นสุดโลก

ทุกวันนี้ หลายคนอาจยอมรับด้านจิตวิญญาณ แต่ปฏิเสธด้านศาสนา หรือยอมรับพระเยซูเจ้า แต่ปฏิเสธต่อพระศาสนจักร ศาสนาและพระศาสนจักรอาจมีภาระมากมายเกินไป และแบกรับภาระจากประวัติศาสตร์อันยาวนาน รวมถึงความล้มเหลวทางศีลธรรมของผู้นำและสมาชิกบางคน แต่สำหรับเราในฐานะคาทอลิก คำถามเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างพระคริสต์เจ้าและพระศาสนจักรเป็นคำถามที่เป็น “ทั้งสองอย่าง”

เห็นได้ชัดว่าเราไม่สามารถมีพระศาสนจักรได้หากไม่มีพระเยซูเจ้า และไม่สามารถมีพระคริสต์เจ้าอย่างครบถ้วนได้หากไม่มีพระศาสนจักร พระศาสนจักรทำให้เกิดพระเยซูเจ้า พระเยซูเจ้าสามารถเห็นได้จากพระศาสนจักร ผ่านทางพระศาสนจักร เราได้ยินพระวาจาแห่งความรอดของพระเจ้า รับศีลศักดิ์สิทธิ์ และได้รับพระพรพรทานแห่งความเชื่อและความศักดิ์สิทธิ์ พระศาสนจักรเป็นมารดาของเรา ซึ่งนำเราเข้าสู่ความเป็นหนึ่งเดียวกับพระคริสต์เจ้าโดยทำให้เราเป็นบุตรบุญธรรมของพระบิดา

2. กระแสเรียกสู่ความศักดิ์สิทธิ์

ผู้รับศีลล้างบาปแล้วทุกคนในฐานะประชากรของพระเจ้า ถูกเรียกให้ดำเนินชีวิตที่ศักดิ์สิทธิ์โดยอาศัยการที่พวกเขาได้รวมเข้าเป็นสงฆ์ของพระเยซูเจ้า (บทที่ 5 ข้อ 40) การเป็นศาสนบริกรพระสงฆ์มิใช่เพื่อให้การเป็นสงฆ์ในศีลล้างบาปของฆราวาสศักดิ์สิทธิ์ รับผิดชอบและปลูกเร้าให้การเป็นสงฆ์ของฆราวาสมีชีวิตชีวา ศักดิ์ศรีแห่งการรับศีลล้างบาปทำให้เกิดพันธกิจในการประกาศพระวรสารของฆราวาส (ประกาศก สงฆ์ และกษัตริย์)

แม้ว่าพระศาสนจักรจะไม่เคยสอนเรื่องนี้อย่างเป็นทางการ แต่คริสตชนคาทอลิกหลายคนเชื่อว่า ความศักดิ์สิทธิ์นั้นสงวนไว้สำหรับพระสงฆ์และนักบวชเท่านั้น ในขณะที่ผู้ที่ไม่สามารถปรารถนาชีวิตดังกล่าวจะต้องดำเนินชีวิตทางจิตวิญญาณเป็นอันดับรองลงไปในโลกนี้ อันเป็นที่มาของฐานันดรในพระศาสนจักร

การคิดแบบแบ่งแยกประเภทนี้จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างล้าลึก ดังนั้น พระศาสนจักรจึงพยายามปลูกฝังความจำเป็นในการมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับพระเจ้าในคริสตชนคาทอลิกทุกคน โดยมีรากฐานมาจากศีลศักดิ์สิทธิ์และการสวดภาวนา ตลอดจนเรียกร้องให้ทุกคนเป็นนักบุญและยอมรับการเป็นศิษย์ธรรมทูต

คริสตชนฆราวาสได้รับกระแสเรียกเรียกให้ทำให้โลกศักดิ์สิทธิ์และประกาศพระวรสารด้วยคำพูดและการกระทำของตน เพื่อให้ผู้ที่ไม่เคยเข้ามาในพระศาสนจักรด้วยตนเอง ยังคงสามารถได้ยินพระวรสารและรู้จักพระคริสตเจ้าได้ เนื่องจากเป็นพยานของเพื่อน ญาติ หรือเพื่อนร่วมงาน (บทที่ 4 ข้อ 31)

อาศัยความเชื่อ คำอธิษฐานภาวนา การกระทำ และประจักษ์พยาน คริสตชนฆราวาสจะเปลี่ยนแปลงและทำให้โลกของการทำงาน วัฒนธรรม การเมือง และเศรษฐกิจ ศักดิ์สิทธิ์ และด้วยเหตุนี้ จึงมีส่วนสนับสนุนความดีงามของส่วนรวม และการจัดระเบียบสังคมอย่างเหมาะสมในความยุติธรรม สันติภาพ และความเมตตา (บทที่ 4 ข้อ 36)

3. การรับรู้ถึงความเป็นหนึ่งเดียวกัน (ของคริสตชนนิกายต่างๆ และพี่น้องต่างความเชื่อ) พระศาสนจักรยอมรับความเชื่อร่วมกันในพระคริสตเจ้ากับคริสตจักรออร์ทอดอกซ์ และสมาชิกของนิกายโปรเตสแตนต์ ยืนยันถึงความนับถือของพระศาสนจักรที่มีต่อศาสนายิว และความสัมพันธ์ทางจิตวิญญาณของเรากับผู้คนในพันธสัญญาเดิม เรียกความเชื่อของชาวมุสลิมว่าเป็นความเชื่อในพระเจ้าผู้สร้าง (ชาวคัมภีร์ คือ ชาวยิว ชาวคริสต์ และชาวมุสลิม) และยืนยันว่าพระเจ้าไม่ห่างไกลจากผู้ที่แสวงหาพระเจ้าที่ไม่รู้จัก ดังที่นักบุญเปาโลแสดงไว้ในสุนทรพจน์ที่เอเธนส์ในหนังสือกิจการอัครสาวกบทที่ 17 (บทที่ 2 ข้อ 15 และ 16)

พระหรรษทานของพระเจ้าที่กระทำการในใจของผู้คนที่ยังไม่ได้ร่วมเป็นหนึ่งในพระศาสนจักรเป็นการเตรียมพร้อมสำหรับการรับพระวรสาร การยืนยันของพระศาสนจักรสากลนี้ไม่ใช่การประกาศว่า มนุษย์ทุกคนได้รับความรอด ไม่ว่าจะมีความเชื่อเฉพาะหรือขาดความเชื่อก็ตาม และไม่ควรเป็นแรงจูงใจในการเผยแพร่ศาสนาและแบ่งปันความรอดของพระคริสตเจ้ากับโลก

บทสุดท้ายของพระธรรมนูญด้านพระสังฆธรรมนูญเรื่องพระศาสนจักร (Lumen Gentium) อธิปไตยให้กับพระนางมารีย์ผู้ได้รับพระพร พระมารดาของพระศาสนจักรและพระมารดาของพระเจ้า อาศัยคำเสนอวิงวอนและการเป็นศิษย์ของพระนางทำให้เราได้รับความรอดในพระคริสต์ได้ พระนางมารีย์อธิษฐานภาวนาและเดินไปกับพระศาสนจักรในการเดินทางแสวงบุญ

ไปยังบ้านของพระบิดา และยื่นหยัดเพื่อเราในฐานะแบบอย่างที่เราเปลี่ยนแปลงร่างกายของความศักดิ์สิทธิ์และความรัก

4. พระคริสตเจ้าและพระศาสนจักร

พระเยซูเจ้ามีความจำเป็นที่ก่อตั้งพระศาสนจักรขึ้นโดยพระองค์เอง เพื่อใช้เป็นเครื่องหมายและเครื่องมือแห่งความรอดพ้นในพระองค์ หากไม่มีพระศาสนจักร เราก็จะไม่มีพันธสัญญาใหม่ ศีลศักดิ์สิทธิ์ พระพรที่ก่อให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ กลุ่มบุคคลผู้สอนศาสนา นักบุญและการวิงวอนของพวกเขา และประสิทธิผลแห่งความรอดของพิธีบูชาขอบพระคุณ

พระศาสนจักรเป็นมารดาของเราที่ให้กำเนิด เลี้ยงดู อบรม รักษา และอวยพรเราในพระคริสตเจ้า รวมเราเข้ากับพระตรีเอกภาพอันศักดิ์สิทธิ์ที่สุด แสดงให้เราเห็นหนทางสู่อาณาจักรแห่งสวรรค์ สู่พระเยซูคริสตเจ้า พระผู้ช่วยให้รอดและพระเจ้าของเรา

สรุปเนื้อหา 7 บท ของพระธรรมนูญด้านพระสังฆธรรมนูญเรื่องพระศาสนจักร

บทที่ 1 พระธรรมล้าลึกและพันธกิจของพระศาสนจักร

ก. พระศาสนจักรได้รับการอธิบายว่าเป็นพระธรรมล้าลึก (LG 1) “ศีลศักดิ์สิทธิ์ชนิดหนึ่งที่รวมเป็นหนึ่งกับพระเจ้าและความเป็นหนึ่งเดียวของมนุษยชาติทั้งหมด”(LG 1) และประชากรของพระเจ้า

ข. พระศาสนจักรเป็นพระวรกายทิพย์ของพระคริสตเจ้า (LG 7) และพระวิหารของพระจิตเจ้า (LG 4)

ดังนั้น พันธกิจของพระศาสนจักรคือการนำทุกคนมาสู่ความรอดโดยผ่านทางพระคริสตเจ้า

บทที่ 2 ประชาชนของพระเจ้า

ก. ผู้ที่ได้รับศีลล้างบาปแล้วทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของประชาชนของพระเจ้าและมีส่วนร่วมในฐานะพระสงฆ์จากศีลล้างบาป (LG 10) พระสงฆ์มี 2 รูปแบบคือ 1) พระสงฆ์ในศีลล้างบาป (Baptismal Priest) และ 2) พระสงฆ์ที่เป็นศาสนบริกร (Ministry Priest)

ข. “คริสตชนฆราวาสโดยกระแสน้ำของพวกเขาส่งแสวงหาอาณาจักรของพระเจ้าโดยการทำการฝ่ายโลกและตามแผนการของพระเจ้า” (LG 31)

และดังนั้น จึงเน้นย้ำถึงกระแสเรียกสากลสู่ความศักดิ์สิทธิ์สำหรับสมาชิกทุกคนในพระศาสนจักร

บทที่ 3 ฐานันดรและฆราวาส

พระศาสนจักรซึ่งเป็นร่างกายของพระคริสตเจ้า มีโครงสร้างที่มีลำดับชั้น ดังนั้น โครงสร้างลำดับชั้นของพระศาสนจักรจึงได้รับการอธิบาย ซึ่งรวมถึงบทบาทของพระสังฆราช พระสงฆ์ และสังฆานุกร (ฐานันดรในศีลบวช)

ก. โครงสร้างลำดับชั้นของพระสังฆราช พระสงฆ์ และสังฆานุกร โดยพระสังฆราชเป็นผู้สืบทอดตำแหน่งอัครสาวก (LG 18-20)

ข. “ดังนั้น พระสังฆราชพร้อมด้วยพระสงฆ์และสังฆานุกร จึงรับหน้าที่รับใช้ชุมชน โดยดำรงตำแหน่งแทนพระเจ้าท่ามกลางฝูงแกะซึ่งพวกเขาเป็นผู้เลี้ยงดู” (LG 20)

ค. คริสตชนฆราวาสได้รับเรียกให้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในพันธกิจของคริสตจักร (LG 33)

ดังนั้น พระสังฆราช พระสงฆ์ และสังฆานุกร และฆราวาสทุกคนจึงได้รับกระแสเรียกให้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในพันธกิจของพระศาสนจักรและนำพระพรสวรรค์ไปสู่โลก

บทที่ 4 พระศาสนจักรและโลก

ในบทนี้เป็นความสัมพันธ์ระหว่างพระศาสนจักรและโลกสมัยใหม่

ก. บทบาทของพระศาสนจักรคือ การเป็น “แสงสว่างส่องไปยังประชาชาติ” (LG 1) โดยมีส่วนร่วมกับโลกเพื่อนำพระวรสารของพระคริสตเจ้าไปเผยแผ่

ข. “พระศาสนจักรในพระคริสตเจ้ามีธรรมชาติเป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ เป็นเครื่องหมายและเครื่องมือ คือ การร่วมเป็นหนึ่งกับพระเจ้าและความเป็นหนึ่งเดียวในหมู่มนุษย์” (LG 1)

ดังนั้น พระศาสนจักรจึงถูกเรียกให้เป็นแสงสว่างส่องไปยังประชาชาติและมีส่วนร่วมในการสนทนากับสังคมร่วมสมัย

บทที่ 5 กระแสเรียกสู่ความศักดิ์สิทธิ์

พระศาสนจักรศักดิ์สิทธิ์ ดังนั้น สมาชิกทุกคนของพระศาสนจักรจึงได้รับกระแสเรียกสู่ความศักดิ์สิทธิ์ โดยไม่คำนึงถึงสถานะในชีวิตของพวกเขา

ก. สมาชิกทุกคนในพระศาสนจักรได้รับกระแสเรียกสู่ความศักดิ์สิทธิ์ (LG 39) ซึ่งได้รับเรียกผ่านพระหรรษทานของพระเจ้าและการมีส่วนร่วมในการดำเนินชีวิตในศีลศักดิ์สิทธิ์

ข. “ผู้ที่มีความเชื่อทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในสถานะใดหรืออยู่ในสภาพใด ล้วนได้รับเรียกจากพระเจ้าแต่ละคนในแบบฉบับของตนเอง-สู่ความศักดิ์สิทธิ์ที่สมบูรณ์แบบ ซึ่งพระบิดาเองก็ทรงเป็นผู้สมบูรณ์แบบ” (LG 11)

ดังนั้น ความศักดิ์สิทธิ์จึงได้รับเรียกผ่านพระหรรษทานของพระเจ้า และการมีส่วนร่วมในการดำเนินชีวิตศักดิ์สิทธิ์ของพระศาสนจักร

บทที่ 6 พระนางมารีย์ พระมารดาของพระศาสนจักร

พระนางมารีย์ พระมารดาของพระเยซูคริสตเจ้า เป็นมารดาของพระศาสนจักร เธอได้รับเกียรติให้เป็นมารดาของพระศาสนจักรและเป็นแบบอย่างของการเป็นศิษย์ที่สมบูรณ์แบบ

ก. พระนางมารีย์ได้รับเกียรติให้เป็นมารดาของคริสตจักรและเป็นแบบอย่างของการเป็นศิษย์ที่สมบูรณ์แบบ (LG 53)

ข. “ด้วยความรักของมารดา พระนางจึงดูแลพี่น้องของพระบุตรของพระนาง ซึ่งยังคงเดินทางบนโลกนี้ท่ามกลางอันตรายและความยากลำบาก จนกระทั่งพวกเขาถูกพาเข้าไปในบ้านอันเป็นสุขของพวกเขา” (LG 62)

ดังนั้น รัฐธรรมนูญที่ยึดมั่นในหลักคำสอน จึงพยายามเน้นบทบาทของพระนางมารีย์ในพระธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้า และพระศาสนจักรก็ได้รับการเน้นย้ำ

บทที่ 7 ความเป็นหนึ่งเดียว

พระธรรมนูญฉบับนี้ สนับสนุนความพยายามเพื่อความเป็นหนึ่งเดียวของคริสตชน สนับสนุนให้ผู้รับศีลล้างบาปทุกคนยอมรับองค์ประกอบของความจริงและการเป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์ในชุมชนคริสตชนอื่นๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เพื่อดูว่าพระคริสตเจ้าซ่อนตัวอยู่ในชุมชนอื่นๆ อย่างไร

ก. สนับสนุนความพยายามเพื่อความเป็นหนึ่งเดียวกันของคริสตชน (LG 15)

ข. “พระศาสนจักรแห่งพระคริสตเจ้า ดำรงอยู่ได้ในพระศาสนจักรคาทอลิก ซึ่งปกครองโดยผู้สืบทอดของนักบุญเปโตรและโดยบรรดาพระสังฆราชใน ความสนิทสัมพันธ์กับพระองค์” (LG 8) ในขณะที่ยอมรับองค์ประกอบของความจริงและการเป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์ในชุมชนคริสตชนอื่นๆ (LG 15)

บทสรุป

พระธรรมนูญด้านพระสัจธรรมเรื่องพระศาสนจักร แสงสว่างแห่งนานาชาติ (Dogmatic Constitution on the Church - Lumen Gentium) เน้นย้ำถึงความสำคัญของ

1. อัตลักษณ์ของพระศาสนจักรในมุมมองของพระเจ้าและของมนุษย์
2. พันธกิจของพระศาสนจักรต่อโลก (เป็นแสงสว่างของโลก) และ
3. ความรับผิดชอบร่วมกันของสมาชิกทุกคนในการดำเนินชีวิตตามพระวรสาร

สรุปความสำคัญของพระธรรมนูญด้านพระสัจธรรมเรื่องพระศาสนจักร

1. พระศาสนจักรเป็นพระธรรมล้ำลึกหรือศีลศักดิ์สิทธิ์
2. ประชากรของพระเจ้าทั้งหมด ซึ่งมีหน้าที่รับใช้ตามลำดับชั้น
3. อำนาจของพระสันตะปาปาและพระสังฆราช มีไว้เพื่อรับใช้ฐานันดรต่างๆ พระสังฆราชเป็นเพียงตัวแทนของพระสันตะปาปา
4. ฆราวาสก็มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และโดยตรงในพันธกิจของพระศาสนจักร

2. สังฆธรรมนูญว่าด้วยเรื่องพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ (Constitution on the Sacred Liturgy - Sacrosanctum Concilium) ประกาศเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 1963 โดยนักบุญสมเด็จพระสันตะปาปานิโคลัสที่ 6

พิธีกรรมก่อนสังคายนาว่าติกันที่ 2

2. บรรดาสัตบุรุษไม่มีส่วนร่วมในพิธีกรรม เป็นเพียงแค่ผู้ดู หรือผู้สังเกตการณ์ด้วยความเคารพเท่านั้น มีเพียงแค่เด็กช่วยมิสซาที่เป็นเด็กผู้ชายเท่านั้นที่เป็นผู้ช่วยพระสงฆ์ในพิธีกรรมบางส่วน เมื่อเสียงระฆังเริ่มพิธีดังขึ้น สัตบุรุษแต่ละคนก็จะสวดภาวนาตามรูปแบบที่ตนชอบ ส่วนมากก็จะเป็นการสวดส่ายประคำ เมื่อกระดิ่งตอนเสกศีลมหาสนิทดัง ก็จะมีมือ หยัดการสวดภาวนาส่วนตัวเอาไว้ และตั้งใจกับพิธีกรรมที่พระสงฆ์และเด็กช่วยมิสซากำลังกระทำ สัตบุรุษไม่ได้มีส่วนร่วมในการสำนึกผิด บทสวดบทข้าแต่พระบิดา การอ่านพระคัมภีร์ สิ่งที่บรรดาสัตบุรุษสามารถกระทำได้คือ การรับศีลมหาสนิทด้วยความเคารพ ซึ่งเข้าใจถูกต้องว่าเป็นทั้งพระกายและพระโลหิตของพระเยซูคริสตเจ้า พระเยซูเจ้าเป็นพระผู้ไถ่บาป ทรงรับทรมานและสิ้นพระชนม์เพียงครั้งเดียวเพื่อไถ่บาปมนุษย์ทั้งมวล การรับพระพรจากพระจิตเจ้าที่ประทานมาให้ บรรดาสัตบุรุษชอบที่จะมาร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณล้ำค่า และเมื่อรับศีลมหาสนิทแล้วก็จะรีบออกไปจากวัดทันที

3. พิธีกรรมมีความสง่างาม น่าเคารพ ขวนศรัทธา ศักดิ์สิทธิ์ มีการขับร้องบทเพลงเกรโกเรียนที่เป็นภาษาลาตินเท่านั้น

4. พระคัมภีร์และบทพิธีกรรมเป็นภาษาลาติน ไม่มีการเทศน์สอนสัตบุรุษเกี่ยวกับเทววิทยา พระคัมภีร์ ความหมายของพิธีกรรม กฎศีลธรรม หรือชีวิตของพระศาสนจักรในด้านต่างๆ แม้แต่ในวันอาทิตย์

5. บทอ่านจากหนังสือพระคัมภีร์อ่านเป็นภาษาพื้นเมืองได้ในกรณีที่มีการแปลพระคัมภีร์เป็นภาษาพื้นเมือง (ซึ่งมีน้อยมาก) บทอ่านในหนังสือพระคัมภีร์ยังมีไม่มาก จากพันธสัญญาเดิมมี 1% จดหมายในพันธสัญญาใหม่ หนังสือกิจการอัครสาวก และหนังสือวิวรณ์มีประมาณ 11% และข้อความจากพระวรสารมีประมาณ 22%

6. บทเทศน์เกือบทั้งหมดเน้นเรื่องศีลธรรม การส่งเสริมชีวิตที่ศักดิ์สิทธิ์และดีงาม บทเทศน์สอนเกี่ยวกับเทววิทยาด้านต่างๆ ยังมีน้อย เช่น พระตรีเอกภาพ การรับเอากาย การสิ้นพระชนม์และการกลับคืนพระชนมชีพ พระจิตเจ้า ศีลศักดิ์สิทธิ์ บรรดาสัตบุรุษมีความรู้จากการสอนคำสอนในวัยเด็กเท่านั้น เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่จะถูกสอนด้านศีลธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับสังคมในสมัยนั้น

7. วัดจะต้องถูกสร้างให้พระสงฆ์และบรรดาสัตบุรุษหันหน้าไปทางทิศตะวันออกเวลาประกอบพิธีกรรม

จากสถานการณ์ดังกล่าว พระศาสนจักรจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนมาเป็นอันดับแรกในการปฏิรูปพิธีกรรมที่ให้ความหมายกับชีวิต เน้นการมีส่วนร่วมของบรรดาสัตบุรุษ ความเข้าใจ การอ่านพระคัมภีร์ เทววิทยาต่างๆ กฎศีลธรรมคาทอลิก และชีวิตพระศาสนจักรด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สังคายนาวาติกันจึงออกเอกสารการปรับปรุงด้านพิธีกรรมนี้มาเป็นอันดับแรก โดยให้พระเยซุเจ้าเป็นศูนย์กลางของทุกพิธีกรรมและพิธีศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ มีศีลมหาสนิทเป็นบ่อเกิดและชีวิตของพระศาสนจักร (SC10)

พิธีกรรมหลังสังคายนาวาติกันที่ 2

1. พิธีบูชาขอบพระคุณมีพิธีศีลมหาสนิทที่มีความสำคัญสูงสุด และมีพระธรรมล้ำลึกเรื่องพระคริสตเจ้าเป็นศูนย์กลาง ดังนั้น บรรดาสัตบุรุษจึงจะต้องเตรียมตัวอย่างเหมาะสม รู้ตัวเต็มใจ มากกว่าการมาร่วมพิธีตามกฎระเบียบ หรือเป็นเพียงแค่ผู้สังเกตการณ์เท่านั้น และจะต้องได้รับประโยชน์ฝ่ายจิตวิญญูณจากการมาร่วมพิธีกรรม (SC11)

2. มีการปรับปรุงแก้ไขพิธีกรรม (แต่งขึ้นมาใหม่) โดยเฉพาะพิธีบูชาขอบพระคุณ และอนุญาตให้ใช้ภาษาพื้นเมืองที่ได้รับอนุญาตอย่างเป็นทางการจากสันตะสำนักแล้ว เพื่อความเข้าใจ การมีส่วนร่วม และผลประโยชน์ฝ่ายวิญญาณของบรรดาสัตบุรุษ

3. มีการประยุกต์ความเชื่อเข้าสู่วัฒนธรรมท้องถิ่น (Inculturation) เช่น การแปลจารีตพิธีกรรมเป็นภาษาท้องถิ่น รวมถึงพระคัมภีร์ บทภาวนา หนังสือคำสอน บทเพลง และสามารถใช้อุปกรณ์หรือวัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาใช้ในพิธีกรรมอย่างเหมาะสมได้ (SC112, 116, 119 และ 120)

4. พระสงฆ์จะต้องอธิบายความหมายของพิธีกรรมต่างๆ ให้กับบรรดาสัตบุรุษได้เข้าใจ รวมถึงการอธิบายพระคัมภีร์ คำสอนของพระศาสนจักร กฎศีลธรรม ธรรมประเพณี และชีวิตของพระศาสนจักร (SC14)

5. สาระสำคัญของพิธีบูชาขอบพระคุณจะต้องไม่เปลี่ยนแปลง เช่น บทเสกศีลมหาสนิท แต่ในส่วนอื่นๆ ที่สามารถประยุกต์ให้เข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่นสามารถกระทำได้หากไม่ขัดแย้งกับคำสอนของพระศาสนจักรสากล เช่น การนั่ง การยืน การคุกเข่า การพนมมือ วิธีการประพรมน้ำเสก การถวายกายาน การจัดดอกไม้ การใช้วัสดุในท้องถิ่นมาทำเป็นศาสนภัณฑ์ต่างๆ การเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของพิธีกรรมจะต้องขออนุญาตจากสันตะสำนักเท่านั้น (SC21-22)

6. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบรรดาสัตบุรุษ พวกเขาสามารถมีส่วนร่วมในการตอบรับ บทสวดดี บทสวด บทขับร้องสรรเสริญ บทเพลงสรรเสริญ ตลอดจนการกระทำ ท่าทาง และท่าทางของร่างกาย และในเวลาที่เหมาะสมควรนิ่งเงียบด้วยความเคารพ (SC30)

7. พิธีกรรมควรรักษาสาระสำคัญเอาไว้ โดย “มีความเรียบง่ายแต่มีเกียรติ” ควร “สั้นแต่ชัดเจน” และ “ไม่มีการกล่าวซ้ำที่ไม่มีประโยชน์” เพื่อให้บรรดาสัตบุรุษได้เข้าใจธรรมชาติของคำสอนเหล่านั้นได้ง่ายขึ้น (SC34 และ 50)

8. ส่งเสริมการอ่านและการอธิบายพระคัมภีร์ให้มากขึ้นในพิธีกรรมต่างๆ โดยเฉพาะในวันอาทิตย์ วันฉลองสำคัญ ควรมีการเทศน์สอนทุกครั้ง (SC51-52)

9. ภาษาลาติน ในส่วนที่เป็นพิธีบูชาขอบพระคุณ บทสวด บทเพลง พิธีกรรมต่างๆ ยังสามารถใช้ภาษาลาตินได้ตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม ต้องระมัดระวังเพื่อให้แน่ใจว่าบรรดาสัตบุรุษสามารถพูด หรือร้องเพลงร่วมกันเป็นภาษาละตินในส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพวกเขา (SC36 และ 54)

เอกสารสังฆธรรมนูญว่าด้วยเรื่องพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ (Sacrosanctum Concilium) ได้ครบรอบ 61 ปี เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2025 ที่ผ่านมา เราคิดว่าพระศาสนจักรได้เกิดการเปลี่ยนแปลงมาน้อยเพียงใด หรือจะพัฒนาต่อยอดไปได้อย่างไร ตามจิตตารมณ์ของเอกสารฉบับนี้

1. การมีส่วนร่วมของบรรดาสัตบุรุษในพิธีกรรม การตอบรับ การอ่านบทอ่าน ถ้อยของถวาย เกือบทุกงาน ต้อนรับ ช่วยพิธีกรรมทั้งผู้ชายและผู้หญิง การร้องเพลง
2. ความเข้าใจของบรรดาสัตบุรุษต่อพิธีกรรม พระคัมภีร์ พิธีกรรม เทววิทยา ศีลธรรม คำสอนของพระศาสนจักร
3. การประยุกต์ความเชื่อเข้าสู่พิธีกรรม การแปลพระคัมภีร์เป็นภาษาไทย บทสวดภาษาไทย คำศัพท์ที่ใช้ คำกลอน บทเพลงภาษาไทย การใช้วัสดุจากท้องถิ่นมาทำศาสนภัณฑ์ต่างๆ เช่น เสื้อผ้า ลวดลาย สถาปัตยกรรม การจัดดอกไม้ อริยาบถในพิธีกรรม การอธิบายเทววิทยาโดยใช้วัฒนธรรมไทย เช่น เทววิทยาข้าว การใช้รูปหรือกายาน
4. ประเด็นอื่นๆ บทบาทของสตรีในพระศาสนจักร กฎศีลธรรมในวัฒนธรรมไทย ปัญหาเรื่องคำศัพท์ทางศาสนาอื่นๆ

3. สังฆธรรมนูญเรื่อง “การเผยความจริงของพระเจ้า” (Dei Verbum) ประกาศเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 1965 โดย นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปานักบุญเปาโลที่ 6 เปาโล

อาร์มภท

สภาสังคายนาดำเนินตามแนวทางของสภาสังคายนาแห่งเตรินท์ และสภาสังคายนาวาติกันที่ 1 มีความประสงค์จะอธิบายคำสั่งสอนแท้จริงเรื่องการเผยความจริง ของพระเจ้า และการถ่ายทอดการเผยความจริงนี้สืบต่อกันมา เพื่อว่ามนุษย์ทั่วโลกจะได้ฟังการประกาศ ความรอดพ้นและมีความเชื่อ ด้วยความเชื่อ จะได้มีความหวัง และด้วยความหวังจะได้มีความรัก (น.ออกัสติน) (DV1)

บทที่ 1 การเผย (ความจริง)

พระเจ้าทรงมีพระประสงค์ที่จะแสดงพระองค์แก่มนุษย์ถึงแผนการอันเร้นลับของพระองค์ (เทียบ อฟ 1:9) อาศัยพระคริสตเจ้าองค์พระวจนาถ์ผู้ทรงรับเอาร่างกาย มนุษย์ จึงสามารถเข้าถึงพระบิดาเจ้าในองค์พระจิตเจ้า และมีส่วนในพระธรรมชาติพระเจ้าได้ (เทียบ อฟ 2:18, 2 ปต 1:4) อาศัยการเผยนี้ พระเจ้าซึ่งมนุษย์ไม่อาจมองเห็นได้ (เทียบ คส 1:15, 1 ทธ 1:17) ตรัสกับมนุษย์อย่างเพื่อน ด้วยความรักอันล้นเหลือของพระองค์ (เทียบ อพย 33:11, ยน 15:14-15) และประทับอยู่ท่ามกลางพวกเขา (เทียบ บรค 3:38) เพื่อจะได้ทรงเชิญและรับเขาเข้ามาสนิทกับพระองค์ แผนการเผยนี้สำเร็จไปด้วยกิจการและพระวาจาของพระเยซูเจ้าในพันธกิจของพระองค์ (DV2)

บทที่ 2 การถ่ายทอดความจริงที่พระเจ้าทรงเผยสืบต่อกันมา

ความจริงที่พระองค์ทรงเผยให้รู้เพื่อความรอดของนานาชาตินั้นจะต้องคงอยู่เสมอไป อย่างครบถ้วน และจะต้องถ่ายทอดให้แก่ชนรุ่นหลังสืบต่อกันไปทุกอายุขัย ด้วยเหตุนี้ พระคริสตเจ้าผู้ทรงทำให้การเผยความจริงของพระเจ้า (เทียบ 2 คร 1:20, 3:16, 4:6) จึงทรงมีพระบัญชาให้บรรดาอัครสาวกไปประกาศ “พระวรสาร” หรือ “ข่าวดี” นี้ อันเป็นแหล่งที่มาของความจริงทั้งปวงที่นำความรอดพ้นมาให้ และเป็นระเบียบศีลธรรมสำหรับมนุษย์ทุกคน พร้อมกันนั้นท่านยังต้องนำพระพรของพระเจ้ามาแบ่งปันให้มวลมนุษย์ด้วยอาศัยการคล้อยของพระจิตเจ้า (DV7)

ผู้มีอำนาจสอนจึงต้องรับฟังพระวาจาด้วยความศรัทธา เก็บรักษาพระวาจาไว้ด้วยความเคารพ และอธิบายพระวาจาด้วยความซื่อสัตย์ และดัดแปลงเอาความจริงทุกข้อจากคลังแห่งความเชื่อหนึ่งเดียวนี้ มาแสดงให้เห็นว่าเป็นข้อความจริงที่พระเจ้าทรงเผยให้เราต้องเชื่อ สอดคล้องกับธรรมเนียมประเพณีศักดิ์สิทธิ์ และอำนาจสั่งสอนของพระศาสนจักร (DV10)

บทที่ 3 พระคัมภีร์เขียนโดยการดลใจของพระเจ้า การตีความอธิบายพระคัมภีร์

ข้อความจริงต่างๆ ที่พระเจ้าทรงเผยให้ทราบและมีเขียนไว้ในพระคัมภีร์นั้นได้รับการบันทึกไว้ด้วยการดลใจของพระจิตเจ้า การนิพนธ์หนังสือพระคัมภีร์แต่ละเล่ม พระเจ้าทรงเลือกสรรมนุษย์และทรงให้เขาเขียนโดยใช้ความสามารถของเขาตามพระประสงค์ของพระองค์ และการดลใจของพระจิตเจ้า และโดยพระจิตเจ้าองค์เดียวกันนั้นก็ดลใจผู้อ่านพระคัมภีร์มาตลอดทุกยุคสมัยด้วยเช่นเดียวกัน (DV11) ดังนั้น เพื่อจะทราบความประสงค์ของผู้นิพนธ์พระคัมภีร์ เราต้องพิจารณา“แบบวรรณกรรม” พร้อมกับสิ่งอื่นๆ ที่จะต้องพิจารณาด้วย ซึ่งพระศาสนจักรได้รับมอบหมายให้เก็บรักษาและอธิบายพระวาจาของพระเจ้า (DV 12)

บทที่ 4 พันธสัญญาเดิม

ตลอดประวัติศาสตร์แห่งความรอดในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม พระเจ้าค่อยๆ เปิดเผยความจริงให้กับมนุษย์ได้รับทราบ เกี่ยวกับพระองค์เองและพระธรรมล้ำลึกต่างๆ เพื่อสั่งสอนเรา (เทียบ สดด 22:28-29, 96:1-3, อสย 2:1-4, ยรม 3:17) (DV 14) และสุดท้ายเพื่อเตรียมการเสด็จมาขององค์พระผู้ไถ่ (เทียบ ลก 24:44, ยน 5:39, 1 ปต 1:10) ดังนั้น คริสตชนจึงต้องรับหนังสือพันธสัญญาเดิมเหล่านี้ด้วยความศรัทธา และเป็นคลังคำภาวนาอย่างน่าพิศวง (DV15)

พระเจ้าผู้ทรงดลใจและทรงเป็นผู้นิพนธ์หนังสือต่างๆ ทั้งในพันธสัญญาเดิมและพันธสัญญาใหม่ ทรงจัดไว้อย่างชาญฉลาด ให้พันธสัญญาใหม่ซ่อนอยู่ในพันธสัญญาเดิม และให้พันธสัญญาเดิมปรากฏชัดในพันธสัญญาใหม่ (น.ออกัสติน) (DV 16)

บทที่ 5 พันธสัญญาใหม่

ในบรรดาข้อเขียนทั้งหลายในพระคัมภีร์ แม้ในพันธสัญญาใหม่ด้วย พระวรสารเป็นหนังสือที่เด่นกว่าหมด เพราะพระวรสารเป็นพยานสำคัญถึงพระชนมชีพและคำสั่งสอนของพระวจนาถ ผู้ทรงรับสภาพมนุษย์และทรงเป็นพระผู้ไถ่ของเรา (DV18)

พระศาสนจักรยืนยันว่าพระวรสารทั้งสี่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในประวัติศาสตร์ เปิดเผยการกระทำและพระวาจาของพระเยซูเจ้าตั้งแต่บังเกิดเป็นมนุษย์จนกระทั่งเสด็จสู่สวรรค์ (กจ 1:1-2) บรรดาศิษย์ได้บันทึกสิ่งเหล่านี้ไว้จากพระวาจามากมายที่ถ่ายทอดกันมาโดยปากเปล่า และบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร (DV19) นอกจากพระวรสารทั้งสี่แล้ว จดหมายของนักบุญเปาโลและหนังสืออื่นๆ ยังถูกเขียนขึ้นโดยการดลใจของพระจิตเจ้าอีกด้วย ตามแผนการอันปรีชาของพระเจ้า หนังสือเหล่านี้ยืนยันถึงเรื่องราวเกี่ยวกับพระคริสตเจ้า อธิบาย

คำสั่งสอนแท้จริงของพระองค์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ประกาศกิจการอันศักดิ์สิทธิ์ของพระคริสตเจ้า ซึ่งมีพลังจะช่วยให้รอดพ้น เล่าเรื่องการเริ่มต้นและการขยายตัวอย่างน่าพิศวงของพระศาสนจักร ทั้งยังบอกล่วงหน้าถึงการบรรลุจุดหมายอย่างรุ่งโรจน์ของพระศาสนจักร (DV20) พระเยซูองค์พระผู้เป็นเจ้าประทับอยู่กับบรรดาอัครสาวก ดังที่ทรงสัญญาไว้ (เทียบ มธ 28: 20) พระองค์ทรงส่งพระจิตผู้บรรเทามายังพวกเขา เพื่อนำพวกเขาไปถึงความจริงอันสมบูรณ์ (เทียบ ยน 16:13)

บทที่ 6 พระคัมภีร์ในชีวิตพระศาสนจักร

พระศาสนจักรแสดงความเคารพต่อพระคัมภีร์เสมอมา เช่นเดียวกับที่แสดงความเคารพต่อพระกายของพระคริสตเจ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพิธีกรรม พระศาสนจักรมิได้หยุดยั้งที่จะนำอาหารเลี้ยงชีวิตคริสตชนทั้งจากโต๊ะพระวาจาและจากโต๊ะพระกายพระคริสตเจ้าเสนอให้สัตบุรุษ พระศาสนจักรถือเสมอมาและยังถือต่อไปว่าพระคัมภีร์พร้อมกับธรรมเนียมศักดิ์สิทธิ์ เป็นบรรทัดฐานสูงสุดของความเชื่อของตน เพราะว่าพระคัมภีร์ได้รับการดูแลจากพระเจ้า และบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรครั้งเดียวสำหรับตลอดไป จึงสื่อพระวาจาของพระเจ้าโดยไม่เปลี่ยนแปลง และทำให้เสียงของพระจิตเจ้ายังก้องอยู่ในวาจาของบรรดาประกาศกและอัครสาวก คำเทศน์ทั้งหมดของพระศาสนจักรจึงต้องได้รับการหล่อเลี้ยงและควบคุมจากพระคัมภีร์ (DV21)

คริสตชนทุกคนต้องมีโอกาสเข้าถึงพระคัมภีร์ได้โดยสะดวก พระวาจาของพระเจ้าจะต้องพร้อมอยู่เสมอสำหรับทุกคนทุกเวลา การแปลพระคัมภีร์เป็นภาษาต่างๆ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ปกครองของพระศาสนจักร แม้จะได้ทำขึ้นโดยร่วมมือกับพี่น้องคริสตชนที่ยังแยกกันอยู่ก็ตาม (DV22)

พระศาสนจักรพยายามอย่างยิ่งที่จะก้าวหน้าในการทำความเข้าใจพระคัมภีร์ให้ลึกซึ้งมากขึ้น เพื่อให้พระวาจาของพระเจ้าเป็นอาหารเลี้ยงดูบรรดาบุตรของตนอยู่เสมอ จึงส่งเสริมการศึกษาผลงานของบรรดาปิตาจารย์ทั้งภาคตะวันออกและตะวันตก ศึกษาพิธีกรรมอาศัยความร่วมมือกันของบรรดาผู้เชี่ยวชาญพระคัมภีร์คาทอลิก และนักเทววิทยาทั้งหลาย (DV23) ซึ่งเทววิทยาทั้งหลายก็ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของพระคัมภีร์และธรรมเนียมด้วย (DV24)

ดังนั้น อาศัยการอ่านและการศึกษาพระคัมภีร์ “พระวาจาของพระเจ้าจะได้รู้หน้าไป และได้รับความเคารพนับถือ” (2 ธส 3:1) และการเผยความจริงอันเป็นชุมทรัพย์ที่พระศาสนจักรได้รับมอบหมายไว้นั้นจะได้เข้าสู่ดวงใจมนุษย์อย่างเต็มเปี่ยมยิ่งขึ้น ชีวิตของพระศาสนจักรเจริญเติบโตขึ้น จากการร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณและรับศีลมหาสนิทบ่อยๆ ฉะนั้นใดเราก็หวังได้ว่า จะมีแรงผลักดันใหม่ๆ ต่อชีวิตฝ่ายจิตใจจากการเพิ่มความเคารพยิ่งขึ้นต่อพระวาจาของพระเจ้าซึ่ง “ดำรงอยู่ชั่วนิรันดร์” (อสย 40:8, เทียบ 1 ปต 1:23-25) ฉะนั้น (DV26)

4. สังฆธรรมนูญว่าด้วยเรื่องพระศาสนจักรในโลกสมัยนี้ (Gaudium et spes) ประกาศเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 1965 โดย นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปานักบุญเปาโลที่ 6

“Gaudium et spes” เป็นเอกสารที่เผยแพร่ออกมาสุดท้ายและยาวที่สุด เป็นสังฆธรรมนูญเล่มแรกของพระศาสนจักรที่กล่าวถึงโลกทั้งโลกว่า พระศาสนจักรจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองด้านพันธกิจที่มีต่อบุคคลที่อยู่นอกพระศาสนจักรคาทอลิก นับเป็นครั้งแรกที่พระศาสนจักรมีความรับผิดชอบอย่างชัดเจนต่อบทบาทของตนในโลกที่ใหญ่กว่าพระศาสนจักรไม่ได้มุ่งความสนใจเพียงเฉพาะภายในพระศาสนจักรเอง แต่มองไปยังโลกทั้งหมดด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การส่งเสริมสันติภาพ

“Gaudium et spes” แปลว่า “ความชื่นชมยินดีและความหวัง” มาจาก GS ข้อที่ 1 ว่า “ความปิติยินดีและความหวัง ความเศร้าโศกและความวิตกกังวลของมนุษย์ในยุคนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่ของผู้ยากไร้หรือผู้ทุกข์ทนไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นความปิติยินดีและความหวัง ความเศร้าโศกและความวิตกกังวลของเหล่าสานุศิษย์ของพระคริสตเจ้าด้วย” (GS 1)

ในช่วงเวลานั้น โลกได้ผ่านพ้นสงครามโลกครั้งที่สองและการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาจอห์นที่ 23 จึงเชิญชวนให้พระศาสนจักรได้ทบทวนบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อโลกในเวลานั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โลกภายนอกพระศาสนจักรคาทอลิก การทำงานภายในพระศาสนจักรควรมีปฏิสัมพันธ์กับโลกส่วนรวม ได้แก่ การแต่งงานและครอบครัว การพัฒนาวัฒนธรรม เศรษฐศาสตร์ การเมือง สันติภาพ และสงคราม

เนื่องจากบทบาทนี้กล่าวถึงวิธีที่พระศาสนจักรคาทอลิกเกี่ยวข้องกับโลกในวงกว้าง เมื่อเปรียบเทียบกับจุดเน้นของพระธรรมนูญด้านพระสังฆธรรมเรื่องพระศาสนจักร (Lumen Gentium) ในเรื่องวิธีการที่พระศาสนจักรเข้าใจตัวเอง ทั้งสังฆธรรมนูญว่าด้วยเรื่องพระศาสนจักรในโลกสมัยนี้ (Gaudium et spes) และ พระธรรมนูญด้านพระสังฆธรรมเรื่องพระศาสนจักร (Lumen gentium) จึงถูกเรียกว่า “เสาหลักสองแห่งของสภาวาติกันที่สอง” สังฆธรรมนูญว่าด้วยเรื่องพระศาสนจักรในโลกสมัยนี้ (Gaudium et spes) ถูกประกาศโดยนักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 1965 ซึ่งเป็นวันที่สังคายนาสิ้นสุดลง จึงได้ให้ความหมายต่อพันธกิจของพระศาสนจักรในโลกสมัยนี้ได้อย่างสมบูรณ์

ฝันของนักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาจอห์นที่ 23

ในตอนต้นของการประชุมสังคายนาวาติกันครั้งที่สอง ในวันที่ 11 ตุลาคม 1962 นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาจอห์นที่ 23 ทรงเป็นประธานในพิธีบูชาขอบพระคุณเปิดสังคายนา พระองค์ได้ทรงชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ทางอ้อมของการเรียกสังคายนาในเวลานั้นว่ามาจากประเด็นทางเศรษฐกิจและการเมือง การทำลายล้างของสงครามโลกครั้งที่สอง ความน่ากลัวของพวกนาซีภัยคุกคามจากสงครามนิวเคลียร์ระหว่างสหรัฐอเมริกาและรัสเซีย การสิ้นสุดของลัทธิล่าอาณานิคม และการเหยียดเชื้อชาติ (Nationalism) พระศาสนจักรควรใส่ใจและเกี่ยวข้องกับประเด็นต่างๆ เหล่านี้

จากมุมมองของพระศาสนจักร การทำงานภายในพระศาสนจักรมีอุปสรรคเกี่ยวกับการทำงานของสภาวาติกันที่หนึ่งที่ถูกขัดจังหวะให้เสร็จสิ้น (การเมืองในยุโรป) และความจำเป็นในการปฏิรูปภายในพระศาสนจักร จากปัญหาเหล่านี้ นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาโยฮันที่ 23 ได้กล่าวในวันเปิดสังคายนาว่า พระศาสนจักรเห็นห่างจากการมุ่งความสนใจไปที่ความเศร้าโศกของปัญหาของโลก โดยต้องการกำหนดบทบาทของพระศาสนจักรต่อการให้แนวทางสำหรับโลกในเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรม การที่สังคายนาวาติกันที่สอง ได้ปิดตัวลงด้วยเอกสารฉบับนี้ จึงทำให้วัตถุประสงค์แรกเริ่มของนักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาโยฮันที่ 23 นั้นได้เป็นจริง

หลังจากการสิ้นพระชนม์ของนักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาโยฮันที่ 23 นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 ผู้สืบทอดตำแหน่งต่อพระองค์ยังได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างพระศาสนจักรกับโลกที่เปลี่ยนแปลงในพระสมณสาส์นเวียนฉบับแรกของพระองค์เกี่ยวกับพระศาสนจักรคาทอลิกที่มีชื่อว่า “พระศาสนจักรของพระองค์” (*Ecclesiam suam*) เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 1964 (ก่อนสังคายนาวาติกันที่สองจะสิ้นสุดลง)

สังฆธรรมนูญว่าด้วยเรื่องพระศาสนจักรในโลกสมัยนี้ (*Guadium et spes*) ไม่ได้ถูกร่างขึ้นก่อนที่สภาสังคายนาจะเกิดขึ้น แต่เกิดขึ้นจากพื้นฐานของสภาสังคายนา และเป็นหนึ่งในกลุ่มสุดท้ายที่ได้รับการประกาศ ในการเตรียมตัวสำหรับสภาฯ นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาโยฮันที่ 23 ขอคำแนะนำจากบรรดาปีศาจจารย์ของสังคายนาเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะพูดถึง ซึ่งมีข้อเสนอ 67 เรื่องที่จะนำไปอภิปรายในระหว่างการประชุมสภาฯ หัวข้อเหล่านั้นได้กลายเป็นกระดูกสันหลังของ *Guadium et spes* และ *Lumen gentium*

สรุปย่อ *Guadium et spes*

บทนำ (1-3)

เอกสารฉบับนี้ถึงทุกคนที่พระศาสนจักรปรารถนาที่จะเสวนากับครอบครัวมนุษยชาติทั้งหมดโดยใช้ภาษากลางของ “ความเป็นบุคคล” (*personhood*) บุคคลมนุษยคือ “จุดเชื่อมต่อ” (*point of contact*) ระหว่างข้อกังวลของพระศาสนจักรกับปัญหาของโลก เนื่องจากทุกคน ทั้งผู้ติดตามพระคริสตเจ้า หรือไม่ได้ติดตามพระคริสตเจ้า แต่ทุกคนแบ่งปันความหวัง ความยินดี ความเศร้า และความวิตกกังวลเหมือนกัน พระศาสนจักรจึงแสดงความรักและความเป็นหนึ่งเดียวกันโดยจัดการกับปัญหาเหล่านี้เพื่อส่งเสริมความเป็นพี่น้อง

และความช่วยเหลือที่แท้จริงปัญหาต่างๆ ของเงื่อนไขความเป็นมนุษย์ได้รับคำตอบในพระคริสตเจ้า

บทนำ: สถานการณ์ของมนุษย์ในโลกสมัยใหม่ (4-10)

พระศาสนจักรพิจารณา “สัญลักษณ์แห่งเวลา” ตามพระวรสาร

- การเปลี่ยนแปลงและการเปลี่ยนแปลงอย่างลึกซึ้งเกิดขึ้น (การพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสารทางสังคม ความมั่งคั่ง และความยากจน)
- การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลกระทบต่อศีลธรรม สังคม และศาสนา เราปรารถนาชีวิตที่สมบูรณ์และมีความสุขที่คู่ควรกับธรรมชาติของมนุษย์

ความไม่สมดุลในโลกเป็นภาพสะท้อนของความไม่สมดุลที่มนุษย์มีอยู่ภายในตัวเขาเอง พระศาสนจักรเชื่อว่ากุญแจสำคัญในการแก้ปัญหานี้คือต้องอาศัยพระเยซูคริสตเจ้า

ส่วนที่ 1: หลักคำสอนพระศาสนจักรและกระแสเรียกของมนุษย์ (11-45)

คำถาม: การเป็นมนุษย์ในปัจจุบันมีความหมายอย่างไร? การอ่านสัญลักษณ์แห่งกาลเวลาด้วยแสงแห่งความเชื่อ แสวงหาคุณค่าร่วมกันและสิ่งพระเยซูคริสตเจ้าทรงประกาศ

1. ศักดิ์ศรีของมนุษย์ (12-22) ศักดิ์ศรีของมนุษย์หลังไหลออกมาจากความจริงที่ว่าเราถูกสร้างขึ้นตามพระฉายาและอุปมาของพระเจ้า ศักดิ์ศรีนี้เป็นที่ยอมรับในสติปัญญา มโนธรรม และเสรีภาพของมนุษย์ (พระคริสตเจ้าทรงเปิดเผยว่าการเป็นมนุษย์หมายความว่าอย่างไร)

2. ชุมชนแห่งมนุษยชาติ (23-32) พระเจ้าสร้างมนุษย์ให้อยู่ร่วมกัน ชุมชนมนุษย์สะท้อนถึงชุมชนแห่งพระตรีเอกภาพ เราถูกเรียกให้เป็นพี่น้องกัน = เคารพ เสมอภาค ทำความดี ให้อภัยศัตรู มุ่งเน้นไปที่ข้อเรียกร้องของความยุติธรรมทางสังคมและคำสอนด้านสังคมของพระศาสนจักร

3. กิจกรรมของมนุษย์ทั่วโลก (33-39) เมื่อพิจารณาถึงเทคโนโลยีและความก้าวหน้าของมนุษย์ ผู้คนจะถูกมองว่ามีคุณค่าต่อสิ่งที่พวกเขาเป็นมากกว่าสิ่งที่พวกเขามี กิจกรรมทั้งหมดสมบูรณ์แบบด้วยความรัก เป็นตัวอย่างในธรรมล้ำลึกปัสกาของพระคริสตเจ้า (พระเจ้าทรงเป็นความรัก อาณาจักรประทับอยู่ที่นั่น)

4. บทบาทของคริสตจักรในโลกสมัยใหม่ (ข้อ 40-45) นำเอาข้อมูลจากเอกสาร “Lumen gentium” ที่กล่าวว่า พระศาสนจักรเป็นทั้งแผ่นดินโลกและเป็น “เชื้อแป้ง” สำหรับสังคม (มิติด้านการแพร่ธรรม = สถาปนาอาณาจักรของพระเจ้าและช่วยเหลือมนุษย์)

ทุกคน) พระศาสนจักรเป็นจิตวิญญาณของสังคมมนุษย์ ในการฟื้นฟูโดยพระคริสตเจ้า และการเปลี่ยนแปลงสู่ครอบครัวของพระเจ้า

ส่วนที่ 2: งานอภิบาลปัญหาบางประการที่เร่งด่วนเป็นพิเศษ (46-93)

1. การส่งเสริมความสูงส่งแห่งการแต่งงานและครอบครัว (ข้อ 47-52): มุมมองตามพันธสัญญาของการแต่งงานซึ่งมีทั้งความรักและมีผล (เป็นเอกภาพและก่อให้เกิดผล) เมื่อพิจารณาถึงจุดเริ่มต้นของการทำลายธรรมชาติของการแต่งงานจากแควดวงการเมืองและวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การแต่งงานตามประเพณีถือเป็นรากฐานสำคัญในสังคมและวัฒนธรรมของมนุษย์

- ภายหลังได้มีการหารือเรื่องการคุมกำเนิดในแง่ของการวางแผนครอบครัวตามธรรมชาติ (วางรากฐานสำหรับ “*Humanae Vitae*” ในปี 1968)

2. การพัฒนาวัฒนธรรมที่เหมาะสม (53-62) วัฒนธรรมคือ “ทุกสิ่งที่มุ่งไปสู่การขัดเกลาและพัฒนาความสามารถอันหลากหลายทั้งทางร่างกายและจิตใจของมนุษยชาติ” วัฒนธรรมต้องรับใช้มนุษย์ ซึ่งหมายความว่าคริสตชนต้องตระหนักถึงสิทธิของทุกคนในวัฒนธรรมและประโยชน์ของวัฒนธรรม

2.1. สถานการณ์ของวัฒนธรรมในโลกปัจจุบัน (54-56) ความรู้สึกอิสระและความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน มนุษยนิยมใหม่ สมหวังแต่กลับทำให้วิตกกังวล

2.2. หลักการบางประการเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมที่เหมาะสม (57-59) วัฒนธรรมในความหมายทั่วไปบ่งบอกถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์พัฒนาและปรับปรุงคุณสมบัติทางร่างกายและจิตวิญญาณหลายประการให้สมบูรณ์แบบ มนุษย์ต่อสู้ด้วยความรู้และความพยายามของเขาเพื่อนำโลกมาอยู่ภายใต้การควบคุมของเขา มนุษย์ทำให้ชีวิตทางสังคมมีความเป็นมนุษย์มากขึ้นทั้งในครอบครัวและในชุมชนพลเมือง โดยผ่านการปรับปรุงขนบธรรมเนียมและสถาบันต่างๆ ตลอดเวลาที่มนุษย์แสดงออก สื่อสาร และสนทนาในงานของเขา ประสบการณ์ทางจิตวิญญาณอันยิ่งใหญ่และความปรารถนาที่อาจเป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าของหลายๆ คน แม้กระทั่งทั้งครอบครัว

2.3. หน้าที่เร่งด่วนบางประการของคริสตชนในเรื่องวัฒนธรรม (ข้อ 60-62) คริสตชน ทั้งนักบวชและฆราวาส ต้องมีการอบรมทางด้านความเชื่อที่ตีลึกยิ่งขึ้น และมีเสรีภาพในการซักถามและแสดงออกด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตนและความกล้าหาญ

3. เศรษฐกิจและชีวิตสังคม (63-72) ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสวัสดิภาพของสังคมโดยรวม

3.1. การพัฒนาเศรษฐกิจ (ค.ศ. 64 – 66) ไม่ได้มุ่งเป้าไปที่การเพิ่มผลกำไรหรือการผลิตมากขึ้น แต่เพื่อให้บริการแก่นุชนชาติอย่างครบถ้วน

3.2. หลักการบางประการที่ควบคุมชีวิตทางเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม (67-72) ความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจจะต้องถูกยุติ แรงงานมีความสำคัญมากกว่าทุน คนงานมีสิทธิในการดำรงชีวิตอย่างมีเกียรติ

4. ชีวิตของชุมชนการเมือง (73-76) ชุมชนการเมืองดำรงอยู่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม พระศาสนจักรไม่สนับสนุนการปกครองรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง แต่ยืนยันว่ารัฐบาลทั้งหมดควรปกป้องความเป็นเลิศของมนุษย์

5. การเสริมสร้างสันติภาพและการส่งเสริมประชาคมประชาชาติ (77-93) : การประดิษฐ์ระเบิดนิวเคลียร์และการแข่งขันทางอาวุธกระตุ้นให้พระศาสนจักรพิจารณาแนวคิดคาทอลิกแบบดั้งเดิมเกี่ยวกับ “สงครามที่ยุติธรรม” ในบริบทของการทำลายล้างมนุษย์ที่เป็นไปได้

5.1. การหลีกเลี่ยงสงคราม (79-82) การทำลายเมืองหรือพื้นที่ตามอำเภอใจถือเป็นอาชญากรรมต่อพระเจ้าและมนุษยชาติ การแข่งขันทางอาวุธถือเป็นคำสาปที่ยิ่งใหญ่ที่สุดประการหนึ่งของเผ่าพันธุ์มนุษย์

5.2. การจัดตั้งประชาคมระหว่างประเทศ (ข้อ 83-93) ตามทฤษฎีแล้ว พระศาสนจักรรับรองความเป็นไปได้ขององค์กรระหว่างประเทศที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลพร้อมด้วยอำนาจที่จำเป็นในการรับใช้จุดประสงค์แห่งสันติภาพ เรียกร้องให้นานาชาติร่วมมือกันในการศึกษาสาเหตุของสงคราม อีกทั้งความเป็นไปได้ที่คริสตจักรจะจัดตั้งองค์กรเพื่อส่งเสริมสาเหตุของความยุติธรรมทางสังคมในโลก สิ่งนี้เป็นรูปเป็นร่างขึ้นในสำนักเลขาธิการวาติกันเพื่อความยุติธรรมและสันติภาพ

บทสรุป

Gaudium et spes สิ้นสุดแบบที่เป็นการเริ่มต้น: ด้วยการเรียกร้องให้คนทั้งโลกจากสิ้นสุดจิตใจ ทั้งภายในและท่ามกลางพระศาสนจักร ในการเสวนาด้วยความจริงใจและยอมรับว่านี่เป็นเพียงจุดเริ่มต้นเท่านั้น มนุษยชาติต้องก้าวต่อไปด้วยกันในแนวทางแห่งความดี ความงดงาม สันติภาพ และร่วมกันเสริมสร้างอารยธรรมแห่งความรักสากล

[หมวดเทววิทยา]

ระหว่างใช่และไม่ใช่... ประสบการณ์ของนักเทววิทยา โดยคาร์ล ราห์เนอร์

ธัญภรณ์ สีกำเนิดไทย

ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1984 ไม่นานนักก่อนที่คาร์ล ราห์เนอร์ (Karl Rahner) หนึ่งในนักเทววิทยาที่สำคัญที่สุดในศตวรรษที่ 20 จะเสียชีวิต คาร์ล ราห์เนอร์ ได้กล่าวสุนทรพจน์ที่เมืองไฟรบวร์ค (Fribourg) ประเทศเยอรมนี ภายใต้หัวข้อเรื่อง “ประสบการณ์ของนักเทววิทยาคาทอลิก” (Experiences of a Catholic Theologian) สุนทรพจน์ดังกล่าวถือว่าการสรุปช่วงชีวิตของเขาในฐานะนักเทววิทยาและมนุษย์คนหนึ่งที่มีข้อจำกัดและในขณะเดียวกัน ก็ยังแสดงให้เห็นถึงความถ่อมตนของคาร์ล ราห์เนอร์เอง ที่ยอมรับว่าตัวเขานั้นก็ไม่อาจสามารถอธิบายพระเจ้าอย่างชัดเจน

นักวิเคราะห์เศรษฐกิจและการเงิน นักแปล นักเขียน มหาบัณฑิตด้านเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศจากมหาวิทยาลัยรัฐศาสตร์ปารีส, อดีตนักเรียนทุนรัฐบาลฝรั่งเศสที่สนใจศึกษาค้นคว้าทางเทววิทยา และพยายามเป็นศิษย์ธรรมทูตตามแบบฉบับฆราวาสในโลกปัจจุบัน

ทั้งนี้คาร์ล ราห์เนอร์ได้แบ่งปันเรื่องราวของตนผ่านสี่ “ประสบการณ์” ดังนี้ :

- เทววิทยา ซึ่งเป็นศาสตร์ที่มีสภาพธรรมชาติของการเปรียบเทียบ (analogical nature)
- การเปิดเผยพระองค์เองของพระเจ้า (God's self communication)
- อิทธิพลจากจิตตารมณ์ของนักบุญอิกญาซีโอ (Ignatian Spirituality) ต่อแนวคิดของคาร์ล ราห์เนอร์
- ความไม่สอดคล้องกันระหว่างเทววิทยา และศาสตร์แขนงอื่นๆ

สำหรับใครก็ตามที่สนใจเทววิทยา รวมถึงผู้ที่ใช้เหตุผลในการอธิบายความเชื่อ เป็นที่น่าสนใจว่าสุดท้ายแล้ว ทุกคนก็ต้องยอมรับว่า คำอธิบายทางเทววิทยาทั้งหมดล้วนมีข้อจำกัด มนุษย์ไม่สามารถเข้าใจพระเจ้าได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งคาร์ล ราห์เนอร์ได้สรุปทิ้งท้ายในช่วงที่เขาวรรยายเกี่ยวกับประสบการณ์ที่หนึ่งว่า :

“...ข้าพเจ้าปรารถนาที่จะหยุดกล่าวถึงความไม่สามารถที่จะเข้าใจพระเจ้า กล่าวคือเกี่ยวกับหัวข้อที่แท้จริงของเทววิทยา ณ ตรงนี้ ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าจะไม่สามารถทำได้อีกก็ตาม ข้าพเจ้าอยากเพียงแคื่อยืนยันประสบการณ์ที่ว่า นักเทววิทยาจะสามารถเป็นนักเทววิทยาได้อย่างสมภาคภูมิก็ต่อเมื่อ พวกเขาไม่ได้พยายามที่จะทำให้ตนเองมั่นใจว่า คำอธิบายของพวกเขา นั้นชัดเจนและเข้าใจง่าย แต่เป็นช่วงที่พวกเขากำลังเผชิญกับเหตุการณ์ที่อยู่กลับไปกลับมา ระหว่างสิ่งที่ยืนยันได้และสิ่งที่ต้องปฏิเสธ ซึ่งอยู่ระหว่าง ‘ใช่’ และ ‘ไม่ใช่’ ระหว่างความหวาดกลัวและความสุข ต่อหน้าความลึกซึ้งที่ไม่สามารถเข้าใจพระเจ้าได้ (Incomprehensibility of God) ข้าพเจ้าอยากสารภาพว่าในฐานะนักเทววิทยาคนหนึ่ง ข้าพเจ้าให้ความสนใจน้อยเกินไปกับลักษณะเชิงเปรียบเทียบของข้อความยืนยันทางเทววิทยา (Theological affirmation) ในงานของข้าพเจ้าทั้งนี้ในฐานะนักเทววิทยา พวกเราใช้เวลาไปกับการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องคำยืนยันทางเทววิทยานี้มากเกินไป ในบรรดาการเสวนาทั้งหมดของพวกเรานั้น พวกเราลืมหักข้อที่แท้จริงของการพูดคุยของพวกเราเอง...”

จากข้อความข้างต้น ราห์เนอร์ยอมรับว่าพระเจ้าทรงอยู่เหนือความเข้าใจของมนุษย์ ถ้อยคำ โวหาร หรือสำนวนภาษาที่มนุษย์ใช้เพื่อสื่อสารต่างๆ ไม่อาจสามารถอธิบายถึงพระเจ้าได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทุกข้อความยืนยันทางเทววิทยา จะเหมาะสมก็ต่อเมื่อข้อความดังกล่าวมาพร้อมกับข้อความปฏิเสธที่จำกัดข้อความยืนยันนั้น ทั้งนี้ก็เนื่องจากพระเจ้าทรงอยู่เหนือการชี้แจงอย่างมีเหตุผลของมนุษย์เสมอ

นี่อาจกล่าวได้ว่า คาร์ล ราห์เนอร์จุดให้คิดถึงข้อควรระวังเกี่ยวกับเทววิทยาที่อธิบายสิ่งต่างๆ อย่างชัดเจน โดยมุ่งหวังให้เข้าใจ “ความลึกลับโดยสมบูรณ์” (Absolute mystery) จนลืมนึกไปว่าสิ่งที่เทววิทยาต่างๆ พยายามอธิบายนั้นคือพระเจ้า

ดังนั้นแล้ว บทบาทของนักเทววิทยาไม่ใช่การอธิบายหรือให้คำตอบที่ชัดเจน แต่เป็นการสัมผัสถึงประสบการณ์ที่ย้อนแย้ง ระหว่างความเข้าใจและความไม่เข้าใจที่มีต่อพระเจ้า ที่ซึ่ง คาร์ล ราห์เนอร์กล่าวถึงอยู่บ่อยครั้งว่าเป็น “ความลึกลับโดยสมบูรณ์”

สำหรับคาร์ล ราห์เนอร์แล้ว การพูดถึงพระเจ้าเป็นการพูดกลับปกลับมาระหว่างสิ่งที่มนุษย์สามารถกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งที่ใช่และถูกต้องเกี่ยวกับพระเจ้า กับสิ่งที่ไม่ใช่และไม่ถูกต้อง ซึ่งมนุษย์นั้นจำเป็นต้องปฏิเสธ ทั้งนี้ก็เนื่องจากภาษาของมนุษย์ไม่ว่าจะครอบคลุมพระเจ้าทั้งหมดได้ ฉะนั้น นักเทววิทยาจึงจำเป็นต้องตระหนักถึงข้อจำกัดของเทววิทยา ยอมรับว่าผลงานทางเทววิทยาของตนไม่มีวันที่จะเสร็จสมบูรณ์ พร้อมกับแสดงความอ่อนน้อมถ่อมตนต่อพระเจ้าเป็นเจ้า ซึ่งนักเทววิทยาไม่มีวันเข้าใจได้ทั้งหมดในระหว่างที่มีชีวิตอยู่ในโลกปัจจุบันนี้

เป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อราห์เนอร์เริ่มกล่าวสุนทรพจน์เกี่ยวกับประสบการณ์ของนักเทววิทยาคาทอลิก เขาเริ่มต้นด้วยประโยคที่ว่า “ไม่ใช่ว่าจะปราศจากความเข้าใจเสียทีเดียว...” ทำไมราห์เนอร์จึงกล่าวถึงความเข้าใจ ? คำตอบอาจจะอยู่ในช่วงที่ราห์เนอร์อ้างถึงการสังคายนาลาเตรันครั้งที่ 4 ซึ่งราห์เนอร์ได้กล่าวว่า “มันเป็นไปไม่ได้ที่จะกล่าวถึงพระเจ้าโดยอาศัยมุมมองจากโลกนี้ โดยไม่มีการปฏิเสธอะไรใดๆ” ทั้งนี้เมื่อใครก็ตามที่กล่าวถึงพระเจ้าก็ต้องอยู่ในสภาพที่ “ดำดิ่งลงไปในความเงียบของพระเจ้าที่มนุษย์ไม่อาจหยั่งรู้” หากคาร์ล ราห์เนอร์ ได้จัดว่าพระเจ้าทรงอยู่ในหมวด “เอนเทเลเชีย” (entelechy) กล่าวคือ “สิ่งที่มีจุดมุ่งหมายและความสมบูรณ์อยู่ในตัวเอง” เฉกเช่นนี้แล้ว นักเทววิทยา หรือมนุษย์นั้นสามารถกล่าวอะไรเกี่ยวกับพระเจ้าได้บ้าง? มนุษย์สามารถใช้สำนวนคำพูดของตนเพื่ออธิบายถึงพระเจ้าได้หรือไม่ ? แม้แต่หนึ่งในนักเทววิทยาที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลกก็ยังไม่สามารถกล่าวถึงพระเจ้าได้อย่างดี

อย่างไรก็ตาม หากพระเจ้าตรัสกับมนุษย์ทั้งในประวัติศาสตร์และในปัจจุบัน อีกทั้งพระเจ้าทรงบังเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์ก็ย่อมรับรู้และสามารถกล่าวถึงพระเจ้าได้ ถึงกระนั้นความสามารถที่มนุษย์จะเข้าใจและกล่าวถึงพระเจื่อก็จำกัดอยู่เพียงแค่บางส่วนเท่านั้น เป็นไปไม่ได้เลยที่มนุษย์จะรู้จักพระเจ้าอย่างสมบูรณ์ ซึ่งความเข้าใจของมนุษย์ที่มีต่อพระเจ้ายังคงเต็มไปด้วยมุมที่มองไม่เห็นอยู่เสมอ

นอกจากนี้ คาร์ล ราห์เนอร์ยังกล่าวถึงพระเจ้าว่า “ความรักของพระเจ้าทรงทำให้พระองค์ออกจากพระองค์เอง” สำหรับคริสตชนแล้ว นี่คือพระเจ้าซึ่งทรงรักมนุษย์ อันเป็นความรักที่มนุษย์แสวงหา ความรักที่เปิดกว้างต่อผู้อื่น และผ่านความรักนี้เอง พระเจ้ากำลังตรัสอะไรบางอย่างแก่มนุษย์

ในจดหมายของนักบุญยอห์น ฉบับที่ 1 ได้กล่าวว่า “พระเจ้าทรงเป็นความรัก” (1 ยน. 4:16) ซึ่ง “พระเจ้าทรงรักโลกอย่างมาก จึงประทานพระบุตรเพียงพระองค์เดียวของพระองค์” (ยน. 3:16) ความรักของพระเจ้านี้ได้ปรากฏอย่างชัดเจนในพระเยซูคริสต์ ผู้ทรงทำให้มนุษย์รู้จักพระเจ้า นอกจากนี้ มนุษย์สามารถรับรู้ถึงความรักของพระเจ้าจากพระวรสาร เช่น ความรักของพระเจ้าคือการรักเพื่อนมนุษย์เหมือนรักตนเอง (มก. 12:28-31) และรักเหมือนเพื่อนพ้องมิตรสหาย (ยน. 15:15)

หากแต่คำว่า คำว่า “ความรัก” หรือ “รัก” นั้น ต่างเป็นคำที่มีปัญหา เนื่องจากความรักของพระเจ้าไม่สามารถเปรียบเทียบได้โดยตรงกับความรักของมนุษย์ที่ถูกกำหนดภายใต้อารมณ์ ช่วงเวลา และความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว เพื่อน หรือคู่รัก ในทางตรงกันข้ามความรักของพระเจ้าไม่มีเงื่อนไขและเป็นนิรันดร์อยู่เหนือการเวลา ดังที่ปรากฏในจดหมายของนักบุญเปาโลถึงชาวโรมว่า “ไม่ว่าฤทธิ์อำนาจใด หรือความสูงความลึก ไม่มีสรรพสิ่งใดๆ จะพรากเราได้จากความรักของพระเจ้า ซึ่งปรากฏในพระคริสต์เยซู องค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา” (รม. 8:38-39)

แม้ว่าความรักของพระเจ้าจะปรากฏในพระเยซูคริสต์ แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่าความรักของพระองค์จำกัดอยู่เพียงแค่การทรงดำรงอยู่ของพระเยซูในประวัติศาสตร์ หรือเฉพาะผู้ที่เชื่อในพระองค์ หากแต่ความรักนี้นับรวมไปถึงมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคริสตชนหรือผู้ที่ไม่ได้มีความเชื่อ ยิ่งไปกว่านั้น ความรักของพระเจ้าอยู่เหนือความเข้าใจของมนุษย์ ดังที่นักบุญเปาโลกล่าวถึงความรักของพระเจ้าในจดหมายถึงชาวเอเฟซัสไว้ว่า “ความรักซึ่งเกินกว่าจะหยั่งรู้ได้” (อฟ. 3 ข้อ 19)

ไม่ว่าอย่างไรแล้ว มนุษย์ก็ยังสามารถรู้สึกถึงความรักของพระเจ้าได้ แต่ทว่าเป็นไปไม่ได้เลยที่มนุษย์จะสามารถเข้าใจพระองค์ได้อย่างสมบูรณ์ในชีวิตบนโลกนี้ : “มนุษย์เอ๋ย เจ้าเป็นใครกัน จึงบังอาจมาเถียงกับพระเจ้า ?” (รม. 9:20)

ท้ายสุดแล้ว ทุกคนย่อมสามารถพูดถึงพระเจ้าด้วยสำนวนภาษาของตนได้ ตราบใดที่บุคคลนั้น แสดงถึงความถ่อมตนต่อคำพูดของตนเองเกี่ยวกับพระเจ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหล่าบรรดานักเทววิทยา ทั้งนี้ความอ่อนน้อมถ่อมตนช่วยให้ตระหนักว่า เทววิทยาเป็นศาสตร์ที่ประกอบด้วยข้อความที่เคลื่อนไหวไปมาระหว่างสิ่งที่มนุษย์รับทราบเกี่ยวกับพระเจ้า และสิ่งที่มนุษย์ไม่มีวันที่จะเข้าใจเกี่ยวกับพระเจ้าได้ ยิ่งไปกว่านั้น ความอ่อนน้อมถ่อมตนนี้ยังนำไปสู่การตั้งคำถามต่อเทววิทยา ซึ่งเรื่องดังกล่าวไม่ใช่เรื่องผิด หรือเป็นความล้มเหลวของนักเทววิทยาที่ไม่สามารถถ่ายทอดได้อย่างชัดเจนแต่อย่างใด แต่หากเป็นการยอมรับในความยิ่งใหญ่ของพระเจ้าผู้เป็นเจ้า หรือที่คาร์ล ราห์เนอร์ให้นิยามว่าเป็น “ความล้าลึกโดยสมบูรณ์”

บรรณานุกรม

Rahner, K., Marmion, D., & Thiessen, G. (2000). **Experiences of a Catholic Theologian**. *Theological Studies*, 61(1), 3-15. <https://doi.org/10.1177/004056390006100101>

[หมดทั่วไป]

รอบรู้แสงธรรม

ตลอดปีการศึกษา 2567 ที่ผ่านมา วิทยาลัยแสงธรรมได้จัดกิจกรรมอันหลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาจิตใจ และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรของวิทยาลัย โดยมีกิจกรรมที่น่าสนใจดังนี้

วันศุกร์ที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2567 : สโมสรนักศึกษาวิทยาลัยแสงธรรมได้จัดจวนพิธีกรรมโอกาสสมโภชนักบุญเปโตรและนักบุญเปาโล อัครสาวก โดยบาทหลวง ผศ.เชษฐาไชยเดช อธิการสามเณรลัยแสงธรรม เป็นประธานในพิธี พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา ณ ใต้อาคารเรียนวิทยาลัยแสงธรรม เวลา 10.20 – 10.40 น.

วันจันทร์ที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2567 : วิทยาลัยแสงธรรมร่วมกับชมรมสังคมพัฒนาได้จัดกิจกรรมบริจาคโลหิตเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลเนื่องในโอกาส “วันแม่แห่งชาติ” โดยวิทยาลัยแสงธรรมร่วมกับสภากาชาด ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 4 จังหวัดราชบุรี เวลา 9.00 - 12.00 น.

วันศุกร์ที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2567 : สโมสรนักศึกษาวิทยาลัยแสงธรรม ได้จัดให้มีการแบ่งปันประสบการณ์ การเข้าร่วม “โครงการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา ประจำปี 2567” โดยมีตัวแทนนักศึกษา 3 ท่าน มาบรรยายประสบการณ์ดีๆ ให้ฟัง ณ บริเวณใต้อาคารเรียนวิทยาลัย เวลา 10.20 น.

วันจันทร์ที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2567 : ชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติร่วมกับสโมสรนักศึกษาวิทยาลัยแสงธรรม ได้จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ “เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว โอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 72 พรรษา” โดย บาทหลวง ดร.วีรศักดิ์ ยงศรีปนิธาน รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา เป็นประธานในการเปิดโครงการบำเพ็ญประโยชน์ พร้อมคณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา เวลา 16.00-17.30 น.

วันพฤหัสบดีที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์” ประจำปีการศึกษา 2567 โดยมี คณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาสาขาวิชาปรัชญาและศาสนา ชั้นปี 4 นักศึกษาสาขาวิชาเทววิทยา ชั้นปี 2-4 และนักศึกษาสาขาวิชาเทวจริยธรรม ชั้นปี 1-2 เข้าร่วมอบรม โดยมีกิจกรรมการอบรมดังนี้

บาทหลวงธีรพล กอบวิทยากุล อธิการบดี นำภาวนา และให้โอวาทพิธีเปิดการอบรม การบรรยายในหัวข้อ “หลักสากลว่าด้วยจริยธรรมการวิจัยในคน การขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน” โดย รศ.ดร.อุทัยทิพย์ เจียวิวรรธน์กุล ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล บรรยายหัวข้อ “ประเด็นทางจริยธรรมการวิจัยในคน ที่ควรให้ความสำคัญสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ” โดย รศ.ดร.ภัทริยา กิจเจริญ ภาควิชาสังคม และสุขภาพ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล บรรยายหัวข้อ “ประเด็นทางจริยธรรมการวิจัยในคน ที่ควรให้ความสำคัญสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยแบบผสมวิธี” โดย ผศ.ดร.ธีรเดช ฉายอรุณ ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ช่วงบ่าย แบ่งกลุ่ม วิเคราะห์ อภิปรายผลกรณีศึกษา (Case Study) และประเด็นจริยธรรม ที่ควรให้ความสำคัญสำหรับการวิจัยในคน และนำเสนอผลการวิเคราะห์อภิปรายกรณีศึกษา คณะวิทยากรตั้งข้อสังเกต และผู้เข้าร่วมประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เวลา 08.00 - 16.00 น.

วันศุกร์ที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : ชมรมการศึกษาวิทยาลัยแสงธรรม ได้จัดโครงการ เวทีธรรมะในหัวข้อ “LGBTQ+” โดยมีนักศึกษาจากคณะมนุษยศาสตร์ สาขาปรัชญาและศาสนาชั้นปีที่ 4 จำนวน 2 ท่าน มาบรรยายคือ 1. นายทัศนพล บุญทา และ 2. นายอัศวิน หงส์จินดาธุ

วันจันทร์ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : สโมสรนักศึกษาวิทยาลัยแสงธรรม ได้จัดงาน พิธีกรรมถวายพระพรชัยมงคลเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง โดย บาทหลวง ดร.วีรศักดิ์ ยงศรีปนิธาน รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา เป็นประธาน พร้อมคณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา ณ หอประชุมเรียนวิทยาลัยแสงธรรม เวลา 10.20 - 10.40 น. พร้อมทั้งมีการมอบรางวัลการประกวดเรียงความโอกาสวันแม่แห่งชาติ

วันจันทร์ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : ชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติร่วมกับสโมสรนักศึกษาวิทยาลัยแสงธรรม ได้จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ “โอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง” โดย บาทหลวง ดร.วีรศักดิ์ ยงศรีปนิธาน รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา เป็นประธานในการเปิดโครงการบำเพ็ญประโยชน์ พร้อมคณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา เวลา 16.00-17.30 น.

เมื่อวันเสาร์ที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : สามเณรลัยแสงธรรมได้มีพิธีบูชาขอบพระคุณ เพื่อเทิดเกียรติพระนางมารีรับเกียรติเข้าสู่สวรรค์ทั้งกายและวิญญาณ พิธีบูชาสังฆานุกร แต่งตั้งผู้ช่วยพิธีกรรมและผู้อ่านพระคัมภีร์ และโอกาสฉลองครบรอบ 100 ปี แห่งการถวายมิสซังไทยแด่แม่พระ โดย พระสังฆราชสเตเฟน บุญเลิศ พรหมเสนา ประมุขแห่งสังฆมณฑลอุบลราชธานี ณ อาคารมารดาพระผู้ไถ่ สามเณรลัยแสงธรรม สามพรานนครปฐม

วันศุกร์ที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2567 : สโมสรนักศึกษาวิทยาลัยแสงธรรมได้จัด
วจนพิธีกรรมโอกาสวันฉลองแม่พระบังเกิด โดย บาทหลวง เกรียงศักดิ์ ประสูตรแสงจันทร์
พร้อมทั้งคณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา เวลา 10.20 – 10.40 น.
ณ ได้อาคารเรียนวิทยาลัยแสงธรรม

วันที่ 19-26 ตุลาคม พ.ศ. 2567 : โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการ ทั้งหมด 26 ท่าน
นำโดยบาทหลวง ดร.วีรศักดิ์ ยงศรีปณิธาน บาทหลวง วชิรพล กู้ชาติ นางสาวแสงรวี
กิจเจริญ และนักศึกษาวิทยาลัยแสงธรรมชั้นปีที่ 3-4 ซึ่งจัดขึ้นในสถานที่ต่างๆ ดังนี้

1. วัดแม่พระรับสาร บ้านโนนมาลี และวัดนักบุญอันนา บ้านโคกกลาง อ.หนองพอก จ.ร้อยเอ็ด
2. วัดอัครเทวดามีคาแอล บ้านซ่งแย้ อ.ไทยเจริญ และวัดนักบุญอันตน บ้านหนองแก อ.กุดชุม จ.ยโสธร
3. สามเณรลัทธิพระคริสต์ประจักษ์ อุบลราชธานี และวัดแม่พระฟาติมา บ้านนาคำ จ.อุบลราชธานี

กิจกรรมต่างๆ ที่ได้ทำมีดังนี้คือ กิจกรรมร่วมพัฒนาวัด เช่น ทาสีกำแพงวัด ตัดกิ่งต้น
ปาล์ม ทำห้องน้ำที่สุสานจำนวน 2 ห้อง กวาดหินเพื่อทำทางเข้าสู่สุสาน ทำความสะอาดและ
ปรับปรุงทัศนียภาพบริเวณวัด กิจกรรมออกเยี่ยมผู้สูงอายุในชุมชน กิจกรรมสันทนาการ เช่น กีฬา
ฮาเฮ มีการสนับสนุนลูกฟุตบอล และลูกวอลเลย์บอล และกิจกรรมอื่นๆ

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ของวิทยาลัยแสงธรรมเต็มไปด้วยกิจกรรมอันหลากหลายที่ส่งเสริมทั้งด้านวิชาการ จิตวิญญาณ และการพัฒนาสังคม เริ่มต้นด้วยการประมนักศึกษาประจำภาคเรียนเมื่อวันจันทร์ที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2567 ณ Lux Mundi Aula โดยบาทหลวงธีรพล กอบวิทยากุล อธิการบดี ได้นำสวดภาวนา กล่าวต้อนรับ และให้โอวาทแก่นักศึกษาในหัวข้อ “รวมพลัง รัก(ษ์)โลก” จากนั้นอาจารย์ ดร.ศรัญญ พงศ์ประเสริฐสิน ผู้อำนวยการสำนักงานวิชาการ และบาทหลวง ดร.วีรศักดิ์ ยงศรีปณิธาน รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ได้ชี้แจงข้อมูลข่าวสาร ระเบียบวินัย และกิจกรรมต่างๆ ก่อนจะปิดท้ายด้วยการแบ่งปันความรู้จากซิสเตอร์กัลยา ตรีโสภา ในหัวข้อเดียวกัน

ในวันศุกร์ที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567 : สโมสรนักศึกษาได้จัดวจนพิธีกรรมโอกาสสมโภชนักบุญทั้งหลาย โดยมีบาทหลวงวัชรพล กู้ชาติ พร้อมคณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาเข้าร่วม ต่อมาในวันจันทร์ที่ 4 พฤศจิกายน วิทยาลัยฯ ได้ร่วมกับชมรมสังคมพัฒนาจัดกิจกรรมบริจาคโลหิตเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลเนื่องในโอกาส “วันพ่อแห่งชาติ” โดยร่วมมือกับสภากาชาด ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 4 จังหวัดราชบุรี

วันเสาร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567 : ชมรมการศึกษาจัดโครงการทัศนศึกษาประจำปีในหัวข้อ “เรียนรู้ประวัติศาสตร์ สืบสานมรดกไทย” โดยนำนักศึกษาไปเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทยที่จังหวัดอยุธยา เยี่ยมชมพระราชวังบางปะอิน แสวงบุญที่วัดแม่พระรับสาร โรจนะ และศึกษาชีวิตคนรุ่นก่อน ณ ตลาดน้ำอโยธยา

ในวันพุธที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567 : สโมสรนักศึกษาได้จัดให้มีการแบ่งปันประสบการณ์จากการเข้าร่วมงานสัมมนาวิชาการด้านพัฒนานักศึกษาปี 2567 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง สัมมนาวิชาการด้านพัฒนานักศึกษา ปี 2567 “เสริมพลังนิสิต นักศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน : บุรณาการ SDGs สู่อุดมศึกษา” (Empowering Minds for a Sustainable Future: Integrating SDGs in Higher Education) หน่วยงานที่จัดสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว) โดยตัวแทนนักศึกษา นายณัฐพล ตั้งสุขสุจิตร์ นักศึกษา ปรศ. ปี 2 นายชัยภีวัฒน์ พูลโกคา นักศึกษา ปรศ. ปี 1 และนางสาวโสภภาพรรณ พลายเถื่อน เจ้าหน้าที่ ได้มาถ่ายทอดประสบการณ์ ณ บริเวณใต้อาคารเรียน

ต่อมาในวันศุกร์ที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567 : ชมรมนันทนาการได้จัดงานดนตรีสร้างสรรค์ในหัวข้อ “Laudate Deum ขอสรรเสริญพระเจ้า” ณ หอประชุม Lux Mundi สามเณราลัยแสงธรรม โดยมีบาทหลวงธีรพล กอบวิทยากุล เป็นประธานเปิดงาน และได้รับเกียรติจากบาทหลวงบุญชูธรรม์ สุขสว่าง, บาทหลวงวัชรพล กู้ชาติ และบาทหลวงวีรภัทร คูหาจิต เป็นกรรมการตัดสิน การประกวดมิวดดนตรีเข้าร่วม 8 วง และวง Il sogno dell’amore จากคณะชาเลเซียนได้รับรางวัลชนะเลิศ

วันจันทร์ที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2567 : ชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติร่วมกับสโมสรนักศึกษา จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เนื่องในโอกาสวันพ่อแห่งชาติ โดยมีบาทหลวงธีรพล กอบวิทยากุล เป็นประธานเปิดโครงการ

ต่อมาในวันจันทร์ที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2567 : วิทยาลัยฯ จัดงานวันวิชาการ Saengtham Bible contest ครั้งที่ 9 โดยมีพระสังฆราชซิลวีโอ สิริพงษ์ จรัสศรี เป็น

ประธานในพิธีปิดและมอบรางวัล งานนี้มีกิจกรรมหลากหลาย เช่น การแข่งขันพระคัมภีร์ในรูปแบบต่างๆ การจัดกิจกรรมฐาน และมีผู้เข้าร่วมงานจากโรงเรียนต่างๆ 4 สังฆมณฑล รวมทั้งสิ้น 949 คน

วันจันทร์ที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2567 : นักศึกษาสาขาวิชาคริสตศาสนศึกษาจัดวจนพิธีกรรมโอกาสฉลองวันครูคำสอนไทย โดยมีบาทหลวง ดร.วิรัชศักดิ์ ยงศรีปนิธาน เป็นประธาน

ต่อมาในวันศุกร์ที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2567 : สโมสรนักศึกษาจัดวจนพิธีกรรมโอกาสวันพระคริสตสมภพ โดยมีบาทหลวงเมธาสิทธิ์ นามละคร เป็นประธาน และชมรมนันทนาการจัดกิจกรรมคริสต์มาสสัมพันธ์

ในช่วงวันที่ 10-12 มกราคม พ.ศ. 2568 : คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาสาขาวิชาเทวจริยธรรม เทววิทยา และคริสตศาสนศึกษา ได้เข้าร่วมการสัมมนาศึกษาข้อเชื่อศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกและโปรเตสแตนต์ ครั้งที่ 20 ณ ศูนย์ฝึกอบรมงานอภิบาลบ้านผู้หว่าน สามพราน

วันศุกร์ที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2568 : ชมรมกีฬาจัดกิจกรรมกีฬาสี “แสงธรรมสัมพันธ์” ในหัวข้อ “SPES NON CONFUNDIT” โดยมีบาทหลวง ผศ.เชษฐา ไชยเดช เป็นประธานเปิดงาน มีการแข่งขันกีฬา 2 ประเภท คือ กีฬาประเภทลาน และกีฬาฮาเฮ พร้อมทั้งมีการประกวดขบวนพาเหรด การแสดง และกองเชียร์

เมื่อวันอาทิตย์ที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 เวลา 17.30 น. : มีพิธีบูชาขอบพระคุณฉลองการถวายพระกุมารในพระวิหาร และโอกาสฉลองบ้านเณรใหญ่แสงธรรม โดยมีพระสังฆราชเปาโล ธวัช สิงห์สา เป็นประธานในพิธี

วันอังคารที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 : สโมสรนักศึกษาจัดการเลือกตั้งนายกสโมสรฯ ปีการศึกษา 2568 และนายธีรวัฒน์ จุ้ยเย็น ได้รับเลือกตั้ง

ต่อมาในวันศุกร์ที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 : ชมรมการศึกษาจัดเวทีพรรณนาในหัวข้อ “การอภิบาลคู่สมรส - สัญญาที่เป็นยิ่งกว่าสัญญา” โดยนายพิชัย ลักษมีวรานนท์ เป็นผู้บรรยาย

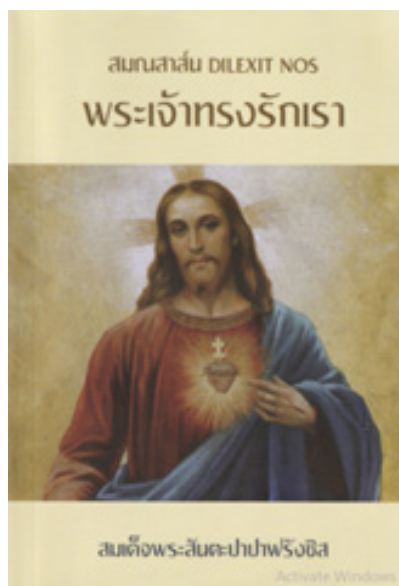
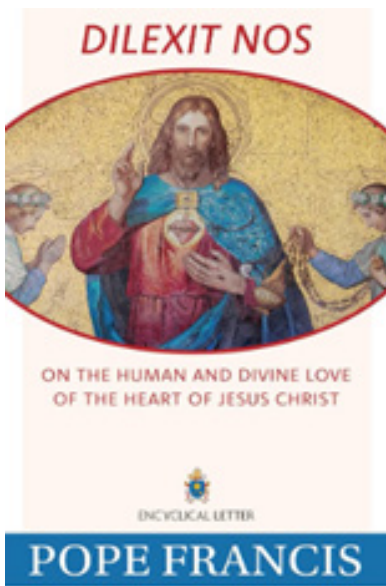
และในวันพฤหัสบดีที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 : วิทยาลัยฯ ร่วมกับชมรมการศึกษาจัดโครงการเพิ่มทักษะการเรียนรู้ในหัวข้อ “การผลิตสื่อสร้างสรรค์เพื่อการประกาศข่าวดี” โดยมีบาทหลวงคามิลโล พรสรร สิงห์ชัย เป็นวิทยากร

[แนะนำหนังสือ]

แนะนำหนังสือ

สมณสาสน์ “พระองค์ทรงรักเรา” (DILEXIT NOS)¹ เกี่ยวกับความรักของมนุษย์ และของพระเจ้าแห่งพระหฤทัยของพระเยซูเจ้า เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2024 ในปีที่ 12 แห่งพระสมณสมัยของพระองค์²

บาทหลวงนุพันธ์ ทักมาลี และ บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร

¹ โอกาสครบรอบ 350 ปีของการประจักษ์มาครั้งแรกของพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าต่อซิสเตอร์มาร์กาเร็ต มารีย์ อาลาก็อก ในปี 1673

² ENCYCLICAL LETTER DILEXIT NOS OF THE HOLY FATHER FRANCIS ON THE HUMAN AND DIVINE LOVE OF THE HEART OF JESUS CHRIST; <https://www.vatican.va/content/francesco/en/encyclicals/documents/20241024-enciclica-dilexit-nos.html>, consulted 9 December 2024

สมณสาสน์ “พระองค์ทรงรักเรา” (DILEXIT NOS) เกี่ยวกับความรักของมนุษย์และของพระเจ้าแห่งพระหฤทัย
ของพระเยซูเจ้า เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2024 ในปีที่ 12 แห่งพระสมณสมัยของพระองค์

แนะนำหนังสือ สมณสาสน์ “พระองค์ทรงรักเรา” (DILEXIT NOS) เกี่ยวกับความรัก
ของมนุษย์ และของพระเจ้าแห่งพระหฤทัยของพระเยซูเจ้า
เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2024 ในปีที่ 12 แห่งพระสมณสมัยของ
พระองค์ผู้เขียน สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส
ผู้จัดพิมพ์ สื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทย
พิมพ์ครั้งแรก กุมภาพันธ์ 2025
จำนวนหน้า 118 หน้า

คำนำ พระสมณสาสน์ฉบับนี้ของสมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิส “พระเจ้าทรงรักเรา”
Dilexit Nos พระองค์ทรงเขียนถึงความรักของพระเจ้าและความรักของมนุษย์ที่มีในพระทัย
ของพระเยซูคริสตเจ้า ในช่วงเวลาที่โลกกำลังเผชิญกับความท้าทายอย่างลึกซึ้ง ดังที่สมเด็จพระ
สันตะปาปาฟรานซิสทรงสังเกตว่า “เราพบว่าตนเองจมอยู่กับสังคมผู้บริโภคมแบบต่อเนื่อง
ใช้ชีวิตไปวันๆ ถูกครอบงำด้วยจังหวะที่เร่งรีบและเสี่ยงของเทคโนโลยี ขาดความอดทนอัน
จำเป็นที่จะเข้าสู่กระบวนการที่ชีวิตภายในเรียกร้อง”

พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเรียกร้องให้เปลี่ยนมุมมอง โดยเร่งเร้าให้มนุษย์ชาติค้นพบ
สิ่งที่สำคัญที่สุดอีกครั้ง นั่นคือหัวใจ พระองค์ทรงเชิญชวนให้เราไตร่ตรองถึงแง่มุมของความ
รักของพระเจ้าและความรักของมนุษย์ ซึ่งสามารถส่องสว่างเส้นทางแห่งการฟื้นฟูชีวิตคริสต
ชนและพระศาสนจักร

พระสมณสาสน์ฉบับนี้ ซึ่งประกอบด้วยข้อคิดจากพระคัมภีร์และคำสอนของศาสนจักร
ก่อนหน้านี้ เป็นการแนะนำให้คริสตชนและพระศาสนจักรได้กลับมามีความศรัทธาใน
พระหฤทัยศักดิ์สิทธิ์อย่างลึกซึ้งและแท้จริงอีกครั้ง พระสมณสาสน์ฉบับนี้มีขึ้นในช่วงที่เฉลิม
ฉลองครบรอบ 350 ปีของการประจักษ์มาครั้งแรกของพระคริสต์ต่อนักบุญมาร์การิตา
มารีย์ อาลาก็อกโกในปี ค.ศ. 1673 เมื่อพระองค์ได้เปิดเผยพระหฤทัยศักดิ์สิทธิ์ของพระองค์
แก่ท่านนักบุญ

พระสมณสาสน์มีเนื้อหา 5 บทคือ บทที่ 1 ความสำคัญของหัวใจ บทที่ 2 การกระทำ
และคำพูดแห่งความรัก บทที่ 3 นี่คือนิยามที่รักมาก บทที่ 4 ความรักที่มอบให้ตัวเอง
เป็นเครื่องดื่ม บทที่ 5 ความรักเพื่อความรัก

โดยมีเนื้อหาย่อดังนี้ (เรียบเรียงโดยบาร์ทิเมอัส)

บทที่ 1 ความสำคัญของหัวใจ

หัวใจ เป็นสัญลักษณ์หมายถึงความรักของพระเยซูเจ้า ซึ่งเราต้องแสวงหาความหมายของหัวใจนี้อีกครั้งหนึ่งในยุคสมัยของเรา

เราหมายถึงอะไรด้วยคำว่า “หัวใจ”

ในภาษากรีกคลาสสิก คำว่า kardía หมายถึงส่วนลึกที่สุดของมนุษย์ สัตว์ และพืชสำหรับโฮเมอร์ (Homer)³ คำว่า kardía ไม่ได้หมายถึงแค่ศูนย์กลางของร่างกายเท่านั้น แต่ยังหมายถึงจิตวิญญาณของมนุษย์ด้วย ในอีเลียด (Iliad)⁴ ความคิดและความรู้สึกดำเนินไปจากหัวใจและเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด หัวใจปรากฏเป็นจุดแห่งความปรารถนาและเป็นสถานที่ที่การตัดสินใจที่สำคัญเกิดขึ้น ในเพลโต (Plato) หัวใจทำหน้าที่เสมือนเป็นเครื่องเชื่อมโยงด้านเหตุผลและสัญชาตญาณของบุคคล เนื่องจากแรงกระตุ้นจากทั้งความสามารถขั้นสูงและความรู้สึกต่างๆ เชื่อว่าส่งผ่านเส้นเลือดที่ไปบรรจบกันในหัวใจ ตั้งแต่สมัยโบราณเป็นต้นมา มนุษย์ไม่ได้เป็นเพียงผลรวมของทักษะที่แตกต่างกัน แต่เป็นหนึ่งในเดียวของร่างกายและจิตวิญญาณที่มีศูนย์กลางที่ประสานกันซึ่งให้ฉากหลังของความหมายและทิศทางแก่ทุกสิ่งที่บุคคลประสบพบเจอ

พระคัมภีร์บอกกับเราว่า “พระวาจาของพระเจ้าเป็นพระวาจาที่มีชีวิตและบังเกิดผลคมยิ่งกว่าดาบสองคมใดๆ แทะทะลุเข้าไปถึงจุดที่วิญญาณและจิตใจแยกจากกัน ถึงเส้นเอ็นและไขกระดูก วินิจฉัยความรู้สึกนึกคิดคึดภายในใจได้” (ฮีบรู 4:12) ด้วยวิธีนี้ พระวาจาจึงตรัสกับเราว่าหัวใจเป็นแกนที่ซ่อนอยู่ภายใต้รูปลักษณะภายนอกทั้งหมด แม้กระทั่งภายใต้ความคิดผิวนที่อาจนำเราหลงทางได้

³ โฮเมอร์ (กรีกโบราณ: Ὅμηρος Hómēros โฮเมโรส; อังกฤษ: Homer) เป็นนักแต่งกลอนในตำนานชาวกรีก ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นผู้แต่งมหากาพย์เรื่อง อีเลียด และ โอดิสซีย์ ชาวกรีกโบราณเชื่อกันว่าโฮเมอร์เป็นนักประวัติศาสตร์ แต่นักวิชาการในปัจจุบันกลับมองโฮเมอร์ด้วยความรู้สึกสงสัย เพราะเป็นข้อมูลชีวประวัติที่สับสนกันมายาวนานมาก อีกทั้งตัวกาพย์เอง ก็ถูกเล่าแบบปากต่อปากมานานนับศตวรรษ และถูกแก้ไขใหม่จนกลายเป็นกวี มาดิน เวสต์ เชื่อว่า “โฮเมอร์” ไม่ใช่ชื่อนามของกวีในประวัติศาสตร์ แต่เป็นเพียงชื่อที่ถูกสร้างขึ้น

⁴ อีเลียด (Iliad) เป็นหนึ่งในสองบทกวีมหากาพย์กรีกโบราณของโฮเมอร์ ซึ่งเล่าเรื่องราวของสงครามเมืองทรอยในช่วงปีที่สิบอันเป็นปีที่สิ้นสุดสงคราม เชื่อกันว่า อีเลียด ถูกแต่งขึ้นในช่วงศตวรรษที่แปดก่อนคริสตกาล นักวิชาการหลายคนเชื่อว่า บทกวีเรื่องนี้เป็นวรรณกรรมที่เก่าแก่ที่สุดในภาษากรีกโบราณ จึงถือได้ว่าเป็นวรรณกรรมชิ้นแรกของยุโรป

สมณสาสน์ “พระองค์ทรงรักเรา” (DILEXIT NOS) เกี่ยวกับความรักของมนุษย์และของพระเจ้าแห่งพระฤทธานุภาพ
ของพระเยซูเจ้า เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2024 ในปีที่ 12 แห่งพระสมณสมัยของพระองค์

หัวใจยังเป็นแหล่งของความจริงใจ ซึ่งการหลอกลวงและการปลอมตัวไม่มีที่ยืน โดยปกติแล้วหัวใจบ่งบอกถึงเจตนาที่แท้จริงของเรา สิ่งที่เราคิด เชื่อ และปรารถนาจริงๆ หรือ “ความลับ” ที่เราไม่บอกใคร กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือความจริงอันเปลือยเปล่าเกี่ยวกับตัวเราเอง หัวใจเป็นส่วนหนึ่งของเราที่ไม่ใช้รูปลักษณะภายนอกหรือภาพลวงตา แต่เป็นของแท้จริงและ “เป็นตัวเรา”

สังคมยุคปัจจุบัน บริโภคนิยม เทคโนโลยี ทำให้เราสับสนวุ่นวาย จนแทบไม่เหลือพื้นที่ว่างให้กับหัวใจ หากเราลดคุณค่าของหัวใจ เราก็ลดคุณค่าของความหมายของการพูดจากหัวใจ การกระทำด้วยหัวใจ การปลูกฝังและรักษาหัวใจด้วย หากเราไม่สามารถชื่นชมความเฉพาะเจาะจงของหัวใจ เราจะพลาดข้อความที่จิตใจไม่สามารถสื่อสารได้ เราจะพลาดความอุดมสมบูรณ์ของการพบปะกับผู้อื่น เราจะพลาดบทกวี นอกจากนี้ เรายังหลงลืมประวัติศาสตร์และอดีตของเราเอง เนื่องจากประวัติส่วนตัวที่แท้จริงของเราสร้างขึ้นด้วยหัวใจ เมื่อชีวิตของเราสิ้นสุดลง สิ่งนั้นเท่านั้นที่จะมีความสำคัญ

หัวใจรวมชิ้นส่วนต่างๆ เข้าด้วยกัน

หัวใจทำให้เกิดการผูกพันของความสัมพันธ์ต่างๆ เข้าด้วยกัน สังคมที่ถูกครอบงำด้วยความหลงตัวเองและการเอาแต่ใจตัวเองจะกลายเป็น “คนไร้หัวใจ” มากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งจะนำไปสู่ “การสูญเสียความปรารถนา” เนื่องจากเมื่อบุคคลอื่นๆ หายไปจากขอบฟ้า เราพบว่าตัวเองติดอยู่ในกำแพงที่เราสร้างขึ้นเอง (ไม่มีความสัมพันธ์กับคนอื่น) ไม่สามารถมีความสัมพันธ์ที่ดีได้อีกต่อไป เป็นผลให้เราไม่สามารถเปิดใจให้กับพระเจ้าได้

การรู้จักตนเองเกี่ยวข้องกับการยอมรับผู้อื่นนำไปสู่เอกลักษณ์ของแต่ละคน หัวใจยังสามารถรวมและประสานประวัติศาสตร์ส่วนตัวของเราได้ ซึ่งอาจดูเหมือนแตกเป็นเสี่ยงๆ อย่างสิ้นหวัง แต่เป็นสถานที่ที่ทุกสิ่งสามารถสมเหตุสมผลได้ ดังพระแม่มารีย์ที่มีประสบการณ์กับเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิต จากนั้นพระนางนำมาไตร่ตรอง เชื่อมโยงความรู้สึก (หัวใจ) จากประสบการณ์ต่างๆ เข้าด้วยกัน ทั้งสิ่งที่เข้าและและไม่เข้าใจ และสุดท้ายเก็บไว้ในหัวใจของพระนาง (ดู ลก 2:19, 51) ซึ่งปัญญาประดิษฐ์ไม่สามารถสร้างสิ่งเหล่านี้ได้ ด้วยเหตุนี้ เมื่อเราเห็นสงคราม การสมรู้ร่วมคิด ความเฉยเมยของประเทศต่างๆ การแย่งชิง ผลประโยชน์ของพรรคการเมือง เราอาจสรุปเอาเองว่าโลกของเรากำลังสูญเสียหัวใจ

เมื่อใดก็ตามที่เราคิด ตั้งคำถาม และไตร่ตรองถึงตัวตนที่แท้จริงของตนเอง พยายามทำความเข้าใจคำถามที่ลึกซึ้งกว่าในชีวิต และแสวงหาพระเจ้า คำถามที่สำคัญที่สุดที่เรา

สามารถถามได้ก็คือ “ฉันมีหัวใจหรือไม่” การไตร่ตรองนี้นำไปสู่การ “จัดระเบียบชีวิต” ของเราใหม่ โดยเริ่มต้นจากหัวใจไม่ใช่เพียงแค่ว่าจากสติปัญญาเท่านั้น เช่นเดียวกับที่พระเยซูเจ้าทรงตรัสกับเราจากพระหทัยของพระองค์

โลกสามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยเริ่มจากใจ

ชุมชนของเราจะประสบความสำเร็จในการรวมและปรองดองความคิดและความตั้งใจที่แตกต่างกันได้ก็ต่อเมื่อเริ่มต้นจากใจเท่านั้น เพื่อที่พระจิตเจ้าจะทรงนำเราในความเป็นหนึ่งเดียวกันในฐานะพี่น้อง ความปรองดองและสันติสุขก็เกิดจากใจเช่นกัน ดังนั้น การเอาใจใส่หัวใจอย่างจริงจังจึงมีผลต่อสังคมโดยรวม สังคายนาวาติกันที่ 2 สอนเราว่า “เราทุกคนต้องเปลี่ยนความคิด เราต้องมองไปที่โลกทั้งใบ และมองไปที่ภารกิจที่เราทุกคนสามารถทำได้ร่วมกัน เพื่อสร้างโลกของเราให้ดีขึ้น เพราะความไม่สมดุลของโลกยุคปัจจุบัน เกิดมาจากความไม่สมดุลของหัวใจมนุษย์ เราจึงต้องกลับมาที่หัวใจของพระคริสต์ ซึ่งเป็นเตาเผาความรักของพระเจ้าและของมนุษย์ที่ร้อนแรง และเป็นความสมหวังสูงสุดที่มนุษย์ปรารถนาได้ ในหัวใจนั้น ในที่สุด เราก็ได้รู้จักตัวเองและเรียนรู้ที่จะรักอย่างแท้จริง

พระหทัยศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซูเจ้านั้นแสดงให้เห็นความเป็นจริงทั้งหมดเนื่องจาก “พระคริสต์ทรงเป็นหัวใจของโลก เป็นพระธรรมล้ำลึกของปัสกา เป็นศูนย์กลางของประวัติศาสตร์แห่งความรอด สิ่งมีชีวิตทั้งหมด “กำลังก้าวไปข้างหน้าพร้อมกับพระองค์ และผ่านพระองค์ไปสู่จุดสิ้นสุดร่วมกันก็คือพระเจ้า” แม้ว่าจะมีสงคราม ความเหลื่อมล้ำทางสังคม เศรษฐกิจ และการใช้เทคโนโลยีที่คุกคามมนุษยชาติของเรา อาจได้รับสิ่งที่สำคัญที่สุดและจำเป็นที่สุดกลับคืนมา นั่นก็คือหัวใจ

บทที่ 2 การกระทำและคำพูดแห่งความรัก

พระหทัยของพระคริสต์เจ้า ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งความรักอันลึกซึ้งที่สุดของพระองค์ที่ทรงมีต่อเรา เป็นแก่นแท้ของการประกาศพระวรสารแรกเริ่ม พระหทัยเป็นแหล่งกำเนิดความเชื่อของเรา เป็นพุน้ำที่ทำให้ความเชื่อของเรามีชีวิตชีวา

พระคริสต์เจ้าไม่เพียงแต่บอกเราว่ารักเท่านั้น แต่ยังแสดงออกมาให้กับเราได้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม รักทุกคน คนยากจน เด็กและสตรี ผู้ต่ำต้อย ผู้ป่วย คนพิการ คนบาป คนต่างศาสนา คนแปลกหน้า รักศัตรู รักแบบให้อภัย รักแบบไม่มีเงื่อนไข ใกล้ชิด ประทับนั่งรับประทานอาหาร สัมผัสร่างกาย รักแบบบิดามารดารักบุตรของตน เอาใจใส่ ละเอียดย่อน

สมณสาส์น “พระองค์ทรงรักเรา” (DILEXIT NOS) เกี่ยวกับความรักของมนุษย์และของพระเจ้าแห่งพระหฤทัย

ของพระเยซูเจ้า เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2024 ในปีี่ 12 แห่งพระสมณสมัยของพระองค์

ทราบความต้องการล่วงหน้า อ่อนโยน เมตตา รอคอย ทอดพระเนตร มิมีตรภาพ ไม่ใช่รักแบบเจ้านายกับทาส แต่เป็นแบบมิตรสหาย เพื่อต้องการอยู่กับเราจริงๆ (เอ็มมานูเอล แบลว่า “พระเจ้าสถิตกับเรา”) ให้กำลังใจ เริ่มต้นใหม่ พระเยซูมักจะหาวิธีที่จะอยู่ในชีวิตของคุณเสมอ เพื่อที่คุณจะสามารถพบกับพระองค์ได้

แม้ว่าพระคัมภีร์จะเก็บรักษาพระวาทะของพระเยซูไว้เสมอและทันสมัยอยู่เสมอ แต่ก็
มีช่วงเวลาที่พระองค์ตรัสกับเราจากภายใน ทรงเรียกเรา และนำเราไปสู่สถานที่ที่ดีกว่า สถานที่
ที่ดีกว่านั้นคือหัวใจของพระองค์ ที่นั่น พระองค์ทรงเชื้อเชิญเราให้ค้นหาความเข้มแข็งและ
ความสงบสุขที่สดใหม่ “จงมาหาเรา ผู้ที่เหน็ดเหนื่อยและแบกภาระหนัก และเราจะให้ท่าน
ทั้งหลายได้พักผ่อน” (มธ 11:28) ในแง่นี้ พระองค์สามารถตรัสกับศิษย์ของพระองค์ว่า
“จงดำรงอยู่ในเรา” (ยอ 15:4)

พระวาจาของพระเยซูเจ้าทำให้เราได้เห็นจิตใจที่อ่อนโยนของพระองค์ บางครั้งพระองค์ทรงสงสาร ทรงกันแสง ร้องไห้คร่ำครวญ ถ้อยคำที่ไพเราะของพระองค์มากที่สุดคือการถูกตรึงบนไม้กางเขน เพราะทรงรักเรา นักบุญเปาโลกล่าวว่า “พระบุตรของพระเจ้าผู้ทรงรักข้าพเจ้า และทรงมอบพระองค์เพื่อข้าพเจ้า” ชีวิตและความรักของพระคริสตเจ้าผลักดันท่านให้ดำเนินชีวิตใหม่ “ข้าพเจ้ามีชีวิตอยู่ มีใจตัวข้าพเจ้าอีกต่อไป แต่พระคริสตเจ้าทรงดำรงชีวิตอยู่ในตัวข้าพเจ้า”(กท2:20) “เพราะความรักของพระคริสตเจ้าผลักดันเรา”(2คร5:14)

บทที่ 3 นี้อะพระหฤทัยที่รักมาก

ความศรัทธาต่อพระหฤทัยของพระเยซูเจ้า ทำให้เราได้ไตร่ตรองพระธรรมล้ำลึกเรื่องพระวจนาตถ์ทรงรับเอากายทั้งครบของพระองค์มาบังเกิดเป็นมนุษย์ อันเป็นสัญลักษณ์ของความรักอันไม่มีขอบเขตของพระองค์ เรามัสนึกพระหฤทัยเพราะเป็น “หัวใจของบุคคลแห่งพระวาจา ซึ่งรวมอยู่กับพระวาจาอย่างแยกไม่ออก” พระคริสต์องค์เดียวกันที่ทรงประสูติที่เบธเลเฮมเพื่อความรักของเรา เสด็จผ่านแคว้นกาลิลีเพื่อทรงรักษาคนป่วย ทรงโอบอุ้มคนบาปและแสดงความเมตตา พระคริสต์ผู้ทรงรักเราจนถึงวาระสุดท้าย ทรงกางพระหัตถ์ออกกว้างบนไม้กางเขน ทรงฟื้นจากความตายและประทับอยู่ท่ามกลางเราอย่างรุ่งโรจน์ในเวลานี้ เป็นแหล่งที่มาของความรอดพ้น ซึ่งหลังไหลมาสู่มวลมนุษยชาติ

ในทางกลับกัน ความรักและหัวใจของมนุษย์ไม่ได้ไปด้วยกันเสมอไป เนื่องจากความเกลียดชัง ความเฉยเมย และความเห็นแก่ตัวสามารถครอบงำหัวใจของเราได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม

ก็ตาม เราไม่สามารถบรรลุความสมบูรณ์ของเราในฐานะมนุษย์ได้ เว้นแต่เราจะเปิดใจของเราให้ผู้อื่น เราจะกลายเป็นตัวของตัวเองได้อย่างสมบูรณ์ผ่านความรักเท่านั้น ส่วนที่ลึกที่สุดของเรา ซึ่งถูกสร้างขึ้นเพื่อความรัก จะบรรลุแผนการของพระเจ้าได้ก็ต่อเมื่อเราเรียนรู้ที่จะรักและหัวใจเป็นสัญลักษณ์ของความรักนั้น

ภาพลักษณ์ของพระทัยของพระเจ้าพบกับเราเกี่ยวกับความรักสามประการ คือ
 ประการแรก ความรักแบบพระเจ้าอันศักดิ์สิทธิ์ที่ไม่มีที่สิ้นสุดของพระองค์
 ประการที่สอง ความรักแบบมนุษย์ที่แรงกล้าที่สุด ซึ่งซึมซาบสู่จิตวิญญาณของพระองค์

ประการที่สาม ความรักของพระองค์ที่สัมผัสได้
 ความรักทั้งสามนี้ไม่ได้แยกจากกัน ขนานกัน หรือแยกจากกัน แต่เมื่อรวมกันแล้ว จะทำหน้าที่และแสดงออกอย่างสอดคล้องและต่อเนื่องกัน เราจึงมองเห็นสายสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดที่สุดระหว่างความรักอันอ่อนโยนของหัวใจกายภาพของพระเยซูเจ้ากับความรักทางจิตวิญญาณสองแบบ คือ “ความรักของมนุษย์และของพระเจ้า” และการทำงานร่วมกันของพระตรีเอกภาพ

บทที่ 4 ความรักที่มอบให้ตัวเองเป็นเครื่องดื่ม

ในพระคัมภีร์แสดงให้เห็นภาพความสำคัญของน้ำทรงชีวิต น้ำแห่งความอุดมสมบูรณ์ น้ำแห่งความรอด น้ำที่ชำระล้าง น้ำที่เป็นเครื่องหมายของพระจิตเจ้า น้ำในทะเลทราย ทะเลแดง ทะเลสาบกาลิลี ทะเลตาย น้ำพุยังเป็นสัญลักษณ์ของเลือดและน้ำที่ไหลออกมาจากด้านข้างพระวรกายของพระเยซูเจ้าจากไม้กางเขน เป็นพลังแห่งความเมตตาและพระพรชานแห่งศักดิ์สิทธิ์ที่ไหลหลั่งออกมา

นักบุญมาร์กาเรต แมรี อาลาก็อกได้รับการประจักษ์มาของพระเยซูเจ้าระหว่างปลายเดือนธันวาคม 1673 ถึงเดือนมิถุนายน 1675 (1 ปี ครึ่ง) การประกาศความรักเป็นพื้นฐานของการปรากฏกายครั้งแรก พระเยซูตรัสว่า “พระหฤทัยศักดิ์สิทธิ์ของเราเต็มไปด้วยความรักที่มีต่อมนุษย์ และสำหรับท่านเป็นพิเศษ จนไม่สามารถบรรจุเปลวไฟแห่งความรักอันแรงกล้าไว้ได้อีกต่อไป จึงต้องหลั่งไหลออกมาผ่านทางท่าน และแสดงให้เห็น เพื่อให้พวกเขาได้รับสมบัติล้ำค่า ซึ่งเราเปิดเผยให้ท่านเห็นในเวลา”

สมณสาสน์ “พระองค์ทรงรักเรา” (DILEXIT NOS) เกี่ยวกับความรักของมนุษย์และของพระเจ้าแห่งพระหฤทัย
ของพระเยซูเจ้า เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2024 ในปีที่ 12 แห่งพระสมณสมัยของพระองค์

ความศรัทธาต่อพระหฤทัยของพระคริสตเจ้าและจิตตารมณ์ของนักบุญอิกญาซีโอคือ
ความปรารถนาที่จะ “รู้จักพระเจ้าอย่างใกล้ชิด” และ สนทนากับพระองค์จากใจถึงใจ เป็น
พลวัตทางจิตวิญญาณและการแพร่ธรรมแบบนักบุญอิกญาซีโอ โดยการฝึกปฏิบัติจิต เป็นการ
รับใช้ความรักของพระหฤทัยของพระเจ้า

นักบุญฟอสตินา โควัลสกา นำเสนอความศรัทธาต่อพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าอีกครั้ง
โดยเน้นย้ำถึงชีวิตอันรุ่งโรจน์ของพระเจ้าผู้ทรงฟื้นคืนพระชนม์และพระเมตตาอันศักดิ์สิทธิ์ของ
พระองค์ นักบุญพระสันตะปาปาโยฮัน ปอลที่ 2 เชื่อมโยงการไตร่ตรองเกี่ยวกับความเมตตา
ของพระเจ้าเข้ากับความศรัทธาต่อพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าอย่างใกล้ชิด ทำให้เราได้พบ
ความรัก ความเมตตาของพระบิดาในพันธกิจของพระคริสตเจ้าพระบุตรของพระเจ้า ในความ
เมตตา ความปโลบโยนใจผู้มีความทุกข์

บทที่ 5 ความรักเพื่อความรัก

ในประสบการณ์ทางจิตวิญญาณของนักบุญมาร์กาเร็ต มารีย์ อาลาก็อก เราพบพลัง
ความรักของพระหฤทัยของพระเยซูเจ้า และเรียกร้องความรักจากเรา แม้ว่าเราจะมี
อ่อนแอและบกพร่องอยู่มากมาย แต่สิ่งที่พระเยซูเจ้ากลับได้รับจากมนุษยชาติ คือความ
เนรคุณ ความเฉยเมย การดูถูก พระเยซูเจ้าตรัสว่า “สิ่งนี้เป็นสิ่งที่น่าเศร้าสำหรับข้าพเจ้า
มากกว่าสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องทนทุกข์ในความทุกข์ทรมานของข้าพเจ้าเสียอีก” พระเยซูเจ้า
ปรารถนาที่จะได้รับความรักจากผู้คนในศีลศักดิ์สิทธิ์ที่สุด การรักพระเจ้า รักเพื่อนมนุษย์
ทุกคน ความใส่ใจต่อความทุกข์ของผู้อื่น การเป็นน้ำพุที่คนอื่นสามารถดื่มได้

การเยียวยาภายนอกเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอสำหรับโลกของเรา หรือสำหรับใจของ
พระคริสต์ หากเราแต่ละคนพิจารณาถึงบาปของตนเองและผลกระทบของบาปที่มีต่อผู้อื่น
เราจะตระหนักว่า การเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นกับโลกนี้ยังเรียกร้องความปรารถนาที่
จะเยียวยাজิตใจที่บาดเจ็บซึ่งได้รับความเสียหายร้ายแรงที่สุด และความเจ็บปวดนั้นเจ็บปวด
ที่สุด จิตวิญญาณแห่งการเยียวยาจึง “นำเราไปสู่ความหวังว่าบาดแผลทุกแผลสามารถรักษา
ได้ แม้ว่าบาดแผลนั้นจะลึกเพียงใดก็ตาม การเยียวยาอย่างสมบูรณ์อาจดูเหมือนเป็นไปได้
ในบางครั้ง อย่างไรก็ตาม ความตั้งใจที่จะแก้ไขและทำในลักษณะที่เป็นรูปธรรมนั้นมีความ
จำเป็นต่อกระบวนการคืนดีและกลับสู่ความสงบในใจ”

ความตั้งใจดีเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ ต้องมีความปรารถนาภายในที่แสดงออกผ่าน การกระทำภายนอกของเรา “การชดใช้บาปนั้น หากจะให้คริสตชนสัมผัสใจผู้ถูกระทำผิด และไม่ใช่แค่การกระทำเพื่อความยุติธรรมแบบชั่วคราว จะต้องมีส่วนที่จำเป็น นั่นคือ การ ยอมรับความผิดของเราและขอภัย เราต้องประกาศความรักของพระเจ้าในรูปแบบของเรา และร่วมมือเสริมสร้างอารยธรรมใหม่แห่งความรักฟื้นฟูความความดีและความงดงามให้กับ โลกของเรา พระเยซูเจ้าทรงเรียกท่านและส่งออกไปเผยแผ่ความดีในโลก ช่วยให้เรารอกจาก เขตปลอดภัยของตนไปรับใช้เพื่อนพี่น้อง พระคริสตเจ้าทรงอยู่ข้างเคียงเรา

บทสรุป

พระสมณสาส์นเวียนฉบับนี้ช่วยให้เราเห็นว่าคำสอนจากพระสมณสาส์นด้านสังคม “ขอสรรเสริญองค์พระเจ้า” (Laudato Si) และพระสมณสาส์นเวียน “ทุกคนต่างเป็น พี่น้องกัน” (Fratelli Tutti) ของพระสันตะปาปาฟรังซิส สัมพันธ์กับการที่เราได้พบความรัก ของพระเยซูคริสตเจ้า เพราะเมื่อเราได้ดื่มด่ำความรักเช่นเดียวกันนั้น เราก็จะสร้างสายสัมพันธ์ แห่งภราดรภาพ ตระหนักถึงศักดิ์ศรีของมนุษย์แต่ละคน และทำงานร่วมกันเพื่อดูแลบ้าน ส่วนรวมของเรา

ในโลกที่ทุกสิ่งทุกอย่างซื้อขายกันได้ ความรู้สึกถึงคุณค่าของผู้คนดูเหมือนขึ้นอยู่กับ สิ่งที่พวกเขาสะสมได้ด้วยพลังของเงินมากขึ้นเรื่อยๆ เราถูกผลักดันให้ซื้อ บริโภค และเบียดเบียนความสนใจตัวเองอยู่ตลอดเวลา เราถูกจองจำด้วยระบบที่ไร้ความหมาย ซึ่งขัดขวางมิให้ เราละเลยความต้องการเร่งด่วนและเล็กน้อยของเรา ความรักของพระเยซูคริสตเจ้าไม่มีที่อยู่น ในกลไกที่ผิดเพี้ยนนี้ อย่างไรก็ตาม แต่มีเพียงความรักเท่านั้นที่สามารถปลดปล่อยเราจากการ แสวงหาอย่างบ้าคลั่ง ซึ่งไม่มีที่ว่างสำหรับความรักที่ให้เปล่าอีกต่อไป ความรักของพระคริสต เจ้าสามารถมอบหัวใจให้กับโลกของเรา และฟื้นคืนความรักในทุกหนแห่งที่เราคิดว่าความ สามารถในการรักได้สูญหายไปอย่างชัดเจน

พระศาสนจักรต้องการความรักนั้นเช่นกัน มิฉะนั้น ความรักของพระเยซูเจ้าจะถูก แทนที่ด้วยโครงสร้างที่ล้าสมัยและความกังวลต่างๆ การยึดติดมากเกินไปกับความคิดและ ความเห็นของตนเอง และความคลั่งไคล้ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งท้ายที่สุดจะเข้ามาแทนที่ความรัก ของพระเจ้าที่ให้เปล่า ปลดปล่อย มีชีวิตชีวา นำความยินดีมาสู่หัวใจและสร้างชุมชนขึ้น ด้านข้างพระวรกายที่บาดเจ็บของพระคริสตเจ้ายังคงมีธารน้ำหลั่งไหล ไม่เคยเหือดแห้ง

สมณสาสน์ “พระองค์ทรงรักเรา” (DILEXIT NOS) เกี่ยวกับความรักของมนุษย์และของพระเจ้าแห่งพระหฤทัย

ของพระเยซูเจ้า เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2024 ในปีที่ 12 แห่งพระสมณสมัยของพระองค์

ไม่เคยดับสูญ แต่กลับมอบให้ผู้ที่ปรารถนาจะรักอย่างที่เราองค์ทรงทำครั้งแล้วครั้งเล่า เพราะความรักของพระองค์เท่านั้นที่สามารถนำมนุษยชาติใหม่มาได้

ข้าพเจ้าขอวิงวอนพระเยซูคริสตเจ้า องค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา โปรดให้พระหฤทัยศักดิ์สิทธิ์ของพระองค์หลั่งน้ำทรงชีวิตออกมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรักษาความเจ็บปวดที่เราได้ก่อขึ้น เสริมสร้างความสามารถของเราในการรักและรับใช้ผู้อื่น และเป็นแรงบันดาลใจให้เราเดินทางร่วมกันไปสู่โลกที่ยุติธรรม เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และเป็นพี่น้องกัน จนกว่าจะถึงวันที่เราจะชื่นชมยินดีในการเฉลิมฉลองงานเลี้ยงแห่งอาณาจักรสวรรค์ร่วมกัน ต่อพระพักตร์องค์พระผู้เป็นเจ้าผู้ทรงฟื้นคืนพระชนม์ชีพ ผู้ทรงประสานความแตกต่างของเราทั้งหมดเข้าด้วยกัน ในแสงสว่างที่แผ่กระจายจากพระหทัยอันเปิดกว้างของพระองค์ตลอดไป ขอพระองค์ทรงได้รับการสรรเสริญตลอดนิรันดร์

[แนะนำหนังสือ]

แนะนำหนังสือ คำสอนเรื่อง “การพิจารณาไตร่ตรอง” Discernment

บาทหลวงนุพันธ์ ทัตมาลี

ชื่อหนังสือ	คำสอนเรื่อง “การพิจารณาไตร่ตรอง” Discernment
ผู้เขียน	สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส
ผู้จัดพิมพ์	คณะภคินีพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพฯ 94 ถ.สุนทรโกษา คลองเตย กรุงเทพฯ 10110 โทร. 0-2249-0054, 0-2249-6643
พิมพ์ครั้งแรก	มิถุนายน 2024
จำนวนหน้า	83 หน้า

ผู้อำนวยการแผนกคริสตศาสนธรรม (คำสอน) สังฆมณฑลจันทบุรี

[แนะนำหนังสือ]

แนะนำหนังสือ

พระสังฆราชหลุยส์ ลาโน

ประมุของค์แรกของมิสซังสยาม

ค.ศ. 1673-1696

บาทหลวงนุพันธ์ ทัศนาลี

ชื่อหนังสือ	พระสังฆราชหลุยส์ ลาโน ประมุของค์แรกของมิสซังสยาม ค.ศ. 1673-1696
ผู้เขียน	ซิสเตอร์ซีโมนา สมศรี บุญอรุณรักษา
ย่อโดย	บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร
ผู้จัดพิมพ์	คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระสงฆ์ (คพส.) ร่วมกับ วัดนักบุญยอแซฟ อยุธยา
พิมพ์ครั้งแรก	ตุลาคม 2024
จำนวนหน้า	144 หน้า
สนใจติดต่อ	บาทหลวงวรยุทธ กิจบำรุง วัดนักบุญยอแซฟ อยุธยา 30 หมู่ 11 ต.สำเภาล่ม อ.พระนครศรีอยุธยา 13000 โทร. 0-3570-1291, 0-3570-1526

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

ใบสมัครสมาชิก/ต่ออายุสมาชิก/ยกเลิกสมาชิก/เปลี่ยนที่อยู่

ข้าพเจ้า บาทหลวง/ภคินี/นาย/นาง/นางสาว.....มีความจำนง

() 1.สมัครสมาชิกใหม่ ในนาม () องค์การ (โปรดระบุชื่อ).....

() บุคคล (โปรดระบุชื่อ).....

โดยเริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ..... (หรือ ปีที่..... ฉบับที่.....) (ปีละ 3 ฉบับ อัตราค่าสมาชิก ปีละ 300 บาท)

ที่อยู่ในการจัดส่งวารสาร เลขที่.....วัด/โรงเรียน.....

ถนน.....ซอย.....แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....มือถือ.....โทรสาร.....

() 2.ต่ออายุสมาชิก หมายเลข.....ปี พ.ศ. (หรือ ปีที่).....

() 3.ยกเลิกการเป็นสมาชิก หมายเลข.....ตั้งแต่ปี พ.ศ. (หรือ ปีที่).....

() 4.เปลี่ยนที่อยู่ในการจัดส่งวารสาร ของ.....สมาชิกเลขที่.....

เป็นดังนี้ เลขที่.....วัด/โรงเรียน.....

ถนน.....ซอย.....แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....มือถือ.....โทรสาร.....

() 5.สมทบทุนในการจัดพิมพ์วารสารแสงธรรมปริทัศน์ ปีที่.....ฉบับที่.....(หากต้องการระบุปี/ฉบับ)

พร้อมกันนี้ ขอส่งเงินค่า () สมาชิกใหม่ () ต่ออายุสมาชิกใหม่

() ยอดค้างชำระค่าสมาชิก () สมทบทุน

เป็นจำนวนเงิน.....บาท (.....)

โดยช่องทาง

() เงินสด

() โอนเข้าบัญชี ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาเทสโก้ โลตัส สามพราน นครปฐม

บัญชีเงินฝาก ออมทรัพย์ ชื่อบัญชี นายอภิสิทธิ์ กฤษเจริญ เลขที่บัญชี 403-613134-4

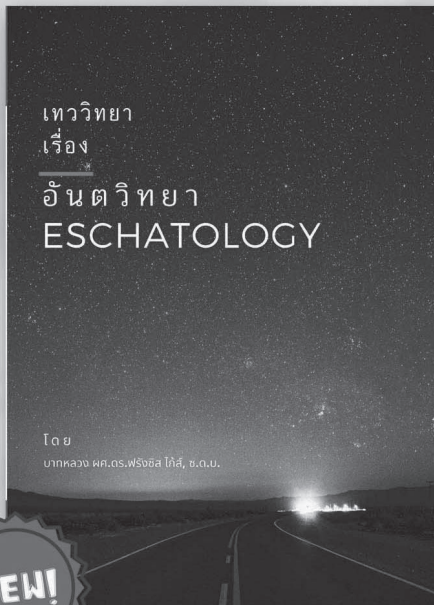
โดยกรุณาส่งสำเนาใบนำเข้าบัญชี (Pay-in-Slip) พร้อมระบุ ชื่อ - สกุล และหมายเลขสมาชิก (ถ้ามี)

มาทาง E-mail: scjournal2022@gmail.com

ลงชื่อ.....ผู้สมัครสมาชิก

วันที่...../...../.....

Recommend แนะนำหนังสือ

NEW!

รายการที่ 1

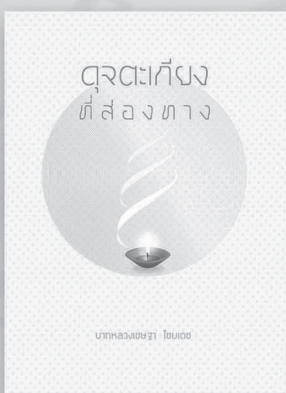
หนังสือเทววิทยาเรื่องอันตวิทยา
ผู้เขียน: บาทหลวง ผศ.ดร.พรชัย ไก่สี, S.D.B.
ราคาเล่มละ 270.-

NEW!

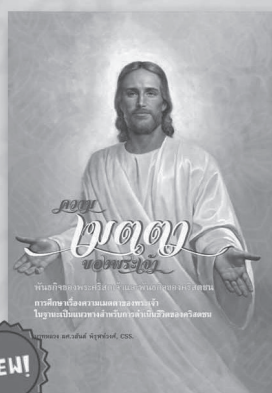
รายการที่ 2

หนังสือพระนางมารีย์
ผู้เขียน: บาทหลวง ผศ.ดร.พรชัย ไก่สี, S.D.B.
ราคาเล่มละ 350.-

รายการที่ 3

หนังสือดุจดะเกียงที่สองทาง
ผู้เขียน: บาทหลวงเชษฐา ไชยเดช
ราคาเล่มละ 120.-

NEW!

รายการที่ 4

หนังสือความเมตตาของพระเจ้า
ผู้เขียน: บาทหลวง ผศ.ดร.พรชัย ไก่สี, S.D.B.
ราคาเล่มละ 200.-

รายการที่ 5

หนังสือวิถีชีวิตแห่งความเป็นหนึ่งเดียว
ผู้เขียน: บาทหลวง ผศ.ดร.พรชัย ไก่สี, S.D.B.
ราคาเล่มละ 45.-

SAENGTHAM BOOKSTORE

สอบถามสั่งซื้อได้ที่: แสงธรรมบุ๊คส์โทร.0-2429-0100-3 ต่อ 620